

พันธกรณีของประเทศไทยในร่างความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-สหรัฐอเมริกา
ศึกษากรณีบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

นางสาวรินทิพย์ ต่อปัญญาเรือง

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THAILAND'S OBLIGATIONS UNDER THE DRAFT THAILAND-US FTA
: A CASE STUDY ON EXPRESS DELIVERY SERVICES

MISS RINTHIP TOPANYARUEANG

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws

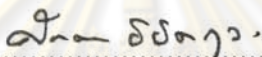
Faculty of Law Chulalongkorn University

Academic Year 2009

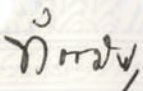
Copyright of Chulalongkorn University

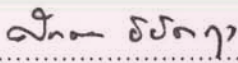
หัวข้อวิทยานิพนธ์ พันธกรณีของประเทศไทยในร่างความตกลงเขตการค้าเสรี
ไทย-สหรัฐอเมริกา : ศึกษากรณีบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน
โดย นางสาวรินทิพย์ ต่อปัญญาเรือง
สาขาวิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ดา ธนิตกุล

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ดา ธนิตกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ทัชชมัย ฤกษ์ระสวด)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ดา ธนิตกุล)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ ศิริโสภณศิลป์)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รินทิพย์ ต่อปัญญาเรื่อง พันธกรณีของประเทศไทยในร่างความตกลงเขตการค้าเสรี ไทย-สหรัฐอเมริกา : ศึกษากรณีบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน. (THAILAND'S OBLIGATIONS UNDER THE DRAFT THAILAND-US FTA : A CASE STUDY ON EXPRESS DELIVERY SERVICES.) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดา ธนิตกุล, 285 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาถึงพันธกรณีของประเทศไทยในการแก้ไขกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน เพื่อให้สอดคล้องต่อความตกลงเขตการค้าเสรี ไทย-สหรัฐอเมริกาที่กำลังเจรจาในขณะนี้ โดยสหรัฐอเมริกาให้ความสนใจในประเด็นการเข้าสู่ตลาดการค้าบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน เนื่องจากผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกามีความสามารถและประสิทธิภาพในการแข่งขันสูง ดังนั้น ผู้ประกอบการในประเทศไทยต้องเตรียมความพร้อมต่อการแข่งขันนี้ด้วย

จากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน โดยตรงอยู่ 3 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 ทั้งนี้ กฎหมายทั้ง 3 ฉบับ มีข้อจำกัดในการเข้ามาดำเนินการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนของผู้ประกอบการต่างด้าว ไม่ว่าจะในเรื่องจำนวนผู้ถือหุ้น จำนวนกรรมการของบริษัท สัญชาติของผู้มีสิทธิขอใบอนุญาตเพื่อประกอบการ รวมทั้ง การกำหนดให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้ผูกขาดการให้บริการไปรษณีย์ด้านจดหมายและไปรษณีย์บัตร

ดังนั้น เพื่อให้ความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-สหรัฐอเมริกา สาขาบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนเป็นไปอย่างเสรี ปราศจากอุปสรรคต่อความตกลง ผู้เขียนจึงได้เสนอให้ประเทศไทยมีพันธกรณีในการแก้ไขกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน เพื่อให้สอดคล้องกับความตกลงดังกล่าว

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2552.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่อ อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

4986281134 : MAJOR LAWS

KEYWORDS : THAILAND-US / FTA / EXPRESS DELIVERY SERVICES

RINTHIP TOPANYARUEANG : THAILAND'S OBLIGATIONS UNDER THE DRAFT THAILAND-US FTA : A CASE STUDY ON EXPRESS DELIVERY SERVICES. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SAKDA THANITCUL, PH.D., 285 pp.

This thesis aims to study Thailand's obligations to amend domestic laws which concern with express delivery services. As a result, the amendment will accord with the draft Thailand-US FTA, which is negotiating. US has attended services market access especially express delivery services, due to US service providers are high efficiency and high ability for competition. So Thailand's service provider, Thailand Postal Company Limited, shall prepare itself for this competition.

This study has found that Thailand's domestic laws concern with express delivery services are Postal Act B.E. 2477, Foreign Business Act B.E. 2542 and Land Transport Act B.E. 2522. These laws have limitation for foreigner providers on express delivery services whether number of shareholders, number of directors, nationality of the applicants and monopoly supplier of postal services by Thailand Postal Company Limited, in the supply of letter and postcard services.

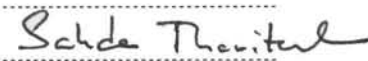
Therefore, Thailand – US FTA on express delivery services sector will operate independently, without burdens, Thailand has obligations to amend domestic laws which concern with express delivery services to conform to the subject of FTA.

Field of Study :Laws.....

Academic Year : 2009

Student's Signature

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาและอนุเคราะห์อย่างยิ่งของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้ร่วมกันพิจารณาและกรุณาให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางในการเขียน ตรวจสอบเนื้อหา และความถูกต้องอย่างละเอียดถี่ถ้วน ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ครบถ้วนถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ธนิตกุล ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งให้เกียรติแก่ผู้เขียน รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดย ตลอดเวลาในการศึกษา ท่านได้ชี้แนะแนวทางและให้คำปรึกษาและข้อคิดเห็นทางวิชาการอย่างละเอียดถี่ถ้วน อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ทชชมัย ฤกษ์สุด ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งให้เกียรติเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยได้ให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญอันเป็นประโยชน์แก่ผู้เขียน และขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ ศิริโสภณศิลป์ และรองศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.จักรกฤษณ์ ดวงพิศตรา ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา คุณป้า ที่ได้อบรมเลี้ยงดู ส่งเสริมและสนับสนุนในการศึกษาเล่าเรียน เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือผู้เขียนในทุกด้านเป็นอย่างดีตลอดมา

ผู้เขียนขอขอบคุณผู้บังคับบัญชาสำนักกรรมวิธีการ 3 สำนักงานเลขานุการ วุฒิสภา คุณฉัตรชัย วัฒนอมเมือง คุณกมลเนตร มหายศนันท์ คุณวทानीย์ เมฆหมอก คุณพรอุมมา จงวิมานสินธ์ พี่ๆเพื่อนกลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ 5 และพี่ๆเพื่อนๆน้องๆ อีกหลายท่านที่มีได้เอ่ยนามที่ให้คำปรึกษา กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เขียนด้วยดี ตลอดเวลาในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนลุล่วงได้เป็นอย่างดี ผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกท่านอย่างมาก

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะ มีประโยชน์ทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้เขียนขอขอบความดีดังกล่าวแก่บิดา มารดา คุณป้า และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้เขียน ส่วนข้อบกพร่องต่างๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.4 สมมติฐานการศึกษาวิจัย.....	5
1.5 วิธีการศึกษาวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 การเปิดตลาดสาขาขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ในกรอบความตกลงพหุภาคี.....	6
2.1 สาระสำคัญของความตกลงเกี่ยวกับการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services : GATS).....	6
2.1.1 การจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีภายใต้องค์การการค้าโลก.....	7
2.1.2 โครงสร้างของ GATS.....	11
2.1.3 วัตถุประสงค์ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ.....	14
2.1.4 พันธกรณีตาม GATS.....	15
2.1.5 การค้าบริการตามข้อกำหนดขององค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) และองค์การการค้าโลก (WTO).....	25
2.1.6 ประเภทของการบริการ.....	27
2.2 ระดับการเปิดตลาดเกี่ยวกับการค้าบริการสาขาขนส่งและ ภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน.....	28

2.3	วิเคราะห์ระดับการเปิดตลาดเกี่ยวกับการค้าบริการสาขาการขนส่งและ ภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในส่วนของประเทศไทย.....	38
2.4	อนุสัญญาสหภาพไปรษณีย์สากล (Universal Postal Union Convention)....	39
2.4.1	ประวัติความเป็นมา.....	39
2.4.2	หลักการของสหภาพไปรษณีย์สากล.....	41
2.4.3	Universal Postal Convention.....	43
2.4.4	ประเทศไทยกับสหภาพไปรษณีย์สากล.....	48
บทที่ 3	การเปิดตลาดสาขาการขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ในกรอบความตกลงทวิภาคี.....	51
3.1	ความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคีสหรัฐอเมริกา-ซีดี	
3.1.1	สาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคี สหรัฐอเมริกา-ซีดี.....	51
3.1.2	ระดับการเปิดตลาดในส่วนของการค้าบริการสาขาการขนส่ง และภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน.....	55
3.2	ความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคีสหรัฐอเมริกา-สิงคโปร์	
3.2.1	สาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคี สหรัฐอเมริกา-สิงคโปร์.....	57
3.2.2	ระดับการเปิดตลาดในส่วนของการค้าบริการสาขาการขนส่ง และภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน.....	61
3.3	ความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคีสหรัฐอเมริกา-โมร็อกโค	
3.3.1	สาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคี สหรัฐอเมริกา-โมร็อกโค.....	63
3.3.2	ระดับการเปิดตลาดในส่วนของการค้าบริการสาขาการขนส่ง และภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน.....	66
3.4	ความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคีสหรัฐอเมริกา-เปรู	
3.4.1	สาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคี สหรัฐอเมริกา-เปรู.....	68

3.4.2	ระดับการเปิดตลาดในส่วนของการค้าบริการสาขาการขนส่ง และภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน.....	71
3.5	ความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคีสหรัฐอเมริกา-ปานามา	
3.5.1	สาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคี สหรัฐอเมริกา-ปานามา.....	73
3.5.2	ระดับการเปิดตลาดในส่วนของการค้าบริการสาขาการขนส่ง และภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน.....	76
บทที่ 4	กรอบกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุม กำกับดูแลการค้าบริการสาขาการขนส่งและ ภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนของประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา.....	78
4.1	ความสำคัญของภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในประเทศไทย.....	78
4.2	กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน.....	86
4.2.1	พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 และ พระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด พ.ศ. 2546.....	88
4.2.2	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542.....	99
4.2.3	พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522.....	103
4.2.4	พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548.....	106
4.2.5	พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551.....	109
4.2.6	พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469.....	112
4.2.7	พระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551.....	118
4.2.8	พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542.....	121
4.2.9	ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์ พ.ศ.	124
4.3	กฎหมายสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องกับภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน.....	128
4.3.1	Postal Accountability and Enhancement Act.....	132
4.3.2	United States Code Title 39.....	143

บทที่ 5 วิเคราะห์พันธกรณีของประเทศไทยเกี่ยวกับการเปิดตลาดในร่างความตกลง เขตการค้าเสรีไทย-สหรัฐอเมริกา	
5.1 เป้าหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาในการเจรจา	147
5.2 เป้าหมายของประเทศไทยในการเจรจา.....	149
5.3 วิเคราะห์พันธกรณีของประเทศไทยจากการเจรจา.....	151
5.3.1 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 และ พระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด พ.ศ. 2546.....	151
5.3.2 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542.....	153
5.3.3 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2522.....	156
5.3.4 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548.....	157
5.3.5 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551...	158
5.3.6 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469.....	159
5.3.7 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551.....	160
5.3.8 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542.....	160
5.3.9 ผลกระทบต่อร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์ พ.ศ. ...	161
5.4 มาตรการขอยกเว้น (Non-Conforming Measures) สำหรับประเทศไทย.....	162
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
6.1 บทสรุป.....	173
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	176
รายการอ้างอิง.....	179
ภาคผนวก.....	188
ภาคผนวก ก.....	189

ภาคผนวก ข..... 235

ภาคผนวก ค..... 267

ภาคผนวก ง..... 270

ภาคผนวก จ..... 274

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 285

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ฎ

ตารางที่	หน้า
1 ประวัติความเป็นมาและเหตุการณ์สำคัญโดยสังเขปของไปรษณีย์ไทย	82
2 ตัวอย่างกลยุทธ์ในการให้บริการไปรษณีย์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	83
3 การเปรียบเทียบข้อได้เปรียบ-เสียเปรียบระหว่างไปรษณีย์ไทยกับผู้ให้บริการเอกชน.....	84
4 ตารางเปรียบเทียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ระหว่าง ไทย-สหรัฐอเมริกา.....	146
5 สรุปกฎหมายไทยที่ส่งผลกระทบต่อพันธกรณีในร่างความตกลงเขตการค้าเสรี ไทย-สหรัฐอเมริกา.....	164
6 ตารางเปรียบเทียบสาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรี ด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน.....	275

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กลไกของการสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างหนึ่งคือ การค้าระหว่างประเทศ แต่ทั้งนี้ การค้าระหว่างประเทศที่สามารถนำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้นั้น ต้องเป็นการค้าระหว่างประเทศในรูปแบบของการเปิดเสรีทางการค้า กล่าวคือ ต้องไม่มีมาตรการใดๆ ที่ก่อให้เกิดการกีดกันทางการค้า ด้วยเหตุนี้ การเปิดเสรีทางการค้าในปัจจุบัน จึงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปแบบพหุภาคีภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก (WTO) และในรูปแบบทวิภาคีภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) สำหรับประเทศไทยนั้น การจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีเป็นเรื่องที่สำคัญ เพื่อเป็นการขยายการค้าการลงทุนของประเทศไทยในต่างประเทศ สร้างพันธมิตรทางเศรษฐกิจสู่ภูมิภาคต่างๆ ลดอุปสรรคทางการค้า ทั้งด้านภาษีและมิใช่ภาษี รวมถึงส่งเสริมการลงทุนของนักลงทุนจากต่างชาติ และยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการของประเทศไทย

สำหรับการทำ FTA ของประเทศไทยนั้น เป้าหมายหลักคือ การลดอุปสรรคในทางการค้าระหว่างประเทศ โดยจะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดตามความตกลงระหว่างประเทศไทยและประเทศคู่ค้าต่างๆ นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์การทำ FTA ของประเทศไทย ใน รายสาขา ประกอบด้วยสี่หมวดใหญ่คือ หมวดสินค้าเกษตร หมวดสินค้าอุตสาหกรรม หมวดภาคบริการ และหมวดทรัพย์สินทางปัญญา โดยภาคธุรกิจบริการเป็นภาคที่ได้รับความสนใจจากหลายฝ่าย ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนภายในประเทศ ไปจนถึงนักลงทุนต่างประเทศ เนื่องจากมีความสำคัญในเชิงพาณิชย์มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งเป็นภาคธุรกิจที่เป็นแหล่งสร้างงานจำนวนมาก ถือได้ว่าเป็นภาคที่สร้างมูลค่าเพิ่มทั้งทางการเงินและทางสังคม

ทั้งนี้ ประเภทของสาขาการบริการ จำแนกออกได้เป็น 12 สาขา ดังนี้

- (1) บริการธุรกิจ เช่น กฎหมาย สถาปนิก การให้คำปรึกษา การจัดการทั่วไป
เหมืองแร่ และบริการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
 - (2) บริการด้านการสื่อสาร เช่น ธุรกิจขายอุปกรณ์โทรคมนาคม ดาวเทียม
โทรศัพท์เคลื่อนที่ บริการเช่าเครือข่ายอุปกรณ์ เป็นต้น
 - (3) บริการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น การบริการดูแลรักษาดิน น้ำ การลดเสี่ยง
การดูแลความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น
 - (4) บริการด้านการเงิน เช่น การประกันชีวิต ประกันภัย สถาบันการเงิน
 เป็นต้น
 - (5) บริการด้านการศึกษา เช่น กิจการสถานศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี สถาบันสอนภาษา เป็นต้น
 - (6) บริการด้านการขนส่ง เช่น บริการด้านการขนส่งทางอากาศ บริการด้าน
การขนส่งทางทะเล บริการด้านการขนส่งทางบก เป็นต้น
 - (7) บริการด้านการก่อสร้าง เช่น กิจการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานขนาดใหญ่
 เป็นต้น
 - (8) บริการจัดจำหน่าย เช่น บริการตัวแทนจำหน่าย การขายปลีก การขายส่ง
 เป็นต้น
 - (9) บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและเดินทาง เช่น กิจการโรงแรมขนาดใหญ่
 กิจการภัตตาคาร ธุรกิจเดินทางท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ เป็นต้น
 - (10) บริการนันทนาการ วัฒนธรรม และกีฬา เช่น กิจการสวนสนุก กิจการ
สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ บริการด้านการบันเทิง บริการห้องสมุด เป็นต้น
 - (11) บริการด้านสุขภาพและสังคม เช่น โรงพยาบาล คลินิก เป็นต้น
 - (12) บริการด้านอื่นๆ เช่น บริการด้านความงาม สปา เป็นต้น
- สำหรับภาคการบริการของประเทศไทยนั้น สาขาการท่องเที่ยว การขนส่ง และ
การสื่อสารโทรคมนาคม เป็นสาขาหลักที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศ

การเจรจาความตกลงเขตการค้าเสรีทวีปเอเชีย-สหรัฐอเมริกา นั้น เป็นประเด็นที่
ต้องนำมาพิจารณา เพราะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยมากที่สุด ในบรรดาความตกลงเขตการค้า
เสรีที่ประเทศไทยทำกับประเทศคู่ค้าต่างๆ เนื่องจากการเจรจาในลักษณะครอบคลุมสินค้าและ

การบริการเกือบทุกรายการ กล่าวคือ เป็นการเจรจาแบบเบ็ดเสร็จ (Comprehensive Agreement) ประกอบกับสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุด โดยตลาดสินค้านั้น ไทยได้ดูแลการค้ากับสหรัฐอเมริกา แต่ขาดดูแลการค้าบริการ ดังนั้น การเจรจากับสหรัฐอเมริกา ถือเป็นกาให้ความสำคัญต่อการเจรจาในประเด็นด้านการค้าบริการ

สำหรับการเจรจาการค้าบริการของสหรัฐอเมริกาจะเน้นประเด็นเรื่องการเข้าสู่ตลาดการบริการและการกำกับดูแลในประเทศที่เป็นธรรม สาระสำคัญของความตกลงจะครอบคลุมเรื่องการค้าบริการข้ามพรมแดนของทั้งสองประเทศ และสิทธิการลงทุนและการประกอบอาชีพด้านการให้บริการภายในประเทศภาคี โดยเปิดตลาดภายใต้ข้อผูกพันแบบ Negative List Approach หมายความว่า การเปิดเสรีจะครอบคลุมการบริการทุกสาขา ยกเว้นสาขาที่สงวนไว้ ทั้งนี้ สาขาการบริการที่สหรัฐอเมริกาให้ความสนใจเป็นพิเศษคือ สาขาบริการโทรคมนาคม การเงิน และบริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษ

การศึกษาควิเคราะห์ผลกระทบในทางกฎหมายของการเปิดเสรีภาคบริการในสาขาขนส่ง ซึ่งเป็นหนึ่งในสาขาที่สหรัฐอเมริกาให้ความสนใจเป็นพิเศษเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเจรจา และปรับตัวหากมีการเปิดเสรีบริการในด้านดังกล่าว ทั้งนี้ บริการหลักที่สหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญคือ บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนพิเศษ (Express Delivery Services – EDS) โดยสหรัฐอเมริกาจะเน้นการเปิดตลาดให้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนพิเศษอาจส่งผลกระทบต่อกิจการไปรษณีย์ของประเทศไทยได้ เพราะปัจจุบัน บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้ผูกขาดตามกฎหมาย อีกทั้ง ต้องเผชิญกับการแข่งขันอย่างรุนแรงของผู้ประกอบการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนพิเศษ ที่มีความสามารถในการแข่งขันมากกว่า เช่น UPS FedEx จากประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ DHL จากประเทศเยอรมนี เพราะไม่ต้องรับภาระการให้บริการไปรษณีย์ในถิ่นทุรกันดาร

การศึกษา FTA ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกาในประเด็นการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ควรศึกษาจากประเทศที่ได้จัดทำความตกลงเสรีทวิภาคีกับสหรัฐอเมริกา ได้แก่ ประเทศชิลี ประเทศโมร็อกโก ประเทศปานามา และประเทศเปรูด้วย เพราะประเทศดังกล่าวมีลักษณะและสภาพภูมิประเทศที่ใกล้เคียงกับประเทศไทย กล่าวคือ มีทั้งส่วนที่เป็นตัวเมืองและส่วนของท้องถิ่นทุรกันดาร ดังนั้น การให้บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน อาจมีการเลือกปฏิบัติได้ โดยสหรัฐอเมริกาอาจเลือกให้บริการเฉพาะส่วนที่เป็นตัวเมือง สำหรับท้องที่ทุรกันดาร ไปรษณีย์ท้องถิ่นยังคงเป็นผู้ให้บริการ เพราะสหรัฐอเมริกาไม่ต้องการให้บริการ

ในท้องถิ่นทุรกันดาร เนื่องจากมีความยากลำบาก และต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่สูงกว่า สิ่งที่น่าสนใจคือ การลงนามจัดทำความตกลงเสรีทวิภาคีดังกล่าว ถือเป็นกรอบความตกลงที่ สหรัฐอเมริกาปรับปรุงจากความตกลง NAFTA และ WTO Agreement และจะถูกใช้เป็นกรอบ การเจรจาสำหรับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งประเทศไทยด้วย

อย่างไรก็ตาม ประเทศที่ได้จัดทำความตกลงเสรีทวิภาคีกับสหรัฐอเมริกา ไปเรียบร้อยแล้วอีกประเทศหนึ่งที่ควรศึกษาคือ ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งถือเป็นความตกลงเสรีทวิภาคี ฉบับแรกที่สหรัฐอเมริกาลงนามกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านการค้าสินค้า บริการ การลงทุน การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐบาล การปกป้องสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายการแข่งขัน ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างการค้า-แรงงาน-สิ่งแวดล้อม ดังนั้นประเด็นที่ สิงคโปร์ยื่นเสนอและได้รับการลงนามรับรองโดยสหรัฐอเมริกา ถือเป็นกรอบความตกลงที่ประเทศ อื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียต้องพิจารณา เพื่อให้เป็นแนวทางเจรจากับสหรัฐอเมริกา

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาวิเคราะห์ในรายละเอียดของการเจรจา ความตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคีระหว่างสหรัฐอเมริกาและประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขา การบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน เพื่อหาผลกระทบจากการเจรจา สำหรับเป็นแนวทางและ เตรียมความพร้อมแก่ประเทศไทยเมื่อเข้าสู่กระบวนการเจรจา ตลอดจนทราบถึงพันธกรณีของ ประเทศไทยในการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับความตกลงดังกล่าว

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการค้าบริการของ GATS โดยเฉพาะ สาขาการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน
2. เพื่อศึกษาถึงการเปิดเสรีการค้าบริการในสาขาการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีระหว่างสหรัฐอเมริกาและประเทศต่างๆ
3. เพื่อศึกษาถึงกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบริการ ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา
4. เพื่อศึกษาถึงความสอดคล้องของกฎหมายไทยกับเนื้อหาของความตกลง การค้าเสรีระหว่างไทยและสหรัฐอเมริกา สาขาการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาด้านบริการด้านการขนส่ง โดยศึกษาเฉพาะเรื่องบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ ด่วน รวมถึงกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนของประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา ตลอดจนการค้าบริการสาขาการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคีระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศต่างๆ

1.4 สมมติฐานการศึกษาวิจัย

หากประเทศไทยจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-สหรัฐอเมริกา ย่อมก่อให้เกิดพันธกรณีต่อประเทศไทยในการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน เพื่อให้สอดคล้องกับความตกลงดังกล่าว

1.5 วิธีการศึกษาวิจัย

ในการวิจัยนี้ จะรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการศึกษและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆที่มาจากเอกสาร (Documentary Research) ได้แก่ เอกสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ หนังสือ วารสาร กฎหมาย บทความ ประกอบการสัมภาษณ์เชิงสนทนาผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงมาตรการต่างๆที่เกี่ยวกับการค้าบริการของ GATS โดยเฉพาะสาขาการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน
2. ทำให้ทราบถึงการเปิดเสรีการค้าบริการในสาขาการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีระหว่างสหรัฐอเมริกาและประเทศต่างๆ

3. ทำให้ทราบถึงกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบริการ
ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา

4. ทำให้สามารถแก้ไขกฎหมายไทยให้สอดคล้องกับเนื้อหาของความตกลง
การค้าเสรีระหว่างไทยและสหรัฐอเมริกา สาขาการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

การเปิดตลาดสาขาขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ในกรอบความตกลงพหุภาคี

การเปิดตลาดการค้าบริการในสาขาขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนนั้น ควรพิจารณาสาระสำคัญของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services : GATS) อันเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่ต้องศึกษา เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจ หลักการสำคัญในการเจรจาการเปิดตลาดการค้าบริการ เนื่องจาก GATS เป็นความตกลงพหุภาคี ที่มีขึ้นเพื่อก่อตั้งกฎ ระเบียบที่บังคับใช้ภายใต้การเจรจาพหุภาคี มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบ ว่าด้วยหลักการและกฎ ซึ่งวางระเบียบวินัยเกี่ยวกับการค้าบริการระหว่างประเทศ เพื่อให้การค้า บริการระหว่างประเทศดำเนินไปในลักษณะเปิดเผย และเปิดเสรีแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ อันจะเป็นประโยชน์ต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกที่มีระดับการพัฒนา ของเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ ระดับของการเปิดตลาดการค้าบริการในสาขาขนส่งและภาคบริการ ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนของประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทย เป็นเรื่องที่ต้องศึกษา เพื่อให้ทราบว่า ประเทศต่างๆมีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการประกอบการค้าบริการในสาขาขนส่งและภาคบริการ ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนเช่นไร และนำตารางข้อผูกพันของ GATS มากำหนดเงื่อนไขสำหรับการค้า บริการในสาขาขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนเช่นไร อีกทั้ง อนุสัญญาสหภาพไปรษณีย์สากล (Universal Postal Union Convention) ซึ่งเป็นความตกลงพหุภาคีอีกความตกลงหนึ่ง อันมีข้อกำหนดสำหรับประเทศภาคีสมาชิกในการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์ จึงต้องทำการศึกษามีข้อกำหนดอย่างไร

2.1 สาระสำคัญของความตกลงเกี่ยวกับการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services : GATS)

ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services : GATS) เป็นความตกลงระหว่างประเทศอันเป็นผลจากการเจรจาการค้าพหุภาคี

รอบอุรุกวัย ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 1995 โดยตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่บริหารความตกลงต่างๆ อันเป็นผลจากการเจรจาพหุภาคีและกำกับดูแลให้สมาชิกปฏิบัติตามพันธกรณีและข้อผูกพันต่างๆ ภายใต้ความตกลงนั้นๆ

2.1.1 การจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีภายใต้องค์การการค้าโลก

องค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) เป็นองค์การทางเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่ที่สุด เนื่องจากมีจำนวนภาคีสมาชิกมาก และภาคีสมาชิกเหล่านั้นแบ่งเป็นหลายกลุ่มประเทศ ได้แก่ กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว (Developed Countries) กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (Developing Countries) และกลุ่มประเทศด้อยพัฒนา (Least Developed Countries) จึงส่งผลให้การเจรจาของ WTO เป็นไปอย่างล่าช้า และบรรลุข้อตกลงได้ยาก อันเป็นแรงผลักดันให้ประเทศต่างๆ มาจัดตั้งเขตการค้าเสรีมากขึ้น เพื่อให้มีผลคืบหน้าการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจระหว่างกันเป็นรูปธรรมมากขึ้นและรวดเร็วขึ้น ดังนั้น สหรัฐอเมริกาจึงมีแนวความคิดที่จะจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคี หรือพหุภาคี เพื่อให้การเจรจาสามารถบรรลุข้อตกลงได้ในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งเป็นผลดีต่อประเทศคู่ภาคี

อย่างไรก็ตาม ประเทศภาคีสมาชิกของ WTO ย่อมมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีของ WTO ดังนั้น การทำความตกลงเขตการค้าเสรีจึงต้องคำนึงถึงกฎเกณฑ์ของ WTO ด้วย เช่น การกำหนดให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศคู่ภาคีนั้น จะขัดต่อหลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most Favored Nation : MFN) ของ WTO หรือไม่¹ ซึ่งเมื่อพิจารณาบทบัญญัติของ WTO จะเห็นว่า การรวมกลุ่มหรือการทำความตกลงทางการค้าระดับภูมิภาค เป็นสิ่งที่ดำเนินการได้ ถือเป็นข้อยกเว้น (exception) ของ WTO ที่ประเทศภาคีสมาชิกสามารถเลือกปฏิบัติได้ระหว่างประเทศในกลุ่มกับประเทศนอกกลุ่ม แต่ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติ มิฉะนั้นอาจจะขัดต่อพันธกรณีภายใต้ WTO ได้² กล่าวคือ

¹ ณัฐวุฒิ ลักษณะบัญญัติสากล, 7 ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการทำความตกลงเสรี (FTA) [ออนไลน์], 13 ธันวาคม 2548. แหล่งที่มา www.ftadigest.com/articleleftamisunderstood.html

² เศรษฐกิจการพาณิชย์, กรม, การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ [ออนไลน์], 2545. แหล่งที่มา www.moc.go.th/thai/dbe/bilateral/speech/grp_eco.html

มาตรา 24 ของ GATT (General Agreement on Tariffs and Trade) 1994³ กำหนดให้เป็นการข้อยกเว้นสำหรับการจัดตั้งเขตการค้าเสรี โดยไม่ถือเป็นการละเมิดพันธกรณีของ WTO ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ข้อตกลงเขตการค้าเสรีที่ทำระหว่างกัน ต้องไม่เพิ่มอุปสรรคทางการค้าต่อประเทศสมาชิกที่ไม่ได้เข้าร่วมทำความตกลงด้วย

นอกจากบทบัญญัติของ GATT 1994 แล้ว ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการมิได้ห้ามภาคีสมาชิกในการทำความตกลงเขตการค้าเสรีการค้าบริการระหว่างกัน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 5⁴ โดยมีเงื่อนไขว่า ความตกลงเขตการค้าเสรีด้านการค้าบริการต้องครอบคลุมสาขา

³ Article 24 : Territorial Application – Frontier Traffic – Customs Unions and Free Trade Areas

8. For the purposes of this Agreement :

(a)

(b) A free trade area shall be understood to mean a group of two or more customs territories in which the duties and other restrictive regulations of commerce (except, where necessary, those permitted under Articles 11, 12, 13, 14, 15 and 16) are eliminated on substantially all the trade between the constituent territories in products originating in such territories.

⁴ Article 5: Economic Integration

1.) This Agreement shall not prevent any of its Members from being a party to or entering into an agreement liberalizing trade in services between or among the parties to such an agreement, provided that such an agreement:

(a) has substantial sectoral coverage¹, and

(b) provides for the absence or elimination of substantially all discrimination, in the sense of Article XVII, between or among the parties, in the sectors covered under subparagraph (a), through:

(i) elimination of existing discriminatory measures, and/or

(ii) prohibition of new or more discriminatory measures, either at the entry into force of that agreement or on the basis of a reasonable timeframe, except for measures permitted under Articles XI, XII, XIV and XIV bis.

2.)

3.)

(a) Where developing countries are parties to an agreement of the type referred to in paragraph 1, flexibility shall be provided for regarding the conditions set out in paragraph 1, particularly with reference to subparagraph (b) thereof, in accordance with the level of development of the countries concerned, both overall and in individual sectors and subsectors.

ต่างๆมากพอ และต้องไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งต้องยกเลิกมาตรการเลือกปฏิบัติที่มีอยู่ และความตกลงดังกล่าวต้องไม่เพิ่มระดับของอุปสรรคต่อการค้าบริการโดยรวม เมื่อเปรียบเทียบกับระดับที่ใช้อยู่ก่อนมีความตกลงนั้น

นอกจากนี้ มีบทบัญญัติ Enabling Clause ที่ให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรี โดยสามารถทำภายใต้กรอบที่เรียกว่า “การต่างตอบแทนในการให้สิทธิพิเศษและการปฏิบัติที่แตกต่าง และการมีส่วนร่วมที่มากขึ้นของ

(b) Notwithstanding paragraph 6, in the case of an agreement of the type referred to in paragraph 1 involving only developing countries, more favourable treatment may be granted to juridical persons owned or controlled by natural persons of the parties to such an agreement.

4.) Any agreement referred to in paragraph 1 shall be designed to facilitate trade between the parties to the agreement and shall not in respect of any Member outside the agreement raise the overall level of barriers to trade in services within the respective sectors or subsectors compared to the level applicable prior to such an agreement.

5.)

6.)

7.)

(a) Members which are parties to any agreement referred to in paragraph 1 shall promptly notify any such agreement and any enlargement or any significant modification of that agreement to the Council for Trade in Services. They shall also make available to the Council such relevant information as may be requested by it. The Council may establish a working party to examine such an agreement or enlargement or modification of that agreement and to report to the Council on its consistency with this Article.

(b) Members which are parties to any agreement referred to in paragraph 1 which is implemented on the basis of a time-frame shall report periodically to the Council for Trade in Services on its implementation. The Council may establish a working party to examine such reports if it deems such a working party necessary.

(c) Based on the reports of the working parties referred to in subparagraphs (a) and (b), the Council may make recommendations to the parties as it deems appropriate.

8.) A Member which is a party to any agreement referred to in paragraph 1 may not seek compensation for trade benefits that may accrue to any other Member from such agreement.

ประเทศกำลังพัฒนา” (Differential and more favorable treatment reciprocity and fuller participation of developing countries)⁵

2.1.2 โครงสร้างของ GATS

GATS ถือเป็นกรอบความร่วมมือพหุภาคีที่มีกฎและหลักการในการกำกับการค้าด้านการบริการระหว่างประเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะขยายการค้าบริการออกไป ภายใต้งบเงื่อนไขเรื่องความโปร่งใส และการเปิดเสรีตามลำดับ เพื่อก่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศภาคี และสามารถแบ่งองค์ประกอบตามโครงสร้างของ GATS ซึ่งเป็นองค์ประกอบทั่วไปที่ใช้กับการบริการทุกสาขา แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

(1) กรอบความตกลง เรียกว่า ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ ซึ่งกำหนดพันธกรณีที่ประเทศสมาชิกต้องยึดถือปฏิบัติ โดยแบ่งออกเป็น 6 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 ขอบเขตและคำนิยาม (Scope and Definition) ซึ่งมีทั้งการค้าโดยให้บริการในดินแดน หรือให้บริการจากดินแดนหนึ่งข้ามต่อไปยังอีกดินแดนหนึ่ง หรือบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลของประเทศหนึ่งเข้าไปให้บริการในดินแดนของอีกประเทศหนึ่ง

หมวดที่ 2 พันธกรณีทั่วไปและกฎระเบียบทั่วไป (General Obligation and Disciplines) เป็นหลักการทั่วไปที่ใช้บังคับกับการบริการทุกสาขา ซึ่งจะมีผลผูกพันประเทศสมาชิกให้ปฏิบัติตาม⁶

หมวดที่ 3 ข้อผูกพันเฉพาะ (Specific Commitments) ว่าด้วยการเปิดตลาดด้านการบริการ และหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ซึ่งเป็นพันธกรณีที่กำหนดให้ประเทศภาคีต้องปฏิบัติ แต่หากไม่สามารถปฏิบัติได้ ต้องกำหนดข้อจำกัดไว้ใน Schedule of Commitments ซึ่งอาจค่อยๆเปิดตามหลักการเปิดเสรีตามลำดับ

หมวดที่ 4 การเปิดเสรีแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ (Progressive Liberalization) เป็นการกำหนดขั้นตอนวิธีการเปิดเสรีแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ ประกอบด้วย

⁵ ธีรรัฐภูมิ ลักษณะบัญญัติฎีกุล, 7 ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการทำความตกลงเสรี (FTA) [ออนไลน์].

⁶ เศรษฐกิจการพาณิชย์, กรม, แกตต์กับการเจรจาอนุสัญญา (ฉบับแก้ไขปรับปรุงใหม่ ครั้งที่ 1) (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงพาณิชย์, 2537). หน้า 57-58.

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเจรจาว่าด้วยข้อผูกพันเฉพาะ การนำพันธกรณีเฉพาะมาใช้ การทำตาราง ข้อผูกพันเฉพาะ และการเปลี่ยนแปลงตาราง ทั้งนี้ หลักการนี้จะกำหนดให้ประเทศภาคีเจรจา จัดทำข้อเสนอผูกพันเปิดเสรีการบริการในสาขาต่างๆ ให้แก่กันและกัน

หมวดที่ 5 บทบัญญัติว่าด้วยสถาบัน (Institutional Liberalization) ว่าด้วยเรื่องการศึกษาหารือ การระงับข้อพิพาท การดำเนินมาตรการร่วม คณะมนตรีการค้าบริการ ความร่วมมือทางวิชาการ และความสัมพันธ์กับองค์การระหว่างประเทศ

หมวดที่ 6 บทบัญญัติสุดท้าย (Final Provisions) ว่าด้วยการให้ คำจำกัดความของถ้อยคำใน GATS และบทบัญญัติอื่นๆ

(2) ภาคผนวก ระบุถึงสถานการณ์ของการบริการบางสาขาที่ต้องมี ข้อกำหนดพิเศษเพิ่มเติมจากกรอบความตกลง ตามข้อ 29 ของ GATS⁷

(3) ตารางข้อผูกพัน เป็นสิ่งที่แสดงออกให้เห็นว่า ประเทศสมาชิกได้ ดำเนินการเปิดเสรีการค้าบริการในสาขาใดแล้ว และมีเงื่อนไขอย่างไร โดยตามข้อ 16 ของ GATS⁸

⁷ Article XXIX Annexes

The Annexes to this Agreement are an integral part of this Agreement.

- ANNEX ON ARTICLE II EXEMPTIONS
- ANNEX ON MOVEMENT OF NATURAL PERSONS SUPPLYING SERVICES UNDER THE AGREEMENT
- ANNEX ON AIR TRANSPORT SERVICES
- ANNEX ON FINANCIAL SERVICES
- ANNEX ON NEGOTIATIONS ON MARITIME TRANSPORT SERVICES
- ANNEX ON TELECOMMUNICATIONS
- ANNEX ON NEGOTIATIONS ON BASIC TELECOMMUNICATIONS

⁸ Article XVI Market Access

1.) With respect to market access through the modes of supply identified in Article I, each Member shall accord services and service suppliers of any other Member treatment no less favourable than that provided for under the terms, limitations and conditions agreed and specified in its schedule.

2.) In sectors where market access commitments are undertaken, the measures which a Member shall not maintain or adopt either on the basis of a regional subdivision or on the basis of its entire territory, unless otherwise specified in its schedule, are defined as:

ได้กำหนดให้ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศจัดทำตารางข้อผูกพัน (Schedule of Specific Commitments) ซึ่งเสนอข้อผูกพันในการเปิดตลาดการบริการสาขาต่างๆ ให้แก่ประเทศสมาชิก และเสนอผูกพันที่จะปฏิบัติต่อการบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนชาติอื่นเสมือนที่ปฏิบัติต่อการบริการหรือผู้ให้บริการที่เป็นคนชาติของตนตามหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ตามข้อ 17⁹

(a) limitations on the number of service suppliers whether in the form of numerical quotas, monopolies, exclusive service suppliers or the requirements of an economic needs test;

(b) limitations on the total value of service transactions or assets in the form of numerical quotas or the requirement of an economic needs test;

(c) limitations on the total number of service operations or on the total quantity of service output expressed in terms of designated numerical units in the form of quotas or the requirement of an economic needs test;

(d) limitations on the total number of natural persons that may be employed in a particular service sector or that a service supplier may employ and who are necessary for, and directly related to, the supply of a specific service in the form of numerical quotas or the requirement of an economic needs test;

(e) measures which restrict or require specific types of legal entity or joint venture through which a service supplier may supply a service; and

(f) limitations on the participation of foreign capital in terms of maximum percentage limit on foreign shareholding or the total value of individual or aggregate foreign investment.

⁹

Article XVII National Treatment

1.) In the sectors inscribed in its schedule, and subject to any conditions and qualifications set out therein, each Member shall accord to services and service suppliers of any other Member, in respect of all measures affecting the supply of services, treatment no less favourable than that it accords to its own like services and service suppliers.

2.) A Member may meet the requirement of paragraph 1 by according to services and service suppliers of any other Member, either formally identical treatment or formally different treatment to that it accords to its own like services and service suppliers.

3.) Formally identical or formally different treatment shall be considered to be less favourable if it modifies the conditions of competition in favour of services or service suppliers of the Member compared to like services or service suppliers of any other Member.

2.1.3 วัตถุประสงค์ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ

การจัดทำ GATS เมื่อพิจารณาถึงวัตถุประสงค์จะพบว่า วัตถุประสงค์ของการค้าบริการคือ การสร้างกฎเกณฑ์ทางการค้าบริการเพื่อใช้เป็นกฎเกณฑ์ในการกำหนดนโยบายทางการค้าบริการตามที่ประเทศสมาชิกยอมรับ โดยวัตถุประสงค์ที่สำคัญได้ถูกนำไปปฏิบัติหรือปรับใช้ในข้อต่างๆของ GATS คือ การขยายการค้าบริการโดยใช้หลักการค้าเสรีภายใต้เงื่อนไขของความโปร่งใสและการเปิดเสรีตามลำดับ การสร้างสิทธิและหน้าที่ในลักษณะที่สมดุลเพื่อประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยคำนึงถึงเป้าหมายและนโยบายของรัฐ การให้สิทธิแก่รัฐในการออกกฎระเบียบภายใน เพื่อตอบสนองต่อนโยบายภายในของรัฐ และคำนึงถึงระดับการพัฒนาของกฎเกณฑ์ในเรื่องการค้าบริการในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา หมายความว่ากฎเกณฑ์ในการค้าบริการระหว่างประเทศต้องเคารพต่อกฎหมายภายในของประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการ และท้ายสุดคือ การให้ความสะดวกแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการมีส่วนร่วมในเรื่องการค้าบริการและการขยายการค้าบริการเพื่อส่งออก และต้องคำนึงถึงความลำบากหรืออุปสรรคของประเทศด้อยพัฒนา โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ การส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม สามารถสรุปสาระสำคัญของ GATS ได้ ดังนี้

- 1.) เพื่อเป็นการให้ความสำคัญแก่การค้าบริการที่เพิ่มขึ้นสำหรับความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาของเศรษฐกิจโลก
- 2.) กำหนดกฎเกณฑ์เพื่อขยายการค้าบริการ โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขของความโปร่งใสและการเปิดเสรีตามลำดับ
- 3.) ส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมกันของผู้เข้าร่วมเจรจา และเพื่อประกันความสมดุลของสิทธิและพันธกรณี โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของนโยบายแห่งรัฐ
- 4.) ยอมรับสิทธิของประเทศสมาชิกในการออกกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆภายในประเทศสมาชิก โดยคำนึงถึงระดับการพัฒนาของแต่ละประเทศ
- 5.) ส่งเสริมให้ประเทศกำลังพัฒนามีส่วนร่วมในเรื่องการค้าบริการเพิ่มขึ้น ทั้งระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยคำนึงถึงระดับการพัฒนาและภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ

ประเทศไทยเข้าร่วมการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัย ซึ่งเป็นการเจรจาครั้งแรกของประเทศไทยนับแต่เข้าเป็นภาคีของ GATT ในปี 1982 โดยการเจรจาในครั้งนี้ได้เริ่มการ

เจรจาเมื่อเดือนกันยายน 1986 มีผู้แทนระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสของแต่ละประเทศเข้าร่วมเจรจาจำนวน 117 ประเทศ ได้สรุปผลการเจรจาไว้ในกรมสารสุดท้าย (Final Act) ในวันที่ 15 ธันวาคม 1993 โดยมีการประชุมระดับรัฐมนตรีเพื่อลงนามรับรองกรมสารสุดท้ายเมื่อวันที่ 15 เมษายน 1994 ณ เมืองมาราเกช ประเทศโมร็อกโก หลังจากนั้น ประเทศไทยได้ลงนามให้สัตยาบันในการเข้าผูกพันตามกรมสารสุดท้าย และร่วมจัดตั้งองค์การการค้าโลก ในวันที่ 1 มกราคม 1995 อันส่งผลให้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ มีผลบังคับใช้กับประเทศไทย โดยประเทศไทยมีหน้าที่ต้องรับพันธกรณีต่างๆ มาปฏิบัติตามที่ได้ทำการผูกพันไว้และได้รับสิทธิจากการเข้าร่วมในความตกลงนี้ด้วย

2.1.4 พันธกรณีตาม GATS

พันธกรณีผูกพันภายใต้ GATS สามารถจำแนกเป็นพันธกรณีทั่วไปและพันธกรณีเฉพาะ

พันธกรณีทั่วไป เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับหลักการในการเปิดเสรีการค้าบริการที่มีผลผูกพันทุกประเทศสมาชิก ซึ่งต้องปฏิบัติตามโดยไม่มีเงื่อนไข ทั้งนี้ กรอบการเจรจาการค้าบริการภายใต้พันธกรณีทั่วไปของ GATS บังคับใช้กับการค้าบริการทุกประเภท ยกเว้นการให้บริการตามอำนาจหน้าที่ของรัฐที่มีใช้การบริการเชิงพาณิชย์ หรือการแข่งขันกับผู้ให้บริการรายอื่น

หลักการสำคัญของพันธกรณีทั่วไป ได้แก่

1.) การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง

หลักเกณฑ์ต่างๆ ที่อยู่ภายใต้ความตกลงนี้ ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติแก่การบริการและผู้ให้บริการของประเทศสมาชิกอื่นไม่ด้อยไปกว่าที่ตนให้การปฏิบัติแก่บริการและผู้ให้บริการของประเทศอื่น และต้องไม่มีเงื่อนไข กล่าวคือ สิทธิประโยชน์ใดที่ประเทศภาคีมีต่อกัน สิทธิประโยชน์นั้นต้องมีผลไปยังประเทศภาคีอื่นทุกประเทศโดยทันทีและไม่มีเงื่อนไข จะเลือกปฏิบัติไม่ได้ เนื่องจากหลัก MFN ที่นำมาใช้ในความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ ถือเป็นหลักการที่ช่วยให้เกิดการค้าอย่างเสรี และไม่มีทางเลือกปฏิบัติในทางการค้า ส่งผลให้

ประเทศคู่ภาคีมีความเท่าเทียมกัน¹⁰ จึงได้นำหลักการนี้มาใช้กับการค้าบริการด้วย อย่างไรก็ตามแนวคิดของหลัก MFN นี้ อาจไม่ได้ผลนัก ถ้าระดับของความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆไม่เท่ากัน

เมื่อนำหลัก MFN มาปฏิบัติแล้ว ประเทศสมาชิกจะมีทางเลือกคือ ยังคงให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศภาคีนั้นอยู่ แต่ต้องให้แก่ประเทศภาคีอื่นด้วย หรือยกเลิกการให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศภาคีนั้นๆ เพื่อไม่ให้ข้อผูกพัน มีผลผูกพันให้ประเทศสมาชิกต้องให้สิทธิพิเศษแก่ทุกประเทศภาคี เพราะจะทำให้เกิดการเสียเปรียบในเชิงพาณิชย์

2.) ความโปร่งใส

ประเทศสมาชิกต้องเปิดเผยข้อมูลทางกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และแนวทางการพิจารณาในการบริหารที่เกี่ยวกับ หรือมีผลต่อเรื่องการค้าบริการ รวมทั้งความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง หรือมีผลต่อการค้าบริการ เพื่อให้เกิดความแน่นอนและชัดเจนในการดำเนินธุรกิจด้านการค้าบริการของประเทศสมาชิก และให้ประเทศสมาชิกสามารถทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของตนภายใต้กฎหมายของประเทศนั้นๆ ได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ มีข้อกำหนดให้ประเทศสมาชิก จัดพิมพ์ประกาศและข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการและผู้ให้บริการอย่างชัดแจ้ง ทั้งในระดับท้องถิ่นหรือส่วนกลาง หรือต้องให้ข้อมูลดังกล่าวเผยแพร่สู่สาธารณชนได้ (Public Available)

ถ้ามีการนำมาตรการใดมาใช้ หรือมีการเปลี่ยนแปลงต้องแจ้งต่อคณะมนตรีสำหรับการค้าบริการให้ทราบโดยเร็ว หรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง การกระทำดังกล่าวเป็นการก้าวล่วงเข้าไปในลักษณะของการตรวจสอบการออกกฎเกณฑ์ภายในประเทศ

นอกจากนี้ ประเทศสมาชิกต้องจัดตั้งจุดตอบข้อซักถาม (Enquiry Point) สำหรับให้ประเทศสมาชิกอื่นสามารถสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการได้ โดยต้องจัดตั้งขึ้นภายใน 2 ปี นับจากวันที่ WTO มีผลบังคับใช้ อย่างไรก็ตาม ประเทศกำลังพัฒนาอาจได้รับการผ่อนผันเกี่ยวกับเรื่องของระยะเวลาในการจัดตั้ง ถ้าประเทศต่างๆเห็นตรงกันว่า ประเทศดังกล่าวไม่มีศักยภาพและความพร้อมในการจัดตั้งจุดตอบข้อซักถาม

¹⁰ ปรีชา โปธิ, "MFN CLAUSE ใน GATT และผลกระทบทางกฎหมายต่อประเทศกำลังพัฒนา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537), หน้า 11.

3.) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

ประเทศสมาชิกของ WTO สามารถรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในการทำความตกลงเปิดเสรีการค้าบริการระหว่างกันได้ โดยต้องครอบคลุมสาขาต่างๆมากพอ และไม่ยกเว้นรูปแบบใดๆของการค้าบริการ เพื่อให้เกิดการค้าเสรีในกลุ่มประเทศที่เจรจา

4.) ข้อบังคับภายในประเทศ

หลักทั่วไปในกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐย่อมมีอำนาจอธิปไตยภายในรัฐของตน จากการที่รัฐมีอำนาจอธิปไตยนี้ ทำให้เกิดอำนาจรัฐเหนือดินแดน (Territorial Jurisdiction) และอำนาจเหนือบุคคล (Personal Jurisdiction) การใช้อำนาจรัฐเหนือดินแดนทำให้รัฐสามารถออกกฎหมายใดๆก็ได้ภายในอาณาเขตของตน แต่ต้องอยู่ภายใต้หลักกฎหมายระหว่างประเทศ และพันธกรณีระหว่างประเทศที่ได้ทำขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ข้อ 6 แห่งความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ¹¹ ได้บัญญัติ

¹¹ Article VI Domestic Regulation

1.) In sectors where specific commitments are undertaken, each Member shall ensure that all measures of general application affecting trade in services are administered in a reasonable, objective and impartial manner.

2.)

(a) Each Member shall maintain or institute as soon as practicable judicial, arbitral or administrative tribunals or procedures which provide, at the request of an affected service supplier, for the prompt review of, and where justified, appropriate remedies for, administrative decisions affecting trade in services. Where such procedures are not independent of the agency entrusted with the administrative decision concerned, the Member shall ensure that they do in fact provide for an objective and impartial review.

(b) The provisions of sub-paragraph (a) shall not be construed to require a Member to institute such tribunals or procedures where this would be inconsistent with its constitutional structure or the nature of its legal system.

3.) Where authorization is required for the supply of a service on which a specific commitment has been made, the competent authorities of a Member shall, within a reasonable period of time after the submission of an application considered complete under domestic laws and regulations, inform the applicant of the decision concerning the application. At the request of the applicant, the competent authorities of the Member shall provide, without undue delay, information concerning the status of the application.

4.) With a view to ensuring that measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements do not constitute unnecessary barriers to trade in services, the Council for Trade in Services shall, through appropriate bodies it may establish, develop any necessary disciplines. Such disciplines shall aim to ensure that such requirements are, inter alia:

(a) based on objective and transparent criteria, such as competence and the ability to supply the service;

(b) not more burdensome than necessary to ensure the quality of the service;

(c) in the case of licensing procedures, not in themselves a restriction on the supply of the service.

ในเรื่องข้อบังคับภายในประเทศว่า ยอมรับในสิทธิของแต่ละประเทศสมาชิกในการควบคุมกำกับการค้าบริการ ตลอดจนสิทธิในการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ แต่ในสาขาที่มีการรับข้อผูกพันเฉพาะ สมาชิกแต่ละรายต้องประกันว่า จะบริหารมาตรการซึ่งมีผลต่อการค้าบริการในลักษณะที่มีเหตุผล (Reasonable) ให้เป็นไปอย่างมีหลักเกณฑ์ (Objective) และไม่ลำเอียง (Impartial) ซึ่งมาตรการดังกล่าว ถือว่าเคารพต่อสิทธิในการออกกฎระเบียบภายในของแต่ละประเทศ โดยมีข้อแม้ว่า ต้องไม่ขัดต่อความตกลงนี้ ซึ่งบัญญัติโดยความร่วมมือของนานาประเทศภาคีสมาชิก ต้องไม่มีลักษณะที่เป็นอุปสรรค จำกัด หรือกีดกันการค้าบริการ และต้องมีความโปร่งใส ไม่สร้างภาระเกินความจำเป็นเกี่ยวกับคุณภาพของการบริการหรือผู้ให้บริการ¹²

ประเทศสมาชิกสามารถออกกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดและวิธีดำเนินการด้านคุณสมบัติที่เกี่ยวกับการค้าบริการ (Qualification Requirements) มาตรฐานทางเทคนิค (Technical Standards) และข้อกำหนดด้านการออกใบอนุญาต (Licensing Requirements) โดยต้องไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการค้าบริการโดยไม่จำเป็น

5.)

(a) In sectors in which a Member has undertaken specific commitments, pending the entry into force of disciplines developed in these sectors pursuant to paragraph 4, the Member shall not apply licensing and qualification requirements and technical standards that nullify or impair such specific commitments in a manner which:

(i) does not comply with the criteria outlined in sub-paragraphs 4(a), (b) or (c); and

(ii) could not reasonably have been expected of that Member at the time the specific commitments in those sectors were made.

(b) In determining whether a Member is in conformity with the obligation under paragraph 5(a) above, account shall be taken of international standards of relevant international organizations³ applied by that Member.

6.) In sectors where specific commitments regarding professional services are undertaken, each Member shall provide for adequate procedures to verify the competence of professionals of any other Member.

¹² ประพนอมศรี โสมขันเงิน, "การเปิดเสรีบริการ : ไทยพร้อมหรือยัง," วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช 7 (กันยายน-ธันวาคม 2537): 76.

สำหรับพันธกรณีเฉพาะ เป็นข้อผูกพันในการเปิดตลาดบริการเฉพาะประเทศสมาชิก ซึ่งจะแตกต่างกันไป โดยประเทศสมาชิกแต่ละประเทศเสนอว่าจะทำข้อผูกพันเฉพาะในสาขาใด โดยจะระบุไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะของประเทศตนที่ยื่นแนบทำความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศสามารถจัดทำและเสนอข้อผูกพันเฉพาะในการบริการสาขาที่ตนต้องการผูกพัน โดยมีเงื่อนไขหรือไม่ก็ได้ และต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันแก่การบริการและผู้ให้บริการของประเทศสมาชิกอื่นทุกประเทศโดยเท่าเทียมกัน โดยข้อผูกพันดังกล่าวถือเป็นกรให้ประโยชน์ขั้นต่ำ (Minimum Standard of Treatment) หมายความว่า จะลดน้อยลงไปอีกไม่ได้

การทำข้อเสนอผูกพัน อยู่ภายใต้หลักการ 2 หลักคือ การเข้าสู่ตลาด ตามข้อ 16 และการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ตามข้อ 17 แต่เนื่องจากการปฏิบัติตามความตกลงนี้ เป็นไปตามหลักการเปิดเสรีแบบก้าวหน้าตามลำดับ จึงสามารถเลือกผูกพันในสาขาและรูปแบบของการให้บริการโดยการตั้งเงื่อนไขได้

หลักการสำคัญของพันธกรณีเฉพาะ ได้แก่

1.) การเข้าสู่ตลาด

ข้อ 16 แห่งความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ ได้กำหนดห้ามประเทศสมาชิกกำหนดข้อจำกัดในมาตรการซึ่งประเทศสมาชิกจะไม่คงไว้หรือนำมาใช้ซึ่งข้อผูกพันที่รับในสาขาการค้าบริการทั้ง 4 รูปแบบ ตามที่ได้ให้ขอบเขตและคำนิยามไว้ในข้อ 1 ไม่ว่าจะเป็นการค้าบริการสาขา (Sector) หรือสาขาย่อย (Sub-Sector) ทั้งแก่การบริการและผู้ให้บริการจำนวน 6 เรื่อง เว้นแต่จะได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่นในตารางข้อผูกพัน รวมทั้ง กำหนดมิให้แสดงข้อจำกัดหรือเงื่อนไขบางประการที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเปิดตลาดเสรี หรือเป็นอุปสรรคโดยตรงต่อการเปิดตลาดเสรีเรื่องการค้าบริการ โดยประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติแก่ผู้ให้บริการของสมาชิกอื่น ซึ่งเป็นการอนุเคราะห์ที่ไม่ด้อยไปกว่าที่ได้เสนอไว้ในข้อผูกพันเฉพาะที่ได้กำหนดไว้

การกำหนดข้อผูกพันในการบริการสาขาต่างๆ หรือบริการสาขาย่อยต้องไม่มีมาตรการจำกัดในเรื่องต่อไปนี้ เว้นแต่ระบุไว้เป็นอย่างอื่นในตารางข้อผูกพัน และข้อยกเว้นที่ได้กำหนดไว้

(เอ) ข้อจำกัดในจำนวนผู้ให้บริการ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของจำนวนโควตา การผูกขาดผู้ให้บริการที่ได้รับสิทธิแต่ผู้เดียวหรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ

(บี) ข้อจำกัดในมูลค่ารวมทั้งหมดของธุรกรรมทางการค้าบริการ หรือสินทรัพย์ในรูปแบบของโควตา หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ

(ซี) ข้อจำกัดในจำนวนทั้งหมดของการประกอบบริการ หรือในปริมาณทั้งหมดของผลได้จากการบริการ ซึ่งแสดงออกเป็นหน่วยตัวเลขที่ได้รับการกำหนดในรูปแบบโควตา หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ

(ดี) ข้อจำกัดในจำนวนทั้งหมดของบุคคลธรรมดาที่อาจถูกว่าจ้างในสาขาบริการใดโดยเฉพาะ หรือผู้ให้บริการอาจจ้างและเป็นผู้ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการให้บริการสาขาใดโดยเฉพาะในรูปแบบของโควตา หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการทดสอบความจำเป็นทางเศรษฐกิจ

(อี) มาตรการซึ่งจำกัดหรือกำหนดประเภทเฉพาะขององค์กรทางกฎหมายหรือการร่วมลงทุน ซึ่งผู้ให้บริการอาจให้บริการโดยอาศัยองค์กรทางกฎหมายหรือการร่วมลงทุนนั้น

(เอฟ) ข้อจำกัดในการเข้าร่วมลงทุนของต่างประเทศในรูปแบบของการจำกัดอัตราส่วนสูงสุดของการถือหุ้นต่างด้าว หรือมูลค่ารวมทั้งหมดของการลงทุนจากต่างประเทศของแต่ละบุคคล หรือโดยการร่วมลงทุน

2.) การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ

หลักการในเรื่องนี้เป็นประเด็นที่สำคัญของการเปิดเสรีตลาดการค้าบริการ เนื่องจากความตกลงในข้อ 17 บัญญัติให้ประเทศสมาชิกต้องให้การปฏิบัติต่อการบริการและผู้ให้บริการของประเทศสมาชิกอื่น ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการที่มีผลต่อการให้บริการที่เป็นการอนุเคราะห์ที่ไม่ดีไปกว่าการปฏิบัติที่สมาชิกรับให้แก่การบริการและผู้ให้บริการที่คล้ายคลึงกันของตน กล่าวคือ ต้องให้การปฏิบัติเท่าเทียมกับคนชาติในสาขาที่ระบุไว้ในตารางและภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดที่กำหนดไว้ของประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ ซึ่งโดยหลักการแล้ว หากไม่มีการกำหนดเงื่อนไขใด ประเทศสมาชิกต้องให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ โดยจะออกมาในรูปแบบของการปฏิบัติเสมอด้วยคนชาติ หรือรูปแบบอื่นใดจากที่ได้ให้กับคนชาติ แต่ต้องไม่เป็นการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในการแข่งขันในสาขาการบริการหรือผู้ให้บริการน้อยไปกว่าที่ให้แก่คนชาติที่ประกอบกิจการในสาขาการบริการที่เหมือนกันหรือเป็นผู้ให้บริการในสาขาบริการเดียวกัน

3.) การเปิดเสรีแบบก้าวหน้าตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการเปิดเสรีตามความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ มิใช่เป็นการเปิดเสรีเต็มที่ในการเจรจาครั้งแรกโดยทันที แต่ได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการในการเปิดเสรีตามลำดับ โดยกระบวนการเปิดตลาดเสรีนั้น ขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละประเทศ และระดับการพัฒนาของประเทศต่างๆ นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้ประเทศกำลังพัฒนามีความยืดหยุ่นในการเลือกเปิดเป็นรายสาขา ก่อนหรืออาจเป็นรายประเภทในสาขาการบริการต่างๆ โดยเป้าหมายของการเจรจาแต่ละครั้ง ต้องเป็นการลดข้อจำกัด รวมทั้งมาตรการต่างๆ ที่เป็นข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด และการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติให้ลงมากกว่าเดิม จนกระทั่งข้อจำกัดและมาตรการต่างๆ เหล่านั้นหมดไป

การยอมรับในหลักการเปิดเสรีแบบก้าวหน้าตามลำดับนี้ เป็นการยอมรับสิทธิของประเทศสมาชิกในการกำหนดกฎระเบียบขั้นต้นที่ว่า จะปฏิบัติต่อคนชาติของสมาชิกอื่นขั้นต่ำสุดเพียงใด ซึ่งการเปิดเสรีแบบก้าวหน้าตามลำดับของการเข้าสู่ตลาดนั้นก่อให้เกิดผลดีคือ เลี่ยงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตลาด และเป็นการนำบริการต่างๆ เข้ามาเป็นระลอกมิฉะนั้น จะเกิดปัญหาการทะลักเข้ามาของการบริการและผู้ให้บริการ จนทำให้พฤติกรรมของตลาดและผู้บริโภคเปลี่ยนไป ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อการเติบโตและการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบรรลุผลของวัตถุประสงค์ในการพัฒนาประเทศ

รายละเอียดของกระบวนการในการเปิดตลาดได้บัญญัติไว้ในหมวดที่ 4 ของ GATS โดยเป็นรายละเอียดที่เกี่ยวกับการเจรจาและการทำตารางข้อผูกพันเฉพาะ กำหนดให้มีการเปิดเสรีที่เพิ่มขึ้นแบบก้าวหน้าตามลำดับ ซึ่งการเปิดเสรีนั้นจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายนโยบายของประเทศที่เป็นไปตามระดับการพัฒนาของประเทศสมาชิก รวมทั้งความสามารถในการเปิดเสรีแต่ละสาขาของการบริการ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการเข้าสู่ตลาดและความสอดคล้องกับหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ โดยการเปิดเสรีในสาขาแต่ละรูปแบบจะต้องเพิ่มขึ้นและลดเงื่อนไขที่มีอยู่ลงในการเจรจาแต่ละรอบ

สาระสำคัญของตารางข้อผูกพันเฉพาะ บัญญัติไว้ในข้อ 20¹³

ประกอบด้วย

13 Article XX Schedules of Specific Commitments

1.) Each Member shall set out in a schedule the specific commitments it undertakes under Part III of this Agreement. With respect to sectors where such commitments are undertaken, each schedule shall specify:

- ตลาด
- (เอ) ข้อกำหนด ข้อจำกัด และเงื่อนไขว่าด้วยการเข้าสู่
- คนชาติ
- (บี) เงื่อนไข และข้อจำกัดว่าด้วยการปฏิบัติเยี่ยง
- ตามที่เหมาะสม และ
- (ซี) การยอมรับเกี่ยวกับข้อผูกพันเพิ่มเติม
- (ดี) กรอบเวลาในการปฏิบัติตามข้อผูกพันดังกล่าว

(อี) วันที่ที่ข้อผูกพันเช่นว่านั้นจะมีผลใช้บังคับ
 ทั้งนี้ สามารถกำหนดมาตรการที่ไม่สอดคล้องกับการเข้าสู่ตลาด
 (ข้อ 16) และการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (ข้อ 17) ซึ่งเป็นเงื่อนไขและข้อจำกัดไว้ในตารางได้ด้วย

4.) ตารางข้อผูกพันเฉพาะ (Schedule of Specific Commitments)

ในการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัย ประเทศสมาชิก
 ได้ทำการเจรจากันว่า แต่ละประเทศที่เข้าร่วมการเจรจาสามารถเปิดเสรีในธุรกิจการบริการสาขา
 ใดได้บ้าง และเปิดได้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ ทุกประเทศที่เข้าเจรจาเปิดตลาดการค้าบริการ
 ต้องจัดทำข้อเสนอผูกพันว่าตนจะทำการผูกพันในสาขาการบริการใด เพียงใด

การยื่นข้อเสนอผูกพันเฉพาะเป็นการเสนอเปิดตลาดการบริการ
 ของตนให้กับประเทศสมาชิกอื่น ให้สามารถเข้าไปแข่งขันให้บริการในสาขานั้นๆได้ โดยประเทศที่
 เสนอผูกพันนั้นจะไม่ออกกฎระเบียบใดๆที่เป็นข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด และการได้รับการปฏิบัติ
 เท่าเทียมกับคนชาติของตนมากกว่าที่ได้ระบุไว้ในตาราง โดยข้อเสนอผูกพันจะระบุถึง

- (1) สาขาและประเภทของธุรกิจบริการที่พร้อม
- เปิดเสรี

(a) terms, limitations and conditions on market access;

(b) conditions and qualifications on national treatment;

(c) undertakings relating to additional commitments;

(d) where appropriate the time-frame for implementation of such commitments; and

(e) date of entry into force of such commitments.

2.) Measures inconsistent with both Articles XVI and XVII shall be inscribed in the column relating to Article XVI. In this case the inscription will be considered to provide a condition or qualification to Article XVII as well.

(2) ข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดและการปฏิบัติ
 เยี่ยงคนชาติในสาขาที่เสนอเปิดเสรี โดยการยื่นข้อเสนอมูลกพันจะพิจารณาตามรูปแบบของการ
 ให้บริการแต่ละรูปแบบ

การเลือกที่จะทำการผูกพันในสาขาใดก่อนหลัง และเพียงใดนั้น
 ขึ้นอยู่กับความพร้อมในการบริการแต่ละสาขาของแต่ละประเทศ และการเจรจาต่อรองระหว่าง
 ประเทศสมาชิกว่า ต้องการให้ประเทศใดทำการเปิดตลาดในสาขาใดโดยเฉพาะหรือไม่เพียงใด
 และเมื่อทำตารางข้อผูกพันเฉพาะแล้ว GATS จะส่งตารางเหล่านั้นให้ทุกประเทศสมาชิกทราบ
 ถ้าประเทศอื่นประสงค์ที่จะให้เปิดตลาดในสาขาใดและลดอุปสรรคทางการค้าบริการใดเพิ่มเติม
 สามารถทำการเจรจาต่อรองกันได้ โดยผลจากการเจรจานั้นต้องนำมาปฏิบัติต่อประเทศสมาชิก
 ทุกประเทศโดยเท่าเทียมกัน

ทั้งนี้ GATS ได้กำหนดรูปแบบการค้าบริการ (Mode of Supply) ไว้ 4 รูปแบบ
 ดังนี้

(1) รูปแบบที่ 1 (Mode 1) เป็นรูปแบบการให้บริการข้ามพรมแดน
 (Cross-Border Supply) โดยที่ผู้ให้บริการและผู้รับบริการต่างอยู่ในประเทศของตน แต่มีการ
 เคลื่อนย้ายการบริการไปยังผู้รับบริการ หรือทำการซื้อขายการบริการโดยผ่านทางสื่อต่างๆ เช่น
 การให้คำปรึกษาผ่านทางโทรศัพท์ การศึกษาผ่านทางไกล การบริการโทรคมนาคม เป็นต้น

(2) รูปแบบที่ 2 (Mode 2) เป็นรูปแบบที่ผู้ใช้บริการในประเทศ
 เดินทางไปใช้บริการในประเทศอื่น (Consumption Abroad) เช่น การเดินทางไปท่องเที่ยว
 ต่างประเทศ การเดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศ การเดินทางไปรักษาพยาบาลในต่างประเทศ
 เป็นต้น

(3) รูปแบบที่ 3 (Mode 3) เป็นรูปแบบที่ผู้ให้บริการในต่างประเทศ
 เข้ามาประกอบกิจการภายในประเทศ (Commercial Presence) เช่น การจัดตั้งสาขา สำนักงาน
 ตัวแทน หรือบริษัท เป็นต้น

(4) รูปแบบที่ 4 (Mode 4) เป็นรูปแบบที่คนต่างชาติเข้ามาปฏิบัติงาน
 ด้านการให้บริการในประเทศ (Presence of Natural Person) เช่น บริษัทประกันภัยต่างชาติ
 เข้ามาประกอบกิจการภายในประเทศ การเข้ามาประกอบอาชีพที่ปรึกษากฎหมายของ
 นักกฎหมายชาวต่างประเทศ เป็นต้น

2.1.5 การค้าบริการตามข้อกำหนดขององค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) และองค์การการค้าโลก (WTO)

การค้าบริการเป็นการค้าที่มีขอบเขตกว้างขวาง ประกอบด้วยบริการในสาขาต่างๆ ซึ่งแต่ละประเทศมีลักษณะงานในสาขาที่แตกต่างกันออกไป จึงเป็นที่ตกลงกันว่า สาขาของการค้าบริการและขอบเขตของแต่ละสาขาในตารางข้อผูกพัน ถ้าไม่ได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น ให้นำขอบเขตและการจำแนกบัญชีการค้าบริการ (Service Listed) ของการจำแนกย่อยผลิตภัณฑ์ส่วนกลาง ปี 1991 (Central Product Classification – CPC : คือประมวลประเภทของการบริการต่างๆ โดยกำหนดความหมายและขอบเขตของการให้บริการไว้ เพื่อวางมาตรฐานกลางของธุรกิจการค้าบริการต่างๆที่แต่ละประเทศจะใช้เป็นแนวทางในการเจรจาสำหรับเปิดตลาดของตน) ของสำนักงานสถิติขององค์การสหประชาชาติ (The United Nations Statistical Office) โดยอยู่บนฐานของบัญชีการค้าบริการ (Services Sectoral Classification List) * ซึ่งขึ้นบัญชีไว้ในเอกสาร MTN. GNS/W/120 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 1991 มาใช้กับการค้าบริการ

GATS กำหนดเพียงรูปแบบการบริการไว้เท่านั้น แต่มิได้ระบุประเภท (Categories) ของการบริการเอาไว้ อย่างไรก็ตาม ในระหว่างการเจรจารอบอุรุกวัย (1986-1993) คณะทำงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการประชุม และ The Secretariat ได้จัดทำเอกสารที่เรียกว่า Services Sectoral Classification List หรือเอกสาร W120 ขึ้น เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 1991 ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของสำนักงานสถิติแห่งองค์การสหประชาชาติ (The UN Statistical Office) จัดทำเอาไว้ เรียกว่า Provisional Common Product Classification –CPC โดยในแต่ละส่วนของเอกสาร W120 ถูกกล่าวถึงรายละเอียดเพิ่มเติมที่ UN Provisional Central Product Classification หรือ Provisional CPC ซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดย UN และแม้เอกสาร W120 จะมีใช้ข้อบังคับแต่สมาชิกส่วนใหญ่ของ WTO ต่างนำเอกสาร W120 และ Provisional CPC มาเป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดตารางข้อผูกพันของประเทศตนเอง ทั้งนี้ ได้จัดแบ่งการค้าบริการออกเป็น 12 สาขา (Sectors) และในแต่ละสาขาบริการ ได้จัดแยกออกเป็นสาขาย่อย

* The scope and classification of sub-sectors contained in this schedule, unless otherwise specified, corresponds to the explanatory notes for services listed in the 1991 Central Product Classification (CPC) of The United Nation Statistical Office, while the ordering is based on the Services Sectoral Classification List set out in document MTN. GNS/W/120 dated 10 July 1991

(Subsectors) และสาขาย่อยได้แยกออกไปเป็นกิจกรรม (Activities) ทั้งหมด ที่เกี่ยวเนื่องกับสาขาบริการนั้นๆ รวมทั้งกำหนดรหัส (Code) ไว้ในแต่ละสาขาย่อยด้วย

การเจรจาเพื่อกำหนดขอบเขตของการเปิดตลาดการค้าบริการด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ต้องพิจารณาจากลักษณะการให้บริการด้านการสื่อสารโทรคมนาคม กับลักษณะของการให้บริการตามที่กำหนดไว้ใน CPC* ทั้งนี้ เพราะการเจรจาของแต่ละประเทศย่อมมีความต้องการที่แตกต่างกันออกไป ฉะนั้น CPC จึงเป็นมาตรฐานกลางที่จะกำหนดขอบเขตของการบริการต่างๆเอาไว้ เพื่อให้การเจรจาดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน

สำหรับการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน อยู่ภายใต้สาขา Communication Services โดยมีสาขาย่อยที่เกี่ยวข้องคือ Postal services และ Courier services ดังนี้

<u>SECTORS AND SUB-SECTORS</u>		<u>CORRESPONDING CPC</u>
2.	<u>COMMUNICATION SERVICES</u>	
A.	<u>Postal services</u>	7511
B.	<u>Courier services</u>	7512

กล่าวโดยสรุป Services Sectoral Classification List หรือเอกสาร W120 ได้จัดประเภทกิจกรรมด้าน Postal services และ Courier services เป็นสาขากิจกรรมย่อยภายใต้สาขา Communication Services (หมวดการสื่อสารโทรคมนาคม) โดยหมวดย่อยการบริการไปรษณีย์ ถูกกำกับด้วย CPC 7511 และ CPC 7512 (Postal Services and Courier Services) ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

(1) CPC 7511 Postal services

ระบุถึง การรวบรวม การขนส่ง และการนำส่งบริการด้านหนังสือพิมพ์ วารสาร และนิตยสาร ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ปลายทางภายในประเทศหรือต่างประเทศ

* ตาม Central Products Classifications เป็นการประมวลประเภทของบริการต่างๆไว้พร้อมทั้งการให้ความหมายของบริการนั้นๆไว้ เพื่อเป็นการกำหนดขอบเขตของการบริการที่แต่ละประเทศต้องการเปิดตลาด แต่ไม่ได้หมายความว่า การให้ความหมายตาม CPC นี้ จะเป็นการผูกมัดให้ประเทศสมาชิกของ GATS ที่เปิดตลาดในสาขาการบริการตามที่มีกำหนดไว้ใน CPC จะต้องยึดถือตามเสมอ ประเทศสมาชิกจะกำหนดขอบเขตการบริการของตนที่ต้องการเปิดตลาดไว้ใน Schedule of Commitments ให้มีความแตกต่างไปจาก CPC ก็ย่อมกระทำได้เช่นกัน แต่ถ้าประเทศใดต้องการรับเอาและจะยึดถือตาม CPC ก็ยิ่งเป็นการสะดวก

รวมถึงการรวบรวม การขนส่ง และการนำส่งบริการด้านจดหมาย แผ่นพับ ใบปลิว และสิ่งพิมพ์อย่างอื่น ไม่ว่าจะมีความหมายปลายทางภายในประเทศหรือต่างประเทศ

รวมถึงการรวบรวม การขนส่ง และการนำส่งบริการด้านพัสดุและหีบห่อ ไม่ว่าจะมีความหมายปลายทางภายในประเทศหรือต่างประเทศ

(2) CPC 7512 Courier services

ระบุถึง การรวบรวม การขนส่ง และการนำส่งบริการด้านจดหมาย หีบห่อ และพัสดุ ไม่ว่าจะมีความหมายปลายทางภายในประเทศหรือต่างประเทศ โดยใช้พาหนะในการขนส่งตั้งแต่หนึ่งประเภทขึ้นไป

2.1.6 ประเภทของการบริการ

GATS ไม่ได้ระบุประเภทของการบริการที่มีการซื้อขายระหว่างประเทศเอาไว้ แต่ในความตกลงมีบทบัญญัติให้สมาชิกต้องเจรจาเปิดตลาดบริการในสาขาต่างๆ ให้แก่กัน ฝ่ายเลขานุการ WTO จึงจัดทำเอกสาร MTN.GNS/W/120 ขึ้น เพื่อใช้เป็นพื้นฐานของการเจรจา ซึ่งได้จำแนกประเภทของการบริการไว้ 12 สาขา โดยอิงจากการจำแนกประเภทของการบริการตาม UN Common Product (CPC) ทั้ง 12 สาขา ทั้งนี้ สาขาที่เกี่ยวข้องกับการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ ด่วน กำหนดไว้ในสาขาการบริการด้านสื่อสาร (Communication Services) ซึ่งภายใต้สาขานี้ จะครอบคลุมการบริการที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารผ่านตัวกลางทุกประเภท ดังนี้

(1) บริการไปรษณีย์ (Postal Services)

(2) บริการรับส่งพัสดุภัณฑ์ (Courier Services) ได้แก่ บริการรับส่งเอกสาร หรือพัสดุแบบ door-to-door เช่น DHL Fedex UPS

(3) บริการด้านโทรคมนาคม (Telecommunication Services) เป็นการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสาร รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลโดยผ่านโครงข่ายโทรคมนาคม เช่น โทรศัพท์ โทรเลข โทรสาร บริการฐานข้อมูล บริการประมวลผลข้อมูลออนไลน์ บริการเกี่ยวกับอุปกรณ์โทรคมนาคม บริการที่ปรึกษาด้านโทรคมนาคม เป็นต้น

(4) บริการโสตทัศน (Audiovisual Services) เป็นธุรกิจการบริการที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ (ไม่รวมการโฆษณา) รายการวิทยุ โทรทัศน์ ทั้งด้านการผลิตทุกขั้นตอน การแพร่ภาพ จัดฉาย การจำหน่าย

2.2 ระดับการเปิดตลาดเกี่ยวกับการค้าบริการสาขาขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ เปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกสามารถเลือกเงื่อนไขในการเปิดเสรีการค้าบริการตามความสมัครใจของประเทศสมาชิก โดยต้องระบุสาขาบริการที่จะทำการเปิดเสรีลงในตารางแสดงข้อผูกพันของแต่ละประเทศ ซึ่งในตารางข้อผูกพัน ประเทศสมาชิกสามารถกำหนดเงื่อนไขข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด และเงื่อนไขที่เป็นการเลือกปฏิบัติระหว่างคนชาติและคนต่างด้าว ซึ่งมาตรการเหล่านี้หากต้องการคงไว้ ต้องระบุไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะไว้อย่างชัดเจน สำหรับเงื่อนไขการเข้าสู่ตลาดตามข้อ 16 ของความตกลง GATS นี้ เป็นข้อจำกัดในเชิงปริมาณและคุณภาพเป็นหลัก โดยส่วนใหญ่จะจำกัดจำนวนผู้ให้บริการ มูลค่าธุรกรรม การกำหนดโควตา หรือความจำเป็นทางเศรษฐกิจอย่างอื่น สำหรับเงื่อนไขที่เป็นการเลือกปฏิบัติ เป็นเงื่อนไขที่กำหนดขึ้นเพื่อต้องการให้มีการปฏิบัติต่อผู้ให้บริการจากทุกประเทศอย่างเท่าเทียมกัน โดยให้การสนับสนุนไม่น้อยกว่าที่ผู้ให้บริการในประเทศได้รับ¹⁴ ซึ่งไม่จำเป็นว่าประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติต่อผู้ให้บริการเหมือนกันทุกราย เพียงแต่การปฏิบัติเหมือนหรือต่างกันนั้น ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสถานะการแข่งขันในลักษณะที่ให้ประโยชน์ต่อผู้ให้บริการจากประเทศสมาชิกอื่น

การเจรจาเพื่อจัดทำตารางข้อผูกพันเฉพาะ มีดังนี้

- (1) รายละเอียด ข้อจำกัด ข้อผูกพันการเข้าสู่ตลาด
- (2) เงื่อนไข คุณลักษณะของข้อผูกพันเกี่ยวกับการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ
- (3) มาตรการอื่นที่มีผลกระทบต่อให้จัดทำเป็นข้อผูกพันเพิ่มเติม
- (4) กำหนดเวลาในการปฏิบัติตามข้อผูกพัน
- (5) วันที่ข้อผูกพันมีผลบังคับ

สาเหตุที่ต้องกำหนดรายการที่ต้องระบุไว้ในตารางแสดงข้อผูกพันนี้ เพื่อให้ประเทศสมาชิกทุกประเทศใช้เป็นบรรทัดฐานในการแสดงข้อผูกพัน เนื่องจาก หากระบุรายการใดลงในตารางข้อผูกพันแล้ว ประเทศนั้นต้องผูกพันในเงื่อนไขที่ระบุไว้ในตารางแสดงข้อผูกพันทุกประการ ดังนั้น การแสดงข้อผูกพันจึงต้องจัดทำอย่างรัดกุมและให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

14

พรเทพ เบญญาธิกุล, GATS ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการ เอกสารวิชาการหมายเลข 3 (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548). หน้า 51-52.

พันธกรณีที่เกิดจากข้อผูกพันนั้น จะมีผลผูกพันทางกฎหมายต่อประเทศสมาชิก ซึ่งตารางข้อผูกพันนี้แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

1.) ตารางข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitments) เป็นตารางข้อผูกพันที่ครอบคลุมทุกสาขาบริการ และใช้ทั้ง 12 สาขา การจัดทำตารางข้อผูกพันในรูปแบบนี้ จะใช้เป็นข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่สำคัญในการเปิดเสรีการค้าบริการทุกสาขา และใน 4 รูปแบบของการค้าบริการ ซึ่งข้อจำกัดและเงื่อนไขจะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

- 1.1) การลงทุนทางตรงของต่างชาติ
- 1.2) การถือครองอสังหาริมทรัพย์
- 1.3) การให้การอุดหนุนโดยรัฐหรือการขอยกเว้นภาษี
- 1.4) การเข้ามาอยู่อาศัยชั่วคราวของบุคคลธรรมดา

2.) ตารางข้อผูกพันเฉพาะสาขา (Sector Specific Commitments) เป็นข้อผูกพันที่ใช้เฉพาะสาขา เนื่องจากสภาพที่แตกต่างกันไปในแต่ละสาขา จึงกำหนดข้อผูกพันเป็นกรณีไป ซึ่งเงื่อนไขหรือข้อจำกัดจะขึ้นอยู่กับระดับความผูกพันที่อยู่ในรูปแบบการให้บริการ ทั้ง 4 รูปแบบว่าต้องการผูกพันมากน้อยเพียงใด หรือไม่ผูกพันในรูปแบบใดๆเลยในสาขาบริการที่มีการเปิดนั้น ซึ่งในตารางข้อผูกพันจะระบุถึงระดับของข้อผูกพัน (Level of Commitment) ในแต่ละสาขาบริการ ซึ่งจะกำหนดระดับความผูกพันไว้ 3 ลักษณะดังนี้

2.1) การเปิดตลาดอย่างเต็มที่ (full commitment) หรือผูกพันเต็มที่ (None)

ประเทศสมาชิกที่ไม่ต้องการผูกพันการสร้างข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด หรือการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติในสาขาบริการที่เกี่ยวข้อง จะใช้คำว่า “None” ระบุลงในตารางข้อผูกพันนั้น เท่ากับว่าประเทศนั้นๆ ไม่มีข้อจำกัดในสาขาบริการที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือประเทศสมาชิคนั้น ต้องไม่กำหนดมาตรการใดๆที่เป็นการจำกัดการเข้าสู่ตลาดในภายหลัง และต้องปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันระหว่างคนในชาติตนกับคนต่างชาติ แต่สมาชิกยังคงมีสิทธิในการกำหนดระเบียบภายในประเทศ เพื่อการกำกับดูแลได้ (right to regulate)

2.2) การเปิดตลาดเพียงบางส่วน (partial commitment) หรือผูกพันโดยมีข้อจำกัด

ประเทศสมาชิกต้องการให้การเข้าสู่ตลาดหรือการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติในสาขาบริการที่เกี่ยวข้องเป็นการผูกพันแบบมีเงื่อนไข โดยต้องระบุให้ชัดเจนลงไปว่าจะผูกพันในลักษณะใด หรือต้องการคงมาตรการใดไว้ โดยจะระบุคำว่า “Bound” ลงไป กล่าวคือ

ประเทศสมาชิกยังคงไว้ซึ่งข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด และยังมีมาตรการเลือกปฏิบัติ โดยปฏิบัติต่อผู้ประกอบธุรกิจบริการต่างชาติดีกว่าคนในชาติตน ซึ่งอาจหมายถึง ถ้าข้อจำกัดดังกล่าวเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หมายความว่า สมาชิกผูกพันการเปิดตลาดในระดับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หรือหมายถึง ผูกพันการเปิดตลาดเพิ่มมากขึ้นกว่าระดับปัจจุบันเพียงบางส่วน

2.3) การไม่ผูกพันการเปิดตลาด (no commitment) หรือไม่ผูกพัน

ประเทศสมาชิกสามารถระบุว่า ไม่ผูกพันในตารางแสดงข้อผูกพันได้ เท่ากับว่า ประเทศสมาชิกไม่ผูกพันที่จะเปิดตลาดในสาขาบริการนั้นในแต่ละรูปแบบ โดยจะระบุว่า “Unbound” ไว้ในมาตรการเข้าสู่ตลาด หรือการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การที่ระบุเช่นนี้แสดงว่า ประเทศสมาชิกนั้นไม่สามารถให้บริการผ่านรูปแบบการให้บริการใดได้เลย กล่าวคือ ประเทศสมาชิกยังคงมีอิสระในการคงไว้ซึ่งมาตรการจำกัดการเข้าสู่ตลาด และปฏิบัติต่อผู้ประกอบบริการต่างชาติดีกว่าคนชาติตน การไม่ผูกพันการเปิดตลาดนี้ อาจเป็นการไม่ผูกพันทั้งสาขาหรือกิจกรรม หรืออาจไม่ผูกพันเพียงบางรูปแบบของการบริการของกิจกรรมที่เสนอเปิดตลาด

ตารางข้อผูกพันที่ประเทศสมาชิกเสนอที่จะเปิดเสรีนี้ จะมีผลผูกพันตามกฎหมาย (Legal Binding) ที่ประเทศสมาชิกต้องถือปฏิบัติตามที่ระบุไว้ และต้องเปิดเสรีให้มากกว่าที่เจรจาผูกพันไว้ด้วย โดยยึดหลักการเปิดเสรีตามลำดับ ซึ่ง GATS วางหลักในการเปิดเสรีไว้ว่า ประเทศสมาชิกไม่จำเป็นต้องเปิดเสรีโดยทันทีในทุกสาขา แต่สามารถเปิดเสรีแบบค่อยเป็นค่อยไป เพื่อเปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกเจรจาต่อรองกัน ตามหลักของ GATS ข้อ 19¹⁵ ซึ่งกำหนดให้ต้องมีการ

¹⁵ Article XIX Negotiation of Specific Commitments

1.) In pursuance of the objectives of this Agreement, Members shall enter into successive rounds of negotiations, beginning not later than five years from the date of entry into force of the Agreement Establishing the WTO and periodically thereafter, with a view to achieving a progressively higher level of liberalization. Such negotiations shall be directed to the reduction or elimination of the adverse effects on trade in services of measures as a means of providing effective market access. This process shall take place with a view to promoting the interests of all participants on a mutually advantageous basis and to securing an overall balance of rights and obligations.

2.) The process of liberalization shall take place with due respect for national policy objectives and the level of development of individual Members, both overall and in individual sectors. There shall be appropriate flexibility for individual developing countries for opening fewer sectors,

เจรจาโดยต่อเนื่อง และเริ่มหลังจากที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ภายใน 5 ปี และการเจรจาต้องมุ่งลดอุปสรรคการเข้าสู่ตลาดต่อกัน ไม่ว่าจะในรูปแบบการเจรจาแบบทวิภาคีหรือพหุภาคี และมุ่งเน้นเพื่อเพิ่มสาขาบริการและเพิ่มระดับการเปิดเสรีในข้อผูกพันและประสิทธิภาพการเข้าสู่ตลาดด้วย โดยคำนึงถึงความพร้อม และระดับการพัฒนาของประเทศเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้นของประเทศกำลังพัฒนาตาม ข้อ 4¹⁶ ของ GATS¹⁷

liberalizing fewer types of transactions, progressively extending market access in line with their development situation and, when making access to their markets available to foreign service suppliers, attaching to it conditions aimed at achieving the objectives referred to in Article IV.

3.) For each round, negotiating guidelines and procedures shall be established. For the purposes of establishing such guidelines, the Council for Trade in Services shall carry out an assessment of trade in services in overall terms and on a sectoral basis with reference to the objectives of the Agreement, including those set out in paragraph 1 of Article IV. Negotiating guidelines shall establish modalities for the treatment of liberalization undertaken autonomously by Members since previous negotiations, as well as for the special treatment of the least-developed countries under the provisions of paragraph 3 of Article IV.

4.) The process of progressive liberalization shall be advanced in each such round through bilateral, plurilateral or multilateral negotiations directed towards increasing the general level of specific commitments undertaken by Members under this Agreement.

¹⁶ Article IV Increasing Participation of Developing Countries

1.) The increasing participation of developing countries in world trade shall be facilitated through negotiated specific commitments, by different Members pursuant to Parts III and IV of this Agreement, relating to:

(a) the strengthening of their domestic services capacity and its efficiency and competitiveness inter alia through access to technology on a commercial basis;

(b) the improvement of their access to distribution channels and information networks; and

(c) the liberalization of market access in sectors and modes of supply of export interest to them.

2.) Developed country Members, and to the extent possible other Members, shall establish contact points within two years from the entry into force of the Agreement Establishing the WTO to facilitate the access of developing countries' service suppliers to information, related to their respective markets, concerning:

ประเทศสมาชิก 153 ประเทศ¹⁸ ได้จัดทำตารางข้อผูกพันของตน โดยระบุข้อผูกพันที่ตนสามารถเปิดให้ได้และมีความพร้อมที่จะเปิดเสรีให้แก่ประเทศสมาชิกอื่นได้ แต่ทั้งนี้ทุกประเทศต่างมีข้อจำกัดและอุปสรรคการเข้าสู่ตลาดและการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ เพราะทุกประเทศต่างต้องการปกป้องคนชาติของตนเพื่อไม่ให้มีการแข่งขันอย่างเสรี และอาศัยข้อจำกัดเหล่านี้เป็นกรอบในการเจรจา เพื่อให้การเจรจาในอนาคตมีการเปิดเสรีมากขึ้นในลักษณะที่ตนต้องการ

ข้อผูกพันการเปิดตลาดแต่ละสาขาบริการที่บันทึกในตารางข้อผูกพันเฉพาะของแต่ละประเทศสมาชิก เป็นพันธกรณีทางกฎหมาย จึงมีความจำเป็นที่รายละเอียดของแต่ละกิจกรรม/สาขาย่อยที่ระบุไว้ในตารางข้อผูกพัน ต้องมีความชัดเจนให้มากที่สุด โดยทั่วไปการจำแนกประเภทของสาขาบริการ/สาขาย่อย/กิจกรรม ต้องอ้างอิงเอกสาร Service Sectoral Classification List และสอดคล้องกับ CPC หากประเทศสมาชิกใดต้องการกำหนดคำนิยามของตน จึงควรสอดคล้องกับเอกสาร CPC แต่ถ้าไม่สามารถกระทำได้ ควรกำหนดนิยามในรายละเอียด เพื่อหลีกเลี่ยงความคลุมเครือของขอบเขตข้อผูกพัน

การที่ประเทศสมาชิกใดไม่มีข้อผูกพันในสาขาบริการใดในตาราง มิได้หมายความว่า ประเทศนั้นห้ามมิให้ต่างชาติเข้าไปประกอบกิจการให้บริการในสาขานั้นได้ ประเทศต่างๆยังคงนโยบายการค้าเสรีโดยไม่ต้องทำข้อผูกพันทั้งหมด แต่หากไม่มีข้อผูกพัน จะไม่มีหลักประกันว่า การบริการสาขานั้นๆจะมีความเสรีตลอดไป

เมื่อประเทศสมาชิกได้ยื่นข้อผูกพันการเปิดตลาดบริการในระดับใดไว้แล้ว ไม่สามารถเพิ่มอุปสรรคที่เป็นข้อกีดกันการเปิดตลาดในภายหลัง อย่างไรก็ตาม การแก้ไขข้อผูกพัน

(a) commercial and technical aspects of the supply of services;

(b) registration, recognition and obtaining of professional qualifications; and

(c) the availability of services technology.

3.) Special priority shall be given to the least developed countries in the implementation of paragraphs 1 and 2 above. Particular account shall be taken of the serious difficulty of the least-developed countries in accepting negotiated specific commitments in view of their special economic situation and their development, trade and financial needs.

17

พรเทพ เบญญาธิกุล, GATS ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการ เอกสารวิชาการหมายเลข 3 (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548). หน้า 40.

18

World Trade Organization, WTO Member [Online], 23 July 2008. แหล่งที่มา www.wto.org

ในตารางข้อผูกพันนั้น สามารถกระทำได้ตลอดเวลาหลังสิ้นสุดระยะเวลา 3 ปี นับจากวันที่ข้อผูกพันนั้นมีผลบังคับใช้

การเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้ GATS ใช้แนวทาง Positive List Approach ซึ่งหมายถึง ทุกสาขาบริการเปิดเอาไว้ ยกเว้นระบุไว้อย่างชัดเจนว่าเปิดอย่างไร ในสาขาใดบ้าง กล่าวคือ แต่ละประเทศจะมีข้อผูกพันตามที่ระบุไว้ในตารางข้อผูกพันของตนที่แนบท้ายความตกลง เมื่อเข้าเป็นสมาชิก โดยข้อผูกพันดังกล่าวประกอบด้วย การเข้าสู่ตลาด อันเป็นเรื่องของการจำกัดจำนวนหรือปริมาณ การให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ หรือข้อผูกพันอื่นใดเพิ่มเติม

สาขาบริการที่ประเทศสมาชิกยื่นข้อเสนอเพื่อเปิดตลาดมากที่สุดคือ สาขาบริการท่องเที่ยวและการเดินทางที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือ บริการทางการเงิน บริการทางธุรกิจ และบริการสื่อสารโทรคมนาคม

ส่วนสาขาที่มีประเทศสมาชิกเสนอเปิดตลาดน้อยที่สุดคือ บริการเกี่ยวกับสุขภาพและสังคม และบริการด้านการศึกษา

นอกจากนี้ ประเทศพัฒนาแล้ว จะสนใจเจรจาในสาขาบริการสื่อสารโทรคมนาคม สาขาบริการด้านธุรกิจ และสาขาบริการด้านการเงิน ส่วนประเทศกำลังพัฒนา จะสนใจเจรจาในสาขาบริการการท่องเที่ยวและการเดินทางที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการเข้าสู่ตลาดนั้น มาตรการที่สมาชิกไม่สามารถกระทำได้นอกจากระบุไว้ในตารางอย่างชัดเจน ประกอบด้วย

- (1) การกำหนดจำนวนผู้ให้บริการ
- (2) การจำกัดมูลค่าทางการค้า
- (3) การจำกัดจำนวนหรือปริมาณการให้บริการ
- (4) การจำกัดจำนวนบุคลากรของหน่วยธุรกิจบริการ
- (5) การจำกัดประเภทของหน่วยธุรกิจหรือนิติบุคคล
- (6) การกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติ

ทั้งนี้ เมื่อผูกพันแล้ว ประเทศนั้นๆไม่สามารถออกมาตรการใหม่หรือปรับปรุงมาตรการเดิมที่จะมีผลให้ข้อผูกพันมีเงื่อนไขเพิ่มขึ้นมากกว่าที่ระบุไว้ในตารางข้อผูกพัน และสมาชิกจะเปิดเจรจาเพื่อเปิดตลาดเพิ่มมากขึ้นต่อไปเป็นระยะๆ

ในการเจรจาตารางข้อผูกพันการเปิดเสรีเพิ่มขึ้นนั้น จะใช้รูปแบบของ request offer คือ เปิดโอกาสให้สมาชิกอื่นสามารถเรียกร้องหรือระบุสาขาที่ตนประสงค์ให้ประเทศนั้นๆ เปิดตลาดเพิ่มมากขึ้น และเมื่อสมาชิกได้พิจารณาแล้ว จะจัดทำข้อเสนอเปิดตลาดเพิ่มเติม

ตัวอย่างระดับการเปิดตลาดของประเทศสมาชิก WTO พิจารณาได้ดังนี้

(1) ประเทศสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกากำหนดถึงระดับการเปิดตลาดไว้ในตารางข้อผูกพันอยู่สองส่วนคือ ส่วนแรกคือ ส่วนที่ผูกพันการบริการในทุกสาขา พิจารณาได้ดังนี้

เรื่องการได้มาซึ่งที่ดิน การให้บริการรูปแบบที่ 3 ไม่มีข้อจำกัดเรื่องการเข้าสู่ตลาด แต่เรื่องการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ นั้น มีข้อจำกัดว่า การได้มาซึ่งที่ดินที่เป็นของรัฐ จะจำกัดเฉพาะคนของสหรัฐอเมริกาเท่านั้น ส่วนการซื้อที่ดินในบางรัฐเท่านั้นที่สามารถจำหน่ายให้แก่คนต่างชาติได้

เรื่องการจัดตั้งบริษัทสาขา การให้บริการรูปแบบที่ 3 ไม่ถูกจำกัดเรื่องการเข้าสู่ตลาด และการให้บริการรูปแบบที่ 4 ไม่ผูกพันเรื่องการเข้าสู่ตลาด ยกเว้นเรื่องที่กล่าวไว้ในตารางข้อผูกพันทั่วไป

เรื่องการเข้าเมืองชั่วคราว การให้บริการรูปแบบที่ 4 ไม่ผูกพันเรื่องการเข้าสู่ตลาด ยกเว้นการโอนย้ายภายในบริษัทของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ผู้จัดการ และผู้เชี่ยวชาญ ที่มีสาขาอยู่ในสหรัฐอเมริกา และทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีก่อนยื่นคำร้องเข้าประเทศ สำหรับข้อจำกัดเรื่องการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การให้บริการรูปแบบที่ 4 ไม่ผูกพัน

ตารางข้อผูกพันส่วนที่สอง เป็นข้อกำหนดของแต่ละสาขาการบริการ สำหรับการบริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์นั้น ระบุถึงการบริการด้าน courier ว่า การให้บริการรูปแบบที่ 3 ไม่มีข้อจำกัดเรื่องการเข้าสู่ตลาด ส่วนการให้บริการรูปแบบที่ 4 ไม่ผูกพัน

สำหรับข้อจำกัดเรื่องการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การบริการในรูปแบบที่ 3 และ 4 ไม่มีข้อจำกัด

(2.) ประเทศชิลี

ประเทศชิลีกำหนดระดับการเปิดตลาดไว้ในตารางข้อผูกพัน ที่ผูกพันการบริการทุกสาขา โดยการให้บริการรูปแบบที่ 3 ถูกจำกัดในเรื่องการเข้าสู่ตลาด ได้แก่ นักลงทุนจาก

ต่างประเทศประเภทบริษัทมหาชน บริษัทเอกชน และสาขาย่อยของบริษัท สำหรับข้อจำกัดเรื่อง การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ กำหนดว่า บริษัทที่จัดตั้ง ต้องมีลูกจ้างเป็นคนชิลีร้อยละ 85 ของลูกจ้าง ทั้งหมดในบริษัท ยกเว้นบริษัทที่มีลูกจ้างน้อยกว่า 15 คน

ส่วนการให้บริการรูปแบบที่ 4 มีข้อจำกัดเรื่องการเข้าสู่ตลาด กล่าวคือ ไม่ผูกพัน ยกเว้นการโอนย้ายผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งดำรงตำแหน่งในบริษัทมาแล้วอย่างน้อย 2 ปี โดยมีสิทธิทำงานได้ 2 ปี และต่ออายุได้อีกไม่เกิน 2 ปี รวมทั้งสิ้น 4 ปี ทั้งนี้ ต้องมีจำนวน ไม่เกินร้อยละ 15 ของลูกจ้างที่เป็นชาวชิลี สำหรับข้อจำกัดเรื่องการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ไม่ผูกพัน ยกเว้นการเข้ามาปฏิบัติงานของบุคคลประเภทเดียวกับเรื่องการเข้าสู่ตลาด

ตารางข้อผูกพันส่วนที่สอง อันเป็นข้อกำหนดของแต่ละสาขาการบริการ ไม่ได้ระบุถึงการบริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์เอาไว้ จึงถือว่าประเทศชิลีไม่เปิดตลาดการค้าบริการ ด้านไปรษณีย์ภัณฑ์

(3.) ประเทศโมร็อกโก

ประเทศโมร็อกโกกำหนดระดับการเปิดตลาดไว้ในตารางข้อผูกพัน ที่ผูกพันการบริการทุกสาขา ดังนี้

การเคลื่อนย้ายของบุคคลนั้น การให้บริการรูปแบบที่ 4 มีข้อจำกัดเรื่อง การเข้าสู่ตลาด กล่าวคือ ไม่ผูกพัน ยกเว้นเป็นการโอนย้ายลูกจ้างที่ดำรงตำแหน่งผู้จัดการ ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญไปยังบริษัทสาขาในโมร็อกโก โดยมีระยะเวลาจำกัด 90 วัน ส่วนข้อจำกัด เรื่องการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การให้บริการรูปแบบที่ 4 ไม่มีข้อจำกัด

ตารางข้อผูกพันส่วนที่สอง อันเป็นข้อกำหนดของแต่ละสาขาการบริการ ไม่ได้ระบุถึงการบริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์เอาไว้ จึงถือว่าประเทศโมร็อกโกไม่เปิดตลาดการค้า บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์

(4.) ประเทศปานามา

ประเทศปานามากำหนดระดับการเปิดตลาดไว้ในตารางข้อผูกพัน ที่ผูกพันการบริการทุกสาขา โดยกล่าวถึงข้อจำกัดด้านการเข้าสู่ตลาดว่า การให้บริการรูปแบบที่ 3 และการให้บริการรูปแบบที่ 4 นั้น จำนวนลูกจ้างในบริษัทต้องเป็นคนปานามาหรือชาวต่างชาติที่มี

คู่สมรสเป็นคนปานามา หรือมีภูมิลำเนาในปานามาไม่น้อยกว่า 10 ปี เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนลูกจ้างทั้งหมด ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่เป็นชาวต่างชาติต้องมีจำนวนไม่เกินร้อยละ 15 ของจำนวนลูกจ้างทั้งหมด ทั้งนี้ สัดส่วนของจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เป็นคนต่างชาติอาจเพิ่มขึ้นได้โดยจำกัดระยะเวลา และได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม นอกจากนั้น การให้บริการรูปแบบที่ 4 ไม่ผูกพัน ยกเว้นมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเข้าเมืองชั่วคราวของบุคคลต่อไปนี้ พนักงานขายการบริการ ซึ่งมีได้ทำงานและมีรายได้ในปานามา ผู้จัดการ ผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญซึ่งทำงานในบริษัทที่จัดตั้งในปานามา และทำงานมาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน

สำหรับข้อจำกัดด้านการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การให้บริการรูปแบบที่ 4 ไม่ผูกพัน ยกเว้นระบุไว้ในส่วนของข้อจำกัดด้านการเข้าสู่ตลาด

ตารางข้อผูกพันส่วนที่สอง อันเป็นข้อกำหนดของแต่ละสาขาการบริการ ไม่ได้ระบุถึงการบริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์เอาไว้ จึงถือว่าประเทศปานามาไม่เปิดตลาดการค้าบริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์

(5.) ประเทศเปรู

ประเทศเปรูกำหนดระดับการเปิดตลาดไว้ในตารางข้อผูกพัน ที่ผูกพันการบริการทุกสาขา โดยการให้บริการรูปแบบที่ 3 และการให้บริการรูปแบบที่ 4 มีข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด กล่าวคือ ไม่ผูกพัน ยกเว้น บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติของประเทศสมาชิก GATS สามารถเข้ามาได้ไม่เกิน 3 ปี และขยายเวลาได้อีกไม่เกิน 3 ปี ทั้งนี้ ลูกจ้างที่เป็นคนต่างชาติดังกล่าว ต้องมีจำนวนไม่เกินร้อยละ 20 ของจำนวนลูกจ้างทั้งหมดในบริษัท และค่าตอบแทนที่ได้รับ ต้องไม่เกินร้อยละ 30 ของค่าตอบแทนที่จ่ายทั้งหมด ทั้งนี้ จำนวนลูกจ้างและอัตราค่าตอบแทน ไม่นำมาบังคับใช้แก่ คนต่างชาติที่เป็นคู่สมรส ผู้ปกครอง บุตร หรือพี่น้องของคนเปรู

ตารางข้อผูกพันส่วนที่สอง อันเป็นข้อกำหนดของแต่ละสาขาการบริการ ไม่ได้ระบุถึงการบริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์เอาไว้ จึงถือว่าประเทศเปรูไม่เปิดตลาดการค้าบริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์

(6.) ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์กำหนดระดับการเปิดตลาดไว้ในตารางข้อผูกพันอยู่สองส่วนคือ ส่วนแรกผูกพันการบริการทุกสาขา โดยการให้บริการรูปแบบที่ 4 มีข้อจำกัดด้านการเข้าสู่ตลาด กล่าวคือ ไม่ผูกพัน ยกเว้นการโอนย้ายชั่วคราวของผู้ดำรงตำแหน่งผู้จัดการ ผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญของบริษัทที่มีสาขาในสิงคโปร์ และบุคคลดังกล่าวต้องทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยสามารถเข้ามาทำงานได้ 3 ปี และขยายระยะเวลาได้อีก 2 ปี ซึ่งต้องมีระยะเวลารวมทั้งหมดไม่เกิน 5 ปี

สำหรับข้อจำกัดเรื่องการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การให้บริการรูปแบบที่ 3 มีข้อจำกัดเรื่องการจัดตั้งบริษัทคือ ชาวต่างชาติที่ประสงค์จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในสิงคโปร์ ต้องมีผู้จัดการเป็นคนสิงคโปร์ หรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในสิงคโปร์ หรือมี Singapore employment pass holder อย่างไรก็ตาม ชาวต่างชาติที่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในสิงคโปร์ หรือมี Singapore employment pass holder สามารถจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทได้ แต่ไม่สามารถแต่งตั้งผู้จัดการได้ นอกจากนี้กรรมการบริษัทอย่างน้อย 1 คน ต้องเป็นคนสิงคโปร์ และสาขาของบริษัทดังกล่าวทุกสาขาต้องมีพนักงานเป็นคนสิงคโปร์อย่างน้อย 2 คน ส่วนการให้บริการรูปแบบที่ 4 ไม่มีข้อจำกัด

ตารางข้อผูกพันส่วนที่สอง เป็นข้อกำหนดของแต่ละสาขาการบริการ โดยการบริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ กล่าวถึงการบริการด้าน Courier ซึ่งหมายถึงเอกสารและพัสดุภัณฑ์ แต่ไม่รวมถึงจดหมายและไปรษณียบัตร โดยการให้บริการรูปแบบที่ 3 ไม่ผูกพันเรื่องการเข้าสู่ตลาด ส่วนการให้บริการรูปแบบที่ 4 ไม่ผูกพันการเปิดตลาด แต่มีข้อยกเว้นตามที่ระบุไว้ในตารางข้อผูกพันทั่วไป

สำหรับข้อจำกัดเรื่องการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การให้บริการรูปแบบที่ 3 ไม่มีข้อจำกัด ส่วนการให้บริการรูปแบบที่ 4 ไม่ผูกพัน

(7.) ประเทศไทย

ประเทศไทยกำหนดระดับการเปิดตลาดไว้ในตารางข้อผูกพัน ที่ผูกพันการบริการทุกสาขา โดยการให้บริการรูปแบบที่ 3 มีข้อจำกัดด้านการเข้าสู่ตลาดว่า บริษัทที่สามารถเข้าสู่ตลาดการค้าบริการในประเทศไทยได้ ต้องเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทย และมีผู้ถือหุ้นที่เป็นต่างชาติต้องไม่เกินร้อยละ 49 ของผู้ถือหุ้นทั้งหมด และจำนวนผู้ถือหุ้นที่เป็นต่างชาติต้องน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมดในบริษัท

ส่วนการให้บริการรูปแบบที่ 4 ประเทศไทยจะเปิดตลาดและอำนวยความสะดวกต่อการเข้าเมืองชั่วคราวเฉพาะบุคคลต่อไปนี้ ได้แก่ บุคคลธรรมดาที่เข้ามาเพื่อเข้าร่วมประชุมและติดต่อธุรกิจ หรือเข้าทำสัญญาขายและซื้อบริการ หรือเข้าเยี่ยมชมนธุรกิจ สามารถเข้ามาได้ไม่เกิน 90 วัน และผู้โอนย้ายภายในกิจการ ในตำแหน่งผู้บริหาร ผู้จัดการ และผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้โอนย้ายภายในกิจการนี้ ต้องได้รับการว่าจ้างมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี สามารถเข้ามาได้ไม่เกิน 1 ปี ต่ออายุได้ 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี และการเข้ามาทำงานนี้ ต้องผ่านคุณสมบัติความจำเป็นในเชิงการจัดการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำหรับข้อจำกัดด้านการปฏิบัติเยี่ยงคนชาตินั้น การให้บริการรูปแบบที่ 3 ไม่ผูกพัน ยกเว้น บริษัทได้จัดตั้งตามกฎหมายไทย และมีต่างชาติถือหุ้นไม่เกิน 49% ของจำนวนหุ้นทั้งหมด

2.3 วิเคราะห์ระดับการเปิดตลาดเกี่ยวกับการค้าบริการสาขาการขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในส่วนของประเทศไทย

ประเทศไทยได้จัดทำตารางข้อผูกพันเฉพาะในการเปิดเสรีด้านการค้าบริการทั้งหมด 10 สาขา รวมทั้งสิ้น 104 กิจกรรม สำหรับการให้บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน เมื่อพิจารณาในสาขาสื่อสารโทรคมนาคม (Communication Services) มิได้ระบุกิจกรรมด้านไปรษณีย์ไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ ดังนั้น ประเทศไทยจึงไม่เปิดเสรีด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

นอกจากนั้น เงื่อนไขในการเข้ามาประกอบธุรกิจการบริการของคนต่างชาติที่ประเทศไทยกำหนดไว้ มีดังนี้

1.) ข้อผูกพันทั่วไป

1.1) การจัดตั้งหน่วยธุรกิจ (Legal entity)

ต้องจัดตั้งธุรกิจในรูปแบบบริษัทจำกัด และต้องจดทะเบียนในประเทศไทย โดยต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 และจำนวนผู้ถือหุ้นที่เป็นต่างชาติน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด ยกเว้นบางกิจกรรมที่สัดส่วนการถือหุ้นเป็นไปตามกฎหมายเฉพาะ

1.2) การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา (Movement of Natural Person)

การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดามี 2 ประเภท คือ

1.2.1) ผู้เข้ามาติดต่อธุรกิจ (Business Visitors)

สามารถอยู่ในประเทศได้ไม่เกิน 90 วัน

1.2.2) ผู้โอนย้ายภายในบริษัทข้ามชาติ (Intra-corporate Transferees) ผู้กั้นเฉพาะผู้โอนย้ายที่เป็นบุคลากรระดับผู้บริหาร ผู้จัดการ และผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้ที่โอนย้ายต้องทำงานให้แก่บริษัทนายจ้างอย่างน้อย 1 ปี ก่อนโอนย้ายมายังหน่วยธุรกิจที่ตั้งในประเทศไทย และผ่านเงื่อนไขที่กรมการจัดหางานกำหนด โดยอยู่ทำงานในไทยได้ 1 ปี และขออยู่ต่อได้อีก 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 ปี

2.4 อนุสัญญาสหภาพไปรษณีย์สากล (Universal Postal Union Convention)

สหภาพไปรษณีย์สากล (Universal Postal Union – UPU) เป็นองค์การระหว่างประเทศ ทำหน้าที่ประสานงานนโยบายการไปรษณีย์ระหว่างประเทศสมาชิกต่างๆ ซึ่งประเทศสมาชิกแต่ละประเทศได้ทำการตกลงในนโยบายในการจัดการไปรษณีย์ภัณฑ์ระหว่างประเทศ

2.4.1 ประวัติความเป็นมา

การแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างประเทศมีมานานแล้วในประวัติศาสตร์ของมนุษย์ แต่ในระยะหลายศตวรรษที่ผ่านมา มักเป็นข่าวสารของรัฐบาลและอภิสิทธิ์ชนต่างๆ การจัดการไปรษณีย์ระหว่างประเทศอย่างแท้จริงในครั้งแรกนั้น เป็นผลงานของ Franz Von Taxis ซึ่งได้จัดตั้งและพัฒนาบริการที่มีประสิทธิภาพสำหรับประเทศต่างๆ ในยุโรป ระหว่างศตวรรษที่ 16 ถึง 17

ในปลายศตวรรษที่ 17 เริ่มมีกิจการไปรษณีย์ระหว่างประเทศสำหรับสามัญชน โดยมีการให้บริการไปรษณีย์ระหว่างกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ไปยังเมืองคาเลส ประเทศฝรั่งเศส ความสัมพันธ์ทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศในยุคกลางของยุโรปเป็นไปในรูปแบบข้อตกลงสองฝ่าย และฝ่ายเดียวมากขึ้น ประเทศที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมืองในขณะนั้นมีข้อตกลงทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ประเทศหลายสิบฉบับ ระบบงานไปรษณีย์ระหว่าง

ประเทศจึงมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้นคือ มีหน่วยน้ำหนัก และอัตราค่าธรรมเนียมที่แตกต่างกัน การคิดค่าฝากส่งค่านึงถึงจำนวนเงินที่ต้องจ่ายให้กับการไปรษณีย์ของแต่ละประเทศที่ร่วมในการส่งต่อ โดยเทียบจากค่าธรรมเนียมในประเทศและพิกัดน้ำหนัก ผลคือ มีอัตราค่าฝากส่งที่แตกต่างกันมาก การเรียกเก็บทำเป็นสองแบบคือ เก็บค่าฝากส่งจากผู้รับ และเก็บจากผู้ฝากส่ง

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การพัฒนาทางอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในต้นต้นศตวรรษที่ 19 และปริมาณไปรษณีย์ภัณฑ์ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้งานบริการไปรษณีย์ยุ่งยากซับซ้อนขึ้น จนไม่สามารถให้บริการกันได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง แต่ละรัฐเห็นความจำเป็นในการจัดระเบียบการไปรษณีย์ให้มีแบบแผนและเป็นมาตรฐานเดียวกันมากขึ้น

การจัดตั้งสหภาพไปรษณีย์สากล

ความพยายามที่จะปรับปรุงบริการโดยใช้หลักการเดียวกันในการจัดทำข้อตกลงระหว่างกัน ไม่สามารถสนองความต้องการอันเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จนในที่สุด ได้มีการประชุมใหญ่ที่กรุงเบอร์ลิน เมื่อวันที่ 15 กันยายน 1874 มีประเทศเข้าร่วมประชุม 22 ประเทศ คือ ออสเตรีย ฮังการี เบลเยียม เดนมาร์ก อียิปต์ ฝรั่งเศส เยอรมนี อังกฤษ กรีซ อิตาลี ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ โปรตุเกส โรมาเนีย รัสเซีย เซอร์เบีย สเปน สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ ตุรกี และสหรัฐอเมริกา การประชุมใหญ่นี้เป็นผลให้มีการลงนามในสนธิสัญญาแห่งกรุงเบอร์ลิน ปี 1874 ซึ่งนับเป็นอนุสัญญาร่วมฉบับแรกสำหรับกิจการไปรษณีย์ระหว่างประเทศ และจัดตั้งสหภาพไปรษณีย์ทั่วไป (General Postal Union) ในวันที่ 9 ตุลาคม 1874 อนุสัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 1875 และต่อมาสามปีหลังจากนั้นมีประเทศต่างๆ ได้เข้าเป็นสมาชิกอีกเป็นจำนวนมาก ได้เปลี่ยนชื่อเป็น สหภาพสากลไปรษณีย์ (Universal Postal Union) ในปัจจุบันสมาชิกสหภาพสากลไปรษณีย์มีทั้งหมด 191 ประเทศ¹⁹

¹⁹ United Postal Union, **UPU Member** [Online], 2009. แหล่งที่มา

2.4.2 หลักการของสหภาพไปรษณีย์สากล

กฎข้อบังคับเดิมซึ่งกำหนดไว้ในอนุสัญญากรุงเบอร์ลิน ปี ค.ศ.1874 ยังคงปรากฏในธรรมนูญของสหภาพสากลไปรษณีย์ ที่ตราขึ้น ณ กรุงเวียนนา ในปี ค.ศ.1964 และในอนุสัญญาสากลไปรษณีย์ฉบับปัจจุบัน (ฉบับกรุงริโอ เดอ จาไนโร ปี ค.ศ.1979) ดังต่อไปนี้

1.) การประกอบกันขึ้นเป็นดินแดนไปรษณีย์อันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศสมาชิกทั้งหมด สำหรับการแลกเปลี่ยนไปรษณีย์ภัณฑ์ซึ่งกันและกัน

2.) การให้เสรีภาพในการส่งผ่านภายในดินแดนของสหภาพวัตถุประสงค์ของหลักการนี้คือ ต้องการให้ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศมีสิทธิเต็มที่ในการให้บริการคมนาคมต่างๆทั่วโลก และถ้าประเทศใดมีการปรับปรุงการคมนาคม ประเทศอื่นๆที่ต้องใช้เส้นทางคมนาคมนี้จะได้ประโยชน์ด้วย ดังความปรากฏในมาตรา 1 ของอนุสัญญาสากลไปรษณีย์ฉบับกรุงริโอ เดอ จาไนโร ว่า “ตามหลักการซึ่งกำหนดไว้อย่างชัดเจนในมาตรา 1 แห่งธรรมนูญของสหภาพสากลไปรษณีย์ เสรีภาพในการส่งผ่านจะก่อภาระผูกพันแก่การไปรษณีย์แต่ละแห่งที่จะส่งต่อไปรษณีย์ภัณฑ์ไปยังการไปรษณีย์อีกแห่งหนึ่ง ส่งมอบให้แก่ตนในรูปของการปิดถุงหรือการปิดผ่านไปยังปลายทางด้วยเส้นทางที่เร็วที่สุดที่ใช้กับไปรษณีย์ภัณฑ์ของตน ภาระผูกพันนี้ให้รวมไปถึงไปรษณีย์ภัณฑ์อากาศด้วย ไม่ว่าจะการไปรษณีย์กลางทางจะมีส่วนร่วมในการส่งต่อหรือไม่ก็ตาม”

3.) การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมต่างๆให้เป็นมาตรฐานสำหรับแต่ละประเทศใช้ในการเรียกเก็บไปรษณีย์ภัณฑ์ที่ส่งถึงดินแดนของสหภาพ อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่า หลักการนี้ไม่ใช่บังคับอย่างเข้มงวดเหมือนในอดีต เนื่องจากในเวลาต่อมา สหภาพได้เปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกสามารถเพิ่มหรือลดอัตราค่าไปรษณีย์ากรจากอัตราฐานได้ โดยกำหนดว่าประเทศสมาชิกสามารถเพิ่มอัตราค่าไปรษณีย์ากรสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์แต่ละประเภทได้ไม่เกิน 100% ของอัตราฐาน และลดอัตราได้ไม่ต่ำกว่า 70% ของอัตราฐาน

4.) การไม่แบ่งค่าทำการระหว่างกัน โดยตั้งสมมติฐานว่า โดยทั่วไปแล้วเมื่อส่งจดหมายไปก็ต้องได้รับตอบกลับมา ดังนั้น จดหมายทั้งหมดที่ส่งออกจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งจึงควรต้องถูกส่งกลับไปยังประเทศที่จัดส่งในทางกลับกัน จากสมมติฐานจึงไม่มีความจำเป็นที่ประเทศต้นทางและประเทศปลายทางต้องแบ่งอัตราค่าทำการกัน ในระยะแรก ได้นำหลักการของการไม่แบ่งอัตราค่าทำการกันมาใช้กับไปรษณีย์ภัณฑ์ชนิดจดหมาย

ซึ่งถือเป็นแหล่งสำคัญของรายได้ ต่อมาจึงนำหลักการนี้มาใช้กับไปรษณีย์ภัณฑ์ที่ฝากส่งในอัตราลด เช่น ของตีพิมพ์ด้วย ดังนั้น ตั้งแต่ประชุมใหญ่ที่ กรุงโตเกียว ค.ศ.1969 เป็นต้นมา จึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นใหม่ ให้สิทธิแก่การไปรษณีย์ต่างๆในการเรียกค่าตอบแทนสำหรับเป็นค่าทำการของไปรษณีย์ภัณฑ์ภาคพื้น โดยกำหนดอัตราไว้ต่อน้ำหนักเป็นกิโลกรัม และต่อมาได้ขยายการเรียกเก็บค่าตอบแทนดังกล่าวออกไปสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์อากาศด้วย ค่าทำการนี้เรียกว่า ค่าทำการปลายทาง (Terminal Dues) ซึ่งประเทศไทยใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวกับการไปรษณีย์ต่างๆด้วย

- 5.) การใช้วิธีตั้งอนุญาโตตุลาการ เพื่อขจัดข้อขัดแย้งระหว่างการไปรษณีย์ต่างๆ
- 6.) การจัดตั้งสำนักงานกลาง ซึ่งเรียกว่า สำนักงานระหว่างประเทศ (International Bureau) ขึ้น โดยประเทศสมาชิกทั้งหมดเป็นผู้ร่วมออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
- 7.) การประชุมเป็นวาระของที่ประชุมใหญ่ของผู้แทนผู้มีอำนาจเต็มของประเทศสมาชิก โดยมีจุดประสงค์เพื่อแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติของสหภาพ และพิจารณาปัญหาที่เป็นที่สนใจของส่วนรวม

ภารกิจของสหภาพสากลไปรษณีย์ที่สำคัญคือ งานด้านวิชาการ ซึ่งเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้สหภาพประสบความสำเร็จ เหตุผลอีกประการหนึ่งคือ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือมวลมนุษยชาติได้แก่การรับใช้สาธารณชน โดยการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนั้น การขยายงานของสหภาพในด้านนี้ มิได้มีอุปสรรคขัดขวาง แม้ประเทศสมาชิกบางประเทศจะถูกเพิกถอนสมาชิกภาพด้วยเหตุผลทางการเมืองก็ตาม แต่มิได้มีผลกระทบต่อการนำเอาหลักเกณฑ์ร่วมกันที่กำหนดไว้สำหรับบริการไปรษณีย์ระหว่างประเทศมาใช้บังคับกับทุกประเทศทั่วโลก ประการสุดท้าย ลักษณะที่เป็นสากลของสหภาพสากลไปรษณีย์คือ มิได้ขัดขวางต่อต้านการปกป้องผลประโยชน์ในภูมิภาคต่างๆ อันเป็นงานซึ่งสหภาพในวงจำกัดดำเนินงานอยู่ สหภาพสากลไปรษณีย์มีความสัมพันธ์อันดีกับสหภาพในวงจำกัดและร่วมมือกับสหภาพเหล่านั้นในกิจกรรมด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความร่วมมือทางวิชาการ

2.4.3 Universal Postal Convention

Universal Postal Convention เป็นโครงสร้างหนึ่งของ UPU ซึ่งมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาการติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนผ่านการดำเนินการด้านการบริการไปรษณีย์ที่มีประสิทธิภาพ²⁰

ทั้งนี้ Universal Postal Convention แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 หลักเกณฑ์ที่ใช้บังคับร่วมกันในการให้บริการไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

1.) ข้อกำหนดทั่วไป

ส่วนที่ 2 หลักเกณฑ์ที่ใช้บังคับกับไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุภัณฑ์

1.) ข้อกำหนดของการบริการต่างๆ

2.) ความรับผิดชอบ

3.) ข้อกำหนดเฉพาะสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์

ส่วนที่ 3 การชำระเงิน

1.) ข้อกำหนดเฉพาะสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์

2.) ข้อกำหนดอื่นๆ

ส่วนที่ 4 ข้อกำหนดสุดท้าย

สาระสำคัญของ Universal Postal Convention พิจารณาได้ดังนี้

มาตรา 3 บริการไปรษณีย์พื้นฐานโดยทั่วถึง

1.) เพื่อสนับสนุนแนวความคิดเกี่ยวกับอาณาเขตไปรษณีย์เดียวกันของสหภาพ ประเทศสมาชิกต้องดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่า ผู้ใช้บริการทุกรายสามารถใช้สิทธิในการใช้บริการไปรษณีย์พื้นฐานได้อย่างทั่วถึง ซึ่งจัดการบริการให้เป็นการถาวร บนพื้นฐานของคุณภาพไปยังทุกพื้นที่ในดินแดนของประเทศสมาชิก ในราคาที่ผู้ใช้บริการสามารถจ่ายได้

2.) ด้วยวัตถุประสงค์ดังกล่าวและภายในกรอบของกฎหมายไปรษณีย์ในประเทศหรือโดยธรรมเนียมปฏิบัติอื่นๆ ประเทศสมาชิกต้องกำหนดขอบเขตการ

²⁰

Universal Postal Union, "World summit on the information society Geneva 2003-Tunis 2005," *The role of postal services in shaping the information society* (February 2003): 2.

ให้บริการไปรษณีย์ เงื่อนไขด้านคุณภาพ และราคาที่ใช้บริการสามารถจ่ายได้ โดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชนและสภาพการณ์ของประเทศสมาชิกเป็นสำคัญ

3.) ประเทศสมาชิกต้องดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่า ผู้ให้บริการที่รับผิดชอบการให้บริการไปรษณีย์พื้นฐานโดยทั่วถึง ได้จัดให้มีการบริการไปรษณีย์ที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ

4.) ประเทศสมาชิกต้องดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่า ได้จัดให้มีการบริการไปรษณีย์พื้นฐานโดยทั่วถึง บนพื้นฐานของการดำรงอยู่ได้ ซึ่งเป็นหลักประกันความยั่งยืนของการบริการ

มาตรา 4 เสรีภาพในการส่งผ่าน

1.) หลักการของเสรีภาพในการส่งผ่านได้ประกาศไว้ในมาตรา 1 แห่งธรรมนูญ²¹ หลักการนี้จะนำมาซึ่งข้อผูกพันสำหรับประเทศสมาชิก เพื่อให้มั่นใจว่า ผู้ให้บริการที่ได้รับมอบหมายส่งต่อไปรษณีย์ภัณฑ์ ซึ่งผู้ให้บริการที่ได้รับมอบหมายอีกแห่งหนึ่งส่งมอบให้ในรูปของการส่งตรงผ่านหรือการปิดถูกผ่านโดยเส้นทางที่เร็วที่สุด และด้วยวิธีที่ปลอดภัยที่สุด

2.) เสรีภาพในการส่งผ่านสำหรับพัสดุไปรษณีย์ซึ่งส่งต่อโดยทางบกและทางทะเลจำกัดอยู่แต่เฉพาะในดินแดนของประเทศที่มีส่วนร่วมในการบริการนี้

3.) เสรีภาพในการส่งผ่านสำหรับพัสดุอากาศได้รับการประกันตลอดดินแดนทั้งหมดของสหภาพ อย่างไรก็ตาม ประเทศสมาชิกซึ่งมิได้ให้บริการพัสดุไปรษณีย์ ไม่จำเป็นต้องดำเนินการส่งต่อพัสดุอากาศเหล่านี้ทางภาคพื้น

4.) หากสมาชิกประเทศใดประเทศหนึ่งละเลยมิได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับเสรีภาพในการส่งผ่าน ประเทศสมาชิกอื่นอาจจะบังคับการให้บริการไปรษณีย์แก่ประเทศสมาชิกรับนั้น

²¹ Article 1 Scope and objectives of the Union

1. The Countries adopting this Constitution comprise, under the title of the Universal Postal Union, a single postal territory for the reciprocal exchange of the letter post items. Freedom of transit is guaranteed throughout the entire territory of the Union.

มาตรา 9 ความปลอดภัยด้านไปรษณีย์

1.) ประเทศสมาชิกและผู้ให้บริการที่ได้รับมอบหมายต้องยอมรับและนำกลยุทธ์ความปลอดภัยเชิงรุกมาใช้ในระบบงานไปรษณีย์ทุกระดับ เพื่อรักษาและเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้าในการใช้บริการไปรษณีย์และเพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กลยุทธ์ดังกล่าวต้องรวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการขนส่งและการส่งผ่านถุงไปรษณีย์ระหว่างประเทศสมาชิกและผู้ให้บริการที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา 12 บริการพื้นฐาน

- 1.) ไปรษณีย์ภัณฑ์ หมายถึง
 - 1.1) ไปรษณีย์ภัณฑ์เร่งด่วนและไปรษณีย์ภัณฑ์ไม่เร่งด่วน น้ำหนักไม่เกิน 2 กิโลกรัม
 - 1.2) จดหมาย ไปรษณียบัตร ของตีพิมพ์และพัสดุย่อย น้ำหนักไม่เกิน 2 กิโลกรัม
 - 1.3) เครื่องอ่านสำหรับคนเสียจักษุ น้ำหนักไม่เกิน 7 กิโลกรัม
 - 1.4) ถุงพิเศษที่บรรจุหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือและเอกสารที่จัดพิมพ์ในลักษณะเดียวกันซึ่งส่งถึงผู้รับรายเดียวกัน ณ ที่อยู่ที่เดียวกัน น้ำหนักไม่เกิน 30 กิโลกรัม

มาตรา 13 บริการเสริม

- 1.) ประเทศสมาชิกต้องดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่า ได้จัดให้มีบริการเสริมภาคบังคับดังต่อไปนี้
 - 1.1) บริการลงทะเบียนสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์เร่งด่วนขาออกและไปรษณีย์ภัณฑ์อากาศ
 - 1.2) บริการลงทะเบียนสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์ไม่เร่งด่วนขาออกและไปรษณีย์ภัณฑ์ภาคพื้นไปยังปลายทางที่ไม่มีบริการเร่งด่วนหรือบริการทางอากาศ

ทั้งหมด

1.3) บริการลงทะเบียนสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์ขาเข้า

2.) ประเทศสมาชิกหรือผู้ให้บริการที่ได้รับมอบหมาย อาจจัดให้มีบริการเสริมที่เป็นทางเลือกระหว่างผู้ให้บริการที่ได้รับมอบหมายที่ได้ตกลงให้บริการดังนี้

2.1) บริการรับประกันสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุ

2.2) บริการรับรองสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์

2.3) บริการไปรษณีย์เก็บเงินปลายทางสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุ

2.4) บริการนำจ่ายด่วนสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุ

2.5) การนำจ่ายไปรษณีย์ภัณฑ์ลงทะเบียนไปรษณีย์ภัณฑ์รับรอง และไปรษณีย์ภัณฑ์รับประกันเฉพาะตัวผู้รับ

2.6) ไปรษณีย์ภัณฑ์และพัสดุที่ไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมและภาษีอากร

2.7) บริการพัสดุที่แตกหักง่ายและเลอะเทอะ

2.8) บริการคอนซายน์เมนท์สำหรับสิ่งของที่รวบรวมจากผู้ฝากส่งรายหนึ่ง เพื่อส่งไปยังต่างประเทศ

มาตรา 14 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ บริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษ บริการโลจิสติกส์แบบบูรณาการและบริการรูปแบบใหม่

1.) ประเทศสมาชิกหรือผู้ให้บริการที่ได้รับมอบหมาย อาจตกลงระหว่างกันที่จะร่วมให้บริการต่อไปนี้ ตามรายละเอียดที่กำหนดในระเบียบปฏิบัติ

1.1) บริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษเป็นบริการไปรษณีย์ที่เร่งด่วนสำหรับส่งเอกสารและสินค้า และจัดเป็นบริการไปรษณีย์ที่รวดเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยทางกายภาพ ทั้งนี้ อาจจัดให้บริการนี้บนพื้นฐานของความตกลงพหุภาคีว่าด้วยมาตรฐานการบริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษหรือโดยความตกลงทวิภาคี

มาตรา 37 การใช้บังคับและอายุของอนุสัญญา

อนุสัญญานี้ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2010 และยังมีผล
บังคับใช้ต่อไปจนกว่าจะนำบทบัญญัติของการประชุมใหญ่สมัยต่อไปมาใช้บังคับ

กล่าวโดยสรุปถึงสาระสำคัญของ Universal Postal Convention ได้ดังนี้
การให้บริการด้านไปรษณีย์นั้น ต้องมีคุณภาพ ในอัตราค่าบริการที่เหมาะสม และเป็นหน้าที่ของผู้ให้บริการที่ต้องจัดส่งไปรษณีย์ด้วยความรวดเร็วและปลอดภัย นอกจากนี้ ประเทศสมาชิกต้องมีมาตรการความปลอดภัยในการดำเนินการไปรษณีย์ และปรับปรุงการให้บริการ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและคงไว้ซึ่งมาตรการการรักษาความปลอดภัยในการขนส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ระหว่างประเทศสมาชิกด้วย

สำหรับการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ตัวนั้น ต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็ว

ทั้งนี้ มาตรการเฉพาะสำหรับการจัดส่งพัสดุภัณฑ์ สามารถพิจารณาได้ดังนี้
หน้าที่ของ UPU ตามธรรมนูญคือ การพัฒนาการติดต่อทางสังคม วัฒนธรรม และการค้าระหว่างประชาชนผ่านการบริการไปรษณีย์ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกผู้พันที่ต้องสร้างหลักประกันว่า การดำเนินการไปรษณีย์นั้น มีอัตราค่าบริการที่เหมาะสม และให้การบริการไปในพื้นที่ที่ยากต่อการให้บริการ

นอกจากนี้ ข้อกำหนดในเรื่องเสรีภาพของการขนส่งคือ ประเทศสมาชิกมีหน้าที่ขนส่งพัสดุภัณฑ์ด้วยการบริการของตนเอง แต่มิได้ห้ามสิทธิในการผูกขาดกิจการไปรษณีย์ หรือการเปิดพรมแดนประเทศของตนให้ประเทศสมาชิกทำการขนส่ง อย่างไรก็ตาม ประเทศสมาชิกมีสิทธิในการตรวจสอบพัสดุต้องสงสัยที่ผ่านเข้ามาในประเทศได้

สำหรับมาตรการความปลอดภัยนั้น ถือเป็นส่วนที่สำคัญของการดำเนินกิจการไปรษณีย์ ซึ่งต้องปรับปรุงและคงไว้ซึ่งคุณภาพของการบริการต่อผู้รับบริการ²²

ทั้งนี้ จากการประชุมใหญ่สหภาพไปรษณีย์สากลครั้งที่ 24 ระหว่างวันที่ 22 กรกฎาคม – 12 สิงหาคม 2008 ได้กล่าวถึง กลยุทธ์ในการดำเนินงานด้านไปรษณีย์ ได้แก่

- 1.) การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างเครือข่ายด้านไปรษณีย์

²² Universal Postal Union, Letter Post Manual, (Berne : International Bureau of the Universal Postal Union, 2009). p.a5-a7, b1.

- 2.) การใช้เทคโนโลยีใหม่ และประสานมาตรฐานในระดับสากล
- 3.) พัฒนาด้านการตลาดและความโปร่งใสของการดำเนินงานด้านไปรษณีย์

เป้าหมาย 4 ประการ เพื่อมุ่งสู่การให้บริการไปรษณีย์ทั่วโลกในสภาพการณ์ที่มีการแข่งขันสูง ได้แก่

- 1.) การเปิดตลาดมากขึ้น
- 2.) การพัฒนาด้วยการใช้เทคโนโลยีใหม่
- 3.) การปรับปรุงความน่าเชื่อถือ
- 4.) ความรวดเร็วในการตอบสนองต่อความต้องการของทั้งบุคคลและภาคธุรกิจ

โดยสรุป ในช่วงปี 2009-2012 กลยุทธ์ของการไปรษณีย์โลก มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณภาพของการให้บริการ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างเครือข่ายด้านไปรษณีย์ สนับสนุนการให้บริการไปรษณีย์สากล ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนของภาคการบริการไปรษณีย์ และรับประกันการเติบโตของตลาด²³

2.4.4 ประเทศไทยกับสหภาพไปรษณีย์สากล

ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหภาพไปรษณีย์สากลเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 1885 ซึ่งเป็นเวลาสองปีหลังจากได้จัดตั้งกรมไปรษณีย์และได้เปิดให้บริการขึ้นมา หลังจากประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกสหภาพสากลไปรษณีย์แล้ว ประเทศไทยมีข้อผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งสหภาพสากลไปรษณีย์ อนุสัญญาสากลไปรษณีย์ และข้อตกลงที่ประเทศไทยให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหภาพที่ต้องการให้ความมั่นคงแก่การจัดการและปรับปรุงบริการไปรษณีย์ให้ดีขึ้น ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านบริการไปรษณีย์

²³

Postal Technology Centre, The postal network, Facilitating affordable money transfer worldwide, (Berne : International Bureau of the Universal Postal Union, 2005). p. 3-4.

ข้อกำหนดที่สำคัญของสหภาพไปรษณีย์สากล มีดังนี้

- 1.) อัตราค่าบริการในการส่งไปรษณีย์ไปยังที่ต่างๆทั่วโลก ต้องมีอัตราที่แน่นอนเป็นอย่างเดียวกัน
- 2.) ฝ่ายบริหารของไปรษณีย์ ต้องปฏิบัติต่อไปรษณีย์ภายในประเทศและไปรษณีย์ระหว่างอย่างเท่าเทียมกัน
- 3.) แต่ละประเทศต้องรักษาไว้ซึ่งเงินที่เก็บได้จากไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ สิ่งสำคัญจากการจัดตั้งสหภาพไปรษณีย์สากลคือ ระบบวิมัยบัตร ซึ่งเป็นบัตรที่สามารถซื้อในประเทศหนึ่งและแลกเปลี่ยนเป็นแสตมป์ในทุกประเทศที่เป็นสมาชิก กล่าวคือ วิมัยบัตร (International reply coupon : IRC) เป็นบัตรที่สามารถใช้แลกเปลี่ยนเป็นแสตมป์ค่าจดหมายไปต่างประเทศหนักไม่เกิน 20 กรัม วิมัยบัตรสามารถหาซื้อและแลกเปลี่ยนเป็นแสตมป์ได้จากไปรษณีย์ที่เป็นสมาชิกสหภาพสากลไปรษณีย์ทั่วโลก จุดประสงค์ของการใช้วิมัยบัตรคือ การส่งจดหมายไปยังผู้รับต่างประเทศพร้อมทั้งค่าส่งกลับ ซึ่งถ้าหากเป็นจดหมายในประเทศก็เพียงสอดแสตมป์ หรือซองเปล่าติดแสตมป์ไปพร้อมกับจดหมาย แต่กรณีจดหมายต่างประเทศ การหาซื้อแสตมป์ของประเทศผู้รับปลายทางจะไม่สะดวก จึงใช้วิธีซื้อวิมัยบัตรและสอดไปพร้อมกับจดหมาย ผู้รับปลายทางก็สามารถนำวิมัยบัตรไปแลกเปลี่ยนเป็นแสตมป์ได้ที่ทำการไปรษณีย์เพื่อติดบนจดหมายตอบกลับ²⁴

จากข้อกำหนดของสหภาพไปรษณีย์สากล ผู้พินให้ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติตาม รวมไปถึงประเทศไทย อีกทั้ง ข้อกำหนดของ Universal Postal Convention ตลอดจนข้อกำหนดเฉพาะสำหรับการจัดส่งพัสดุภัณฑ์ ประเทศสมาชิกทั้งหลายต้องปฏิบัติตาม รวมถึงประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องคุณภาพการบริการ ราคาที่เหมาะสม ความปลอดภัย และความรวดเร็วในการจัดส่ง แต่ทั้งนี้ ไม่จำกัดสิทธิในการผูกขาดกิจการไปรษณีย์

นอกจากนี้ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหภาพ ส่งผลให้กรมไปรษณีย์สามารถให้บริการจดหมายระหว่างประเทศได้ โดยที่ก่อนหน้านี้ จดหมายที่จะส่งไปยังต่างประเทศต้องผ่านทางกงสุลเท่านั้น

²⁴ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, สหภาพไปรษณีย์สากล [ออนไลน์], 28 เมษายน 2552. แหล่งที่มา www.th.wikipedia.org/wiki/สหภาพไปรษณีย์สากล

ดังนั้น แม้เป้าหมายของสหภาพสากลไปรษณีย์จากการประชุมใหญ่ครั้งที่ 24 ระหว่างวันที่ 22 กรกฎาคม – 12 สิงหาคม 2008 คือ การเปิดตลาดด้านการบริการไปรษณีย์มากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายในการลดการผูกขาดกิจการไปรษณีย์ เมื่อเป็นเช่นนั้น ประเทศสมาชิกต่างๆสามารถเข้าไปดำเนินการให้บริการด้านไปรษณีย์ในประเทศสมาชิกได้เสรี อย่างไรก็ตาม Universal Postal Convention มิได้ห้ามการผูกขาดกิจการไปรษณีย์ ฉะนั้น แม้สหภาพสากลไปรษณีย์ต้องการให้เปิดตลาดการบริการไปรษณีย์มากขึ้น แต่เมื่อไม่มีข้อห้ามประเทศสมาชิกผูกขาดกิจการไปรษณีย์ ประเทศสมาชิกจึงยังคงผูกขาดกิจการไปรษณีย์ในประเทศตนได้ ส่งผลให้ประเทศไทย ซึ่งเป็นสมาชิกสหภาพสากลไปรษณีย์ และมีกฎหมายที่มีลักษณะผูกขาดกิจการไปรษณีย์ กล่าวคือ พระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477 กำหนดให้สิทธิขาดแก่บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจผูกขาดการบริการด้านจดหมายและไปรษณีย์บัตร จึงไม่ขัดต่อ Universal Postal Convention จึงพิจารณาได้ว่า ประเทศไทยมีหน้าที่ในการปฏิบัติตามข้อกำหนดของสหภาพสากลไปรษณีย์และ Universal Postal Convention รวมไปถึงเรื่อง การเปิดตลาดการบริการไปรษณีย์ แต่มิได้จำกัดสิทธิประเทศไทยที่จะให้บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัดผูกขาดการบริการไปรษณีย์ด้านจดหมายและไปรษณีย์บัตร ตามที่พระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477 กำหนดไว้ เพราะฉะนั้น ประเทศไทยจึงอาจเปิดเสรีการบริการไปรษณีย์ให้แก่ประเทศสมาชิกสหภาพสากลไปรษณีย์ได้ แต่สามารถผูกขาดการบริการด้านจดหมายและไปรษณีย์บัตรได้ ซึ่งประเทศสมาชิกไม่สามารถให้บริการในส่วนนี้ได้ เพราะประเทศไทยมีกฎหมายกำหนดการในลักษณะผูกขาดเอาไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

การเปิดตลาดสาขาขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ในกรอบความตกลงทวิภาคี

การศึกษาถึงระดับการเปิดตลาดในสาขาขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนระหว่างประเทศต่างๆที่กระทำกับประเทศสหรัฐอเมริกา ภายใต้ความตกลงทวิภาคี ทำให้สามารถทราบถึงนโยบายที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีต่อประเทศคู่ค้าต่างๆได้ และเป็นแนวทางต่อประเทศไทยในการเตรียมตัวและดำเนินการในการเจรจาทวิภาคีกับประเทศสหรัฐอเมริกาต่อไป

3.1 ความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคีสหรัฐอเมริกา-ชิลี

3.1.1 สาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคีสหรัฐอเมริกา-ชิลี

ในเดือนพฤศจิกายน 2000 ประธานาธิบดี Bill Clinton ได้ประกาศที่จะเริ่มต้นการเจรจากับชิลี และในเดือนธันวาคม 2000 สหรัฐอเมริกาและชิลีได้จัดการเจรจาเขตการค้าเสรีรอบแรกขึ้น ณ กรุงวอชิงตัน ดี ซี และจัดการเจรจารอบสุดท้ายในเดือนธันวาคม 2002 ณ กรุงวอชิงตัน ดี ซี รวมระยะเวลาในการเจรจาทั้งหมด 2 ปี 14 รอบการเจรจา โดยความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างสหรัฐอเมริกาและชิลีลงนามเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2003 ณ ไมอามี รัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2004¹

ความตกลงการค้าเสรีสหรัฐอเมริกา-ชิลี (US-Chile Free Trade Agreement) มิได้เป็นเพียงความร่วมมือในการร่วมกันขจัดอุปสรรคทางการค้าสินค้านั้น แต่รวมไปถึงความร่วมมือในการกำจัดอุปสรรคด้านการค้าบริการ การลงทุน การคุ้มครองทรัพย์สิน

¹ Embassy of Chile in the United States-Economic Department, Chile-US FTA [Online],

ทางปัญญา การสร้างความโปร่งใสของกฎระเบียบข้อบังคับ ตลอดจนการบังคับใช้มาตรฐานด้านแรงงานและสิ่งแวดล้อมร่วมกันระหว่างสหรัฐอเมริกาและชิลี ซึ่งถือเป็นความตกลงการค้าเสรีสองฝ่ายฉบับแรกระหว่างสหรัฐอเมริกากับประเทศในแถบอเมริกาใต้ ที่ครอบคลุมขอบเขตกว้างขวางในทุกเรื่อง ที่ทั้งสองประเทศมีความสนใจร่วมกัน

สำหรับผู้ให้บริการของสหรัฐอเมริกา จะได้รับประโยชน์จากความตกลงดังกล่าวในรูปแบบของการเจาะตลาดการค้าบริการในชิลี การให้หลักประกันในกระบวนการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใสและเท่าเทียมกัน การปรึกษากับกลุ่มผลประโยชน์ก่อนใช้ข้อบังคับ การเปิดรับฟังข้อคิดเห็น และการตีพิมพ์กฎระเบียบข้อบังคับ

การเจรจาความตกลงดังกล่าวนี้ ยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสหรัฐอเมริกาในด้านอื่นๆ ได้แก่ การจัดซื้อจัดจ้างของรัฐ บทบัญญัติเรื่องการเข้าเมืองชั่วคราวของแรงงานต่างชาติ และการคุ้มครองมาตรฐานสิ่งแวดล้อมและแรงงาน นอกจากนี้ ยังมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเข้มงวด รวมถึงมาตรการโต้ตอบและลงโทษสินค้าเถื่อนและปลอมแปลงอย่างเข้มงวด อีกทั้ง นักลงทุนจากสหรัฐอเมริกามีสิทธิโดยชอบธรรมในการลงทุนในชิลีเท่าเทียมกับนักลงทุนในประเทศชิลีเอง

ทางด้านชิลีนั้น ประโยชน์ที่จะได้รับจากความตกลงนี้คือ การเจริญเติบโตและความหลากหลายของการค้าระดับทวิภาคี การเข้าถึงแหล่งเงินทุนภายนอกด้วยต้นทุนต่ำ นอกจากนั้น นอกจากชิลีจะได้รับประโยชน์จากการขยายตัวทางการค้ากับสหรัฐอเมริกาแล้วยังได้รับประโยชน์ในรูปของเงินลงทุนที่มากขึ้นจากต่างชาติ ทำให้เกิดการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมภายในประเทศ ส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการปรับปรุงกระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ²

ความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างสหรัฐอเมริกาและชิลีในเรื่องที่สำคัญ มีดังนี้

(1) การลงทุน (Investment)

รัฐบาลของแต่ละประเทศต้องปฏิบัติต่อนักลงทุนตามหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ และหลักปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง ทั้งในเรื่องของการตั้งกิจการ

² ทิวารัตน์ ลาภวิไล, ประภาภรณ์ ชื่อเจริญกิจ และเอกพล จงวิไลวรรณ, ข้อตกลงการค้าเสรีสหรัฐอเมริกา (กรุงเทพฯ: มหาวชิราวุธวิทยาลัย, 2548). หน้า 40-43.

การควบรวมกิจการ การขยายกิจการ การบริหารงาน พหุติกรรม การจัดการ และการขาย และกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติ โดยกำหนดให้ต้องปฏิบัติอย่างน้อยที่สุดจะต้องเป็นไปตามกฎหมายจารีตประเพณีว่าด้วยการลงทุนระหว่างประเทศ (Customary Investment Law) ที่มีการปฏิบัติที่เป็นธรรม เท่าเทียม และปกป้องเต็มที่ ทั้งนี้ หากนักลงทุนของประเทศคู่ภาคีได้รับความเสียหายใดๆจากการใช้อำนาจของรัฐบาล นักลงทุนเหล่านั้นต้องได้รับการชดเชยโดยทันทีอย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ยังมีข้อกำหนดคุ้มครองนักลงทุนในเรื่องต่างๆอีกมากมาย เช่น ข้อกำหนดที่ให้ Performance Requirement ซึ่งเป็นการจำกัดอำนาจของรัฐบาลในการกีดกันหรือสร้างอุปสรรคต่อนักลงทุนต่างประเทศ ข้อกำหนดให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุน และโอนเงินระหว่างประเทศได้อย่างเสรี ข้อกำหนดไม่ให้จำกัดสัญชาติของคณะผู้บริหาร (Board of Director) เป็นต้น

ทั้งนี้ การปฏิเสธการให้ประโยชน์ต่อความตกลง (Denial of Benefits) นั้น ประเทศภาคีมีสิทธิไม่ให้ผู้ลงทุนของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับสิทธิประโยชน์จากความตกลง ในกรณีที่ผู้ลงทุนของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยนิตินัยอาจมีสัญชาติของรัฐนั้น แต่โดยพฤตินัย อยู่ภายใต้การควบคุมและบริหารของประเทศอื่น ที่มีได้ร่วมเป็นภาคีในความตกลงนี้ด้วย

ความตกลงเขตการค้าเสรียังเปิดโอกาสให้นักลงทุนสามารถฟ้องร้องรัฐบาลเพื่อเรียกค่าเสียหายได้อีกด้วย หากมีการละเมิดข้อบทเรื่องการลงทุน โดยกรณีที่เกิดข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชนขึ้น ต้องมีกระบวนการระงับข้อพิพาทโดยการเจรจาต่อรองร่วมกันภายใต้ ICSID Convention และ UNCITRAL Arbitration Rule³

(2) การค้าบริการข้ามพรมแดน

การค้าบริการในความตกลง แบ่งเป็นภาคบริการทั่วไป และภาคบริการทางการเงิน โดยภาคบริการทั่วไปกำหนดว่า กรอบการค้าดำเนินงานต้องโปร่งใสตรวจสอบได้ รวมถึงความเสมอภาคในการเข้าถึงตลาด การไม่เลือกปฏิบัติ ตามข้อตกลงว่าด้วยการค้าบริการ

(3) การระงับข้อพิพาท (Dispute Resolution)

³ ทิวาร์ตน์ ลากวิไล, ประภาภรณ์ ชื่อเจริญกิจ และเอกพล จงวิสัยวรรณ, ข้อมูลเปรียบเทียบข้อตกลงเขตการค้าเสรี US-Chile FTA US-Singapore FTA และ US-Australia FTA (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เฟื่องฟ้า, 2547). หน้า 33-34.

เมื่อเกิดข้อพิพาททางการค้าขึ้น ทั้งสหรัฐอเมริกาและซีดีต้องพยายามร่วมมือและปรึกษากันอย่างเต็มที่ เพื่อหาทางออกจนเป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย ประเทศคู่ภาคีต้องสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการระงับข้อพิพาทระหว่างภาคเอกชนในเขตการค้าเสรี โดยกระบวนการอนุญาโตตุลาการหรือวิธีการอื่น ๆ ที่เหมาะสมในการไต่สวน และการบังคับการให้เป็นไปตามความตกลง ประเทศคู่ภาคีต้องจัดหาข้อมูลมาประกอบการพิจารณา เพื่อให้กระบวนการพิจารณาไกล่เกลี่ยมีประสิทธิภาพ และบัญญัติให้อนุญาโตตุลาการสามารถแสวงหาข้อมูลหรือคำแนะนำในข้อพิพาทที่เกี่ยวกับแรงงาน สิ่งแวดล้อม สุขภาพ และความปลอดภัย และเรื่องทางเทคนิคอื่น ๆ อีกด้วย โดยมีกระบวนการปรึกษาหารือที่ชัดเจนและเหมาะสม⁴

กระบวนการระงับข้อพิพาทนี้ มีขอบเขตครอบคลุมข้อพิพาทที่เกิดจากการตีความหรือการบังคับใช้ความตกลง ประเทศภาคีอาจใช้กระบวนการระงับข้อพิพาท เมื่อเห็นว่ามาตรการที่ประเทศภาคีอีกฝ่ายใช้นั้น ขัดต่อพันธกรณีตามความตกลง หรือประเทศภาคีอีกฝ่ายไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลง และ/หรือ เมื่อเห็นว่ามาตรการที่ประเทศภาคีอีกฝ่ายใช้ ทำให้ผลประโยชน์ที่ตนมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้รับตามความตกลงต้องเสียหายไปทั้งหมดหรือบางส่วน แม้มาตรการดังกล่าวจะไม่ขัดต่อความตกลงก็ตาม

ประเทศภาคีมีสิทธิขอหารือกับประเทศภาคีอีกฝ่าย หากเห็นว่ามาตรการที่ประเทศภาคีฝ่ายนั้นบังคับใช้หรือเสนอบังคับใช้ ส่งผลกระทบต่อการค้าและการดำเนินการตามความตกลง โดยต้องระบุนามาตรการและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการหารือ โดยอาจขอให้ประเทศภาคีอีกฝ่ายจัดเจ้าหน้าที่รัฐที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่หารือ ทั้งนี้ ในการหารือนั้น ประเทศภาคีต้องให้ข้อมูลเพียงพอ เพื่อสามารถตรวจสอบได้ว่า ประเด็นข้อพิพาทที่หารือ ส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติตามความตกลงอย่างไร และต้องไม่เปิดเผยข้อมูลลับของประเทศภาคีอีกฝ่ายที่ใช้ในการหารือ

องค์คณะในการพิจารณา ต้องดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามวิธีการที่ คณะกรรมการร่วมกำหนด ยกเว้นประเทศภาคีคู่พิพาทตกลงเป็นอย่างอื่น การพิจารณาต้องเปิดให้สาธารณชนเข้ารับฟังได้ รวมทั้งเปิดเผยข้อเสนองของประเทศภาคีคู่พิพาทต่อสาธารณชน โดยต้องคำนึงถึงการคุ้มครองข้อมูลที่เป็นความลับด้วย นอกจากนี้ องค์คณะต้องรับฟังหนังสือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อพิพาทจากหน่วยงานที่มีใช้รัฐบาล เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย อีกทั้ง องค์คณะมีดุลพินิจในการแสวงหาข้อมูลและข้อมูลทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาท ในกรณีที่ องค์คณะรับฟังข้อมูลดังกล่าว ในการจัดทำรายงาน ต้องรับฟังข้อคิดเห็นของประเทศภาคีเกี่ยวกับ ข้อมูลดังกล่าวด้วย

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 89.

โดยสรุป ความตกลงของทั้งสองฝ่ายครอบคลุมการค้าบริการข้ามพรมแดนทั้งสองประเทศและสิทธิการลงทุนและการประกอบอาชีพให้บริการในประเทศคู่ค้า โดยการเปิดตลาดการค้าบริการครอบคลุมในหลายสาขา ได้แก่ ธุรกิจคอมพิวเตอร์และบริการที่เกี่ยวข้อง โทรคมนาคม ก่อสร้าง วิศวกรรม ท่องเที่ยว โฆษณา ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน บริการวิชาชีพ การกระจายสินค้า การฝึกอบรมและการศึกษา และสิ่งแวดล้อม ซึ่งซีดีซีดีจะเปิดตลาดให้ธุรกิจบริการของสหรัฐอเมริกามากขึ้น ภายใต้ข้อผูกพันแบบ Negative list approach

3.1.2 ระดับการเปิดตลาดในส่วนของการค้าบริการสาขาการขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

ความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวีภาคีของสหรัฐอเมริกา-ซีดีนั้น ครอบคลุมประเด็นเรื่องการค้าบริการข้ามพรมแดน (Cross-Border Supply) กล่าวคือ มีข้อกำหนดว่าทั้งสหรัฐอเมริกาและซีดีต้องดำเนินธุรกิจการค้าบริการตามแนวทางที่เหมาะสม มีกฎระเบียบและแนวทางปฏิบัติที่มั่นคง มีรายละเอียดที่ง่ายต่อความเข้าใจและโปร่งใส นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำหน้าที่ควบคุมกฎระเบียบต่างๆ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความชัดเจน โปร่งใส ยุติธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ ต้องทำการปรึกษากับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องก่อนทำการบังคับใช้กฎระเบียบใดๆ และต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงให้ทราบล่วงหน้า รวมทั้งเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นต่างๆ ก่อนนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบ

ซีดีต้องให้ผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกาเข้ามาดำเนินธุรกิจด้านการค้าบริการโดยมีเงื่อนไขจำกัดได้เพียงเล็กน้อย เนื่องจากเป็นไปตามการทำความตกลงแบบ Negative List Approach กล่าวคือ สหรัฐอเมริกาสามารถดำเนินกิจการภาคการค้าบริการใดๆก็ได้ที่มีได้ระบุไว้ในข้อยกเว้นตามความตกลงนี้ไม่มีข้อจำกัด โดยความตกลงดังกล่าวครอบคลุมธุรกิจภาคการค้าบริการอย่างกว้างขวาง ได้แก่ การบริการด้านคอมพิวเตอร์ การบริการโทรคมนาคม การก่อสร้างและวิศวกรรม การท่องเที่ยว การโฆษณา การขนส่ง การบริการด้านการศึกษาและฝึกอบรม และบริการด้านสิ่งแวดล้อม

การเข้าสู่ตลาดบริการตามความตกลงนี้ ทั้งสหรัฐอเมริกาและซีดีต้องปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ และหลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง ไม่มีข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด ตลอดจนการปฏิเสธการให้ประโยชน์ต่อความตกลง กล่าวคือ

ประเทศภาคีมีสิทธิไม่ให้ผู้ให้บริการของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับสิทธิประโยชน์จากความตกลง ในกรณีที่ผู้ให้บริการของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยนิตินัยอาจมีสัญชาติของรัฐนั้น แต่โดยพฤตินัย อยู่ภายใต้การควบคุมและบริหารของประเทศอื่น ที่มีได้ร่วมเป็นภาคีในความตกลงนี้ด้วย

นอกจากนั้น มีข้อกำหนดเรื่องมาตรการที่ขอยกเว้น (Non-Conforming Measures) เป็นการให้สิทธิประเทศภาคียกเว้นการผูกพันตามพันธกรณีด้านการค้าข้ามพรมแดนตามความตกลง ซึ่งกำหนดไว้ในภาคผนวกแนบท้าย กล่าวคือ หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง การเข้าสู่ตลาด และ Local Presence ไม่นำมาใช้กับมาตรการของรัฐบาลส่วนกลาง รัฐบาลส่วนภูมิภาค และรัฐบาลส่วนท้องถิ่น ตามตารางภาคผนวก 1 โดย Non-Conforming Measures สามารถต่ออายุหรือแก้ไขเพิ่มเติมได้ หากไม่ตัดทอนความสอดคล้องต่อพันธกรณีที่มีอยู่เดิม ก่อนการแก้ไข และไม่นำมาใช้กับมาตรการที่ประเทศภาคีกำหนดไว้สำหรับสาขา สาขาย่อย หรือกิจกรรม ตามตารางภาคผนวก 2 ตลอดจนมีข้อผูกพันกำหนดไว้เฉพาะในเรื่องการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด้วย

อย่างไรก็ดี ข้อตกลงในเรื่องการเปิดตลาดด้านการค้าบริการเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อผู้ให้บริการของสหรัฐอเมริกาอย่างชัดเจน เพราะสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีความได้เปรียบไม่ว่าจะเป็นทางด้านการให้บริการในประเภทใดก็ตาม ดังนั้น หากมีการเปิดเสรีด้านการค้าบริการให้ผู้ให้บริการสามารถเข้ามาแข่งขันในซิติได้อย่างเสรี โดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ ส่งผลให้ผู้ให้บริการในซิติไม่สามารถให้บริการได้ เนื่องด้วยข้อจำกัดในด้านเงินทุน การบริหารจัดการ และเทคโนโลยี

สำหรับธุรกิจที่อาจได้รับประโยชน์โดยตรงจากการทำความตกลงนี้ ได้แก่ การให้บริการด้านคอมพิวเตอร์ ด้านโทรคมนาคม การก่อสร้างและวิศวกรรม การท่องเที่ยว การโฆษณา การขนส่ง การจัดจำหน่าย การศึกษาและฝึกอบรม และบริการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคีของสหรัฐอเมริกา-ซิติ นั้น ได้มีข้อกำหนดในเรื่องของภาคการค้าบริการสาขาการขนส่งและไปรษณีย์ภัณฑ์ด้วยเอาไว้ว่า บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด้วยคือ การบริการในการจัดเก็บ การขนส่ง การจัดส่งเอกสาร สิ่งพิมพ์ สินค้า หรือสิ่งอื่นใดอย่างเร่งด่วน โดยมีการติดตามและการควบคุมตลอดการบริการ

ทั้งนี้ ประเทศภาคีต้องคงระดับการเปิดตลาดที่มีอยู่ในวันที่ลงนามความตกลง นอกจากนี้ ซิลีต้องไม่กำหนดข้อจำกัดสำหรับการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนเพิ่มเติมจากที่มีในวันที่ยังลงนามความตกลง และรับรองว่าจะไม่นำรายได้จากการผูกขาดกิจการด้านไปรษณีย์ มาอุดหนุนกิจการด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

สำหรับ Non-Conforming Measures ของซิลี เรื่องการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ และ Local Presence กำหนดว่า ลูกจ้างของนายจ้างชาวซิลีต้องเป็นคนซิลีอย่างน้อยร้อยละ 85% ของลูกจ้างทั้งหมด โดยบังคับใช้ในกรณีที่นายจ้างมีลูกจ้างตั้งแต่ 25 คนขึ้นไป อย่างไรก็ตาม หากลูกจ้างนั้น ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค ซึ่งไม่สามารถจ้างชาวซิลีได้ จะไม่อยู่ภายใต้ข้อบังคับนี้

ทั้งนี้ Non-Conforming Measures ของสหรัฐอเมริกา เรื่องการปฏิบัติเยี่ยงชาติ ที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง กำหนดว่า สหรัฐอเมริกามีสิทธิคงมาตรการใดๆ ที่ปฏิบัติต่อประเทศอื่น แตกต่างออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีที่ได้ลงนามก่อนความตกลงนี้มีผลบังคับใช้

3.2 ความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคีสหรัฐอเมริกา-สิงคโปร์

3.2.1 สาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคีสหรัฐอเมริกา-สิงคโปร์

จุดเริ่มต้นของความตกลงเขตการค้าเสรีสหรัฐอเมริกา-สิงคโปร์ เริ่มจากประธานาธิบดี Bill Clinton แห่งสหรัฐอเมริกา และนายกรัฐมนตรี Goh Chok Tong แห่งสิงคโปร์ เริ่มดำเนินการเจรจาความตกลงระหว่างกันที่กรุงไคโร ในการประชุมความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (APEC) ครั้งที่ 12 ความตกลงทวิภาคีฉบับนี้ ถือเป็นความตกลงฉบับแรกที่สหรัฐอเมริกาลงนามกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย

ความตกลงเขตการค้าเสรีสหรัฐอเมริกา-สิงคโปร์ ลงนามโดยประธานาธิบดี George W. Bush การทำความตกลงสนธิสัญญาภายใต้รัฐบัญญัติการค้าปี ค.ศ. 2002 (Trade Act of 2002) อาศัยกระบวนการ Trade Promotion Authority (TPA) ซึ่งพบว่า ฝ่ายบริหารของสหรัฐอเมริกาจะใช้วิธีการ fast track ในการเจรจาตกลงก่อนว่า จะทำการตกลงในเรื่องใดบ้าง

แล้วฝ่ายนิติบัญญัติให้สัตยาบันอีกทีหนึ่ง ซึ่งเป็นวิธีเดียวกับความตกลงเขตการค้าเสรี สหรัฐอเมริกา-ซีดี โดยกระบวนการแรกของการเจรจานั้น เริ่มขึ้นในวันที่ 4 ธันวาคม 2000 และสิ้นสุดในวันที่ 15 มกราคม 2003 และลงนามในวันที่ 6 พฤษภาคม 2003 ณ ทำเนียบขาว ประเทศสหรัฐอเมริกา ความตกลงฉบับนี้มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2004

ความตกลงเขตการค้าเสรีฉบับนี้ เป็นการขยายตลาดของทั้งสองประเทศในด้าน การค้าสินค้า บริการ การลงทุน การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งเรื่องสิทธิแรงงานและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ การทำความตกลงในครั้งนี้ ส่งผลให้ สหรัฐอเมริกาได้รับผลประโยชน์ในด้านความสามารถในการทำการค้ากับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค เอเชีย เพราะมีบทบัญญัติเรื่อง Integrated Sourcing Initiative (ISI) ที่ระบุว่า ประเทศที่สามารถทำการค้ากับสหรัฐอเมริกาจากการใช้สิงคโปร์เป็นประตูไปสู่สหรัฐอเมริกาได้ ดังนั้น การทำความตกลงในครั้งนี้ เป็นการประกาศว่าสหรัฐอเมริกาต้องการเข้ามาทำการค้ากับประเทศ ต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียมากขึ้น โดยอาศัยสิงคโปร์เป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้ การลงนามจัดทำความตกลง เขตการค้าเสรีแบบทวิภาคีดังกล่าว เป็นกรอบความตกลงที่สหรัฐอเมริกาปรับปรุงจากความตกลง NAFTA และ WTO Agreement และจะนำมาใช้เป็นกรอบในการเจรจาสำหรับประเทศอื่นๆ ใน ภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งประเทศไทยด้วย ดังนั้น ประเด็นที่สิงคโปร์ได้ยื่นข้อเสนอและได้รับการ ลงนามรับรองโดยสหรัฐอเมริกา จึงถือเป็นกรอบความตกลงที่ประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียต้อง พิจารณาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเจรจากับสหรัฐอเมริกา⁵

ความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างสหรัฐอเมริกาและสิงคโปร์ในเรื่องที่สำคัญ มีดังนี้

(1) การเข้าสู่ตลาดการบริการ

ความตกลงเขตการค้าเสรีสหรัฐอเมริกา-สิงคโปร์ พยายามขยายตลาด ของบริษัทสหรัฐอเมริกาเข้าไปสู่สิงคโปร์อย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง และนำ Negative List Approach มาใช้ในการดำเนินธุรกิจบริการ กล่าวคือ ถ้ามิได้ระบุนำไว้ในความตกลง สามารถ ดำเนินธุรกิจบริการนั้นได้อย่างเสรี เช่น การจำกัดจำนวนผู้ให้บริการ การกำหนดมูลค่าของการ ทำธุรกรรมบริการ หรือจำนวนแรงงาน เป็นต้น

⁵ ทิวารัตน์ ลากวิไล, ประภาภรณ์ ชี้อเจริญกิจ และเอกพล จงวิสัยวรรณ, ข้อตกลงการค้าเสรี สหรัฐอเมริกา, หน้า 7-11.

นอกจากนี้ ผู้ให้บริการของสหรัฐอเมริกา จะได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับ ผู้ให้บริการของสิงคโปร์ รวมถึงได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ แม้ทั้งสหรัฐอเมริกา และสิงคโปร์สามารถออกข้อบังคับหรือกฎระเบียบเพื่อควบคุมการบริการ แต่ข้อบังคับหรือกฎระเบียบนั้น ต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการค้าบริการระหว่างประเทศ และมีความโปร่งใสและเหมาะสมต่อการให้บริการในแต่ละประเภท เช่น การบริการส่งด่วน ตามความตกลงให้ความสะดวกและอิสระในการให้บริการด้านการส่งสินค้าอย่างเต็มที่ รวมถึงการบริการอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการบริการในประเภนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสะดวกรวดเร็วแก่ธุรกิจบริการประเภทนี้⁶

ตลอดจนไม่มีข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด รวมถึงการปฏิเสธการให้ประโยชน์ต่อความตกลง กล่าวคือประเทศภาคีมีสิทธิไม่ให้ผู้ให้บริการของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับสิทธิประโยชน์จากความตกลง ในกรณีที่ผู้ให้บริการของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยนิตินัยอาจมีสัญชาติของรัฐนั้น แต่โดยพฤตินัย อยู่ภายใต้การควบคุมและบริหารของประเทศอื่น ที่มีได้ร่วมเป็นภาคีในความตกลงนี้ด้วย

นอกจากนั้น มีข้อกำหนดเรื่องมาตรการที่ขอยกเว้น (Non-Conforming Measures) เป็นการให้สิทธิประเทศภาคียกเว้นการผูกพันตามพันธกรณีด้านการค้าข้ามพรมแดนตามความตกลง ซึ่งกำหนดไว้ในภาคผนวกแนบท้าย กล่าวคือ หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง การเข้าสู่ตลาด และ Local Presence ไม่นำมาใช้กับมาตรการของรัฐบาลส่วนกลาง รัฐบาลส่วนภูมิภาค และรัฐบาลส่วนท้องถิ่น ตามตารางภาคผนวก 8A โดย Non-Conforming Measures สามารถต่ออายุหรือแก้ไขเพิ่มเติมได้ หากไม่ตัดทอนความสอดคล้องต่อพันธกรณีที่มีอยู่เดิม ก่อนการแก้ไข และไม่นำมาใช้กับมาตรการที่ประเทศภาคีกำหนดไว้สำหรับสาขา สาขาย่อย หรือกิจกรรม ตามตารางภาคผนวก 8B

(2) การลงทุน มีข้อกำหนด ดังนี้

(2.1) ทั้งสองประเทศต้องปฏิบัติตามหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ กล่าวคือ ต้องปฏิบัติต่อนักลงทุนของประเทศภาคีเช่นเดียวกับนักลงทุนของประเทศตน ทั้งในเรื่องการตั้งกิจการ การควบรวมกิจการ การขยายกิจการ การบริหารงาน การจัดการ และการขาย

รวมทั้ง ต้องปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง กล่าวคือ นักลงทุนจากประเทศภาคีจะต้องได้รับการปฏิบัติไม่ด้อยไปกว่าที่ปฏิบัติ

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 11, 13.

กับนักลงทุนของประเทศภาคีอื่น ทั้งในเรื่องของการตั้งกิจการ การควบรวมกิจการ การขยายกิจการ การบริหารงาน การจัดการและการขาย

(2.2) การกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติ

ประเทศภาคีต้องปฏิบัติกับนักลงทุนของประเทศคู่ภาคีไม่น้อยกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามจารีตประเพณี ซึ่งอาจได้รับการยอมรับจากศาลว่าเป็นกฎหมายที่ปฏิบัติโดยทั่วไป โดยต้องปฏิบัติกับนักลงทุนของประเทศคู่ภาคีด้วยความเป็นธรรม เท่าเทียม ยุติธรรม รวมทั้งไม่ปฏิเสธคำตัดสินในกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ทางคดีอาญา คดีแพ่ง หรือกระบวนการพิจารณาโทษอื่นๆ ตามระบบกฎหมายส่วนใหญ่ของโลก และต้องปกป้องคุ้มครองนักลงทุนของประเทศคู่ภาคีอย่างเต็มที่ โดยต้องมีระดับการคุ้มครองตามจารีตประเพณีทางกฎหมาย

(2.3) การริบทรัพย์และชดเชยความเสียหาย

ประเทศภาคีต้องไม่เวนคืน และโอนกิจการมาเป็นของรัฐไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือใช้มาตรการอื่นๆ ที่เทียบเท่ากับการริบทรัพย์ภายใต้ความตกลง ยกเว้นเป็นการทำเพื่อสาธารณประโยชน์หรือเป็นการดำเนินการตามกฎหมายภายใต้หลักการไม่เลือกปฏิบัติ และต้องชดเชยอย่างยุติธรรม รวมทั้งต้องเป็นไปตามกระบวนการด้านกฎหมาย

(2.4) การกำหนดเงื่อนไขการลงทุน

ประเทศภาคีห้ามกำหนดข้อกีดกันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนหรือสร้างอุปสรรคให้แก่การลงทุนของประเทศคู่ภาคี แต่ไม่ห้ามการใช้กฎระเบียบเพื่อเป็นแรงจูงใจการลงทุน

(2.5) ผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการ

ประเทศภาคีห้ามจำกัดสัญชาติของผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการ

(2.6) การปฏิเสธการให้ประโยชน์ต่อความตกลง

ประเทศภาคีมีสิทธิไม่ให้ผู้ลงทุนของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับสิทธิประโยชน์จากความตกลง ในกรณีที่ผู้ลงทุนของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยนิตินัย อาจมีสัญชาติของรัฐนั้น แต่โดยพฤตินัย อยู่ภายใต้การควบคุมและบริหารของคนชาติของประเทศอื่น ที่มีได้ร่วมเป็นภาคีในความตกลงนี้ด้วย

(3) กระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาท

กระบวนการดังกล่าวนี้ ได้ยกระดับมาตรฐานของการดำเนินงานให้มากขึ้น ทั้งด้านการเปิดเผยและธรรมาภิบาล กล่าวคือ ประเทศภาคีอาจใช้กระบวนการระงับข้อพิพาท เมื่อเห็นว่ามาตรการที่ประเทศภาคีอีกฝ่ายใช้นั้น ขัดต่อพันธกรณีตามความตกลง หรือประเทศภาคีอีกฝ่ายไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลง และ/หรือ เมื่อเห็นว่ามาตรการที่ประเทศภาคีอีกฝ่ายใช้ ทำให้ผลประโยชน์ที่ตนมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้รับตามความตกลงต้องเสียหายไปทั้งหมดหรือบางส่วน แม้มาตรการดังกล่าวจะไม่ขัดต่อความตกลงก็ตาม

ประเทศภาคีมีสิทธิขอหารือกับประเทศภาคีอีกฝ่าย หากเห็นว่ามาตรการที่ประเทศภาคีฝ่ายนั้นบังคับใช้หรือเสนอบังคับใช้ ส่งผลกระทบต่อการค้าและการดำเนินการตามความตกลง โดยอาจขอให้ประเทศภาคีอีกฝ่ายจัดเจ้าหน้าที่รัฐที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่หารือ ทั้งนี้ ในการหารือ นั้น ประเทศภาคีต้องให้ข้อมูลเพียงพอ เพื่อสามารถตรวจสอบได้ว่า ประเด็นข้อพิพาทที่หารือ ส่งผลกระทบต่อการค้าและการปฏิบัติตามความตกลงอย่างไร และต้องไม่เปิดเผยข้อมูลลับของประเทศภาคีอีกฝ่ายที่ใช้ในการหารือ

องค์คณะในการพิจารณา ต้องดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามวิธีการที่ คณะกรรมการร่วมกำหนด ยกเว้นประเทศภาคีคู่พิพาทตกลงเป็นอย่างอื่น การพิจารณาต้องเปิดให้สาธารณชนเข้ารับฟังได้ รวมทั้งเปิดเผยข้อเสนองของประเทศภาคีคู่พิพาทต่อสาธารณชน โดยคำนึงถึงการคุ้มครองข้อมูลที่เป็นความลับด้วย นอกจากนี้ องค์คณะต้องรับฟังหนังสือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อพิพาทจากหน่วยงานที่มีใช้รัฐบาล เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย⁷

3.2.2 ระดับการเปิดตลาดในส่วนของการค้าบริการสาขาการขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

กรอบความตกลงการค้าเสรีทวีภาคีระหว่างสหรัฐอเมริกาและสิงคโปร์ มีลักษณะเป็น Negative List Approach กล่าวคือ เป็นรูปแบบที่ผูกพันให้ประเทศคู่สัญญาต้องเปิดตลาดในทุกด้าน แต่ยังให้สิทธิแก่ประเทศคู่สัญญาสามารถกำหนดเงื่อนไขในการเปิดตลาดบางสาขาได้ รวมทั้งสามารถกำหนดยกเว้นกิจกรรมบางประเภทที่จะไม่นำมาเจรจา เท่ากับว่ายังไม่มีควมพร้อมในการเปิดตลาดในสาขาที่ขอยกเว้นเอาไว้เหล่านั้น ซึ่งเป็นสาขาบริการที่เกี่ยวกับความมั่นคง

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 24-25.

ของชาติ เช่น กิจการขนส่งภายในประเทศ กิจการโทรคมนาคม ตัวแทนการศุลกากร การประมง กิจการด้านประมง เป็นต้น

สาระสำคัญของความตกลงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ได้กำหนดไว้ในตารางภาคผนวก 8A โดยกำหนดถึงนิยามของการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนไว้ว่า การจัดเก็บ การขนส่ง และการจัดส่งเอกสาร สิ่งพิมพ์ พัสดุ หรือสิ่งอื่นใดแบบเร่งด่วน โดยมีการติดตามและตรวจสอบตลอดการบริการ ทั้งนี้ การบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนรวมถึงการรับส่งที่จะส่ง ณ ที่อยู่ของผู้ส่ง การรับรองการจัดส่งภายในเวลาที่ระบุไว้ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการให้บริการ แต่การบริการนี้ไม่รวมถึงการบริการขนส่งทางอากาศ การบริการภายใต้อำนาจของรัฐบาล และการบริการขนส่งทางน้ำ

นอกจากนั้น มีข้อกำหนดว่า บริษัท ไปรษณีย์สิงคโปร์ จำกัด (Singapore Post Pte. Ltd.) มีสิทธิเพียงผู้เดียวในการขนส่งจดหมายและไปรษณียบัตร และให้บริการด้านการรับการจัดเก็บ การส่ง การส่งต่อ และการจัดส่งจดหมายและไปรษณียบัตร อย่างไรก็ตาม การให้บริการส่งด่วนสำหรับจดหมายนั้น ไม่ว่าจะอยู่ในประเทศหรือระหว่างประเทศ ไม่อยู่ภายใต้การผูกขาดของ บริษัท ไปรษณีย์สิงคโปร์ จำกัด

ทั้งนี้ มีเงื่อนไขสำหรับการให้บริการส่งด่วนสำหรับจดหมายทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ กล่าวคือ การให้บริการส่งด่วนสำหรับจดหมายภายในประเทศต้องดำเนินการจัดส่งและได้รับภายในวันทำการเดียวกัน และต้องคิดค่าธรรมเนียมการให้บริการมากกว่า 3 เท่าของอัตราค่าบริการของจดหมายปกติ ในกรณีที่เป็นการให้บริการส่งด่วนสำหรับจดหมายระหว่างประเทศ ต้องดำเนินการจัดส่งเร็วกว่าจดหมายธรรมดา และต้องคิดค่าธรรมเนียมการให้บริการมากกว่า 3 เท่าของอัตราค่าบริการของจดหมายปกติที่ส่งไปยังประเทศปลายทางเดียวกัน หากเป็นจดหมายด่วนที่ส่งมาจากต่างประเทศ ต้องดำเนินการจัดส่งภายในวันทำการเดียวกัน อีกทั้งผู้ให้บริการจัดส่งจดหมายด่วนต้องมีตัวแทนในสิงคโปร์

อย่างไรก็ตาม บริษัท ไปรษณีย์สิงคโปร์ จำกัด ห้ามนำรายได้จากการผูกขาดการให้บริการการขนส่งจดหมายและไปรษณียบัตรมาต่อต้านการแข่งขันทางราคาของการบริการส่งด่วนสำหรับจดหมายทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

สำหรับ Non-Conforming Measures ของสิงคโปร์ในด้านอื่นๆ ได้แก่ เรื่องการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติกำหนดว่า ผู้ที่สามารถจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท โดยไม่ต้องตั้งผู้จัดการที่เป็น

คนท้องถิ่นได้นั้น ต้องเป็นพลเมืองของสิงคโปร์ หรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในสิงคโปร์ หรือเป็นผู้ถือ Singapore Employment Pass สำหรับผู้จัดการที่เป็นคนท้องถิ่นนั้น ต้องเป็นพลเมืองของสิงคโปร์ หรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในสิงคโปร์ หรือเป็นผู้ถือ Singapore Employment Pass นอกจากนี้ บริษัท ต้องมีกรรมการอย่างน้อย 1 คนเป็นผู้ที่มีที่พำนักในสิงคโปร์ และสาขาของบริษัทต่างชาติที่ จดทะเบียนในสิงคโปร์ต้องมีตัวแทนอย่างน้อย 2 คนที่มีที่พำนักในสิงคโปร์ ทั้งนี้ การเป็นผู้มีที่ พำนักในสิงคโปร์นั้นคือ เป็นพลเมืองของสิงคโปร์ หรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศสิงคโปร์ หรือเป็น ผู้ถือ Singapore Employment Pass

Non-Conforming Measures ของสหรัฐอเมริกา เรื่องการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับ ความอนุเคราะห์ยิ่งกำหนดว่า สหรัฐอเมริกามีสิทธิคงมาตรการใดๆ ที่ปฏิบัติต่อประเทศอื่นแตกต่าง ออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีที่ได้ลงนามก่อนความตกลงนี้มีผลบังคับใช้

3.3 ความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคีสหรัฐอเมริกา-โมร็อกโค

3.3.1 สาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวิภาคี สหรัฐอเมริกา-โมร็อกโค

รัฐบาลของประธานาธิบดี George W. Bush ประกาศถึงความต้องการที่จะ เจรจาความตกลงเขตการค้าเสรีกับโมร็อกโค เมื่อเดือนเมษายน 2002 ในขณะที่เข้าพบกับ พระราชาโมฮัมเหม็ดที่ 5 ณ ทำเนียบขาว และสภาองเกรสได้แจ้งอย่างเป็นทางการไปยัง โมร็อกโคในวันที่ 1 ตุลาคม 2002 โดยเริ่มการเจรจาอย่างเป็นทางการในวันที่ 21 มกราคม 2003 ซึ่งการเจรจาจัดขึ้นทั้งหมด 8 ครั้ง⁸ และสิ้นสุดภายในเวลา 1 ปี ต่อมาเดือนกรกฎาคม 2004 ความตกลงได้รับความเห็นชอบจากสภาองเกรส และได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาของ โมร็อกโคในเดือนมกราคม 2005 ทั้งนี้ ความตกลงฉบับนี้มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2006 ซึ่ง โมร็อกโคเป็นประเทศอาหรับประเทศที่สอง และเป็นประเทศแอฟริกาชาติแรกที่ทำความตกลง เขตการค้าเสรีกับสหรัฐอเมริกา

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 24-25.

นอกจากนี้ ภาษีศุลกากรของโมร็อกโคตกลงให้ความร่วมมือกับสหรัฐอเมริกาในการปฏิรูปการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งความร่วมมือในการต่อต้านการก่อการร้าย ซึ่งผลจากการทำความตกลงฉบับนี้ ทำให้โมร็อกโคกลายเป็นศูนย์กลางด้านการขนส่ง การเดินทาง และธุรกิจของภูมิภาคแอฟริกาเหนือ

ขณะนี้โมร็อกโคได้ทำการปรับปรุงกระบวนการภายในเพื่อรองรับความตกลงดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้ว โดยได้แก้ไขกฎหมายแรงงาน รวมทั้งเปลี่ยนแปลงกฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกับข้อผูกพันภายใต้ความตกลงดังกล่าว

สาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรีด้านการลงทุนนั้น มีข้อกำหนดไว้ดังนี้

(1) หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและหลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับ
ความอนุเคราะห์ยิ่ง

นักลงทุนจากประเทศภาคีจะต้องได้รับการปฏิบัติไม่ด้อยไปกว่านักลงทุนภายในประเทศของตนและนักลงทุนของประเทศภาคีอื่น ทั้งในเรื่องของการตั้งกิจการ การควบรวมกิจการ การขยายกิจการ การบริหารงาน การจัดการและการขาย

(2) การกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติ

ประเทศภาคีต้องปฏิบัติกับนักลงทุนของประเทศคู่ภาคีไม่น้อยกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามจารีตประเพณี ซึ่งอาจได้รับการยอมรับจากศาลว่าเป็นกฎหมายที่ปฏิบัติโดยทั่วไป โดยต้องปฏิบัติกับนักลงทุนของประเทศคู่ภาคีด้วยความเป็นธรรม เท่าเทียมยุติธรรม รวมทั้งไม่ปฏิเสธคำตัดสินในกระบวนการพิจารณาทางพิเศษทางคดีอาญา คดีแพ่ง หรือกระบวนการพิจารณาโทษอื่นๆ ตามระบบกฎหมายส่วนใหญ่ของโลก และต้องปกป้องคุ้มครองนักลงทุนของประเทศคู่ภาคีอย่างเต็มที่ โดยต้องมีระดับการคุ้มครองตามจารีตประเพณีทางกฎหมาย

(3) การริบทรัพย์สินและชดเชยความเสียหาย (Expropriation)

ประเทศภาคีจะต้องไม่เวนคืนและโอนกิจการมาเป็นของรัฐไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือใช้มาตรการอื่นๆ ที่เทียบเท่ากับการริบทรัพย์สินภายใต้ความตกลง ยกเว้นเป็นการทำเพื่อสาธารณประโยชน์หรือเป็นการดำเนินการตามกฎหมายภายใต้หลักการไม่เลือกปฏิบัติ และต้องชดเชยอย่างยุติธรรม รวมทั้งต้องเป็นไปตามกระบวนการด้านกฎหมาย

(4) การกำหนดเงื่อนไขการลงทุน

ประเทศภาคีห้ามกำหนดข้อกีดกันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนหรือสร้างอุปสรรคให้นักลงทุนของประเทศคู่ภาคี แต่ไม่ได้ห้ามการใช้กฎระเบียบเพื่อเป็นแรงจูงใจการลงทุนแต่อย่างใด

(5) ผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการ

ประเทศภาคีห้ามจำกัดสัญชาติของผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการ

(6) การปฏิเสธการให้ประโยชน์ต่อความตกลง

ประเทศภาคีมีสิทธิไม่ให้ผู้ลงทุนของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับสิทธิประโยชน์จากความตกลง ในกรณีที่ผู้ลงทุนของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยนิตินัยอาจมีสัญชาติของภูมิลำเนา แต่โดยพฤตินัย อยู่ภายใต้การควบคุมและบริหารของคนชาติของประเทศอื่น ที่มีได้ร่วมเป็นภาคีในความตกลงนี้ด้วย

การเข้าสู่ตลาดบริการตามความตกลงนี้ ทั้งสหรัฐอเมริกาและโมริออคโคต้องปฏิบัติต่อกันตามหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ และหลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง ไม่มีข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด ตลอดจนการปฏิเสธการให้ประโยชน์ต่อความตกลง กล่าวคือ ประเทศภาคีมีสิทธิไม่ให้ผู้ให้บริการของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับสิทธิประโยชน์จากความตกลง ในกรณีที่ผู้ให้บริการของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยนิตินัยอาจมีสัญชาติของภูมิลำเนา แต่โดยพฤตินัย อยู่ภายใต้การควบคุมและบริหารของประเทศอื่น ที่มีได้ร่วมเป็นภาคีในความตกลงนี้ด้วย

นอกจากนั้น มีข้อกำหนดเรื่อง Non-Conforming Measures ซึ่งเป็นการให้สิทธิประเทศภาคียกเว้นการผูกพันตามพันธกรณีด้านการค้าข้ามพรมแดนตามความตกลง โดยกำหนดไว้ในภาคผนวกแนบท้าย กล่าวคือ หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง การเข้าสู่ตลาด และ Local Presence ไม่นำมาใช้กับมาตรการของรัฐบาลส่วนกลาง รัฐบาลส่วนภูมิภาค และรัฐบาลส่วนท้องถิ่น ตามตารางภาคผนวก 1 โดย Non-Conforming Measures สามารถต่ออายุหรือแก้ไขเพิ่มเติมได้ หากไม่ตัดทอนความสอดคล้องต่อพันธกรณีที่มีอยู่เดิมก่อนการแก้ไข และไม่นำมาใช้กับมาตรการที่ประเทศภาคีกำหนดไว้สำหรับสาขา สาขาย่อย หรือกิจกรรม ตามตารางภาคผนวก 2 ตลอดจนมีข้อผูกพันกำหนดไว้เฉพาะในเรื่องการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด้วย

สำหรับการระงับข้อพิพาทนั้น ประเทศภาคีอาจใช้กระบวนการระงับข้อพิพาทเมื่อเห็นว่ามาตรการที่ประเทศภาคีอีกฝ่ายใช้นั้น ขัดต่อพันธกรณีตามความตกลง หรือประเทศภาคีอีกฝ่ายไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลง หรือเมื่อเห็นว่ามาตรการที่ประเทศภาคีอีกฝ่ายใช้ทำให้ผลประโยชน์ที่ตนมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้รับตามความตกลงต้องเสียหายไปทั้งหมดหรือบางส่วน แม้มาตรการดังกล่าวจะไม่ขัดต่อความตกลงก็ตาม

ประเทศภาคีมีสิทธิขอหารือกับประเทศภาคีอีกฝ่าย หากเห็นว่ามาตรการที่ประเทศภาคีฝ่ายนั้นบังคับใช้หรือเสนอบังคับใช้ ส่งผลกระทบต่อการค้าและการลงทุนตามความตกลง โดยอาจขอให้ประเทศภาคีอีกฝ่ายจัดเจ้าหน้าที่รัฐที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่หารือ ทั้งนี้ ในการหารือนั้น ประเทศภาคีต้องให้ข้อมูลเพียงพอ เพื่อสามารถตรวจสอบได้ว่า ประเด็นข้อพิพาทที่หารือ ส่งผลกระทบต่อการค้าและการปฏิบัติตามความตกลงอย่างไร และต้องไม่เปิดเผยข้อมูลลับของประเทศภาคีอีกฝ่ายที่ใช้ในการหารือ ตลอดจนต้องมีกระบวนการพิจารณาที่โปร่งใส เปิดเผยต่อสาธารณชน และคู่ความที่มีส่วนได้เสียสามารถเสนอข้อความเห็นเข้าสู่การพิจารณาได้

ด้านมาตรการการสร้างความโปร่งใสและการคุ้มครองนักลงทุนนั้น รัฐบาลของประเทศภาคีต้องตรากฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการค้าและการลงทุน ภายใน 1 ปี และเผยแพร่กฎหมายต่าง ๆ ล่วงหน้า เพื่อให้สาธารณชนได้แสดงความคิดเห็น อีกทั้ง ต้องมีมาตรการที่เป็นธรรมในการบริหารจัดการการค้าและกิจการลงทุน รวมไปถึงในกรณีที่มีเหตุการณ์กระทบต่อผลประโยชน์ของนักลงทุนจากต่างประเทศโดยตรง จะต้องได้รับการตัดสินอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม

3.3.2 ระดับการเปิดตลาดในส่วนของการค้าบริการสาขาการขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

เมื่อใดก็ตามที่ความตกลงในสาระสำคัญด้านการเปิดตลาดการค้าบริการ โดยมีข้อยกเว้นเพียงเล็กน้อย ซึ่งใช้วิธี Negative List Approach กล่าวคือ ทุกสาขากิจกรรมไม่ผูกพันการเปิดตลาด ยกเว้นสาขาที่ระบุไว้

สาขาการบริการที่ระบุไว้ในความตกลงฉบับนี้ ได้แก่ การบริการด้านโลจิสติกส์ การบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน การบริการโทรคมนาคม การบริการด้านคอมพิวเตอร์ การจำหน่าย และการก่อสร้างและบริการทางวิศวกรรม

สาระสำคัญของความตกลงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนคือ ความตกลงฉบับนี้กำหนดนิยามที่เหมาะสมไว้สำหรับการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนไว้ว่า การให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนคือ การให้บริการในการจัดเก็บ การขนส่ง และการจัดส่งเอกสาร สิ่งพิมพ์ พัสดุ สินค้า หรือสิ่งอื่นๆแบบเร่งด่วน โดยมีการติดตามและควบคุมตลอดการบริการ แต่การบริการนี้ไม่รวมถึงการบริการขนส่งทางอากาศ การบริการภายใต้อำนาจของรัฐบาล และการบริการขนส่งทางน้ำ

ประเทศคู่ภาคีต้องคงระดับการเปิดตลาดขั้นต่ำสุดที่มีในวันที่ลงนามความตกลง โดยไม่รีออคโคต้องไม่กำหนดข้อจำกัดใดเพิ่มเติมจากที่มีในวันที่ลงนามความตกลง และต้องไม่นำรายได้จากการผูกขาดกิจการไปรษณีย์มาอุดหนุนกิจการการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

สำหรับการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนระหว่างประเทศและการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนภายในประเทศด้านจดหมายและสิ่งอื่นใดที่มีน้ำหนักเกิน 1 กิโลกรัม จะไม่อยู่ภายใต้การผูกขาดของโมริออคโค

สำหรับ Non-Conforming Measures ของโมริออคโคเรื่องการเข้าสู่ตลาดของการบริการด้านไปรษณีย์กำหนดว่า การให้บริการด้านไปรษณีย์เป็นกิจการผูกขาดโดยรัฐ อย่างไรก็ตาม การผูกขาดการบริการไปรษณีย์ ไม่รวมถึงการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนสำหรับจดหมายหรือสิ่งอื่นที่น้ำหนักมากกว่า 1 กิโลกรัม ที่ส่งจากต่างประเทศมายังโมริออคโค หรือส่งจากโมริออคโคไปยังต่างประเทศ หรือส่งภายในโมริออคโค

เรื่องการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่งนั้น โมริออคโคมีสิทธิคงมาตรการใดๆที่ปฏิบัติต่อประเทศอื่นแตกต่างออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีที่ได้ลงนามก่อนความตกลงนี้มีผลบังคับใช้

สำหรับมาตรการยกเว้นของสหรัฐอเมริกาเรื่องการเข้าสู่ตลาดกำหนดว่า สหรัฐอเมริกามีสิทธิคงไว้ซึ่งมาตรการใดๆที่ไม่สอดคล้องกับหน้าที่ของสหรัฐอเมริกาในเรื่องการเข้าสู่ตลาดตามความตกลงนี้ หากโมริออคโคเห็นว่ามาตรการยกเว้นดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ตามความตกลงนี้ สามารถขอหารือได้ โดยสหรัฐอเมริกาต้องเข้าร่วมการหารือและแจ้งให้โมริออคโคทราบถึงความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

เรื่องการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่งกำหนดว่า สหรัฐอเมริกามีสิทธิคงมาตรการใดๆที่ปฏิบัติต่อประเทศอื่นแตกต่างออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีที่ได้ลงนามก่อนความตกลงนี้มีผลบังคับใช้

3.4 ความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวีภาคีสหรัฐอเมริกา-เปรู

3.4.1 สาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวีภาคีสหรัฐอเมริกา-เปรู

เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 1991 สมัยรัฐบาลของประธานาธิบดีจอร์จ เอช ดับเบิลยู บุช สหรัฐอเมริกาได้ผ่านกฎหมาย Andean Trade Preference Act (ATPA) เพื่อกำจัดการกีดกันของสินค้าจากประเทศเปรู โบลิเวีย โคลัมเบีย และเอกวาดอร์ โดยโครงการดังกล่าวได้นำมาพิจารณาอีกครั้งในสมัยรัฐบาลของประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช โดยแก้ไขชื่อเป็น Andean Trade Promotion and Drug Eradication Act (ATPDEA) ซึ่งจำนวนสินค้าที่ถูกกำจัดการกีดกันมีปริมาณเพิ่มขึ้นจาก 5600 ประเภท เป็น 6300 ประเภท

ต่อมาในวันที่ 18 พฤศจิกายน 2003 ผู้แทนการค้าของสหรัฐอเมริกา ได้แจ้งให้สภาองเกรสทราบถึงเจตนาของรัฐบาลประธานาธิบดีบุชในการเจรจาความตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศในกลุ่ม ATPDEA ซึ่งการเจรจาเริ่มขึ้นในเดือนพฤษภาคม 2004 โดยโบลิเวียมิได้เข้าร่วมในการเจรจาครั้งนี้ ซึ่งการเจรจามีขึ้นทั้งหมด 13 ครั้ง โดยสหรัฐอเมริกาและเปรูตกลงในการทำความตกลงเขตการค้าเสรีเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2005 และลงนามในความตกลง เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2006 ทั้งนี้ ความตกลงดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบจากสภาองเกรสของเปรูเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2006 และผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรของสหรัฐอเมริกา ในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2007 และวุฒิสภาในวันที่ 4 ธันวาคม 2007 จากนั้นประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ลงนามในวันที่ 16 มกราคม 2009 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2009

ทั้งนี้ ความตกลงเขตการค้าเสรีได้ทำการยกเลิกอุปสรรคทางด้านการค้าและบริการส่งเสริมเศรษฐกิจให้เติบโตขึ้น และขยายการค้าระหว่างสองประเทศ

ประเด็นสำคัญตามความตกลงสำหรับเปรู

- 1.) การรวมตัวทางการค้า และขยายการค้าภายใต้ ATPDEA
- 2.) ดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ
- 3.) สร้างการจ้างงาน
- 4.) ปรับปรุงการแข่งขันของประเทศภายในภูมิภาค
- 5.) เพิ่มรายได้ของลูกจ้าง

6.) ควบคุมระดับของความยากจน

7.) ผลิตและส่งออกเอทานอล

ประเด็นสำคัญตามความตกลงสำหรับสหรัฐอเมริกา

- 1.) ปรับปรุงการเข้าถึงสินค้าและบริการ
- 2.) สร้างความเข้มแข็งด้านการลงทุน
- 3.) ส่งเสริมความปลอดภัยและการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- 4.) ปราบปรามการค้ายาเสพติดข้ามชาติ

สาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรีด้านการลงทุนนั้น มีข้อกำหนดไว้ดังนี้

(1) หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและหลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับ
ความอนุเคราะห์ยิ่ง

นักลงทุนจากประเทศภาคีจะต้องได้รับการปฏิบัติไม่ด้อยไปกว่านักลงทุนภายในประเทศของตนและนักลงทุนของประเทศภาคีอื่น ทั้งในเรื่องของการตั้งกิจการ การควบรวมกิจการ การขยายกิจการ การบริหารงาน การจัดการและการขาย

(2) การกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติ

ประเทศภาคีต้องปฏิบัติกับนักลงทุนของประเทศคู่ภาคีไม่น้อยกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามจารีตประเพณี ซึ่งอาจได้รับการยอมรับจากศาลว่าเป็นกฎหมายที่ปฏิบัติโดยทั่วไป โดยต้องปฏิบัติกับนักลงทุนของประเทศคู่ภาคีด้วยความเป็นธรรม เท่าเทียมยุติธรรม รวมทั้งไม่ปฏิเสธคำตัดสินในกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ทางคดีอาญา คดีแพ่ง หรือกระบวนการพิจารณาโทษอื่นๆ ตามระบบกฎหมายส่วนใหญ่ของโลก และต้องปกป้องคุ้มครองนักลงทุนของประเทศคู่ภาคีอย่างเต็มที่ โดยต้องมีระดับการคุ้มครองตามจารีตประเพณีทางกฎหมาย

(3) การริบทรัพย์และชดเชยความเสียหาย

ประเทศภาคีจะต้องไม่เวนคืนและโอนกิจการมาเป็นของรัฐไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือใช้มาตรการอื่น ๆ ที่เทียบเท่ากับการริบทรัพย์ภายใต้ความตกลง ยกเว้นเป็นการทำเพื่อสาธารณประโยชน์หรือเป็นการดำเนินการตามกฎหมายภายใต้หลักการไม่เลือกปฏิบัติ และต้องชดเชยอย่างยุติธรรม รวมทั้งต้องเป็นไปตามกระบวนการด้านกฎหมาย

(4) การกำหนดเงื่อนไขการลงทุน

ประเทศภาคีห้ามกำหนดข้อกีดกันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนหรือสร้างอุปสรรคให้นักลงทุนของประเทศคู่ภาคี แต่ไม่ได้ห้ามการใช้กฎระเบียบเพื่อเป็นแรงจูงใจการลงทุนแต่อย่างใด

(5) ผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการ

ประเทศภาคีห้ามจำกัดสัญชาติของผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการ

(6) การปฏิเสธการให้ประโยชน์ต่อความตกลง

ประเทศภาคีมีสิทธิไม่ให้ผู้ลงทุนของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับสิทธิประโยชน์จากความตกลง ในกรณีที่ผู้ลงทุนของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยนิตินัยอาจมีสัญชาติของภูมิลำเนา แต่โดยพฤตินัย อยู่ภายใต้การควบคุมและบริหารของคนชาติของประเทศอื่น ที่มีได้ร่วมเป็นภาคีในความตกลงนี้ด้วย

การเข้าสู่ตลาดบริการตามความตกลงนี้ ทั้งสหรัฐอเมริกาและเปรูต้องปฏิบัติต่อกันตามหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ และหลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง ไม่มีข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด ตลอดจนการปฏิเสธการให้ประโยชน์ต่อความตกลง กล่าวคือ ประเทศภาคีมีสิทธิไม่ให้ผู้ให้บริการของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับสิทธิประโยชน์จากความตกลง ในกรณีที่ผู้ให้บริการของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยนิตินัยอาจมีสัญชาติของภูมิลำเนา แต่โดยพฤตินัย อยู่ภายใต้การควบคุมและบริหารของประเทศอื่น ที่มีได้ร่วมเป็นภาคีในความตกลงนี้ด้วย

นอกจากนั้น มีข้อกำหนดเรื่อง Non-Conforming Measures ซึ่งเป็นการให้สิทธิประเทศภาคียกเว้นการผูกพันตามพันธกรณีด้านการค้าข้ามพรมแดนตามความตกลง โดยกำหนดไว้ในภาคผนวกแนบท้าย กล่าวคือ หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง การเข้าสู่ตลาด และ Local Presence ไม่นำมาใช้กับมาตรการของรัฐบาลส่วนกลาง รัฐบาลส่วนภูมิภาค และรัฐบาลส่วนท้องถิ่น ตามตารางภาคผนวก 1 โดย Non-Conforming Measures สามารถต่ออายุหรือแก้ไขเพิ่มเติมได้ หากไม่ตัดทอนความสอดคล้องต่อพันธกรณีที่มีอยู่เดิมก่อนการแก้ไข และไม่นำมาใช้กับมาตรการที่ประเทศภาคีกำหนดไว้สำหรับสาขา สาขาย่อย หรือกิจกรรม ตามตารางภาคผนวก 2

ทั้งนี้ มีการกำหนดข้อผูกพันเฉพาะด้านหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนได้ด้วย

สำหรับการระงับข้อพิพาทนั้น ประเทศภาคีอาจใช้กระบวนการระงับข้อพิพาทเมื่อเห็นว่ามาตรการที่ประเทศภาคีอีกฝ่ายใช้นั้น ขัดต่อพันธกรณีตามความตกลง หรือประเทศภาคีอีกฝ่ายไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลง และ/หรือ เมื่อเห็นว่ามาตรการที่ประเทศภาคีอีกฝ่ายใช้ ทำให้ผลประโยชน์ที่ตนมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้รับตามความตกลงต้องเสียหายไปทั้งหมดหรือบางส่วน แม้มาตรการดังกล่าวจะไม่ขัดต่อความตกลงก็ตาม

ประเทศภาคีมีสิทธิขอหารือกับประเทศภาคีอีกฝ่าย หากเห็นว่ามาตรการที่ประเทศภาคีฝ่ายนั้นบังคับใช้หรือเสนอบังคับใช้ ส่งผลกระทบต่อการค้าบริการตามความตกลง โดยอาจขอให้ประเทศภาคีอีกฝ่ายจัดเจ้าหน้าที่รัฐที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่หารือ ทั้งนี้ ในการหารือ นั้น ประเทศภาคีต้องให้ข้อมูลเพียงพอ เพื่อสามารถตรวจสอบได้ว่า ประเด็นข้อพิพาทที่หารือ ส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติตามความตกลงอย่างไร และต้องไม่เปิดเผยข้อมูลลับของประเทศภาคีอีกฝ่ายที่ใช้ในการหารือ

3.4.2 ระดับการเปิดตลาดในส่วนของการค้าบริการสาขาการขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

เปรูทำความตกลงในสาระสำคัญด้านการเปิดตลาดการค้าบริการ โดยใช้วิธี Negative List Approach กล่าวคือ ทุกสาขากิจกรรมไม่ผูกพันการเปิดตลาด ยกเว้นสาขาที่ระบุไว้ ความตกลงฉบับนี้ ผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกาสามารถเข้าถึงตลาดของเปรูได้มากขึ้น และได้รับการคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น ส่วนเปรูให้คำมั่นในการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ รวมถึงด้านโทรคมนาคมและการบริการทางการเงิน นอกจากนี้ ความตกลงฉบับนี้ได้กำหนดโครงสร้างสำหรับการค้าบริการโดยการกำจัดอุปสรรคต่างๆของหมวดการค้าบริการและปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆให้มีความโปร่งใส

ข้อผูกพันของเปรูด้านการบริการครอบคลุมถึงการให้บริการข้ามพรมแดน และการให้บริการโดยคนชาติ โดยรัฐบาลของเปรูไม่สามารถกำหนดให้บริษัทของสหรัฐอเมริกาที่เข้ามาลงทุนในเปรูต้องมีตัวแทนเป็นคนเปรู ซึ่งส่งผลดีต่อผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ลงทุนรายย่อย

นอกจากนี้ อุปสรรคทางการค้าบริการสำหรับผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกาจะ ถูกจำกัดไป เช่น เปรูจะไม่มีข้อกำหนดว่า บริษัทของสหรัฐอเมริกาที่เข้ามาจัดตั้งในเปรูต้องจ้าง คนเปรูมากกว่าคนอเมริกัน

สำหรับสาระสำคัญของความตกลงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ ส่วนนี้ได้กำหนดไว้ว่า การบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ส่วนนี้คือ การให้บริการการจัดเก็บ การขนส่ง การจัดส่งเอกสาร สิ่งพิมพ์ พัสดุ สินค้า หรือสิ่งอื่นใดแบบเร่งด่วน โดยมีการติดตามและควบคุม ตลอดการบริการ แต่การบริการนี้ไม่รวมถึงการบริการขนส่งทางอากาศ การบริการภายใต้อำนาจ ของรัฐบาล การบริการขนส่งทางน้ำ

ประเทศคู่ภาคีต้องคงระดับการเปิดตลาดขั้นต่ำสุดที่มีในวันที่ลงนามความตกลง โดยเปรูต้องไม่กำหนดข้อจำกัดใดเพิ่มเติมจากที่มีในวันที่ลงนามความตกลง ถ้าประเทศภาคีใด เห็นว่า ประเทศภาคีอีกฝ่ายไม่คงระดับการเปิดตลาดไว้ อาจขอปรึกษาหารือ โดยประเทศภาคีอีก ฝ่ายต้องจัดให้มีการปรึกษาหารือที่เหมาะสม และต้องหาข้อมูลสำหรับการไต่สวนที่เกี่ยวข้อง การเปิดตลาด และประเด็นที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ ประเทศคู่ภาคีรับรองว่า การให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ส่วนนี้ไม่อยู่ ภายใต้การผูกขาดของผู้ให้บริการด้านไปรษณีย์ที่มีอำนาจผูกขาด

อีกทั้ง ประเทศคู่ภาคีต้องป้องกันการนารายได้จากการผูกขาดกิจการด้าน ไปรษณีย์มาอุดหนุนกิจการด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนของผู้ให้บริการของประเทศตนหรือ ผู้ให้บริการจากประเทศอื่น

สำหรับ Non-Conforming Measures ของเปรูเรื่องการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่งกำหนดว่า เปรูมีสิทธิคงมาตรการใดๆที่ปฏิบัติต่อประเทศอื่นแตกต่างออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีที่ได้ลงนามก่อนความตกลงนี้มีผลบังคับใช้

สำหรับ Non-Conforming Measures ของสหรัฐอเมริกาเรื่องการปฏิบัติเยี่ยงชาติ ที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่งกำหนดว่า สหรัฐอเมริกามีสิทธิคงมาตรการใดๆที่ปฏิบัติต่อประเทศอื่น แตกต่างออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีที่ได้ลงนามก่อนความตกลงนี้มีผลบังคับใช้

3.5 ความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวีภาคีสหรัฐอเมริกา-ปานามา

3.5.1 สาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรีแบบทวีภาคีสหรัฐอเมริกา-ปานามา

ประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช ได้แจ้งต่อสภาองเกรสถึงความประสงค์ในการเจรจาทำความตกลงเขตการค้าเสรีกับปานามา เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2003 ซึ่งการเจรจาเริ่มต้นขึ้นเมื่อวันที่ 25 เมษายน 2004 จัดการเจรจาทั้งสิ้น 8 รอบ และสิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2006 และลงนามในความตกลงดังกล่าวเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2007 โดยสาระสำคัญของความตกลงกล่าวถึงเรื่องแรงงาน สิ่งแวดล้อม ทรัพย์สินทางปัญญา และประเด็นอื่นๆตามความเห็นชอบของเสียงส่วนใหญ่ของประธานาธิบดีและสภาองเกรส ในวันที่ 10 พฤษภาคม 2007

การทำความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างสหรัฐอเมริกาและปานามา เป็นกลยุทธ์ทางด้านการค้าของประธานาธิบดีบุช ในด้านการแข่งขันเสรีทางการค้า โดยคาดการณ์ถึงประโยชน์ที่จะได้รับคือ การส่งเสริมให้สามารถเข้าสู่การแข่งขันกับประเทศอื่นๆได้ เนื่องจากกระบวนการในองค์การการค้าโลก และเขตการค้าเสรีอเมริกา (FTAA) มีความล่าช้า สหรัฐอเมริกาจึงหันมาให้ความสำคัญในการเจรจาทำความตกลงทวีภาคี ซึ่งปานามาเป็นหนึ่งในประเทศเป้าหมายของการเจรจาทำความตกลงดังกล่าว

ความตกลงนี้เป็นการขยายโอกาสให้แก่นักลงทุนจากสหรัฐอเมริกา มีจุดมุ่งหมายยกเว้นภาษีและอุปสรรคทางการค้าสินค้าและบริการ ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และพัฒนาการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและปานามา นอกจากนี้ ความตกลงยังช่วยกระตุ้นการปฏิรูปกฎหมายภายในและสภาพเศรษฐกิจของปานามา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการส่งเสริมการลงทุน การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา พัฒนากฎระเบียบให้มีความโปร่งใส และสร้างความแข็งแกร่งในการคุ้มครองแรงงานและสิ่งแวดล้อม โดยผลจากการเจรจาในความตกลงนั้น จะเป็นการส่งเสริมให้ประเทศในแถบละตินอเมริกาที่กำลังจะเจรจาหรืออยู่ในระหว่างการเจรจากับสหรัฐอเมริกา มีความต้องการที่จะดำเนินการเช่นว่าต่อไป

การเจรจาในเรื่องการบริการ รวมถึงการบริการด้านการเงิน การขนส่ง โทรคมนาคม และ e-commerce ทั้งนี้ ปานามาเป็นประเทศที่มีการแข่งขันทางภาคการค้าบริการ เนื่องจากปานามาได้เปิดตลาดสำหรับการค้าภาคบริการ ทั้งนี้ สหรัฐอเมริกาต้องการให้กฎระเบียบ ขั้นตอนต่างๆในปานามามีความโปร่งใสมากขึ้น และให้กลุ่มธุรกิจบริการจากสหรัฐอเมริกาที่กำหนดไว้ในความตกลง ได้รับประโยชน์จากการแข่งขันมากขึ้น

ด้านการลงทุนในปานามา นั้น มีการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนจากต่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาการบริการด้านการเงิน เพื่อสนับสนุนการไหลเวียนของเงินทุน และการเป็น ศูนย์กลางด้านการเงินในภูมิภาค ซึ่งสหรัฐอเมริกาได้ลงทุนอย่างมากในปานามา รวมไปถึงประเทศอื่นๆในแถบละตินอเมริกา ปานามาได้ลงนามในสนธิสัญญาทวิภาคีด้านการลงทุนกับ สหรัฐอเมริกาในปี 1991 โดยเป็นประเทศแรกในภูมิภาค แต่กระนั้น สหรัฐอเมริกายังคงกังวลถึง ปัญหาที่จะเกิดจากการลงทุนในปานามา จึงได้หาทางออกสำหรับปัญหาดังกล่าวในความตกลง เขตการค้าเสรีฉบับนี้⁹

สาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรีด้านการลงทุนนั้น มีข้อกำหนดไว้ดังนี้

(1) หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและหลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับ ความอนุเคราะห์ยิ่ง

นักลงทุนจากประเทศภาคีจะต้องได้รับการปฏิบัติไม่ด้อยไปกว่านักลงทุน ภายในประเทศของตนและนักลงทุนของประเทศภาคีอื่น ทั้งในเรื่องของการตั้งกิจการ การควบรวม กิจการ การขยายกิจการ การบริหารงาน การจัดการและการขาย

(2) การกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติ

ประเทศภาคีต้องปฏิบัติกับนักลงทุนของประเทศคู่ภาคีไม่น้อยกว่า มาตรฐานขั้นต่ำตามจารีตประเพณี ซึ่งอาจได้รับการยอมรับจากศาลว่าเป็นกฎหมายที่ปฏิบัติ โดยทั่วไป โดยต้องปฏิบัติกับนักลงทุนของประเทศคู่ภาคีด้วยความเป็นธรรม เท่าเทียมยุติธรรม รวมทั้งไม่ปฏิเสธคำตัดสินในกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ทางคดีอาญา คดีแพ่ง หรือกระบวนการ พิพิจารณาโทษอื่นๆ ตามระบบกฎหมายส่วนใหญ่ของโลก และต้องปกป้องคุ้มครองนักลงทุนของ ประเทศคู่ภาคีอย่างเต็มที่ โดยต้องมีระดับการคุ้มครองตามจารีตประเพณีทางกฎหมาย

⁹ USTR, 2005 Foreign Trade Barriers (Washington D.C. : USTR, 2005). p. 474.

(3) การริบทรัพย์และชดเชยความเสียหาย

ประเทศภาคีจะต้องไม่เวนคืนและโอนกิจการมาเป็นของรัฐไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือใช้มาตรการอื่นๆ ที่เทียบเท่ากับการริบทรัพย์ภายใต้ความตกลง ยกเว้นเป็นการทำเพื่อสาธารณประโยชน์หรือเป็นการดำเนินการตามกฎหมายภายใต้หลักการไม่เลือกปฏิบัติ และต้องชดเชยอย่างยุติธรรม รวมทั้งต้องเป็นไปตามกระบวนการด้านกฎหมาย

(4) การกำหนดเงื่อนไขการลงทุน

ประเทศภาคีห้ามกำหนดข้อกีดกันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนหรือสร้างอุปสรรคให้นักลงทุนของประเทศคู่ภาคี แต่ไม่ได้ห้ามการใช้กฎระเบียบเพื่อเป็นแรงจูงใจการลงทุนแต่อย่างใด

(5) ผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการ

ประเทศภาคีห้ามจำกัดสัญชาติของผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการ

(6) การปฏิเสธการให้ประโยชน์ต่อความตกลง

ประเทศภาคีมีสิทธิไม่ให้ผู้ลงทุนของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับสิทธิประโยชน์จากความตกลง ในกรณีที่ผู้ลงทุนของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยนิตินัยอาจมีสัญชาติของรัฐนั้น แต่โดยพฤตินัย อยู่ภายใต้การควบคุมและบริหารของคนชาติของประเทศอื่น ที่มีได้ร่วมเป็นภาคีในความตกลงนี้ด้วย

การเข้าสู่ตลาดบริการตามความตกลงนี้ ทั้งสหรัฐอเมริกาและปานามาต้องปฏิบัติต่อกันตามหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ และหลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง ไม่มีข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด ตลอดจนการปฏิเสธการให้ประโยชน์ต่อความตกลง กล่าวคือ ประเทศภาคีมีสิทธิไม่ให้ผู้ให้บริการของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้รับสิทธิประโยชน์จากความตกลง ในกรณีที่ผู้ให้บริการของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยนิตินัยอาจมีสัญชาติของรัฐนั้น แต่โดยพฤตินัย อยู่ภายใต้การควบคุมและบริหารของประเทศอื่น ที่มีได้ร่วมเป็นภาคีในความตกลงนี้ด้วย

นอกจากนั้น มีข้อกำหนดเรื่อง Non-Conforming Measures ซึ่งเป็นการให้สิทธิประเทศภาคียกเว้นการผูกพันตามพันธกรณีด้านการค้าข้ามพรมแดนตามความตกลง โดยกำหนดไว้ในภาคผนวกแนบท้าย กล่าวคือ หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง การเข้าสู่ตลาด และ Local Presence ไม่นำมาใช้กับมาตรการของรัฐบาล

ส่วนกลาง รัฐบาลส่วนภูมิภาค และรัฐบาลส่วนท้องถิ่น ตามตารางภาคผนวก 1 โดย Non-Conforming Measures สามารถต่ออายุหรือแก้ไขเพิ่มเติมได้ หากไม่ตัดทอนความสอดคล้องต่อพันธกรณีที่มีอยู่เดิมก่อนการแก้ไข และไม่นำมาใช้กับมาตรการที่ประเทศภาคีกำหนดไว้สำหรับสาขา สาขาย่อย หรือกิจกรรม ตามตารางภาคผนวก 2

ทั้งนี้ มีการกำหนดข้อผูกพันเฉพาะสำหรับการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนไว้ด้วย

สำหรับการระงับข้อพิพาทนั้น ประเทศภาคีอาจใช้กระบวนการระงับข้อพิพาทเมื่อเห็นว่ามาตรการที่ประเทศภาคีอีกฝ่ายใช้นั้น ขัดต่อพันธกรณีตามความตกลง หรือประเทศภาคีอีกฝ่ายไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลง และ/หรือ เมื่อเห็นว่ามาตรการที่ประเทศภาคีอีกฝ่ายใช้ ทำให้ผลประโยชน์ที่ตนมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้รับตามความตกลงต้องเสียหายไปทั้งหมดหรือบางส่วน แม้มาตรการดังกล่าวจะไม่ขัดต่อความตกลงก็ตาม

ประเทศภาคีมีสิทธิขอหารือกับประเทศภาคีอีกฝ่าย หากเห็นว่ามาตรการที่ประเทศภาคีฝ่ายนั้นบังคับใช้หรือเสนอบังคับใช้ ส่งผลกระทบต่อการค้าและการดำเนินการตามความตกลง โดยอาจขอให้ประเทศภาคีอีกฝ่ายจัดเจ้าหน้าที่รัฐที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่หารือ ทั้งนี้ ในการหารือนั้น ประเทศภาคีต้องให้ข้อมูลเพียงพอ เพื่อสามารถตรวจสอบได้ว่า ประเด็นข้อพิพาทที่หารือ ส่งผลกระทบต่อการค้าปฏิบัติตามความตกลงอย่างไร และต้องไม่เปิดเผยข้อมูลลับของประเทศภาคีอีกฝ่ายที่ใช้ในการหารือ

3.5.2 ระดับการเปิดตลาดในส่วนของการค้าบริการสาขาการขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

สาระสำคัญของความตกลงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนได้กำหนดไว้ว่า การบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนคือ การให้บริการในการจัดเก็บ การขนส่ง และการจัดส่งเอกสาร สิ่งพิมพ์ สินค้า หรือสิ่งอื่นใดแบบเร่งด่วน โดยมีการติดตามและควบคุมตลอดการบริการ แต่การบริการนี้ ไม่รวมถึงการบริการขนส่งทางอากาศ การบริการภายใต้อำนาจของรัฐบาล และการบริการขนส่งทางน้ำ

ประเทศคู่ภาคีต้องคงระดับการเปิดตลาดขั้นต่ำสุดที่มีในวันที่ยกลงนามความตกลง อีกทั้ง ปานามาต้องไม่สร้างข้อจำกัดเกี่ยวกับการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนเพิ่มเติมจากที่มีในวันที่

ลงนามความตกลง และไม่นำรายได้จากการผูกขาดกิจการไปรษณีย์มาอุดหนุนกิจการด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

นอกจากนี้ ประเทศคู่ภาคีรับรองว่า การให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนไม่อยู่ภายใต้การผูกขาดของผู้ให้บริการด้านไปรษณีย์ที่มีอำนาจผูกขาด

สำหรับอัตราค่าบริการไปรษณีย์ของสหรัฐอเมริกา หน่วยงานอิสระของสหรัฐอเมริกาจะพิจารณาว่า ตรงตามความต้องการของไปรษณีย์แต่ละประเภทหรือไม่

ทั้งนี้ หลังจากที่ความตกลงนี้มีผลบังคับใช้แล้ว 4 ปี ปานามาต้องกำหนดอัตราค่าบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนทั้งของผู้ให้บริการของรัฐบาล และผู้ให้บริการเอกชนให้เป็นไปในลักษณะที่ไม่เลือกปฏิบัติ

สำหรับ Non-Conforming Measures ของปานามาเรื่องการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ซึ่งกำหนดว่า ปานามามีสิทธิคงมาตรการใดๆ ที่ปฏิบัติต่อประเทศอื่นแตกต่างออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีที่ได้ลงนามก่อนความตกลงนี้มีผลบังคับใช้

สำหรับ Non-Conforming Measures ของสหรัฐอเมริกาเรื่องการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ซึ่งกำหนดว่า สหรัฐอเมริกามีสิทธิคงมาตรการใดๆ ที่ปฏิบัติต่อประเทศอื่นแตกต่างออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีที่ได้ลงนามก่อนความตกลงนี้มีผลบังคับใช้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

กรอบกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุม กำกับดูแลการค้าบริการสาขาการขนส่ง และภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนของประเทศไทย และประเทศสหรัฐอเมริกา

การดำเนินการกิจกรรมการค้าบริการสาขาการขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนนั้น ต้องมีกฎหมายควบคุมและกำกับดูแล เพื่อกำหนดทิศทางและเป็นแนวทางในการประกอบธุรกิจบริการดังกล่าว ไม่ว่าจะประเทศใดๆก็ตาม

ดังนั้น จึงต้องศึกษาถึงกฎหมายภายในของประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการภาคการขนส่งและบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนว่ามีกฎหมายใดบ้างที่เกี่ยวข้อง และมีสาระสำคัญอย่างไร มีลักษณะของการควบคุม กำกับดูแลการค้าบริการในด้านนี้เช่นไร

4.1 ความสำคัญของภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในประเทศไทย

การให้บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน เป็นธุรกิจบริการที่ได้รับความสนใจจากต่างประเทศที่มีความต้องการให้ประเทศไทยทำการเปิดเสรี อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีข้อจำกัดในการเข้ามาประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในด้านนี้ ได้แก่ พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 ที่กำหนดให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ผูกขาดเรื่องจดหมายและไปรษณีย์บัตร ด้านเอกชนสามารถประกอบกิจการได้เฉพาะธุรกิจนอกอำนาจผูกขาดของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สำหรับคนต่างด้าวที่ต้องการเข้ามาประกอบธุรกิจประเภทนี้ในประเทศไทยนั้น ถูกจำกัดสิทธิตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ที่กำหนดว่า บริษัทต่างด้าวที่จัดตั้งในประเทศไทย ห้ามคนต่างด้าวถือหุ้นข้างมาก คือ ไม่เกินร้อยละ 49 และกฎหมายอื่นๆ เช่น พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548 เป็นต้น

สำหรับตารางข้อผูกพันเฉพาะนั้น การผูกพันของไทยตามรูปแบบการบริการที่มี 4 ลักษณะ จะอยู่ในลักษณะทั้งไม่มีเงื่อนไข ไม่ผูกพัน และผูกพันเพียงบางส่วนโดยมีเงื่อนไข โดยเงื่อนไขที่ไทยตั้งไว้ คือ

(1) การเข้ามาจัดตั้งหน่วยธุรกิจเพื่อให้บริการในประเทศไทย ต้องจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดในไทย และต้องร่วมหุ้นกับคนไทย โดยชาวต่างชาติถือหุ้นได้ไม่เกิน 49% และจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติต้องน้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ยกเว้นกิจการบางประเภท ที่สัดส่วนการถือหุ้นเป็นไปตามกฎหมายเฉพาะ

(2) การเข้ามาของบุคลากรต่างชาติ สามารถเข้ามาได้เป็นการชั่วคราว เฉพาะการโอนย้ายพนักงานภายในบริษัท ระดับผู้บริหาร ผู้จัดการ และผู้เชี่ยวชาญ เป็นเวลาไม่เกิน 3 ปี ยกเว้นวิชาชีพสงวน ที่ไทยยังไม่ผูกพันการเข้ามาให้บริการของต่างชาติ

(3) การเป็นเจ้าของและการใช้ที่ดิน กฎหมายที่ดินของไทย ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวหรือบริษัทในประเทศที่เป็นของต่างชาติ ซื้อหรือเป็นเจ้าของที่ดินในประเทศไทย แต่คนต่างด้าวหรือบริษัทต่างด้าวสามารถเช่าที่ดินหรือเป็นเจ้าของอาคารได้ นอกจากนี้ คนต่างด้าวยังได้รับอนุญาตให้เป็นเจ้าของห้องชุดในคอนโดมิเนียม ภายใต้กฎหมายและกฎระเบียบของรัฐว่าด้วยการเป็นเจ้าของคอนโดมิเนียม

อย่างไรก็ดี ในปี พ.ศ. 2542 ประเทศไทยได้มีการแก้ไขกฎหมายบางฉบับ* อันส่งผลให้มีการเปิดโอกาสให้คนต่างด้าวทำธุรกิจ ทำงาน และเป็นเจ้าของที่ดิน รวมทั้งใช้ที่ดิน ได้มากกว่ากฎหมายเดิม ส่งผลให้ข้อผูกพันที่ไทยให้ไว้ นั้น น้อยกว่าที่กฎหมายปัจจุบันกำหนดได้แก่

*
 1. พระราชบัญญัติเช่าอสังหาริมทรัพย์การพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรม พ.ศ. 2542
 2. พระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 3. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2542 4. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542
 5. พระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2542 6. พระราชบัญญัติการประกอบกิจการธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 7. พระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 8. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2542 9. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2542 10. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2542 11. พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542

(1) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2542 ให้สิทธิคนต่างด้าวที่นำเงินเข้ามาลงทุนในประเทศไม่ต่ำกว่า 40 ล้านบาท เป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 3 ปี ซ้ำที่ดินเพื่ออยู่อาศัยภายในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเมืองพัทยา เขตเทศบาล หรืออยู่ในบริเวณที่กำหนดเป็นเขตที่อยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง ได้ไม่เกิน 1 ไร่

(2) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 แต่เดิมมีเจตนารมณ์และหลักการในการปกป้องการดำเนินกิจการของคนไทยที่ยังไม่พร้อมจะแข่งขัน เปิดให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจและอาชีพได้เสรี เว้นแต่รายการที่ห้ามไว้ และในกรณีที่ห้ามไว้ สามารถขออนุญาตจากรัฐมนตรีหรืออธิบดี แล้วแต่กรณี

(3) พระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ให้สิทธิคนต่างด้าวและนิติบุคคลต่างด้าวเป็นเจ้าของอาคารชุดในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเทศบาล หรือเขตราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง ที่มีที่ดินตั้งอาคารชุดและที่ดินใช้สอยไม่เกิน 5 ไร่ ได้มากกว่า 49%

สำหรับการให้บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในประเทศไทยนั้น มีทั้งผู้ประกอบการของไทยและผู้ประกอบการจากต่างประเทศ ซึ่งผู้ประกอบการจากต่างประเทศที่สำคัญมี 4 ราย หรือ Big Four ได้แก่ UPS และ FedEx จากสหรัฐอเมริกา DHL จากเยอรมนี และ TNT จากเนเธอร์แลนด์ โดยเป็นบริษัทที่ทำธุรกิจในด้านขนส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนที่มีเครือข่ายทั่วโลก สำหรับประเทศไทย DHL เป็นผู้เข้ามาให้บริการเป็นรายแรกในปี พ.ศ. 2514

ลักษณะการให้บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนของบริษัทเหล่านี้คือ การจัดส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ถึงประตูบ้านโดยมีกำหนดเวลาที่แน่นอน รวมทั้งมีลักษณะพิเศษเฉพาะ ได้แก่ ความเร็ว (Speed) ความปลอดภัย (Security) การตรวจสอบติดตาม (Tracking) การลงนาม (Signature) ความเชี่ยวชาญและความเป็นส่วนบุคคลของการบริการ (Specialization and individualization of services) และเวลาในการส่งมอบ (Committed delivery times)

ขั้นตอนในการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนพิเศษโดยบริษัทเอกชนต่างชาติพิจารณาได้ดังนี้

ลูกค้าแจ้งความจำเป็นในการส่งสิ่งของไปยังบริษัทที่ให้บริการ เจ้าหน้าที่จะรับข้อมูล แล้วส่งไปยังพนักงานหรือศูนย์ที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบ เพื่อให้ไปรับสิ่งของจากลูกค้า หรือลูกค้าเป็นผู้นำมาส่งเอง ณ จุด drop off จากนั้น ผู้ให้บริการจะรวบรวมนำสิ่งของส่งต่อไปยังศูนย์ปฏิบัติการ เพื่อทำการคัดแยก โดยในขั้นตอนนี้ สิ่งของจะผ่านการสแกนเป็นระยะๆ เพื่อบันทึก

ข้อมูลสถานะของสิ่งของ หากเกิดปัญหาหรืออุบัติเหตุระหว่างทาง บริษัทจะสามารถแก้ไขได้ทันเวลา ส่วนลูกค้าสามารถตรวจสอบสถานะของการส่งสิ่งของผ่านระบบ track and trace ได้

กรณีสิ่งของที่ส่งมีจุดหมายปลายทางไม่ไกลนัก หรือส่งภายในประเทศ ผู้ให้บริการจะทำการขนส่งภาคพื้นดิน จากศูนย์ปฏิบัติการสู่ปลายทาง เพื่อส่งมอบให้ลูกค้าต่อไป หากสิ่งของที่ส่งมีจุดหมายปลายทางไกล หรือส่งระหว่างประเทศ ผู้ให้บริการต้องขนส่งต่อไปยังศูนย์กลางของพื้นที่ต้นทาง (Original Hub) เพื่อคัดแยกอีกครั้ง จากนั้น สิ่งของจะส่งผ่านไปยังศูนย์กลางระหว่างประเทศ (Intermediate Hub) จนกระทั่งถึงศูนย์ปฏิบัติการที่ใกล้จุดหมายปลายทาง และจะคัดแยกอีกครั้ง และขนส่งไปยังจุด drop off หรือส่งมอบยังผู้รับโดยตรง

อัตราค่าขนส่งจะขึ้นอยู่กับน้ำหนักและระยะทางในการขนส่ง และผู้ให้บริการได้แบ่งระยะทางในการขนส่งของประเทศต่างๆออกเป็นโซน อันส่งผลให้อัตราค่าบริการในการขนส่งไปรษณีย์ภัณฑ์แต่ละชิ้น แตกต่างตามโซนและน้ำหนัก นอกจากนี้ ยังมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ค่าประกันความเสียหาย ค่า remote area services ค่า fuel surcharge ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงตามที่คุณให้บริการอิงราคาน้ำมัน

สำหรับการให้บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนของบริษัทต่างชาติเหล่านี้ มีศักยภาพที่สูงมาก เนื่องจากการให้บริการในด้านดังกล่าว ต้องมีเทคโนโลยีและเงินทุนสูง ซึ่งบริษัทต่างชาติมีความสามารถในการให้บริการ ประกอบกับมีเทคโนโลยีและเงินทุนอยู่แล้ว จึงไม่ประสบปัญหาหากต้องเข้าไปให้บริการในประเทศอื่น ส่งผลให้บริษัทต่างชาติเหล่านี้ ต้องการให้แต่ละประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่มีศักยภาพไม่เพียงพอต่อการแข่งขัน เปิดเสรีด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน เพื่อตนเองจะได้เข้าไปประกอบธุรกิจบริการได้อย่างเต็มที่

ประเทศไทยมีผู้ประกอบการด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนรายใหญ่เพียงหนึ่งรายคือ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ทั้งนี้ การให้บริการไปรษณีย์นั้น เริ่มต้นจากการให้บริการโดยกรมไปรษณีย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานของภาครัฐ จนกระทั่งการสื่อสารแห่งประเทศไทยได้แปลงสภาพกิจการในปี 2546 โดยบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้ให้บริการไปรษณีย์

ประวัติความเป็นมาและเหตุการณ์สำคัญโดยสังเขปของไปรษณีย์ไทย

ปี	เหตุการณ์สำคัญ
2426	กรมไปรษณีย์เปิดให้บริการด้านไปรษณีย์ ครอบคลุมเฉพาะพื้นที่กรุงเทพฯเท่านั้น
2428	ขยายขอบเขตพื้นที่บริการไปยังจังหวัดสมุทรปราการและเชียงใหม่ และได้เข้าเป็นสมาชิกสหภาพสากลไปรษณีย์ แล้วจึงขยายการบริการในส่วนไปรษณีย์ระหว่างประเทศ
2441	เปลี่ยนชื่อเป็นกรมไปรษณีย์โทรเลข หลังการควบกรมไปรษณีย์และกรมโทรเลขเข้าด้วยกัน
2519	ประกาศใช้พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ.2519 กำหนดให้จัดตั้งการสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นรัฐวิสาหกิจ เพื่อรับผิดชอบการให้บริการด้านไปรษณีย์และโทรคมนาคม
2520	จัดตั้งการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) และรับโอนงานด้านปฏิบัติการจากกรมไปรษณีย์โทรเลขมาดำเนินงาน เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2520
2523	เปิดให้บริการรับฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ไม่มีค่า
2525	ประกาศใช้รหัสไปรษณีย์ทั่วประเทศ เปิดบริการไปรษณีย์รับประกันภายในประเทศ และเปิดให้บริการรับฝากส่งชีวิตทูเนาเปื่อยง่ายทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ
2526	เปิดให้บริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษระหว่างประเทศ (EMS)
2529	เปิดให้บริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษในประเทศ
2532	เปิดให้บริการรับฝากส่งไปรษณีย์ด่วนพิเศษระหว่างประเทศนอกที่ทำการ
2539	เปิดศูนย์ไปรษณีย์หลักสี่ และเริ่มใช้เครื่องคัดแยกจดหมายอัตโนมัติ
2543	นำระบบเคาท์เตอร์ไปรษณีย์อัตโนมัติ (CA POS) มาใช้ ณ ที่ทำการไปรษณีย์และบริการ EMS ในประเทศ ได้รับใบรับรองคุณภาพมาตรฐาน ISO 9200 เป็นแห่งแรกในภูมิภาคเอเชีย
2546	แปลงสภาพ กสท. ตามแผนแม่บทพัฒนากิจการโทรคมนาคม และพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2542 แยกกิจการเป็นสองบริษัทคือ บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด และบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) โดยจดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัท เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2546

ทั้งนี้ กลยุทธ์ในการดำเนินกิจการของไปรษณีย์ไทย นับจากการแปลงสภาพกิจการของการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) นั้น คณะกรรมการไปรษณีย์ไทยได้ให้แนวนโยบายวิสัยทัศน์ ภารกิจ และให้ความเห็นชอบแผนธุรกิจไปรษณีย์ พิจารณากลยุทธ์การตลาด เพื่อวางตำแหน่งของสินค้าและบริการไปรษณีย์ ปรับปรุงคุณภาพบริการให้มีมาตรฐาน รวดเร็วและตรวจสอบได้ ตลอดจนนโยบายในการใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีอยู่ในด้านเครือข่ายทั่วประเทศ และระบบเคาน์เตอร์ไปรษณีย์อัตโนมัติที่ทันสมัย ในการขยายบริการไปยังธุรกิจที่เกี่ยวข้องในลักษณะที่ไปรษณีย์เป็นตัวกลางในการสนับสนุนหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชน

ตัวอย่างกลยุทธ์ในการให้บริการไปรษณีย์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

ตลาด	ตัวอย่างกลยุทธ์
บริการสื่อสาร	ให้ความสำคัญกับความต้องการเฉพาะของลูกค้าแต่ละรายมากขึ้น โดยเฉพาะลูกค้ารายใหญ่ รวมถึงการให้บริการพิเศษที่อำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานภายนอก ไม่ว่าจะเป็นราชการหรือเอกชน เช่น เปิดให้บริการ Total Mail Solution แบบครบวงจร ตั้งแต่การตรวจสอบที่อยู่ของผู้รับ จนกระทั่งจำหน่าย รวมทั้งการบริการพิเศษอื่นๆ ตามความต้องการของลูกค้า เป็นต้น
บริการขนส่ง	ขยายบริการสู่บริการลอจิสติกส์เต็มรูปแบบ ได้แก่ ให้บริการเช่าคลังสินค้า กระจายสินค้า และบริการขนส่งในลักษณะเช่าเหมากระบวนกรแบบมีสัญญาแก่ผู้ใช้บริการในกลุ่มค้าปลีก อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และอะไหล่รถยนต์ ให้บริการ Logist Post รับขนส่งสินค้า และกระจายสินค้าให้แก่ผู้ผลิตสินค้า ผู้สั่งซื้อ และผู้ให้บริการทั่วไป เป็นต้น
บริการค้าปลีก	พยายามสร้างกระแสความนิยมในการสะสมตราไปรษณียากรและสิ่งสะสม และเป็นผู้จัดจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เปิดเช่าวัตถุมงคลต่างๆ เป็นต้น
บริการการเงิน	ขยายบริการรับชำระเงินทางไปรษณีย์ (Pay at Post) ให้กับลูกค้าเพิ่มมากขึ้น และมุ่งขยายบริการเป็นตัวแทนให้บริการทางการเงินแก่ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ โดยใช้ประโยชน์จากระบบเคาน์เตอร์อัตโนมัติในการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านที่ทำการไปรษณีย์มากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การประกอบธุรกิจบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ถ้วนในประเทศไทย มีพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 ควบคุม โดยกำหนดมิให้ผู้ใดที่ไม่ได้รับอำนาจตามกฎหมาย กระทำการส่ง ฝาก ส่งมอบให้ผู้อื่นเพื่อนำไปส่ง นำส่งจดหมาย หรือไปรษณีย์ทางอื่น นอกจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด แต่อนุญาตให้บุคคลอื่นสามารถขอรับอนุญาตเพื่อประกอบกิจการส่ง นำส่ง ส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์ พัสดุEMS ได้ทุกประเภท ยกเว้น จดหมายและไปรษณีย์บัตร หากเอกชนใดให้บริการไปรษณีย์ด้านจดหมายและไปรษณีย์บัตร ต้องเสียค่าปรับ อีกทั้งมีอุปสรรคในระเบียบพิธีศุลกากร โดยเฉพาะความล่าช้าในขั้นตอนการดำเนินงานตรวจสอบสินค้าขาเข้าของกรมศุลกากร* และระเบียบการซื้อบังคับของสนามบิน** ทำให้เสียเวลาประมาณ 3-5 วัน จึงสามารถรับสินค้าได้

การเปรียบเทียบข้อได้เปรียบ-เสียเปรียบระหว่างไปรษณีย์ไทยกับผู้ให้บริการเอกชน

ไปรษณีย์ไทย	ผู้ให้บริการขนส่งเอกชน
ข้อได้เปรียบ	
1. ได้รับสิทธิขาดตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 ให้บริการไปรษณีย์ภายในประเทศ	1. มีบริษัทแม่ในต่างประเทศที่สามารถแบกรับภาระต้นทุนในการขนส่งบางส่วนได้
2. ราคาค่าบริการถูกกว่า	2. มีเงินทุนสูงสำหรับการลงทุน และวิจัยและพัฒนา

* รายละเอียดตามบทที่ 4 หัวข้อ 4.2.4

** การขนถ่ายสินค้าจากเครื่องบินสู่คลังสินค้าของบริษัท ไทย แอร์พอร์ตส์ กราวด์ เซอร์วิส เซส จำกัด (Thai Airports Ground Services : TAGS) จะผ่านการตรวจสอบจากกรมศุลกากร 2 ส่วนได้แก่ ส่วนแรกคือ ส่วนของอาคารผู้โดยสาร กรมศุลกากรจะตรวจแยกสินค้าออกเป็นเอกสารและพัสดุต่างๆ เพื่อเก็บภาษีตามพิกัดที่กำหนดไว้สำหรับพัสดุต่างๆ ส่วนเอกสารนั้น ต้องเปรียบเทียบปรับ เพราะขัดต่อพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 แล้วจึงเซ็นส่งมอบสินค้าสู่คลังสินค้าของ TAGS ต่อไป และส่วนที่สองคือ ส่วนของคลังสินค้า กรมศุลกากรจะตรวจสอบความถูกต้อง ปลอดภัยของตัวสินค้าอีกครั้ง ก่อนที่ TAGS จะเข้าไปจัดเก็บในคลังสินค้า เพื่อรอให้บริษัทผู้ประกอบการเดินเรื่องขอใบอนุญาตชำระภาษีหรือเสียค่าปรับให้เรียบร้อยก่อน จึงมารับสินค้าที่คลังสินค้า

ไปรษณีย์ไทย	ผู้ให้บริการขนส่งเอกชน
ข้อได้เปรียบ	
<p>3. จุดกระจายสินค้า 1,178 แห่งทั่วประเทศ ทำให้สามารถกระจายสินค้าได้ทั่วถึงครอบคลุมถึงผู้ใช้บริการระดับรากหญ้าได้มากกว่า</p> <p>4. ฐานลูกค้าส่วนใหญ่อยู่ในประเทศ</p> <p>5. บริการเหมาะสำหรับสินค้าที่มีน้ำหนักเบา แต่กินพื้นที่หรือปริมาตรมาก</p> <p>6. มีบุคลากรที่ชำนาญพื้นที่ให้บริการมาก</p> <p>7. มีบริการหลากหลาย (เช่น บริการการเงิน บริการค้าปลีก เป็นต้น) เพื่อกระจายความเสี่ยง</p>	<p>3. มีเครือข่ายในต่างประเทศมากกว่า ทำให้สามารถส่งไปยังต่างประเทศได้สะดวก รวดเร็ว และครอบคลุมพื้นที่มากกว่า</p> <p>4. ฐานลูกค้าส่วนใหญ่เป็นลูกค้าต่างประเทศ</p> <p>5. บริการเหมาะสำหรับสินค้าที่มีน้ำหนักมาก เช่น เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือการขนส่งที่ละหลายๆ</p> <p>6. มีรูปแบบหรือช่องทางในการขนส่งที่หลากหลาย</p> <p>7. มีภาพลักษณ์ของผู้ให้บริการระดับโลก</p> <p>8. มีเครื่องบินในการขนส่งเอง</p>
ข้อเสียเปรียบ	
<p>1. การขนส่งล่าช้า</p> <p>2. การรับประกันคุณภาพบริการมีน้อย</p> <p>3. ความใส่ใจลูกค้าและบริการไม่น่าประทับใจ</p>	<p>1. ราคาค่าบริการสูง</p> <p>2. ลูกค้ารายเล็กไม่นิยมใช้บริการ</p> <p>3. จุดกระจายสินค้าภายในประเทศมีน้อย</p>

ไปรษณีย์ไทย	ผู้ให้บริการขนส่งเอกชน
ข้อเสียเปรียบ	
4. เครื่องถ่ายในต่างประเทศมีจำกัด	4. ไม่เหมาะสำหรับสินค้าที่มีน้ำหนักเบา แต่กินพื้นที่หรือปริมาตรมาก
5. เงินทุนเพื่อการลงทุน และวิจัยและพัฒนา มีจำกัด	
6. ต้องแบกรับภาระในการให้บริการในบางพื้นที่ที่ใช้บริการน้อย ไม่คุ้มกับต้นทุน	
7. มีภาพลักษณ์ของผู้ให้บริการเพื่อสังคม	
8. เป็นรัฐวิสาหกิจดำเนินการภายใต้กฎหมายต่างๆ	
9. ให้บริการสายการบินพาณิชย์ในการขนส่ง	
10. เป็นองค์กรขนาดใหญ่ มีพนักงานจำนวนมาก	

ทั้งนี้ ธุรกิจบริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษระหว่างประเทศในประเทศไทย ยังคงมีโครงสร้างตลาดแบบผู้ขายน้อยราย และมีการแข่งขันทั้งใช้ราคาและไม่ใช้ราคาระหว่างผู้ให้บริการมากขึ้น

4.2 กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน เป็นบริการที่เป็นการเก็บรวบรวมและขนส่งเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ พัสดุ สินค้า และของอื่นๆบนพื้นฐานที่เร่งด่วน รวมทั้งให้บริการตรวจสอบ ติดตาม

และควบคุมการเคลื่อนย้ายของดังกล่าว ตั้งแต่จุดเริ่มต้นทางถึงปลายทาง โดยปัจจุบัน การให้บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนของประเทศไทยนั้น บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดเป็นผู้ผูกขาด ในการให้บริการ ตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477

ทั้งนี้ บริการส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนของประเทศ ตามความหมายของ พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 นั้น กำหนดมิให้ผู้ใดที่ไม่ได้รับอำนาจตามกฎหมายกระทำการส่ง ฝาก ส่งมอบให้ผู้อื่นเพื่อนำไปส่ง นำส่งจดหมาย หรือไปรษณีย์ทางอื่นนอกจากไปรษณีย์ แต่อนุญาตให้บุคคลอื่น นอกจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สามารถขอรับอนุญาตเพื่อประกอบกิจการส่ง นำส่ง ส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์ พัสดุ EMS ได้ทุกประเภท ยกเว้นจดหมายและไปรษณีย์บัตร¹ หากเอกชนจะให้บริการไปรษณีย์จะต้องเสียค่าปรับต่อการส่งจดหมายด่วน (EMS) 1 ฉบับ²

เนื่องจากประเทศไทย มีกฎหมายกำหนดการผูกขาดในการให้บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนไว้นั้น ส่งผลให้การเจรจาในระดับทวิภาคี ประเทศคู่ค้าทั้งหลายต่างเรียกร้องให้ประเทศไทยเปิดเสรีการค้าบริการในด้านนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีศักยภาพในการให้บริการทางด้านนี้สูง

นอกจากนั้น ปัจจุบันธุรกิจบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในประเทศไทย มีผู้ประกอบการ รายใหญ่ 4 ราย ซึ่งเป็นผู้ประกอบการที่เป็นแฟรนไชส์ของบริษัทต่างชาติ ทั้งที่เป็นสัญชาติสหรัฐ (UPS และ FedEx) เยอรมัน (DHL) และเนเธอร์แลนด์ (TNT) โดยมีบริษัทเอกชนไทยรายเดียวที่ให้บริการ คือบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด³ ทั้งนี้ ธุรกิจบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนพิเศษในประเทศไทยเป็นตลาดที่มีการแข่งขัน โดยผู้ประกอบการรายใหญ่ที่เป็นแฟรนไชส์ของต่างชาติครองส่วนแบ่งตลาดมากกว่ากึ่งหนึ่ง

¹ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการการจัดทำเขตการค้าเสรีไทย-สหรัฐอเมริกาในภาคการขนส่งและโลจิสติกส์ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2548). หน้า 37.

² มาตรา 6, 7, 61 และ 63 พระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477

³ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการการจัดทำเขตการค้าเสรีไทย-สหรัฐอเมริกาในภาคการขนส่งและโลจิสติกส์, หน้า 37.

การให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนของประเทศไทยนั้น มีกฎหมายที่สำคัญที่เกี่ยวข้องต่อการประกอบการให้บริการที่สำคัญ ทั้งต่อคนชาติ และต่อชาวต่างชาติที่ต้องการเข้ามาประกอบธุรกิจการให้บริการประเภทนี้ในประเทศไทยอยู่ 10 ฉบับ ได้แก่

1.) พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477

พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 และ

พระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัท

ไปรษณีย์ไทย จำกัด พ.ศ. 2546

2.) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

3.) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

4.) พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548

5.) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

6.) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

7.) พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2551

8.) พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542

9.) ร่างพระราชบัญญัติการกำกับและประกอบกิจการไปรษณีย์ พ.ศ.

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1 พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477

พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 และ

พระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัท

ไปรษณีย์ไทย จำกัด พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์

2477 ประกอบด้วย 12 หมวด ดังนี้

1.) บทวิเคราะห้ศัพท์

2.) อำนาจสิทธิขาด

3.) ไปรษณียากร

4.) ตราไปรษณียากร

5.) การรับและการส่งไปรษณีย์ภัณฑ์

- 6.) การลงทะเบียนและการประกัน
- 7.) ไปรษณีย์ภัณฑ์ส่งไม่ได้
- 8.) ถุงไปรษณีย์ส่งทางเรือ
- 9.) สิทธิพิเศษในการรับส่งไปรษณีย์ภัณฑ์
- 10.) หนาณัติ
- 11.) การตรวจค้น การจับกุม การฟ้องร้อง และบทลงโทษ
- 12.) การรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการไปรษณีย์ในประเทศไทยคือ การให้อำนาจสิทธิขาด กล่าวคือ พระราชบัญญัติฉบับนี้ บัญญัติให้อำนาจรัฐบาลในการจัดการไปรษณีย์และตั้งที่ทำการไปรษณีย์ภายในราชอาณาจักร ตลอดจนรัฐบาลได้มอบอำนาจสิทธิขาดดังกล่าวให้แก่กรมไปรษณีย์โทรเลข และเพื่อให้บุคคลทั้งหลายได้ทราบว่าได้มีการจัดตั้งหรือเลิกที่ทำการไปรษณีย์ ณ ที่ใด จึงบังคับไว้ว่าให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ทั้งนี้ มีกฎหมายอีกหนึ่งฉบับที่ต้องพิจารณาประกอบกับพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 คือ พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 เนื่องจากเมื่อปี พ.ศ. 2519 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 แต่มิได้ทำให้พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 ตกไป พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวยังคงมีผลบังคับใช้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519

ผลของการบังคับใช้พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 นี้ มีผลให้เกิดการจัดตั้ง “การสื่อสารแห่งประเทศไทย” ตามมาตรา 7 และให้กรมไปรษณีย์โทรเลข เปลี่ยนเป็นการสื่อสารแห่งประเทศไทย โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 (1) ดังนั้น การสื่อสารแห่งประเทศไทยจึงเป็นนิติบุคคล ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการและนำมาซึ่งความเจริญของกิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน และดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคมและธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องใกล้เคียงกัน หรือเป็นประโยชน์แก่กิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคม ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนิติบุคคลอื่นโดยเฉพาะ นอกจากนั้น การสื่อสารแห่งประเทศไทย ดำเนินการต่างๆโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 และพระราชบัญญัติ

ไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 นอกจากการสื่อสารแห่งประเทศไทยจะมีฐานะเป็นนิติบุคคลแล้ว ยังมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2506 อีกด้วย

ต่อมารัฐมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนสถานะของรัฐวิสาหกิจ จากรัฐวิสาหกิจประเภทองค์การของรัฐตามที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น เป็นรูปแบบบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด แต่ยังคงมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทหนึ่ง โดยเปลี่ยนทุนจากรัฐวิสาหกิจเดิมเป็นทุนของบริษัทที่รัฐถือหุ้นทั้งหมด และยังคงให้อำนาจหน้าที่เช่นเดิม เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินกิจการ* จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 ขึ้น

ในวันที่ 8 กรกฎาคม 2546 คณะรัฐมนตรีมีมติเรื่อง การแปลงสภาพการสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด อันมีผลทำให้พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 ในฐานะกฎหมายจัดตั้งนั้นมีผลยกเลิก

การสื่อสารแห่งประเทศไทย ภายหลังได้แปรสภาพเป็นบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด แต่มิได้ให้อำนาจและสิทธิประโยชน์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ที่มีอยู่ตามพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 หายไป โดยผลของมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 ในฐานะที่พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติให้อำนาจและสิทธิประโยชน์ต่างการสื่อสารแห่งประเทศไทย ดังนั้น อำนาจหรือการได้รับยกเว้นหรือการมีสิทธิพิเศษหรือได้รับความคุ้มครองใดๆ ที่มีอยู่ตามพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ยังคงมีอยู่ต่อไป จนกว่าจะมีกฎหมายฉบับใหม่ออกมากำหนดเงื่อนไขยกเลิกหรือจำกัดการใช้อำนาจและสิทธิประโยชน์อื่นใดของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ตามพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519⁴

สำหรับพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 นั้นยังคงมีผลใช้บังคับเรื่อยมา แม้กระทั่งเมื่อมีการตราพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 ก็มีได้ทำให้พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 นั้นสิ้นผลไป แต่ต่อมาจะมีการแปรสภาพของรัฐวิสาหกิจ โดยเปลี่ยนทุนของการสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นหุ้นตามกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจ และโอนกิจการในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์ของการสื่อสารแห่งประเทศไทยไปให้แก่บริษัท ไปรษณีย์

* หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542

4 นายปรภากรณ์ สิริพรโอบาส, สถานะทางกฎหมายของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด [ออนไลน์],

ไทย จำกัด ทั้งหมด แต่ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดไว้ชัดเจนถึงการให้มีผลยกเลิกพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 ดังนั้น อำนาจหรือการได้รับยกเว้นหรือการมีสิทธิพิเศษหรือได้รับความคุ้มครองใดๆ ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ที่เคยมีอยู่เดิม ในฐานะการสื่อสารแห่งประเทศไทย ซึ่งปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 อำนาจและสิทธิดังกล่าวก็ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปโดยผลแห่งมาตรา 4 ของพระราชกฤษฎีกา กำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด พ.ศ. 2546 ซึ่งออกตามความแห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 มาตรา 26 โดยกำหนดให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด มีอำนาจดำเนินกิจการไปรษณีย์และธุรกิจเกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์ หรือธุรกิจที่เป็นประโยชน์แก่การไปรษณีย์ตามกฎหมายว่าด้วยการสื่อสารแห่งประเทศไทย หรือกฎหมายอื่น ซึ่งได้แก่พระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477 นั้นเอง

พระราชบัญญัติฉบับนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการสาขาขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน มีดังนี้

- 1.) ความหมายของไปรษณีย์ภัณฑ์นั้น หมายถึง จดหมายไปรษณีย์บัตร ไปรษณีย์บัตรตอบรับ หนังสือกิตติยคดี ตัวอย่างหรือแบบสินค้า ของตีพิมพ์ทุกชนิด หนังสือพิมพ์ลงทะเลเบียน ห่อจดหมาย ห่อพัสดุ ธนาณัติ เช็คไปรษณีย์ หรือวัตถุอย่างอื่นที่นำมาใช้ในการสื่อสารไปรษณีย์⁵
- 2.) รัฐบาลมีสิทธิเด็ดขาดในการจัดการการไปรษณีย์ รวมทั้งการดำเนินกิจการด้านไปรษณีย์ในทุกด้าน⁶
- 3.) มิให้บุคคลใดที่ไม่ได้รับอำนาจดำเนินกิจการด้านไปรษณีย์ นอกเหนือจากไปรษณีย์ที่รัฐเป็นผู้จัดตั้งขึ้น⁷

ดังนั้น กิจการไปรษณีย์ไทยอยู่ภายใต้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งกำหนดให้อำนาจแก่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้ดำเนินการเพียงผู้เดียวในการรวบรวมคัดแยก นำส่งจดหมายและไปรษณีย์บัตร ทั้งนี้ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ผู้ขาดกิจการด้านการขนส่งจดหมายและไปรษณีย์บัตรทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

⁵ มาตรา 4 (10) พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477

⁶ มาตรา 5 พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477

⁷ มาตรา 6 และมาตรา 7 พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477

เมื่อบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้มีอำนาจสิทธิขาดในการดำเนินการทางด้านไปรษณีย์ ดังนั้น หากบุคคลใดมาดำเนินการในลักษณะเช่นเดียวกัน ย่อมถือว่ามี ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ฉะนั้น การที่เอกชนเข้ามาให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนประเภทจดหมายหรือไปรษณียบัตร จึงถือว่าเป็นการละเมิดกฎหมาย ดังนั้น ผู้ประกอบการเอกชนที่ละเมิด ต้องเสียค่าปรับในกรณีที่ดำเนินการส่งจดหมายหรือไปรษณียบัตรด่วนพิเศษ⁸

อย่างไรก็ดี กิจกรรมบางอย่าง บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด อาจอนุญาตให้เอกชนเข้ามาดำเนินการได้ โดยการอนุญาตของอธิบดีภายใต้การอนุมัติของรัฐมนตรี โดยออกเป็นข้อบังคับ ข้อสัญญา และเงื่อนไขทั่วไป หรือให้เฉพาะบุคคลในกรณีพิเศษในการจัดตั้งที่ทำการไปรษณีย์ประเภทรับอนุญาต (License Post Office) เพื่อดำเนินการแทนไปรษณีย์ในการรวบรวมจดหมายและไปรษณีย์เพื่อจัดการนำส่งไปรษณีย์อีกทอดหนึ่งได้ภายในราชอาณาจักร รวมทั้งให้บุคคลอื่นรวบรวมส่ง นำส่งไปรษณีย์ภัณฑ์โดยทางอื่นนอกจากทางไปรษณีย์เป็นพิเศษได้

นอกจากนั้น การรวบรวม นำส่งสิ่งอื่นใดที่อยู่นอกเหนืออำนาจของบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด เอกชนสามารถดำเนินการได้ เพราะไม่มีกฎหมายจำกัดสิทธิเอาไว้ อย่างไรก็ตาม แม้ไม่มีกฎหมายควบคุมเป็นการเฉพาะ มิได้หมายความว่า คนต่างด้าวสามารถเข้ามาลงทุนประกอบการได้โดยอิสระ เพราะเนื่องจากพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 บัญชีที่ 3 (21) บัญญัติว่า กรณีที่เป็นธุรกิจการค้าบริการด้านอื่นที่ไม่ได้กำหนดไว้ แต่คนไทยยังไม่พร้อมที่จะแข่งขัน ดังนั้น คนต่างด้าวที่จะเข้ามาประกอบกิจการหรือถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 49 จะต้องขออนุมัติประกอบกิจการจากอธิบดี เพื่อเข้ามาให้บริการในประเทศได้ จากข้อจำกัดดังกล่าว คนต่างด้าวจึงไม่สามารถเข้ามาลงทุนได้โดยอิสระในกิจการจัดส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนที่มีใช้จดหมายหรือไปรษณียบัตรได้โดยตรง แต่นักลงทุนต่างชาติต้องเข้ามาลงทุนในรูปของนิติบุคคลไทย กล่าวคือ มีคนไทยเป็นผู้ถือหุ้นข้างมากคือ ร้อยละ 51⁹

นอกจากนี้ การสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ได้แปลงสภาพเป็นบริษัท ตามกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจ กิจการไปรษณีย์ภายใต้การสื่อสารแห่งประเทศไทยจึงโอนมาสู่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยมีคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ที่จัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกากำหนดถึงสิทธิ อำนาจ และประโยชน์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยมีอำนาจเป็น

⁸ พระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477 มาตรา 6, 7, 9, 61, 63)

⁹ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการการจัดทำเขตการค้าเสรีไทย-สหรัฐอเมริกาในภาคการขนส่งและโลจิสติกส์, หน้า 31-32.

ผู้ให้อนุญาต วินิจฉัย และออกข้อบังคับต่างๆ จัดทำไปรษณีย์นิเทศ ทำความตกลงกับต่างประเทศ ในกิจการไปรษณีย์ รวมทั้งออกคำสั่งใดๆของผู้ว่าการ กสท. โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งเป็นอำนาจของคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์* ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการกิจการไปรษณีย์มีหน้าที่สำคัญในการกำกับดูแลกิจการไปรษณีย์ที่ได้ทำการโอนกิจการจาก กสท. มาสู่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ซึ่งครอบคลุมทั้งในเรื่องการบริการพื้นฐาน และบริการพิเศษอื่นๆที่ นอกเหนือจากการบริการพื้นฐาน

สำหรับพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 แบ่งเป็น 5 หมวด
ดังนี้

- (1) การจัดตั้ง ทุน และเงินสำรอง
- (2) การกำกับ การควบคุม และการจัดการ
- (3) ความสัมพันธ์กับรัฐบาล
- (4) การอุทธรณ์และการสงเคราะห์
- (5) การบัญชี การสอบ และการตรวจ

การสื่อสารแห่งประเทศไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการและนำมาซึ่ง ความเจริญของกิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคม และดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์และ โทรคมนาคม และธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องใกล้เคียงกัน หรือเป็นประโยชน์แก่กิจการไปรษณีย์และ โทรคมนาคม ตลอดจนให้บริการเกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคม

นอกจากนี้ การสื่อสารแห่งประเทศไทยรับสิทธิและหน้าที่ต่างๆ ของ กรมไปรษณีย์โทรเลขในส่วนของการให้บริการด้านไปรษณีย์และโทรคมนาคม

ประเด็นที่ต้องพิจารณาอีกเรื่องคือ ไปรษณีย์นิเทศ ซึ่งเป็นสมุดกฎ ข้อบังคับ คำสั่งหรือประกาศว่าด้วยการไปรษณีย์ทั่วไปอันพึงปฏิบัติตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 หรือตามอนุสัญญาสากลไปรษณีย์ว่าด้วยการให้บริการไปรษณีย์ ซึ่งประเทศสมาชิก สหภาพสากลไปรษณีย์ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการให้บริการไปรษณีย์ระหว่างกัน

* คณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็น ประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา บุคคลผู้เชี่ยวชาญซึ่งรัฐมนตรีเป็นผู้ แต่งตั้ง และผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นกรรมการและเลขาธิการ

ไปรษณีย์นิเทศแบ่งออกเป็น 9 หมวดดังนี้

หมวด 1 ทั่วไป

หมวด 2 การส่งสิ่งของทางไปรษณีย์

หมวด 3 ตราไปรษณียากร

หมวด 4 การชำระค่าบริการ

หมวด 5 การหุ้มห่อและการจำหน่ายสิ่งของส่งทางไปรษณีย์

หมวด 6 ระบบงานไปรษณีย์

หมวด 7 บริการไปรษณีย์

หมวด 8 บริการการเงิน

หมวด 9 การขอสอบสวนและการชดใช้ค่าเสียหาย

ทั้งนี้ สาระสำคัญของไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2553 มีดังนี้

1.) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด มีอำนาจในการดำเนินกิจการไปรษณีย์และธุรกิจอื่นอันเกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์ รวมทั้งธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องใกล้เคียงหรือเป็นประโยชน์แก่กิจการไปรษณีย์ และได้รับการยกเว้น มีสิทธิพิเศษ หรือได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 หรือกฎหมายอื่นบัญญัติไว้¹⁰

2.) สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

2.1) ไปรษณีย์ภัณฑ์ หมายถึง ข่าวดสารหรือสิ่งของซึ่งฝากส่งเข้าสู่ทางไปรษณีย์ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของไปรษณีย์ภัณฑ์ แบ่งออกเป็น 5 ชนิด ได้แก่ จดหมาย ไปรษณีย์บัตร ของตีพิมพ์ พัสดุย่อย และเครื่องอ่านสำหรับคนเสียจักษุ

2.2) พัสดุไปรษณีย์ หมายถึง หีบห่อบรรจุสิ่งของ ตัวอย่างสินค้า หรือสินค้า ซึ่งฝากส่งตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของพัสดุไปรษณีย์

2.3) ไปรษณีย์ด่วนพิเศษ หมายถึง สิ่งต่างๆ เช่น ข่าวดสาร เอกสารธุรกิจการค้า สิ่งพิมพ์ ตัวอย่างสินค้า สินค้า เป็นต้น ซึ่งฝากส่งตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของพัสดุไปรษณีย์ด่วนพิเศษ¹¹

¹⁰ ข้อ 5 ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2553

¹¹ ข้อ 7 ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2553

3.) เมื่อบริษัทได้จัดการไปรษณีย์ขึ้นที่ใดแล้ว ห้ามบุคคลซึ่งไม่ได้รับอำนาจตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 หรือกฎหมายอื่น ทำการส่ง จัดให้ส่ง ฝากส่งมอบให้แก่ผู้อื่น เพื่อให้ไปส่ง นำส่ง หรือกระทำการอื่นเกี่ยวกับการนำส่งจดหมายหรือไปรษณียบัตรโดยทางอื่น นอกจากทางไปรษณีย์ เว้นแต่กรณีต่อไปนี้

3.1) จดหมายหรือไปรษณียบัตรไม่เกิน 3 ฉบับ ที่ฝากผู้เดินทาง โดยผู้รับฝากนั้นมิได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง รางวัล หรือผลประโยชน์ใดในการนั้น

3.2) จดหมายหรือไปรษณียบัตรที่จัดให้ผู้เดินทางหนังสือพิเศษถือไป และเกี่ยวข้องด้วยกิจธุระของผู้ฝากหรือผู้รับจดหมายหรือไปรษณียบัตรนั้นโดยเฉพาะ และผู้เดินทางหนังสือนั้น ห้ามมิให้รับจดหมายหรือไปรษณียบัตรจากผู้อื่น หรือนำส่งจดหมายหรือไปรษณียบัตรให้แก่ผู้อื่น

3.3) จดหมายหรือไปรษณียบัตรที่เกี่ยวข้องเฉพาะสินค้าหรือทรัพย์สินที่ส่งไปโดยทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ ซึ่งต้องส่งมอบพร้อมกับสินค้าหรือทรัพย์สินนั้น โดยมีต้องเสียค่าจ้าง รางวัล หรือได้ผลประโยชน์ใดในการนำไป หรือส่งมอบจดหมายหรือไปรษณียบัตรนั้น แต่จดหมายหรือไปรษณียบัตรนั้น แต่จดหมายหรือไปรษณียบัตรนั้น ต้องให้เจ้าพนักงานตรวจดูได้¹²

4.) ห้ามบุคคลต่อไปนี้ นำส่ง รับ รวบรวม หรือส่งมอบจดหมายหรือไปรษณียบัตร แม้นตนจะมีได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง รางวัล หรือผลประโยชน์ใดๆ กล่าวคือ

4.1) ผู้ทำการรับขนของหรือคนโดยสาร รวมทั้งผู้ขับ ลูกจ้าง หรือตัวแทนของบุคคลนั้น เว้นแต่จดหมายหรือไปรษณียบัตรที่เกี่ยวข้องกับของซึ่งรับขน

4.2) เจ้าของ ผู้บังคับการ หรือกะลาสีเรือ หรืออากาศยานที่ผ่านหรือแล่นไปตามแม่น้ำ หรือในอากาศยานภายในราชอาณาจักร หรือแล่นผ่านไปตามฝั่งทะเลหรือระหว่างท่าเรือ หรือที่ใดๆในราชอาณาจักร หรือระหว่างที่ใดๆภายในและภายนอกราชอาณาจักร หรือลูกจ้างหรือตัวแทนของบุคคลนั้นๆ เว้นแต่จดหมายหรือไปรษณียบัตรนั้นเกี่ยวกับของที่รับขน หรือเป็นจดหมายหรือไปรษณียบัตรที่รับไว้เพื่อนำส่ง โดยได้รับอำนาจจากบริษัท¹³

5.) สิ่งต่อไปนี้ต้องผ่านการตรวจสอบจากพนักงานศุลกากรเสียก่อนจึงสามารถฝากส่งทางไปรษณีย์ได้

¹² ข้อ 12 ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2553

¹³ ข้อ 13 ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2553

- 5.1) สิ่งของต้องกำกวดในการส่งออก (สิ่งของที่มีประกาศหรือกฎหมายบังคับว่า การส่งออกจะต้องได้รับอนุญาตเสียก่อน)
- 5.2) สิ่งของต้องเสียภาษีอากรขาออก หรือค่าภาษีการค้าในการส่งออก
- 5.3) สิ่งของที่ส่งจากผู้ฝากส่งรายหนึ่งถึงผู้รับรายหนึ่ง มีราคา รวมกันไม่เกิน 10,000 บาท สำหรับของทั่วไป หรือเกิน 5,000 บาท สำหรับเพชรพลอย เครื่องรูปพรรณทองคำและเครื่องรูปพรรณทองคำขาว
- 5.4) สิ่งของส่งออกที่ขอคืนค่าอากรหรือขอรับชดเชยค่าภาษี
- 5.5) สิ่งของส่งออกที่ขอใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามา¹⁴
- 6.) วิทยุบัตรคือ บัตรซึ่งสหภาพสากลไปรษณีย์จัดทำขึ้น เพื่อให้ประเทศสมาชิกของสหภาพสากลไปรษณีย์นำไปจำหน่ายแก่ผู้ใช้บริการ โดยผู้ซื้อส่งวิทยุบัตรให้แก่ผู้ใดในต่างประเทศ ซึ่งเป็นสมาชิกของสหภาพสากลไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้นั้นนำไปขอแลกรับดวงตราไปรษณียากร หรืออุปกรณ์เครื่องเขียนของไปรษณีย์ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ของประเทศนั้นได้เป็นจำนวนเท่ากับค่าไปรษณียากรอัตราต่ำสุดสำหรับจดหมายธรรมดาทางอากาศจากประเทศนั้นไปยังต่างประเทศ¹⁵
- 7.) สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ต่อไปนี้ ฝากส่งโดยได้รับการยกเว้นค่าบริการ
- 7.1) เครื่องอ่านสำหรับคนเสียจักษุ
- 7.2) ไปรษณีย์ภัณฑ์หรือพัสดุไปรษณีย์สนามชายแดน¹⁶
- 8.) บริการไปรษณีย์คือ บริการที่บริษัทดำเนินการรับฝากข่าวสาร เอกสารและสิ่งของจากบุคคลหนึ่ง แล้วนำไปส่งมอบให้อีกบุคคลหนึ่งภายในประเทศ และในต่างประเทศ โดยทางไปรษณีย์หรือวิธีการสื่อสารอื่น รวมทั้งบริการต่อเนื่องใกล้เคียงกัน¹⁷
- 9.) บริการไปรษณีย์แบ่งออกตามลักษณะการให้บริการดังนี้
- 9.1) บริการหลัก
- 9.2) บริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษ

¹⁴ ข้อ 28 ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2553

¹⁵ ข้อ 31 ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2553

¹⁶ ข้อ 48 ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2553

¹⁷ ข้อ 66 ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2553

9.3) บริการพิเศษ¹⁸

10.) บริการหลัก หมายถึง บริการที่บริษัทจัดให้แก่ผู้ใช้บริการในการฝากส่งข่าวสาร เอกสาร และสิ่งของต่างๆ ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ โดยมีอัตราค่าบริการที่เหมาะสม แบ่งออกเป็น

10.1) ไปรษณีย์ภัณฑ์ ได้แก่ จดหมาย ไปรษณีย์บัตร ของตีพิมพ์ พัสดุย่อย และเครื่องอ่านสำหรับคนเสียจักษุ

10.2) พัสดุไปรษณีย์¹⁹

11.) จดหมายคือ ไปรษณีย์ภัณฑ์ที่มีลักษณะเป็นข่าวสารส่วนตัว ไม่ว่าจะเข้าห่อซองปิดผนึก หรือไม่ปิดผนึก หรือไม่เข้าห่อซองเลย นอกจากนั้น ยังหมายถึง สิ่งของทุกชนิดที่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ของสิ่งของส่งทางไปรษณีย์ประเภท หรือชนิดอื่น ที่มีค่าไปรษณียากรต่ำกว่า

ขนาดจดหมายอย่างสูง ต้องกว้าง ยาว และหนา รวมกันไม่เกิน 900 มิลลิเมตร แต่ด้านยาวที่สุด ต้องไม่เกิน 600 มิลลิเมตร

ขนาดจดหมายอย่างต่ำ ไม่ต่ำกว่า 90 x 140 มิลลิเมตร

มีน้ำหนักอย่างสูงไม่เกิน 2000 กรัม²⁰

12.) ไปรษณีย์บัตรคือ ไปรษณีย์ภัณฑ์ที่มีลักษณะเป็นบัตร ใช้ส่งข่าวสารทางไปรษณีย์ ซึ่งอาจเป็นบัตรที่บริษัทจัดทำขึ้น หรือบัตรที่บุคคลภายนอกจัดทำขึ้น

ขนาดอย่างสูง 105 x 148 มิลลิเมตร

ขนาดอย่างต่ำ 90 x 140 มิลลิเมตร²¹

13.) ของตีพิมพ์คือ ไปรษณีย์ภัณฑ์ที่มีลักษณะเป็นข้อความ รูป หรือรอยประดิษฐ์บนกระดาษ กระดาษแข็งหรือวัสดุที่ใช้ในการพิมพ์ หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้โดยทั่วไปในกิจการพิมพ์ ทั้งนี้ ของตีพิมพ์ต้องหุ้มห่อในลักษณะที่สามารถเปิดตรวจดูสิ่งบรรจุภายในได้

ขนาดอย่างสูง กว้าง ยาว และหนารวมกันไม่เกิน 900 มิลลิเมตร ด้านยาวสุดไม่เกิน 600 มิลลิเมตร

ขนาดอย่างต่ำ ไม่ต่ำกว่า 90 x 140 มิลลิเมตร

¹⁸ ข้อ 67 ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2553

¹⁹ ข้อ 68 ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2553

²⁰ ข้อ 69-71 ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2553

²¹ ข้อ 75-76 ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2553

ของตีพิมพ์ในประเทศ มีน้ำหนักอย่างสูงไม่เกิน 2000 กรัม

ของตีพิมพ์ระหว่างประเทศ มีน้ำหนักอย่างสูงไม่เกิน 5000 กรัม²²

14.) พัสดุย่อยคือ ไปรษณีย์ภัณฑ์ที่มีลักษณะเป็นหีบห่อบรรจุสิ่งของ ตัวอย่างสินค้า หรือสินค้าฝากส่ง โดยไม่ต้องปฏิบัติตามลักษณะและเงื่อนไขของพัสดุไปรษณีย์ ทั้งนี้ พัสดุย่อยต้องหุ้มห่อในลักษณะที่สามารถเปิดตรวจดูสิ่งบรรจุภายในได้

พัสดุย่อยให้บริการเฉพาะระหว่างประเทศเท่านั้น

ขนาดอย่างสูง กว้าง ยาว และหนารวมกันไม่เกิน 900 มิลลิเมตร
ด้านยาวสุดไม่เกิน 600 มิลลิเมตร

ขนาดอย่างต่ำ ไม่ต่ำกว่า 90 x 140 มิลลิเมตร

พัสดุย่อย มีน้ำหนักอย่างสูงไม่เกิน 2000 กรัม²³

15.) พัสดุไปรษณีย์ หมายถึง หีบห่อบรรจุสิ่งของ ตัวอย่างสินค้า หรือ
สินค้าซึ่งฝากส่ง

ขนาดอย่างสูง แต่ละด้านยาวไม่เกิน 1500 มิลลิเมตร

ขนาดอย่างต่ำ ไม่ต่ำกว่า 90 x 140 มิลลิเมตร²⁴

16.) บริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (EMS) หมายถึง บริการที่บริษัท
รับดำเนินการต่อสิ่งต่างๆที่ส่งทางไปรษณีย์ด้วยความรวดเร็วและแน่นอนเป็นพิเศษ²⁵

17.) บริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษ ใช้ได้ทั้งการฝากส่งไปยังปลายทางใน
ประเทศและต่างประเทศ²⁶

ศูนย์วิทยพัสดุ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²² ข้อ 77-79 ไปรษณีย์นิตศ พ.ศ. 2553

²³ ข้อ 81-84 ไปรษณีย์นิตศ พ.ศ. 2553

²⁴ ข้อ 89-90 ไปรษณีย์นิตศ พ.ศ. 2553

²⁵ ข้อ 93 ไปรษณีย์นิตศ พ.ศ. 2553

²⁶ ข้อ 94 ไปรษณีย์นิตศ พ.ศ. 2553

4.2.2 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ซึ่งปรับปรุงแก้ไขขึ้นใหม่แทนประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2515 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2543 เป็นต้นไป เหตุผลและความจำเป็นในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายมี 2 ประการคือ

1.) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 เป็นกฎหมายที่บังคับใช้มาเป็นเวลานาน ไม่สอดคล้องกับแนวโน้มการค้าของโลกที่มีการผลักดันให้มีการเปิดเสรีการค้า และมีการแข่งขันทางการค้าที่รุนแรง การเตรียมความพร้อมเพื่อรับสถานการณ์ดังกล่าว จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง

2.) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 มีจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงหลายประการ เช่น ไม่มีกฎระเบียบบังคับให้คนต่างชาติที่เข้ามาประกอบธุรกิจต้องนำเงินลงทุนมาจากต่างประเทศ กฎหมายไทยรับรองสิทธิให้คนต่างชาติเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยทำไว้กับต่างประเทศฝ่ายเดียว แต่เมื่อคนไทยจะขอเข้าไปใช้สิทธิในต่างประเทศตามสนธิสัญญาดังกล่าว ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากประเทศนั้นไม่มีกฎหมายภายในรับรองสิทธินั้นอย่างสมบูรณ์ เป็นต้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มีดังนี้

1.) คำนิยามของคำว่าคนต่างด้าว
คนต่างด้าว หมายถึง

- (1) บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
- (2) นิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย
- (3) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย และมีลักษณะ

ดังต่อไปนี้

(ก) นิติบุคคลที่มีหุ้นเป็นทุนจดทะเบียนของบริษัท

จำกัด หรือทุนชำระแล้วของบริษัทมหาชนจำกัด หรือเงินที่ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือสมาชิกนำมาลงหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลนั้น ตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้น ถือโดยบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือนิติบุคคลซึ่งมีบุคคลตาม (1) หรือ (2) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น

(ข) ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียน ซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการเป็นบุคคลตาม (1)

(4) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย มีหุ้นเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือโดยบุคคลตาม (1) (2) หรือ (3) หรือนิติบุคคลตาม (1) (2) หรือ (3) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น

2.) ประเภทธุรกิจสงวน

พระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดประเภทธุรกิจสงวนไว้ แบ่งออกเป็น 3 บัญชี ดังนี้

บัญชีที่ 1 เป็นธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจด้วยเหตุผลพิเศษ

บัญชีที่ 2 แบ่งออกเป็น

หมวดที่ 1 ธุรกิจที่เกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศ

หมวดที่ 2 ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี และหัตถกรรมพื้นบ้าน

หมวดที่ 3 ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม

บัญชีที่ 3 เป็นธุรกิจที่คนไทยยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบธุรกิจดังกล่าวกับคนต่างด้าว

ทั้งนี้ บัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวนี้ จำแนกประเภทของธุรกิจที่นิติบุคคลต่างด้าวสามารถประกอบธุรกิจได้ ซึ่งธุรกิจการค้าและบริการทุกประเภทที่สามารถประกอบการได้นั้น ต้องขออนุญาต ยกเว้นธุรกิจนั้นมีกฎหมายเฉพาะกำกับไว้

กล่าวโดยสรุปในแต่ละบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินั้น

บัญชีที่ 1 ธุรกิจที่คนต่างด้าวไม่สามารถขออนุญาตประกอบธุรกิจได้

บัญชีที่ 2 ธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยยื่นเรื่องที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อขออนุญาตจากคณะกรรมการ

บัญชีที่ 3 ธุรกิจที่ต้องยื่นคำขอต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อขออนุมัติจากอธิบดี

การอนุญาตให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้พิจารณา โดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียต่อความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ศิลปวัฒนธรรมและ จารีตประเพณีของประเทศ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การพลังงานและการรักษา สิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภคขนาดของกิจการ การจ้างแรงงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา²⁷

อย่างไรก็ดี คนต่างด้าวที่ประกอบธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ โดย สนธิสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคี ให้ได้รับการยกเว้นจากการบังคับใช้ในเรื่องบัญชีที่สองและสาม และให้เป็นไปตามบทบัญญัติหรือเงื่อนไขของสนธิสัญญานั้นๆ ซึ่งอาจรวมถึงการให้สิทธิคนไทย เข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศของคนต่างด้าวนั้นเป็นการตอบแทน²⁸

การให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ถือเป็นบริการประกอบอาชีพที่เข้าลักษณะตาม บัญชีที่สอง หมวดที่ 1 คือ การขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศในประเทศ กล่าวคือ การให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนต้องมีการขนส่งทางบก รวมทั้งทางอากาศในการรับและส่ง ไปรษณีย์ภัณฑ์ ซึ่งธุรกิจนี้ในบัญชีที่สอง คนต่างด้าวสามารถประกอบได้ หากได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ แต่คนต่างด้าวที่จะประกอบธุรกิจตามบัญชีสองได้นั้น ต้องมี คนไทยเป็นหรือนิติบุคคลที่มีใช้คนต่างด้าวถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของทุนของคนต่างด้าวที่เป็นนิติบุคคลนั้น แต่รัฐมนตรีอาจผ่อนผันสัดส่วนดังกล่าวได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 และ ต้องมีกรรมการเป็นคนไทยไม่น้อยกว่าสองในห้าของจำนวนกรรมการทั้งหมด²⁹

จากบทบัญญัติดังกล่าว ผู้ประกอบการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนที่เป็น คนต่างด้าว จะต้องดำเนินการตามเงื่อนไขที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ คือ ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รวมทั้งต้องมีคนไทยหรือนิติบุคคลไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของทุนที่คนต่างด้าวถือไว้ แต่อาจลดเหลือไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ได้ หากรัฐมนตรีอนุญาต ตลอดจันต้องมีกรรมการเป็นคนไทยไม่น้อยกว่า 2 ใน 5 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดในบริษัท

27 มาตรา 5 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

28 มาตรา 10 วรรคสอง พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

29 มาตรา 15 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

นอกจากนี้ การให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนยังเป็นการประกอบอาชีพที่เข้าลักษณะตามบัญชีที่สาม คือ ธุรกิจที่ต้องยื่นคำขอต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้แก่ (21) การทำธุรกิจบริการอื่น ยกเว้นธุรกิจบริการที่กำหนดในกฎกระทรวง* ดังนั้น ธุรกิจบริการเกือบทุกประเภท จะอยู่ภายใต้บัญชีที่สาม (21) นี้ รวมถึงการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนด้วยเช่นกัน

สำหรับเงื่อนไขที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้เพื่อการประกอบธุรกิจบริการตามบัญชีที่สามคือ คนต่างด้าวที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนต้องยื่นคำขออนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

อย่างไรก็ตาม มีเงื่อนไขที่กำหนดเพิ่มเติมอีกว่า การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในประเทศไทย ต้องมีทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 3 ล้านบาท สำหรับธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาตตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้³⁰

ฉะนั้น คนต่างด้าวที่ต้องการประกอบกิจการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในประเทศไทย จะมีเงื่อนไขอีกประการที่ต้องปฏิบัติคือ ต้องมีทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 3 ล้านบาท เพราะการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน เป็นธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาตตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

โดยสรุป นิติบุคคลต่างด้าวที่ต้องการเข้ามาจัดตั้งบริษัทเพื่อดำเนินธุรกิจในประเทศไทย ต้องจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทตามกฎหมายไทย โดยคนต่างด้าวสามารถถือหุ้นในบริษัทนั้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดในบริษัท จึงสามารถประกอบธุรกิจบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนได้ โดยไม่มีเงื่อนไขหรือข้อกำหนดใดๆ มิเช่นนั้นนิติบุคคลดังกล่าวต้องดำเนินการขออนุญาตตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ตลอดจนมีเงื่อนไขอื่นๆ เนื่องด้วยการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน เป็นการบริการที่ต้องดำเนินการด้วยการขนส่ง ไม่ว่าจะเป็นทางบก หรือทางอากาศ ดังนั้น การขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศในประเทศ เป็นธุรกิจในบัญชีที่สอง ซึ่งต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รวมทั้งนิติบุคคลนั้น ต้องมีคนไทยหรือนิติบุคคลไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของทุนที่คนต่างด้าวถือไว้ แต่อาจลดเหลือไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ได้ หากรัฐมนตรีอนุญาต ตลอดจนต้องมีกรรมการเป็นคนไทยไม่น้อยกว่า 2 ใน 5 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดในนิติบุคคลดังกล่าว และต้องมีทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 3 ล้านบาท

* สำหรับบัญชีท้ายข้อ (21) นั้น ครอบคลุมธุรกิจทุกประเภท ยกเว้นธุรกิจที่กฎกระทรวงกำหนดให้ประกอบธุรกิจได้

30

มาตรา 14 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

เงื่อนไขอีกประการสำหรับนิติบุคคลต่างด้าวที่จะประกอบธุรกิจบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนคือ ธุรกิจดังกล่าวอยู่ภายใต้บัญชีที่สาม คือ การทำธุรกิจบริการอื่น ยกเว้นธุรกิจบริการที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น การประกอบธุรกิจที่อยู่ภายใต้บัญชีที่สามนี้ ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัตินี้อนุญาตให้ผู้ประกอบการต่างด้าวที่ทำสนธิสัญญาทวิภาคีกับประเทศไทย ซึ่งประสงค์จะประกอบธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติได้รับการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขต่างๆที่พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดไว้ รวมทั้งการให้สิทธิแก่คนไทยเป็นการต่างตอบแทน ดังนั้น การประกอบธุรกิจบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ซึ่งเป็นธุรกิจในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ โดยนิติบุคคลที่มีสัญชาติของประเทศที่ทำความตกลงทวิภาคีกับประเทศไทย ในกรณีนี้คือ ผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกาสามารถประกอบการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนได้ โดยไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ในเรื่องบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ จำนวนหุ้นและจำนวนกรรมการของการประกอบธุรกิจในบัญชีที่สอง แต่เงื่อนไขต่างๆให้เป็นไปตามบทบัญญัติในความตกลงทวิภาคีแทน ทั้งนี้ สหรัฐอเมริกาต้องให้สิทธิแก่คนไทยในการเข้าไปประกอบธุรกิจในประเทศตนเป็นการต่างตอบแทนด้วย

4.2.3 พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 ประกอบด้วย 10 หมวด ดังนี้

- 1.) คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบก
- 2.) คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบก
- 3.) การประกอบการขนส่ง
- 4.) การชดเชยค่าเสียหายที่เกิดจากการขนส่ง
- 5.) การบริหารจัดการขนส่ง
- 6.) รถ
- 7.) ผู้ประจำรถ
- 8.) ผู้โดยสาร
- 9.) สถานีขนส่ง
- 10.) บทกำหนดโทษ

พระราชบัญญัติฉบับนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการสาขาขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน มีดังนี้

1.) ผู้ที่จะทำการขนส่งใดๆ ได้นั้น ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนเสียก่อน ส่วนวิธีการนั้น ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง³¹

2.) ผู้ที่สามารถขอใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ต้องมีสัญชาติไทย ในกรณีที่ผู้ขอใบอนุญาตเป็นนิติบุคคล ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทย และมีสำนักงานใหญ่ในราชอาณาจักรไทย และมีเงื่อนไขเพิ่มเติมว่า

กรณีเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย

กรณีเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้เป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย และทุนของห้างหุ้นส่วนจำกัดไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ต้องเป็นของผู้เป็นหุ้นส่วนที่เป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย

กรณีเป็นบริษัทจำกัด กรรมการบริษัทไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ต้องเป็นของผู้ถือหุ้นที่เป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย

กรณีเป็นบริษัทมหาชนจำกัด กรรมการบริษัทไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดต้องเป็นของผู้ถือหุ้นที่เป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย³²

สำหรับการบริหารจัดการขนส่งคือ การรับจ้างรวบรวมสิ่งของ และจัดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งทำการขนส่งต่อไป ภายใต้ความรับผิดชอบของผู้จัดการขนส่ง³³

31 มาตรา 23 พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

32 มาตรา 24 พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

33 มาตรา 4 (81) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

โดยผู้ที่สามารถประกอบการรับจัดการขนส่งได้นั้น ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน³⁴ ซึ่งเงื่อนไขการอนุญาตให้เป็นไปตามกฎกระทรวง*

อย่างไรก็ตาม มีข้อกำหนดอีกประการว่า การประกอบการรับจัดการขนส่งให้นำเรื่องต่อไปนี้มาปรับใช้ด้วย³⁵ คือ ผู้ที่สามารถขอใบอนุญาตต้องมีสัญชาติไทย ในกรณีที่ผู้ขอใบอนุญาตเป็นนิติบุคคล ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทย และมีสำนักงานใหญ่ในราชอาณาจักรไทย และมีเงื่อนไขเพิ่มเติมว่า กรณีเป็นบริษัทจำกัด กรรมการบริษัทไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ต้องเป็นของผู้ถือหุ้นที่เป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย

กล่าวโดยสรุป พระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดว่า ผู้ที่จะประกอบการขนส่งได้นั้น ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ซึ่งคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขออนุญาตต้องเป็นบุคคลธรรมดา สัญชาติไทย หากเป็นนิติบุคคล ต้องมีสำนักงานใหญ่ในประเทศไทย ในกรณีที่เป็นบริษัทจำกัด กรรมการบริษัทจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ต้องเป็นของผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย

ดังนั้น ผู้ประกอบการสหรัฐอเมริกาไม่สามารถประกอบการขนส่งได้ เพราะมิได้เป็นผู้มีสัญชาติไทย จึงไม่มีสิทธิจดทะเบียนเพื่อประกอบการขนส่ง หากต้องการประกอบการ ต้องเข้ามาในรูปแบบนิติบุคคลไทย โดยเป็นไปตามเงื่อนไขที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ ในเรื่องจำนวนผู้ถือหุ้น และจำนวนกรรมการบริษัท

นอกจากนั้น การรับจัดการขนส่ง ที่ผู้ประกอบการจะให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตประกอบการขนส่งดำเนินการอีกต่อหนึ่ง แต่ผู้ประกอบการสหรัฐอเมริกาไม่สามารถประกอบการดังกล่าวได้ เพราะคุณสมบัติของผู้รับจัดการขนส่ง ได้นำเงื่อนไขเรื่องสัญชาติ จำนวนผู้ถือหุ้น และจำนวนกรรมการบริษัทมาเป็นเงื่อนไขสำหรับผู้ขอใบอนุญาตรับจัดการขนส่งเช่นเดียวกับผู้ขอใบอนุญาตประกอบการขนส่ง

³⁴ มาตรา 65 พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

* กฎกระทรวงฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2509) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. 2497 ว่าด้วยการรับจัดการขนส่ง

³⁵ มาตรา 70 พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

4.2.4 พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548

พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 26 ตุลาคม 2548 ประกอบด้วย 4 หมวด ดังนี้

- 1.) สัญญาขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ
- 2.) การควบคุมการประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ
- 3.) การระงับข้อพิพาท
- 4.) บทกำหนดโทษ

วัตถุประสงค์ในการร่างพระราชบัญญัติขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบมีขึ้นด้วยเหตุผลที่สำคัญคือ การมุ่งหวังให้ประเทศไทยมีกฎหมายเฉพาะเรื่องนี้และเป็นตัวอย่างแก่ประเทศในกลุ่มอาเซียนในการมีกฎหมายในเรื่องนี้ อันจะเป็นการกระตุ้นให้มีการลงนามในร่างความตกลงของอาเซียนว่าด้วยการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยมีที่มาจากร่างความตกลงของอาเซียนว่าด้วยการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (ซึ่งมีที่มาจาก MT. Convention* และ UNCTAD/ICC Rules**) โดยการร่างจะพยายามใช้รูปแบบและถ้อยคำคล้าย พระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. 2534 และภายใต้กรอบทั่วไปของหลักกฎหมายไทย

หลักการที่สำคัญของการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ คือ

- 1.) ต้องเป็นการขนส่งตั้งแต่สองลักษณะที่ไม่เหมือนกัน เช่น จากบก ลงน้ำ (รถ-เรือ)

* ในปี 1980 องค์การสหประชาชาติได้ยกร่างกฎหมายว่าด้วยการขนส่งต่อเนื่องขึ้นเป็นครั้งแรก เรียกว่า United Nation Convention on International Transportation of Goods (MT. Convention)

** UNCTAD (United Nation Conference and Development) ร่วมกับหอการค้านานาชาติ (ICC) ได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องมีกฎเกณฑ์ในเรื่องการขนส่งต่อเนื่อง จึงร่วมประชุมกันเพื่อร่างหลักเกณฑ์ขึ้น เรียกว่า UNCTAD/ICC Rules ซึ่งไม่ใช่อนุสัญญา จึงไม่เป็นกฎหมาย โดยจะมีผลบังคับใช้เมื่อคู่สัญญาตกลงให้นำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้กับสัญญาระหว่างกันเท่านั้น โดย UNCTAD/ICC Rules นำเอาหลักการของ Haque Rules กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการขนส่งทางทะเลที่ให้ประโยชน์แก่ประเทศที่มีเรือมาใช้

2.) ต้องเป็นเรื่องระหว่างประเทศ คือ จากประเทศหนึ่งไปสู่ประเทศหนึ่ง เช่น จากประเทศไทยไปประเทศจีน

3.) ต้องเป็นสัญญาขนส่งเพียงฉบับเดียว (ผู้เข้าทำสัญญารับขนจะเป็นผู้รับผิดชอบเพียงผู้เดียว)

ทั้งนี้สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงอยู่หลายประการ คือ

- 1.) การกำหนดเส้นทาง
- 2.) การเลือกเครือข่ายหรือตัวแทนในต่างประเทศ
- 3.) การศึกษาข้อมูลกฎเกณฑ์ของแต่ละประเทศ
- 4.) การวิเคราะห์ถึงค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการดำเนินการ

คานิยามของการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ กำหนดไว้ในมาตรา 4 ว่า การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ หมายถึง การรับขนของโดยมีรูปแบบการขนส่งที่แตกต่างกันตั้งแต่สองรูปแบบขึ้นไป ภายใต้สัญญาขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบฉบับเดียว โดยขนส่งจากสถานที่ซึ่งผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องได้รับมอบของในประเทศหนึ่งไปยังสถานที่ซึ่งกำหนดให้เป็นสถานที่ส่งมอบของในอีกประเทศหนึ่ง

นิยามของคำว่าของ คือ สงหาริมทรัพย์ สัตว์มีชีวิต รวมทั้งภาชนะขนส่งที่ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องมิได้เป็นผู้จัดหา ไม่ว่าจะของเหล่านั้นจะบรรจุหรือได้บรรจุไว้บนหรือใต้พากระวาง

ดังนั้น เมื่อพิจารณานิยามดังกล่าว การให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน จึงตกอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจาก การให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในบางกรณี ต้องใช้การขนส่งหลายรูปแบบต่อการให้บริการในหนึ่งครั้ง เช่น เมื่อผู้ให้บริการรับไปรษณีย์ภัณฑ์จากผู้ส่งแล้ว การขนส่งไปรษณีย์ภัณฑ์เหล่านั้น อาจต้องใช้ทั้งการขนส่งโดยเครื่องบินหรือเรือ แล้วต่อด้วยการขนส่งทางบก

พระราชบัญญัติฉบับนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการสาขาขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน มีดังนี้

1.) ห้ามประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ เว้นแต่ได้จดทะเบียน³⁶

³⁶ มาตรา 39 พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548

2.) คุณสมบัติผู้ที่สามารถจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องได้นั้น ต้องเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย และมีสำนักงานใหญ่อยู่ในราชอาณาจักร³⁷

3.) ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องที่จดทะเบียนในต่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยรับรอง ไม่ว่าจะโดยสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ สามารถเข้ามาประกอบการขนส่งต่อเนื่องในราชอาณาจักรได้³⁸

4.) คุณสมบัติของผู้เป็นตัวแทนของผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องที่จดทะเบียนในต่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยรับรอง ไม่ว่าจะโดยสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศว่าเป็นผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องที่ได้จดทะเบียนแล้ว ต้องเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย และมีสำนักงานใหญ่อยู่ในราชอาณาจักร หรือเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย โดยมีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการขนส่งหรือเป็นนายหน้า ตัวแทนหรือตัวแทนค้าต่างในกิจการขนส่ง³⁹

กล่าวโดยสรุป พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดว่า ผู้ที่จะประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบในประเทศไทยได้นั้น ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่อง ต้องดำเนินการจดทะเบียนซึ่งคุณสมบัติของผู้ที่มีสิทธิจดทะเบียนเพื่อดำเนินกิจการดังกล่าว ต้องเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร

แม้ว่าผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องที่จดทะเบียนในต่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยรับรอง ไม่ว่าจะโดยสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ สามารถเข้ามาประกอบการขนส่งต่อเนื่องในราชอาณาจักรได้ แต่มีเงื่อนไขว่า ผู้เป็นตัวแทนต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องที่ได้จดทะเบียนแล้ว โดยเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย และมีสำนักงานใหญ่อยู่ในราชอาณาจักร หรือเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย โดยมีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการขนส่งหรือเป็นนายหน้า ตัวแทนหรือตัวแทนค้าต่างในกิจการขนส่ง

³⁷ มาตรา 40 พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548

³⁸ มาตรา 45 พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548

³⁹ มาตรา 47 พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548

ดังนั้น ผู้ประกอบการสหรัฐอเมริกาจะสามารถประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบได้ เมื่อจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย และมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม แม้พระราชบัญญัติฉบับนี้จะอนุญาตให้ผู้ประกอบการต่างชาติเข้ามาประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบในไทยได้ตามสนธิสัญญา ซึ่งในกรณีนี้คือ ความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-สหรัฐอเมริกา แต่ตัวแทนของผู้ประกอบการสหรัฐอเมริกาต้องผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องที่ได้จดทะเบียนแล้วตามกฎหมายไทย จากข้อกำหนดเช่นนี้ จึงมิได้เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสหรัฐอเมริกาเข้ามาดำเนินการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบในไทยได้อย่างเสรีเต็มที่

4.2.5 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2551 เป็นการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะการเคลื่อนย้ายแรงงานในระบบเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน และโดยที่เห็นความสำคัญของแรงงานข้ามชาติเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบด้วย 6 หมวด ดังนี้

- 1.) การทำงานของคนต่างด้าว
- 2.) กองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร
- 3.) คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว
- 4.) คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การทำงานของคนต่างด้าว
- 5.) การกำกับดูแล
- 6.) บทกำหนดโทษ

พระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะควบคุมการทำงานประกอบอาชีพของคนต่างด้าวทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เข้ามาเมืองมาโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม มิให้มาแย่งอาชีพของคนไทยประกอบอาชีพโดยเปิดเผยหรือปิดบัง⁴⁰ อันจะเห็นได้จากการที่คนต่างด้าวจะประกอบอาชีพได้นั้น ต้องได้รับใบอนุญาตในการทำงาน โดยคนต่างด้าว

⁴⁰ สุดาศิริ เสงพุลธนา, “การประกอบอาชีพของคนต่างด้าวในประเทศไทย,” วารสารกฎหมาย 2 (ตุลาคม 2526): ๓.

นั้น ต้องทำงานที่มีลักษณะหรือเงื่อนไขในการทำงานดังที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต⁴¹ ทั้งนี้ มุ่งควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา มิใช่นิติบุคคล ซึ่งโดยหลักการแล้ว คนต่างด้าวจะทำงานใดก็ได้ เว้นแต่กฎหมายระบุห้ามไว้ในพระราชกฤษฎีกา และคนต่างด้าวสามารถทำงานได้เมื่อได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมแรงงานหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย⁴² โดยใบอนุญาตจะออกให้แก่คนต่างด้าวได้ต่อเมื่อคนต่างด้าวนั้นได้เข้ามาในราชอาณาจักร

พระราชบัญญัติฉบับนี้ อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม โดยกองงานคนต่างด้าวจะเป็นผู้พิจารณาในการอนุญาตคนต่างด้าวว่ามีคุณสมบัติที่จะได้รับการอนุญาตให้เข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทย รวมถึงการคุมสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของคนต่างด้าว พระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดอาชีพและวิชาชีพที่สงวนไว้ให้แก่คนไทยตามพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพ ที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 โดยบัญญัติห้ามพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 ได้กำหนดห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบอาชีพและวิชาชีพทั้งสิ้น 39 ประเภท

นิยามคำว่าการทำงานของคนต่างด้าวหมายถึง การทำงานโดยใช้กำลังกายหรือความรู้ด้วยประสงค์ค่าจ้างหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

กำหนดงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้ โดยกำหนดประเภทงาน ท้องที่ กำหนดระยะเวลา ของการจ้างงานคนต่างด้าวซึ่งจะกำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย และความต้องการแรงงานข้ามชาติที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดว่า คนต่างด้าวที่จะเข้ามาประกอบกิจการในประเทศไทยได้ ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน⁴³

⁴¹ มาตรา 22 ห้ามมิให้บุคคลใดรับคนต่างด้าวซึ่งไม่มีใบอนุญาตเข้าทำงาน หรือรับคนต่างด้าวเข้าทำงานที่มีลักษณะหรือเงื่อนไขในการทำงานแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

⁴² มาตรา 77 ภายใต้บังคับมาตรา 10 งานใดที่มีได้ห้ามไว้ในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งออกตามความในมาตรา 6 คนต่างด้าวจะทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากอธิบดี หรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย

⁴³ มาตรา 9 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติฉบับนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการสาขาขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน มีดังนี้

- 1.) การทำงานของคนต่างด้าว ต้องเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง⁴⁴
- 2.) ห้ามคนต่างด้าวทำงานอื่นใดนอกจากที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง และได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ยกเว้นเป็นผู้ที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง⁴⁵
- 3.) คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในราชอาณาจักร ต้องมีที่อยู่ในราชอาณาจักร⁴⁶

กล่าวโดยสรุป คนต่างด้าวที่ประสงค์จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย อาชีพที่สามารถทำได้ ต้องเป็นอาชีพที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง หรือได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนสำหรับงานและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำจะกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา โดยการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนนั้น ลักษณะงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการด้านนี้และถูกกำหนดห้ามไว้ในพระราชกฤษฎีกาคือ งานซิปซียานยนต์ เนื่องจาก การให้บริการในด้านนี้นั้น ต้องมีการขนส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนจากสำนักงานหรือจากผู้ส่ง ไปยังสำนักงานปลายทางหรือผู้รับ ซึ่งการขนส่งนี้มีได้หลายรูปแบบ ได้แก่ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ดังนั้น การที่พระราชกฤษฎีกากำหนดห้ามคนต่างด้าวทำงานด้านการซิปซียานยนต์ จึงส่งผลให้บริษัทต่างด้าวที่จะเข้ามาให้บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในประเทศไทย มีอาจให้คนต่างด้าวทำหน้าที่ซิปซียานยนต์ เพื่อให้บริการได้ เพราะถูกห้ามโดยพระราชบัญญัติฉบับนี้

นอกจากนี้ คนต่างด้าว ผู้ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ต้องมีที่พักอาศัยในประเทศไทยด้วย

ดังนั้น หากผู้ประกอบการสหรัฐอเมริกาเข้ามาประกอบธุรกิจบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในประเทศไทย คนงานของบริษัทที่เป็นคนต่างด้าว ไม่สามารถประกอบอาชีพซิปซียานยนต์ได้ เพราะถูกห้ามโดยพระราชบัญญัติฉบับนี้

⁴⁴ มาตรา 7 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

⁴⁵ มาตรา 9 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

⁴⁶ มาตรา 10 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

4.2.6 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ประกอบด้วย 15 หมวด ดังนี้

- 1.) บทวิเคราะห
- 1 ทวิ) คณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากร
- 2.) วิธีจัดการและกำหนดท่า
- 3.) การเสียค่าภาษี
- 4.) การตรวจของและป้องกันลักลอบหนีศุลกากร
- 5.) การนำของเข้า
- 6.) การส่งของออก
- 7.) ของตกค้าง
- 8.) การค้าชายฝั่ง
- 9.) ที่ทอดเรือภายนอก
- 10.) เก็บของในคลังสินค้า
- 10 ทวิ) เขตปลอดอากร
- 11.) ประกันและทัณฑ์บน
- 12.) แสดงเท็จ
- 13.) การฟ้องร้อง
- 14.) ตัวแทน
- 15.) บทเบ็ดเสร็จทั่วไป

วิธีการเก็บภาษีของกรมศุลกากรนั้น จะเก็บภาษีจากสินค้านำเข้าและส่งออก
 สินค้าเข้า จะเก็บภาษีเมื่อสินค้านั้นนำเข้ามาใช้ประโยชน์อุบโภค บริโภคภายใน
 ราชอาณาจักร โดยเป็นไปตามกฎหมายศุลกากร แต่หากสินค้านั้นเพียงแต่ผ่านแดนเข้ามา
 ในราชอาณาจักร แล้วผ่านแดนออกไปยังอีกประเทศหนึ่ง กรณีนี้ กรมศุลกากรจะไม่เก็บภาษี
 เพราะสินค้านั้นไม่ได้นำมาใช้ในราชอาณาจักร นอกจากนี้ มีสินค้าที่ไม่เก็บภาษีอีก เช่น สินค้า
 ที่เป็นของนักการทูต สินค้าที่นำเข้ามาบริจาด เป็นต้น

สินค้าออก ส่วนใหญ่กรมศุลกากรจะไม่เก็บภาษี เพราะเป็นการส่งเสริมการส่งออกของประเทศ แต่จะเก็บภาษีจากสินค้าสองประเภทเท่านั้นคือ ไม้แปรรูป และหนังโค กระบือดิบ เหตุที่ต้องเก็บภาษี เนื่องจากรัฐต้องการสงวนสินค้าประเภทนี้ไว้ใช้ในประเทศ

เมื่อสินค้าอยู่ในอารักขาของกรมศุลกากรแล้ว การจะนำของออกไปจากอารักขาของกรมศุลกากรได้นั้น ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 1.) ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติศุลกากร
- 2.) ปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 3.) ยื่นใบขนสินค้าขาเข้าโดยถูกต้อง
- 4.) ชำระภาษีอากรให้ถูกต้องครบถ้วน หรือวางเงินไว้เป็นประกัน

เมื่อปฏิบัติครบแล้ว จึงนำสินค้าออกไปจากอารักขาของศุลกากรได้

ในกรณีของสินค้ายกเว้นภาษี เช่น สินค้านำเข้ามาบริจาด ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวเช่นเดียวกัน แต่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี

สำหรับกระบวนการเมื่อมีสินค้าจะเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องผ่านกระบวนการตามกฎหมายศุลกากร ซึ่งเรียกว่า พิธีการศุลกากรขาเข้า มีหลักเกณฑ์ดังนี้

- 1.) พิธีการทางเอกสาร คือ ต้องยื่นใบขนสินค้าขาเข้า บัญชีราคาสินค้า ใบตราส่งสินค้า บัญชีบรรจุหีบห่อ และใบอนุญาตนำเข้า (ถ้ามี)
- 2.) เมื่อยื่นบัญชีครบแล้ว จะตรวจปล่อยสินค้า เรียกว่า การตรวจปล่อยของไปจากอารักขาของศุลกากร

สำหรับสินค้าขาออก เรียกว่า พิธีการศุลกากรขาออก โดยปฏิบัติดังนี้

- 1.) พิธีการทางเอกสาร ต้องยื่นใบขนสินค้าออก บัญชีราคาสินค้า บัญชีบรรจุหีบห่อ และใบอนุญาตส่งออก (ถ้ามี)
- 2.) การตรวจปล่อยสินค้า

พระราชบัญญัติฉบับนี้ จะพิจารณาประกอบกับพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2480 เนื่องจากในพระราชบัญญัติศุลกากรจะใช้ถ้อยคำถึงการขนส่งของที่มาทางเรือ โดยในพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2480 กำหนดว่าให้นำเรื่องการเดินทาง

มาใช้กับพระราชบัญญัติศุลกากรด้วย ดังนั้น การขนส่งทางอากาศ จึงตกอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติฉบับนี้เช่นกัน

นอกจากนี้ ต้องพิจารณาพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ประกอบด้วย เนื่องจากตามมาตรา 4 แห่งพระราชกำหนดได้กำหนดว่า ของที่นำเข้ามาหรือส่งออกไปนอกรประเทศ ให้เสียภาษีตามที่พระราชกำหนดฉบับนี้กำหนดไว้ ดังนั้น ของที่ต้องผ่านพิธีศุลกากรเมื่อชำระค่าภาษีอากร ต้องพิจารณาตามอัตราที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดฉบับนี้

สิ่งของที่นำเข้ามาในประเทศไทยทางไปรษณีย์ จะถูกเปิดตรวจโดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรร่วมกับเจ้าหน้าที่ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อตรวจคัดแยกในการปฏิบัติพิธีการศุลกากร ก่อนส่งมอบให้แก่ผู้มีชื่อรับของ แบ่งเป็น 3 ประเภทดังนี้

- 1.) ของยกเว้นอากร คือ ของที่มีหลักเกณฑ์ดังนี้
 - 1.1) ของแต่ละหีบห่อมีราคาไม่เกิน 1,000 บาท หรือ
 - 1.2) ตัวอย่างสินค้าที่ใช้ได้แต่เพียงเป็นตัวอย่างและไม่มีราคา

ในทางการค้า

- 2.) ของต้องชำระอากร คือ ของที่ส่งจากผู้ส่งคนหนึ่งถึงผู้รับอีกคนหนึ่ง หากมีราคา FOB (Free On Board) รวมกันไม่เกิน 40,000 บาท และไม่เป็นของต้องห้ามของต้องกักต หรือของต้องส่งตัวอย่างวิเคราะห์สินค้าก่อนปล่อย

- 3.) ของอื่น ๆ นอกจากประเภทที่ 1 และ 2

เจ้าหน้าที่ศุลกากรจะส่งมอบของให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อนำไปเก็บรักษาไว้ในคลังสินค้า และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะออกใบแจ้งให้ไปรษณีย์ของส่งทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ แล้วส่งไปให้ผู้มีชื่อรับของ เพื่อแจ้งให้ไปปฏิบัติพิธีการศุลกากรและขอรับของ⁴⁷

สำหรับการส่งของออกนอกประเทศทางไปรษณีย์นั้น สามารถกระทำได้อัตโนมัติโดยไปรษณีย์โทรเลขทุกแห่ง โดยไม่ต้องผ่านการตรวจสอบของพนักงานศุลกากร ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

- 1.) ไม่เป็นของต้องห้ามในการส่งออก

⁴⁷ ส่วนบริการศุลกากรไปรษณีย์และอากาศยาน, การคัดแยกสิ่งของส่งทางไปรษณีย์เพื่อปฏิบัติพิธีการศุลกากร [ออนไลน์], 2552. แหล่งที่มา www.postalcustom.com

- 2.) ไม่เป็นของต้องกำกวดในการส่งออก
- 3.) ไม่เป็นของต้องเสียอากรหรือค่าภาคหลวงในการส่งออก
- 4.) การส่งจากผู้ส่งคนหนึ่งไปถึงผู้รับคนหนึ่ง ไม่ว่าจะมียานพาหนะที่มีราคารวมกันคราวหนึ่งไม่เกิน 10,000 บาท สำหรับของทั่วไป หรือไม่เกิน 50,000 บาท สำหรับเพชรพลอยเครื่องรูปพรรณทองคำ และเครื่องรูปพรรณ ทองคำขาว
- 5.) มิใช่การส่งออกที่ขอคืนอากรหรือขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากร
- 6.) มิใช่การส่งออกที่ขอใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามา

ทั้งนี้เมื่อเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเห็นสมควร ผู้ฝากส่งต้องยอมให้ตรวจของที่ส่งนั้นก่อนฝากส่งเข้าสู่ไปรษณีย์

สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ที่ไม่อาจฝากส่งได้ตามข้างต้น สามารถฝากส่งโดยปฏิบัติพิธีการ ณ ด่านศุลกากรไปรษณีย์ในเขตกรุงเทพฯ หรือด่านศุลกากรอื่นที่มีอำนาจ ซึ่งอยู่ใกล้ที่สุดกับที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขที่จะฝากส่งนอกเขตกรุงเทพฯ

อย่างไรก็ตาม ขั้นตอนในการปฏิบัติสำหรับการนำเข้าสินค้า โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ได้นำมาใช้เพื่อพิธีการศุลกากรขาเข้า ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1.) ผู้นำเข้าบันทึกข้อมูลรายการสินค้าเข้าสู่คอมพิวเตอร์ของตน และส่งข้อมูลใบขนสินค้ามายังคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร
- 2.) คอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในใบขนสินค้า
- 3.) กรมศุลกากรออกใบขนสินค้าขาเข้า แล้วส่งต่อไปยังผู้นำเข้า โดยใบขนสินค้าแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ
 - 3.1) ใบขนสินค้าขาเข้าที่ไม่ต้องตรวจสอบพิธีการ (Green Line) ผู้นำเข้าสามารถนำไปขนสินค้าขาเข้าไปชำระภาษีอากรและรับการตรวจปล่อยสินค้าได้
 - 3.2) ใบขนสินค้าขาเข้าที่ต้องตรวจสอบพิธีการ (Red Line) ผู้นำเข้าต้องนำใบขนสินค้าไปติดต่อหน่วยงานประเมินอากร ณ ท่าที่นำสินค้าเข้า⁴⁸

⁴⁸ กรมศุลกากร, **พิธีการศุลกากร** [ออนไลน์], 2552. แหล่งที่มา

สำหรับขั้นตอนในการปฏิบัติสำหรับการส่งออกสินค้า โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ได้นำมาใช้เพื่อพิธีการศุลกากรขาออก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.) ผู้ส่งออกส่งใบข้อมูลขนสินค้าจากคอมพิวเตอร์ของตน ไปยังคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร

2.) คอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในใบขนสินค้าขาออก และออกใบขนสินค้าขาออกไปยังผู้ส่งออก โดยใบขนสินค้าแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1) ใบขนสินค้าขาออกที่ไม่ต้องตรวจสอบพิธีการ (Green Line) ผู้ส่งออกสามารถชำระอากรและนำสินค้าไปตรวจปล่อยเพื่อส่งสินค้าออกได้ โดยไม่ต้องพบเจ้าหน้าที่ประเมินอากร

2.2) ใบขนสินค้าขาเข้าที่ต้องตรวจสอบพิธีการ (Red Line) ผู้ส่งออกต้องนำใบขนสินค้าไปติดต่อหน่วยงานประเมินอากร ณ ท่าที่ผ่านพิธีการ⁴⁹

ทั้งนี้ สิ่งของส่งทางไปรษณีย์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ได้ดังนี้

1.) ไปรษณีย์ภัณฑ์ (Postal Item) หมายถึง บรรดาสิ่งของที่ส่งทางไปรษณีย์ ซึ่งฝากส่งตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของไปรษณีย์ภัณฑ์ แบ่งเป็น 5 ชนิด คือ จดหมายไปรษณีย์บัตร ของตีพิมพ์ พัสดุย่อย และเครื่องอ่านสำหรับคนเสียจักษุ

2.) พัสดุไปรษณีย์ (Parcel Post) หมายถึง หีบห่อ บรรดาสิ่งของตัวอย่างสินค้าหรือสินค้าที่ฝากส่งตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของพัสดุไปรษณีย์

3.) ไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (Express Mail Service : EMS) หมายถึง สิ่งต่างๆ เช่น ข่าวสาร เอกสารธุรกิจการค้า สิ่งพิมพ์ ตัวอย่างสินค้า เป็นต้น ซึ่งฝากส่งโดยใช้บริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษ

พระราชบัญญัติศุลกากร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการสาขาขนส่งและภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน มีดังนี้

1.) กรณีที่ของผ่านศุลกากร พนักงานศุลกากรมีสิทธิให้เปิดหีบห่อและตรวจของนั้นได้⁵⁰

⁴⁹ เรื่องเดียวกัน

⁵⁰ มาตรา 14 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

- 2.) กรณีที่ของยังไม่ได้ผ่านการตรวจ พนักงานศุลกากรมีสิทธิเก็บไว้ก่อนได้⁵¹
- 3.) ของที่นำเข้าหรือส่งออกทางไปรษณีย์ ต้องสำแดงและลงบัญชีให้ถูกต้อง⁵²
- 4.) พนักงานเจ้าหน้าที่อาจตรวจพัสดุไปรษณีย์ที่นำเข้าหรือส่งออกไปได้ และหากสงสัยว่าพัสดุนั้นยังมีได้เสียภาษี หรือเป็นของต้องจำกัด หรือเป็นของต้องห้าม จนกว่าผู้ส่งหรือผู้รับจะแสดงให้เห็นที่พอใจว่าพัสดุนั้นได้เสียภาษี หรือไม่เป็นของต้องจำกัด หรือไม่เป็นของต้องห้าม⁵³
- 5.) เครื่องบินที่บรรทุกสินค้ามาจากนอกประเทศ ต้องทำรายงานต่อเจ้าพนักงาน⁵⁴
- 6.) ก่อนนำของออกจากอารักขาของศุลกากร ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและวิธีการต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเสียภาษีอากรให้ครบถ้วน⁵⁵
- 7.) ก่อนส่งของออกนอกประเทศ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและวิธีการต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเสียภาษีอากรให้ครบถ้วน⁵⁶

โดยสรุปการส่งของทางไปรษณีย์ กรณีที่เป็นการนำเข้า จะถูกเปิดตรวจโดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรร่วมกับเจ้าหน้าที่ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อตรวจว่าเป็นของต้องจำกัด หรือของต้องห้ามหรือไม่ แล้วทำการประเมินภาษีต่อไป

ส่วนของที่ส่งออกนอกประเทศทางไปรษณีย์ หากไม่เข้าเงื่อนไขที่ต้องเสียภาษีสามารถส่งได้ทันที

ศูนย์วิทยพัทยาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁵¹ มาตรา 16 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

⁵² มาตรา 35 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

⁵³ มาตรา 37 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

⁵⁴ มาตรา 38 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

⁵⁵ มาตรา 40 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

⁵⁶ มาตรา 45 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

4.2.7 พระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติอาคารชุดมีครั้งแรกในปี พ.ศ. 2522 เดิมยังไม่มีบทบัญญัติให้คนต่างด้าวสามารถมีกรรมสิทธิ์ในห้องชุดได้ จนพระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 เพิ่มเติมมาตรา 19 ได้บัญญัติให้คนต่างด้าวและนิติบุคคลต่างด้าวสามารถถือกรรมสิทธิ์ในห้องชุดได้ แต่เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 40 ของเนื้อที่อาคารชุดทั้งหมด ต่อมารัฐบาลมีนโยบายฟื้นฟูธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ อันเนื่องมาจากวิกฤตเศรษฐกิจจึงมีการออกพระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ให้คนต่างด้าวสามารถถือกรรมสิทธิ์ห้องชุดได้ไม่เกินอัตราร้อยละ 49 ของเนื้อที่ห้องชุด และสามารถถือกรรมสิทธิ์ได้ถึงร้อยละ 100 สำหรับห้องชุดบางพื้นที่ ทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงภายใน 5 ปีนับแต่วันที่ 28 เมษายน 2542

พระราชบัญญัติฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม 2551 แบ่งออกเป็น 8 หมวด ดังนี้

- 1.) การจดทะเบียนอาคารชุด
- 2.) กรรมสิทธิ์ในห้องชุด
- 3.) หนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด
- 4.) การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม
- 5.) นิติบุคคลอาคารชุด
- 6.) การเลิกอาคารชุด
- 6/1) พนักงานเจ้าหน้าที่
- 7.) ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย
- 8.) บทกำหนดโทษ

หลักเกณฑ์คนต่างด้าวที่สามารถถือกรรมสิทธิ์ห้องชุดได้

- 1.) เป็นคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง
- 2.) เป็นคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

- 3.) เป็นนิติบุคคลซึ่งกฎหมายถือว่าเป็นคนต่างด้าวที่กำหนดไว้ใน มาตรา 97 และมาตรา 98 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย
- 4.) เป็นนิติบุคคลซึ่งเป็นคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 และได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
- 5.) คนต่างด้าวหรือนิติบุคคลที่กฎหมายถือว่าเป็นคนต่างด้าว ซึ่งนำเงินตราต่างประเทศ เข้ามาในราชอาณาจักร หรือถอนเงินจากบัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ หรือถอนเงินจากบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ⁵⁷

สำหรับมาตราที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการสาขาขนส่งและภาคบริการ ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน มีดังนี้

- 1.) นิยามของคำว่าอาคารชุด คือ อาคารที่บุคคลสามารถแยกการถือกรรมสิทธิ์ออกได้เป็นส่วนๆ โดยแต่ละส่วนประกอบด้วยกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนบุคคลและกรรมสิทธิ์ร่วมในทรัพย์สินส่วนกลาง⁵⁸
- 2.) คนต่างด้าวและนิติบุคคลต่างด้าวสามารถถือกรรมสิทธิ์ในห้องชุดได้ หากเป็น⁵⁹
 - 2.1) ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง
 - 2.2) ผู้ที่ได้รับอนุญาตเข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
 - 2.3) นิติบุคคลตามที่กำหนดในประมวลกฎหมายที่ดินและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย

⁵⁷ สถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาและพัฒนารอบแนวทางการประเมินผลกระทบจากการทำความตกลง FTA (กรุงเทพมหานคร : พัชรพิมพ์, 2551). หน้า 21.

⁵⁸ มาตรา 4 พระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

⁵⁹ มาตรา 19 พระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

2.4) นิติบุคคลตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2518 และได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

2.5) ผู้ที่นำเงินต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อชำระค่าห้องชุด

3.) อาคารชุดจะมีคนต่างด้าวหรือนิติบุคคลต่างด้าวถือกรรมสิทธิ์ในห้องชุดรวมได้ไม่เกิน 49% ของเนื้อที่ห้องชุดทั้งหมดในอาคารชุดนั้น⁶⁰

4.) คนต่างด้าวหรือนิติบุคคลต้องจำหน่ายห้องชุดหาก⁶¹

4.1) ได้รับกรรมสิทธิ์ในห้องชุดโดยการรับมรดกหรือประการอื่น เมื่อรวมกับห้องชุดที่ตนมีกรรมสิทธิ์อยู่แล้ว เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้

4.2) คนต่างด้าวตาม 4.1) ถูกเพิกถอนการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือใบสำคัญถิ่นที่อยู่ของคนต่างด้าวใช้ไม่ได้

4.3) คนต่างด้าวตาม 4.1) 4.2) และ 4.5) ถูกเนรเทศออกนอกราชอาณาจักร หรือถูกส่งไปประกอบอาชีพแทนการเนรเทศ

4.4) คนต่างด้าวตาม 4.2) ไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้อยู่ในราชอาณาจักร

4.5) นิติบุคคลตาม 4.4) ถูกเพิกถอนบัตรส่งเสริมการลงทุน

5.) นิติบุคคลที่มีสัญชาติไทย และมีกรรมสิทธิ์ในห้องชุด หากเปลี่ยนสภาพเป็นนิติบุคคลต่างด้าว และไม่เข้าเกณฑ์ตามมาตรา 19 ต้องแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน 60 วัน และจำหน่ายห้องชุดที่มีกรรมสิทธิ์อยู่ทั้งหมดภายใน 1 ปี⁶²

6.) นิติบุคคลที่มีสัญชาติไทย และมีกรรมสิทธิ์ในห้องชุด หากเปลี่ยนสภาพเป็นนิติบุคคลต่างด้าว และเข้าเกณฑ์ตามมาตรา 19 ถ้าต้องการมีกรรมสิทธิ์ในห้องชุดต่อไป ต้องแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน 180 วัน⁶³

ดังนั้น คนต่างด้าวหรือนิติบุคคลต่างด้าวที่ประสงค์จะมีกรรมสิทธิ์ในห้องชุด เพื่อดำเนินการทางธุรกิจ ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และไม่สามารถมี

⁶⁰ มาตรา 19 ทวิ พระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

⁶¹ มาตรา 19 เบญจ พระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

⁶² มาตรา 19 ทศ พระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

⁶³ มาตรา 19 เอกาทศ พระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

กรรมสิทธิ์ในห้องชุดรวมกันเกิน 49% ของเนื้อที่ห้องชุดทั้งหมดในอาคารชุดนั้นๆ นอกจากนี้ หากคนต่างด้าวหรือนิติบุคคลต่างด้าวมิได้มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้อีกต่อไป หรือครอบครองห้องชุดรวมแล้วเกิน 49% ต้องจำหน่ายห้องชุดที่ตนมีกรรมสิทธิ์นั้น

4.2.8 พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542

นโยบายการแข่งขันเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายเศรษฐกิจที่รัฐบาลให้ความสำคัญตลอดมา โดยตระหนักถึงความจำเป็นของการมีนโยบายการแข่งขันที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยในด้านการจัดสรรทรัพยากรในการผลิตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การกระตุ้นให้มีผู้ประกอบการรายใหม่ๆ เข้าสู่ตลาด การเพิ่มจำนวนการจ้างงานและการกระจายรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าและบริการได้อย่างหลากหลายในราคาที่ถูกลง ทั้งนี้ กฎหมายการแข่งขันทางการค้าเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการแข่งขันด้วย⁶⁴

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 ได้ปรับปรุงแก้ไขมาจากพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. 2522 สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1.) วัตถุประสงค์

- 1.1) เพื่อส่งเสริมให้ธุรกิจมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม
- 1.2) เพื่อป้องกันการผูกขาดทางการค้าและจำกัดการแข่งขัน

2.) ขอบเขต

ครอบคลุมธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การเงิน การประกันภัย และการบริการ ยกเว้นที่เกี่ยวกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ กลุ่มเกษตรกรสหกรณ์

⁶⁴ สำนักส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า, นโยบายการแข่งขันและสาระสำคัญของกฎหมายการแข่งขันทางการค้า (นนทบุรี : กระทรวงพาณิชย์, 2542). หน้า 1

พระราชบัญญัติฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 7 หมวด ดังนี้

- 1.) คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
- 2.) สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
- 3.) การป้องกันการผูกขาด
- 4.) การขออนุญาตและการพิจารณาอนุญาต
- 5.) การฟ้องคดีเรียกค่าเสียหาย
- 6.) การอุทธรณ์
- 7.) บทกำหนดโทษ

สำหรับมาตราที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการสาขาขนส่งและภาคบริการ ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน มีดังนี้

- 1.) ห้ามผู้ที่มีอำนาจเหนือตลาดกระทำการดังนี้⁶⁵
 - 1.1) กำหนดหรือรักษาระดับราคาค่าบริการอย่างไม่เป็นธรรม
 - 1.2) กำหนดเงื่อนไขในลักษณะที่เป็นการบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจอื่นที่เป็นลูกค้าต้นจำกัดการบริการ หรือการได้รับการบริการจากผู้ประกอบธุรกิจอื่น
 - 1.3) ระบุ งด หรือจำกัดการบริการโดยไม่มีเหตุอันควร
 - 1.4) แทรกแซงการประกอบธุรกิจของผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันควร
- 2.) ห้ามผู้ประกอบธุรกิจรวมธุรกิจ ซึ่งส่งผลให้เกิดการผูกขาดหรือความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน ทั้งนี้ การรวมธุรกิจมีลักษณะคือ⁶⁶
 - 2.1) ผู้บริการรวมกับผู้บริการ
 - 2.2) การซื้อสินทรัพย์ทั้งหมดหรือบางส่วนของผู้ประกอบธุรกิจอื่น เพื่อควบคุม บริหาร หรือจัดการ
 - 2.3) การซื้อหุ้นทั้งหมดหรือบางส่วนของผู้ประกอบธุรกิจอื่น เพื่อควบคุม บริหาร หรือจัดการ

⁶⁵ มาตรา 25 พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542

⁶⁶ มาตรา 26 พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542

3.) ห้ามผู้ประกอบการธุรกิจร่วมกันทำการผูกขาด ลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดการบริการ โดยมีลักษณะคือ⁶⁷

- 3.1) กำหนดราคาบริการเป็นอย่างเดียวกัน หรือจำกัดปริมาณการบริการ
- 3.2) ทำความตกลงร่วมเพื่อครอบครองหรือควบคุมตลาด
- 3.3) กำหนดท้องที่ที่ผู้ประกอบการธุรกิจแต่ละรายดำเนินการให้บริการ
- 3.4) กำหนดปริมาณของการบริการ เพื่อให้มีปริมาณต่ำกว่าความต้องการของตลาด
- 3.5) ลดคุณภาพของการบริการ ในอัตราค่าบริการที่เท่าเดิม หรือสูงขึ้น
- 3.6) แต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลเพียงผู้เดียวให้การบริการอย่างเดียวกัน
- 3.7) กำหนดเงื่อนไขหรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการบริการให้เป็นอย่างเดียวกัน

ทั้งนี้ หากความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-สหรัฐอเมริกา มีผลบังคับใช้ พระราชบัญญัติฉบับนี้จะมีส่วนสำคัญในการช่วยป้องกันมิให้เกิดการผูกขาดทางการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนจากผู้ประกอบการของสหรัฐอเมริกา เนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดห้ามผู้ประกอบการให้การให้บริการรายใหญ่ดำเนินการในลักษณะที่เป็นการผูกขาด ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งข้อห้ามตามพระราชบัญญัติฉบับนี้จะช่วยคุ้มครองผู้ประกอบการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนรายเล็ก หรือรายที่ไม่มีความสามารถทางการแข่งขันในการให้บริการ จากการถูกผูกขาดในการให้บริการของผู้ประกอบการสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผู้ให้บริการรายใหญ่และมีความสามารถในการแข่งขันสูง

⁶⁷ มาตรา 27 พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542

4.2.9 ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์ พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์ พ.ศ. ถูกร่างขึ้นในสมัยรัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อปี 2546 และผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาเมื่อปี 2548

เหตุผลในการยกร่างที่ระบุไว้ในกฎหมายฉบับนี้คือ พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่ประเทศไทยเปิดดำเนินการค้าอย่างเสรีกับนานาชาติ และการให้อำนาจรัฐผูกขาดกิจการไปรษณีย์ ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 50 ว่าด้วยเสรีภาพในการประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

นอกจากนั้น ผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการะบุว่า เป็นการลดภาระของรัฐในการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่ผู้ให้บริการไปรษณีย์พื้นฐานด้วย

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้คือ การเปิดเสรีกิจการไปรษณีย์ โดยตั้งคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์แห่งชาติ (กปช.) ขึ้นมากำกับดูแล และจัดตั้งระบบการอนุญาตให้ประกอบกิจการไปรษณีย์ เพื่อเปิดโอกาสให้เอกชนรายอื่นสามารถประกอบกิจการไปรษณีย์ได้ ทั้งนี้ กปช. มีอำนาจกำกับดูแลกิจการไปรษณีย์อย่างกว้างขวาง เริ่มจากการออกใบอนุญาต กำกับดูแล กำหนดบทยกโทรเลข กำหนดอัตราค่าบริการ วางแผนแม่บทกิจการไปรษณีย์ แต่มีข้อจำกัดการอิสระ และเปิดโอกาสให้อำนาจทางการเมืองเข้ามาแทรกแซงการแต่งตั้ง กปช. โดยผ่านอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีเนื้อหาที่ยกเลิกพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 ทั้งหมด เปิดเสรีกิจการไปรษณีย์ทุกชนิด บังคับให้ไปรษณีย์เปิดเครือข่ายเพื่อให้เอกชนเข้ามาดำเนินการ ตั้งคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์แห่งชาติ โดยให้อำนาจกำกับดูแลและกำหนดบทยกโทรเลขแทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

หากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้ จะเกิดการแข่งขันเสรีในตลาดการสื่อสาร จดหมาย ไปรษณีย์บัตร ซึ่งเป็นรายได้หลักถึงร้อยละ 80 ของไปรษณีย์ที่มาจากส่วนนี้

จะกระทบต่อความอยู่รอดของไปรษณีย์โดยตรง อีกทั้ง การให้เอกชนดำเนินงานในรูปแบบธุรกิจ มุ่งให้บริการในพื้นที่ที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ ดังนั้น การให้บริการจะไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่⁶⁸

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แบ่งออกเป็น 11 หมวด ได้แก่

- 1.) องค์กรกำกับดูแล
- 2.) การจัดทำและการดำเนินการตามแผนแม่บทกิจการไปรษณีย์
- 3.) การประกอบกิจการไปรษณีย์
- 4.) การรับส่งไปรษณีย์ภัณฑ์
- 5.) การขอใช้และเชื่อมต่อเครือข่ายไปรษณีย์
- 6.) ฐานนิติและตัวแลกเปลี่ยนไปรษณีย์
- 7.) ตราไปรษณียากร
- 8.) สิทธิของผู้ใช้บริการ
- 9.) การกำกับดูแล
- 10.) การบังคับทางปกครอง
- 11.) บทกำหนดโทษ

พระราชบัญญัติฉบับนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการสาขาขนส่งและภาค บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ถ้วน มีดังนี้

- 1.) นิยามที่สำคัญ ได้แก่⁶⁹

กิจการไปรษณีย์ คือ การดำเนินการต่างๆเกี่ยวกับการรับ รวบรวม ส่ง แจก และส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์

ไปรษณีย์ภัณฑ์ คือ จดหมาย ไปรษณีย์บัตร ของตีพิมพ์ทุกชนิด พัสดุ ไปรษณีย์ ฐานนิติ ตัวแลกเปลี่ยนไปรษณีย์ หรือวัตถุอย่างอื่นที่นำมาใช้ในการสื่อสารทางไปรษณีย์

- 2.) กำหนดให้มีคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์แห่งชาติ หรือ กปช.⁷⁰

⁶⁸ สยามธุรกิจ, ไอซีทีเวิลด์ออนไลน์ พ.ร.บ. ไปรษณีย์ไทยอีกรอบ [ออนไลน์], สิงหาคม 2551. แหล่งที่มา

www.siamturakij.com/home/news/display_news.php?news_id=413330505

⁶⁹ มาตรา 5 ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์ พ.ศ.

⁷⁰ มาตรา 7 ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์ พ.ศ.

3.) ก่อนเปิดรับคำขอใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์ ต้องมีกฎกระทรวง โดยคำแนะนำของ กปช. ในเรื่องต่อไปนี้⁷¹

- 3.1) ประเภทกิจการไปรษณีย์ที่ต้องรับใบอนุญาต
- 3.2) หลักเกณฑ์การขอรับใบอนุญาต
- 3.3) การให้บริการไปรษณีย์พื้นฐาน โดยมีรายละเอียด

ดังนี้⁷²

- 3.3.1) ประเภทของบริการไปรษณีย์พื้นฐาน
- 3.3.2) อัตราค่าบริการไปรษณีย์พื้นฐาน
- 3.3.3) หลักเกณฑ์การได้รับเงินอุดหนุน
- 3.3.4) การจัดสรรรายได้จากการประกอบกิจการไปรษณีย์ของผู้ได้รับอนุญาตที่มีให้บริการพื้นฐาน และการนำส่งเข้ากองทุน เพื่อนำไปดำเนินการจัดทำบริการไปรษณีย์พื้นฐานตามแผนแม่บท

3.4) ค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการกิจการไปรษณีย์

4.) ผู้ที่ประสงค์ประกอบกิจการไปรษณีย์ต้องได้รับอนุญาตจาก กปช.⁷³

ใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

4.1) ใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์ทั่วไป สำหรับผู้ที่มีเครือข่ายไปรษณีย์เป็นของตนเองครอบคลุมพื้นที่ไม่น้อยกว่าพื้นที่ที่ กปช. กำหนด มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์ทุกประเภท

4.2) ใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์เฉพาะประเภท สำหรับผู้ที่มีหรือไม่มีเครือข่ายไปรษณีย์เป็นของตนเอง มีวัตถุประสงค์ให้บริการเฉพาะไปรษณีย์ภัณฑ์บางประเภท หรือให้บริการเฉพาะกลุ่มบุคคล หรือให้บริการเฉพาะการรับ รวบรวม หรือการส่งต่อไปรษณีย์ภัณฑ์

5.) คุณสมบัติผู้ขอรับใบอนุญาต ต้องมิใช่คนต่างด้าว และสัดส่วนการถือหุ้นของบุคคลสัญชาติไทยต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น และกรรมการไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ต้องมีสัญชาติไทย⁷⁴

⁷¹ มาตรา 19 ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์ พ.ศ.

⁷² มาตรา 20 ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์ พ.ศ.

⁷³ มาตรา 21 ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์ พ.ศ.

⁷⁴ มาตรา 22 ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์ พ.ศ.

กล่าวโดยสรุป ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กล่าวถึงความจำเป็นในการจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลแยกจากผู้ให้บริการไปรษณีย์หลักคือ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และจัดตั้งระบบการอนุญาตการประกอบกิจการไปรษณีย์ เพื่อให้เอกชนสามารถประกอบกิจการไปรษณีย์ได้ ทั้งนี้ ใบอนุญาตการประกอบกิจการไปรษณีย์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.) ใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์ทั่วไป ซึ่งอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบการกิจการที่มีเครือข่ายไปรษณีย์เป็นของตนเอง และมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการรับ รวบรวม ส่งจ่าย และส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์ทุกประเภท ผู้รับใบอนุญาตประเภทนี้สามารถประกอบกิจการไปรษณีย์ได้ทุกประเภท และอาจเป็นผู้ให้บริการไปรษณีย์พื้นฐานได้ และ

2.) ใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์เฉพาะประเภท คือ ใบอนุญาตประกอบกิจการที่มีเครือข่ายหรือไม่มีเครือข่ายไปรษณีย์เป็นของตนเอง และมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการบางประเภท หรือให้บริการเฉพาะกลุ่มบุคคล หรือให้บริการเฉพาะการรับ รวบรวม หรือการส่งต่อไปรษณีย์ภัณฑ์เท่านั้น

บริการไปรษณีย์พื้นฐาน ผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมแตกต่างจากอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงไม่ได้ แต่ถ้าเป็นบริการอื่น ต้องอยู่ภายใต้กรอบอัตราขั้นสูงหรือขั้นต่ำ

นอกจากนี้ กปช. ต้องออกใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์ให้แก่บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด ตามที่มีอยู่ในวันที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ โดย กปช. อาจกำหนดเงื่อนไขการประกอบกิจการได้ตามความเหมาะสม คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนที่ได้รับบริการอยู่เดิม

สำหรับการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน จากเดิมที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ผู้ผูกขาดในส่วนของการจดหมายและไปรษณีย์บัตร หากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้บังคับใช้ โดยกำหนดให้ กปช. เป็นผู้อนุญาตการประกอบกิจการไปรษณีย์ ส่งผลให้เอกชนอาจมีโอกาสในการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในทุกประเภท ตลอดจนจดหมายและไปรษณีย์บัตรได้ ภายใต้การอนุญาตของ กปช.

อย่างไรก็ตาม เอกชนต่างด้าวไม่สามารถขอใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์ได้ เนื่องจากมีข้อกำหนดเรื่องสัญชาติของนิติบุคคลที่สามารถขอรับใบอนุญาตได้ว่า ต้องมีสัญชาติไทย หรือเป็นนิติบุคคลที่มีสัดส่วนการถือหุ้นโดยบุคคลสัญชาติไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ฉะนั้น ผู้ประกอบการสหรัฐอเมริกาจึงไม่สามารถขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์ได้

4.3 กฎหมายสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องกับภาคบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

การบริการด้านไปรษณีย์ในประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ USPS (United States Postal Service) เป็นหน่วยงานอิสระของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ทำหน้าที่ให้บริการด้านไปรษณีย์ในสหรัฐอเมริกา เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 1775 ในสมัยประธานาธิบดี Benjamin Franklin ภายหลังจากที่ Second Continental Congress มีมติจัดตั้ง Post Office Department และแต่งตั้ง Postmaster General เป็นผู้ดูแลกรมไปรษณีย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางของสหรัฐอเมริกาที่เก่าแก่ที่สุดเป็นลำดับที่สอง จากนั้นในปี 1792 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น Post Office Department (U.S.P.O.D.) ต่อมาในปี 1971 ได้ปฏิรูปองค์กรให้เป็นหน่วยงานอิสระของรัฐบาล และได้รับการปรับปรุงพัฒนาจนกระทั่งกลายเป็น United States Postal Service โดยภารกิจหลักของ USPS คือ หน้าที่ในการให้บริการด้านไปรษณีย์ เพื่อรวมชาติให้เป็นหนึ่งเดียว ผ่านทางบุคคล การศึกษา วรรณกรรม และธุรกิจ ทั้งนี้ การให้บริการนั้น ต้องมีความพร้อม ความน่าเชื่อถือ และประสิทธิภาพแก่ทุกพื้นที่และทุกชุมชน

Article 1 section 8 clause 7 แห่งรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา กำหนดให้สภาองเกรสมีอำนาจในการจัดตั้งที่ทำการไปรษณีย์ และสภาองเกรสผูกขาดเกี่ยวกับการอนุญาตการส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะการส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ของเอกชนหรือรัฐในรูปแบบใดก็ตาม ไม่สามารถจัดตั้งได้ ถ้าไม่ได้รับอนุญาตจากสภาองเกรส โดยสภาองเกรสมีอำนาจในการตัดสินใจว่า ควรให้ผู้ให้บริการรายอื่นแข่งขันการบริการด้านไปรษณีย์กับ USPS หรือไม่

หน้าที่ของ USPS คือ การให้บริการด้านการไปรษณีย์ที่มีความน่าเชื่อถือในอัตราค่าบริการที่เหมาะสม โดย USPS จะมีข้อกำหนดด้านหน้าที่การบริการในหลายขอบเขต ได้แก่ ขอบเขตทางภูมิศาสตร์ ขอบเขตของผลิตภัณฑ์ การเข้าถึงการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ความสำเร็จของการจัดส่ง อัตราค่าบริการที่แน่นอนและเหมาะสม คุณภาพของการบริการ และความปลอดภัยของไปรษณีย์ภัณฑ์

อย่างไรก็ดี FedEx และ UPS (United Parcel Service) เป็นผู้แข่งขันโดยตรงกับ USPS ในการบริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนและพัสดุภัณฑ์ แต่มิได้รับอนุญาตสำหรับการให้บริการจัดส่งจดหมายธรรมดา เนื่องจาก USPS เป็นผู้ผูกขาดการบริการดังกล่าว

นอกจากนั้น DHL เคยเป็นผู้แข่งขันรายที่สาม แต่ได้ยกเลิกการให้บริการด้านการจัดส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ในสหรัฐอเมริกา เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2009

U.S. Postal Inspection Service (USPIS) เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่คุ้มครองการให้บริการไปรษณีย์ของสหรัฐอเมริกา ลูกจ้างและลูกค้าของ USPS จากการคุกคามทางอาชญากรรม และคุ้มครองระบบไปรษณีย์ของสหรัฐอเมริกาจากการใช้ในทางอาชญากรรม ทั้งนี้ USPIS มีอำนาจในการควบคุมการผูกขาดกิจการของ USPS ด้วยการค้นหาและยึดกิจการที่ต้องสงสัยว่าดำเนินการจัดส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ที่มีใช้ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

บริการหลักของ USPS คือ Shipping and Mailing ภายในประเทศ ประกอบด้วย

- (1) Express Mail คือ บริการที่รับประกันว่า สิ่งของที่จัดส่งจะถึงผู้รับในวันถัดไป โดยการบริการประเภทนี้ ให้บริการเฉพาะภายในประเทศเท่านั้น
- (2) First Class Mail คือ บริการจัดส่งจดหมาย ไปรษณียบัตร เอกสาร และพัสดุขนาดเล็กที่น้ำหนักไม่เกิน 368.55 กรัม ใช้เวลาในการจัดส่ง 2-3 วัน
- (3) Priority Mail คือ บริการจัดส่ง จดหมาย ไปรษณียบัตร เอกสาร และพัสดุน้ำหนักที่น้ำหนักไม่เกิน 368.55 กรัม ให้ถึงผู้รับภายในเวลา 2 - 3 วัน โดยไม่รับประกัน
- (4) Third Class Mail คือ บริการจัดส่งเอกสารสิ่งตีพิมพ์ประเภทใบปลิว หรือแผ่นพับโฆษณาจำนวนมาก
- (5) Parcel Post คือ บริการจัดส่งพัสดุน้ำหนักใหญ่ ที่มีน้ำหนักมากกว่า 368.55 กรัม แต่ไม่เกิน 31.8 กิโลกรัม เป็นบริการที่ช้าที่สุด แต่ถูกที่สุดสำหรับการจัดส่งพัสดุ
- (6) Bound Printed Matter คือ บริการจัดส่งเอกสาร สิ่งพิมพ์ ที่มีน้ำหนักไม่เกิน 6.8 กิโลกรัม
- (7) Periodicals Mail คือ บริการจัดส่งหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสิ่งตีพิมพ์อื่น
- (8) Media Mail คือ บริการจัดส่งหนังสือ CDs DVDs หรือวิดีโอที่มีน้ำหนักไม่เกิน 31.8 กิโลกรัม
- (9) Library Mail คือ บริการจัดส่งสิ่งของ หนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ระหว่างสถาบันการศึกษาทั่วประเทศ

สำหรับบริการไปรษณีย์ระหว่างประเทศนั้น ในอดีต USPS ได้แบ่งหมวดหมู่เป็น

- (1) Airmail (Letter Post)
- (2) Economy Parcel Post
- (3) Airmail Parcel Post
- (4) Global Priority
- (5) Global Express
- (6) Global Express Guaranteed mail

ต่อมาในเดือนพฤษภาคม 2007 USPS ได้ปรับชื่อของการให้บริการไปรษณีย์ระหว่างประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับระบบการขนส่งภายในประเทศ ดังนี้

- (1) Airmail เปลี่ยนชื่อเป็น First Class Mail International
- (2) Airmail Parcel Post ยกเลิกการดำเนินการ และถูกแทนที่โดย Priority Mail International
- (3) Global Express เปลี่ยนชื่อเป็น Express Mail International
- (4) Global Express Guaranteed Mail ยังคงใช้ชื่อเดิม
- (5) Economy Parcel Post ยกเลิกการให้บริการระหว่างประเทศ

การให้บริการที่มีระบบติดตามตรวจสอบคือ Express และ Express Guaranteed นอกจากนี้ Priority Mail International ใช้ระบบอัตราค่าบริการแบบคงที่ การบริการไปรษณีย์ระหว่างประเทศเหล่านี้ สามารถจัดส่งจดหมายและไปรษณียภัณฑ์ไปได้ยังทุกแห่งทั่วโลก ทั้งนี้ การที่ USPS สามารถให้การบริการได้กว้างขวางครอบคลุมเช่นนี้ สืบเนื่องมาจากการทำสัญญากับผู้ให้บริการจัดส่งไปรษณียภัณฑ์เอกชนคือ FedEx

ทั้งนี้ USPS ผูกขาดการจัดส่งไปรษณียภัณฑ์ประเภท First Class และ Third Class ภายในประเทศ อย่างไรก็ดี บริษัทไปรษณีย์เอกชนได้รับอนุญาตให้ดำเนินการบริการจัดส่งด่วนแบบข้ามคืนได้ แต่ประชาชนยังคงนิยมใช้บริการ Express Mail ของ USPS เพราะประหยัดและสะดวก

ปัจจุบันกิจการไปรษณีย์ของสหรัฐอยู่ภายใต้กฎหมายกลาง คือ Title 39 of the United States Code (USC 39) กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดอำนาจและภารกิจของกิจการไปรษณีย์สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีชื่อว่า United States Postal Services (USPS) ซึ่งเป็นหน่วยงาน

กึ่งรัฐบาล (Qua-si governmental independent establishment) มีอำนาจผูกขาดในกิจการไปรษณีย์เช่นเดียวกับบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และการให้บริการทั่วประเทศ ในขณะเดียวกันได้รับสิทธิพิเศษที่ไม่ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐบาลอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ USPS จึงสามารถนำรายได้มาอุดหนุนกิจการไปรษณีย์เพื่อให้บริการในราคาถูกแก่ประชาชน โดยอำนาจผูกขาดดังกล่าวได้รับการยกเว้นตามกฎหมายป้องกันการผูกขาดของสหรัฐอเมริกาอีกด้วย

สำหรับงบประมาณในแต่ละปีของ USPS ส่วนหนึ่งมาจากการจัดสรรจากรัฐบาล อีกส่วนหนึ่งมาจากการจำหน่ายดวงตราไปรษณียากร ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และการให้บริการด้วยไปรษณีย์ โดยในรายงานงบประมาณประจำปีของ USPS จะระบุถึงเงินที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลไว้⁷⁵ แต่เงินจัดสรรดังกล่าว มิใช่ส่วนสำคัญ เนื่องจาก USPS ได้รับประมาณ 100 ล้านดอลลาร์ต่อปี หรือประมาณ 0.13% ของงบประมาณของ USPS ที่มี 75 พันล้านยูเอสดอลลาร์ ทั้งนี้ งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้แก่ USPS นั้น เพื่อเป็นการชดเชยแก่การบริการด้านไปรษณีย์โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายแก่ผู้พิการทางสายตา และการเลือกตั้งจากผู้ที่อาศัยในต่างประเทศ

ผลประกอบการของ USPS มีผลกำไรในช่วงปี 2004-2006 แต่เมื่อปี 2007 เป็นต้นมา USPS มีผลประกอบการขาดทุน โดยระหว่างปี 2005-2009 มีหนี้เพิ่มขึ้นจาก 0 ยูเอสดอลลาร์ มาเป็น 102 ยูเอสดอลลาร์ ทั้งนี้ USPS สามารถมีหนี้สินได้ 15 พันล้านยูเอสดอลลาร์ ตามที่ United States Code Title 39⁷⁶ กำหนดไว้⁷⁷

นอกจากนั้น กฎหมายเปิดตลาดแก่การขนส่งระหว่างประเทศ และได้ให้อำนาจ USPS อนุญาตให้สิทธิการขนส่งจดหมาย (Transportation of mail) แก่ผู้ประกอบการเอกชน หรือหน่วยงานของรัฐบาล ไม่ว่าจะทางอากาศ ทางบก หรือทางน้ำ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความรวดเร็ว เหมาะสมของรูปแบบการขนส่งเป็นหลัก ในกรณีที่ USPS ทำสัญญาอนุญาตให้สัมปทานแก่เอกชน เอกชนดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองจาก Surface Transportation Board โดยสัญญาดังกล่าวมีอายุ 4 ปี นอกจากนี้ การขนส่งตามสัญญาจะมีเงื่อนไขบังคับ เช่น การขนส่งไปรษณีย์ทางอากาศระหว่างประเทศ ต้องขนส่งไปรษณีย์มีน้ำหนัก

⁷⁵ Wilton D. Alston, What would happen if the Post office had Competition? [Online], 2009. Available from www.lewrockwell.com/alston/alston21.html

⁷⁶ United States Code Title 39 ข้อ 2005 (a) (2) (c)

⁷⁷ Kevin R. Kosar, "The U.S. Postal Service's Financial Condition : Overview and Issues for Congress," Congressional Research Service Report for Congress (March 2010): 1-2.

รวมไม่น้อยกว่า 750 ปอนด์ในแต่ละเที่ยวบิน โดยในจำนวนดังกล่าวจะต้องมีจดหมาย (letter mail) ไม่เกินร้อยละ 5 เป็นต้น

ประเด็นที่น่าสนใจก็คือ บริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษ แม้จะไม่มีกฎหมายโดยเฉพาะ แต่จากข้อมูลตารางข้อผูกพัน ที่ยื่นโดยสหรัฐอเมริกาต่อ WTO ได้ผูกพันที่จะเปิดตลาดในบริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษ เพื่อให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้าไปประกอบกิจการในสหรัฐอเมริกา ยกเว้นเฉพาะบริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษที่เป็นจดหมาย (letter) เท่านั้น ดังนั้น จากทำที่ดังกล่าว สหรัฐอเมริกาจึงผูกขาดในกิจการส่วนนี้ต่อไป ขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นว่าเอกชนสหรัฐอเมริกามีความสามารถในการแข่งขันในการบริการที่สูงและพร้อมที่จะแข่งขันกับผู้ประกอบการต่างชาติ ในด้านบริการการจัดส่งพัสดุไปรษณีย์ด่วนพิเศษ⁷⁸

นอกจาก United States Code Title 39 ซึ่งเป็นกฎหมายกลางที่ควบคุมการประกอบกิจการไปรษณีย์ของสหรัฐอเมริกาแล้ว ยังมีกฎหมายเฉพาะอีกฉบับหนึ่งที่ควบคุมการดำเนินกิจการด้านไปรษณีย์ของสหรัฐอเมริกาคือ Postal Accountability and Enhancement Act โดยมีรายละเอียดพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

4.3.1 Postal Accountability and Enhancement Act

Postal Accountability and Enhancement Act หรือ Postal Act เป็นกฎหมายที่ทำหน้าที่ในการควบคุมการดำเนินกิจการไปรษณีย์ของสหรัฐอเมริกา

ภารกิจหลักของไปรษณีย์สหรัฐอเมริกาคือ สร้างความน่าเชื่อถือและความสามารถในการบริการด้านไปรษณีย์ระดับสากล

การไปรษณีย์ของสหรัฐอเมริกามีมานานกว่า 230 ปี โดยพัฒนาตามความต้องการของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย ทั้งนี้ การไปรษณีย์ ต้องรักษาไว้ซึ่งการบริการที่ครอบคลุม หน้าที่ที่มีลักษณะเฉพาะ การคุ้มครองโดยเฉพาะ เพื่อคงไว้ซึ่งหน้าที่ต่างๆ

หลักการของหน้าที่ในการให้บริการ ปรากฏในรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา โดยบทบาทของการไปรษณีย์คือ การให้บริการสาธารณะ ซึ่งเป็นภารกิจหลักตามที่ระบุไว้ใน

⁷⁸ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการการจัดทำเขตการค้าเสรีไทย-สหรัฐอเมริกาในภาคการขนส่งและโลจิสติกส์. มิถุนายน 2548, หน้า 32-33.

United States Code Title 39 ข้อ 101 (a) ซึ่งกล่าวว่า การไปรษณีย์มีหน้าที่พื้นฐานในการให้บริการด้านไปรษณีย์ เพื่อรวมชาติเข้าเป็นหนึ่งเดียว ผ่านทางบุคคล การศึกษา วรรณกรรม และธุรกิจ รวมทั้งจัดให้การบริการไปรษณีย์เป็นการบริการที่มีความพร้อม เชื่อถือได้ และมีประสิทธิภาพ ไปยังทุกพื้นที่และทุกชุมชน⁷⁹

จากบทบัญญัติใน 39 U.S.C. 101 (a) แสดงให้เห็นว่า หน้าที่พื้นฐานของการไปรษณีย์คือ การให้บริการด้านไปรษณีย์ไปยังทั่วทุกพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อกำหนดไว้ เช่นนี้ การไปรษณีย์จึงต้องมีหลักการในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ 39 U.S.C. กำหนดเอาไว้ ดังจะได้กล่าวในลำดับต่อไป

สาระสำคัญของ Postal Act มีดังนี้

Postal Act แบ่งออกเป็น 10 title ได้แก่

- 1.) คำจำกัดความ
- 2.) กฎระเบียบ
- 3.) มาตรฐานการบริการ
- 4.) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการแข่งขันอย่างเป็นธรรม
- 5.) ข้อกำหนดทั่วไป
- 6.) การส่งเสริมการออกกฎระเบียบ
- 7.) การประเมินผล
- 8.) กองทุนปลดเกษียณและสุขภาพ
- 9.) ค่าชดเชยสำหรับการบาดเจ็บจากการทำงาน
- 10.) อื่นๆ

มาตรการในการดำเนินกิจการไปรษณีย์ที่ถูกกำหนดไว้โดย Postal Act สามารถพิจารณาได้ดังนี้

นิยามของคำว่าบริการไปรษณีย์คือ การจัดส่งจดหมาย สิ่งตีพิมพ์ หรือพัสดุภัณฑ์ รวมทั้งการยอมรับ การจัดเก็บ การคัดเลือกประเภท การขนส่ง หรือการดำเนินการอื่นใด

⁷⁹

United states postal service, Report On Universal Postal Service and The Postal Monopoly (Washington D.C. : USPS, 2008). p.5-6.

ส่วนนิยามของคำว่าผลิตภัณฑ์หมายถึง การให้บริการไปรษณีย์ ด้วยอัตราราคาที่มีความชัดเจน หรือมีลักษณะทางการตลาดเฉพาะตัว

ทั้งนี้ Postal Act แบ่งการบริการด้านไปรษณีย์ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ Market Dominant Products และ Competitive Products โดย Competitive Products จะมีกฎระเบียบน้อยกว่า Market Dominant Products ซึ่ง Market Dominant Products จะจำกัดการเปลี่ยนแปลงของราคาประจำปีตามประเภท โดยมีปัจจัยคือ จำนวนของเป้าหมาย องค์ประกอบ และความต้องการ เป็นปัจจัยกำหนดราคาและประเภท ทั้งนี้ การกำหนดราคาและประเภทต้องเป็นไปอย่างเป็นธรรมและสมเหตุสมผล สำหรับ Competitive Products การไปรษณีย์มีอำนาจจัดการและกำหนดราคา อีกทั้ง Competitive Products ต้องช่วยเหลือตัวเอง ซึ่งการไปรษณีย์เป็นผู้กำหนดราคา โดยต้องสนองต่อเงื่อนไขของตลาด และการไปรษณีย์เป็นผู้กำหนดมาตรฐานการบริการสำหรับ Competitive Products อีกด้วย⁸⁰ โดยแต่ละประเภทมีค่านิยามไว้ดังนี้

Market Dominant Product ได้แก่⁸¹

- 1.) จดหมายระดับ first class และพัสดุภัณฑ์ชนิดปิดผนึก
- 2.) การ์ดระดับ first class
- 3.) นิตยสาร
- 4.) ไปรษณีย์ภัณฑ์ทั่วไป
- 5.) พัสดุภัณฑ์ขึ้นเดียว
- 6.) ไปรษณีย์ภัณฑ์ประเภทสื่อ
- 7.) สิ่งตีพิมพ์
- 8.) ไปรษณีย์ภัณฑ์สำหรับห้องสมุด
- 9.) บริการพิเศษ
- 10.) ไปรษณีย์ภัณฑ์ระหว่างประเทศขึ้นเดียว

โดยคณะกรรมการที่ทำหน้าที่กำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการไปรษณีย์ ต้องออกกฎระเบียบเพื่อบังคับใช้กับ Market Dominant Products เหล่านี้ โดยมีเป้าหมายคือ⁸²

⁸⁰ เรื่องเดียวกัน, p.11-12.

⁸¹ 39 U.S.C. 3621

⁸² 39 U.S.C. 3622(b)

- ประสิทธิภาพ
- 1.) เพิ่มการกระตุ้น เพื่อให้เกิดการลดราคา และเพิ่ม
 - 2.) สร้างอัตราค่าบริการที่มีความแน่นอน
 - 3.) คงไว้ซึ่งมาตรฐานด้านคุณภาพการบริการ
 - 4.) อนุญาตให้ราคาของการบริการไปรษณีย์มีความยืดหยุ่น
 - 5.) รับประกันรายได้ที่เหมาะสม รวมถึงการคงไว้ซึ่งการเงินที่มั่นคง
 - 6.) ลดภาระจากฝ่ายบริหาร และเพิ่มความโปร่งใสของกระบวนการคิดอัตราค่าบริการ
 - 7.) พัฒนาการรักษาความปลอดภัยของการไปรษณีย์ และยับยั้งการก่อการร้าย
 - 8.) คงไว้ซึ่งอัตราค่าบริการและการจัดประเภทที่เป็นธรรมและมีเหตุผล
 - 9.) จัดสรรราคาทั้งหมดของการบริการไปรษณีย์อย่างเหมาะสมระหว่าง Market Dominant Products และ Competitive Products

สำหรับ Competitive Products ได้แก่⁸³

- 1.) ไปรษณีย์ภัณฑ์ชนิดเอกสิทธิ์
- 2.) ไปรษณีย์ภัณฑ์ชนิดเร่งด่วน
- 3.) พัสดุนขนาดใหญ่
- 4.) ไปรษณีย์ภัณฑ์ระหว่างประเทศขนาดใหญ่
- 5.) โทรเลข

ดังจะเห็นได้ว่า กฎหมายให้ความสำคัญต่อ Market Dominant Products มากกว่า Competitive Products โดยมีกรรมวิธีการทำหน้าที่ในการออกกฎระเบียบด้านอัตราค่าบริการและการแบ่งประเภทของ Market Dominant Products ซึ่งต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นธรรมและสมเหตุสมผล อีกทั้ง มาตรฐานของการให้บริการสำหรับ Market

⁸³ 39 U.S.C. 3631

Dominant Products ต้องผ่านกระบวนการออกกฎที่เป็นขั้นตอน ซึ่งแตกต่างจาก Competitive Products ที่กฎหมายให้อำนาจแก่การไปรษณีย์ในการกำหนดราคาและจัดการด้านอื่นๆ

สำหรับมาตรฐานของการให้บริการนั้น มีเป้าหมายดังต่อไปนี้

- 1.) พัฒนาคุณภาพของการบริการไปรษณีย์ ทั้งแก่ผู้ส่งและผู้รับ
- 2.) รักษาไว้ซึ่งการเข้าถึงการบริการไปรษณีย์อย่างมีประสิทธิภาพของทุกชุมชน รวมทั้งในเขตชนบท หรือเขตที่ทำการไปรษณีย์ไม่สามารถจัดตั้งได้
- 3.) รับประกันต่อผู้ใช้บริการไปรษณีย์ด้านการจัดส่งที่มีความน่าเชื่อถือ รวดเร็ว และมีอัตราค่าบริการที่สมเหตุสมผล
- 4.) จัดระบบของมาตรการ Market Dominant Products เฉกเช่นเป็นมาตรการพื้นฐานของการบริการไปรษณีย์

ไปรษณีย์ของสหรัฐอเมริกาต้องให้บริการที่มีความเชื่อถือได้ในระดับสากล และให้บริการในอัตราค่าบริการที่เหมาะสม ในขณะเดียวกัน ต้องดำเนินการพัฒนาความสามารถขององค์กรในการดำเนินงานในลักษณะใกล้เคียงกัน และการเจริญเติบโต และนวัตกรรมด้านการไปรษณีย์ โดยพิจารณาได้ดังนี้

- 1.) โครงสร้างในด้านราคาและกฎระเบียบ ได้แก่
 - 1.1) สร้างความยืดหยุ่นเพื่อรองรับต่อตลาดและเงื่อนไข และความต้องการของลูกค้า
 - 1.2) กระตุ้นการบริการไปรษณีย์และผู้ดำเนินการด้านการไปรษณีย์ เพื่อพัฒนาระบบไปรษณีย์ของประเทศให้มีประสิทธิภาพ
 - 1.3) สนับสนุนการเลือกบริษัทที่ดีที่สุด เช่น การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน และจัดหาบริษัทใหม่ให้สอดคล้องต่อความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อรองรับการกระตุ้นระบบไปรษณีย์
 - 1.4) ส่งเสริมความซื่อสัตย์ ความประหยัด การจัดการที่มีประสิทธิภาพ
 - 1.5) อนุญาตให้มีการแข่งขันทางด้านผลิตภัณฑ์ของการไปรษณีย์ เพื่อให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม
 - 1.6) สร้างความเชื่อมั่นให้เกิดรายได้ที่เหมาะสมในการสนับสนุนเครือข่ายและอัตราค่าบริการ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

1.7) กำหนดราคาและการแบ่งประเภทอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ และลดอุปสรรคจากฝ่ายบริหารของคู่สัญญาทุกฝ่าย

2.) กำหนดมาตรฐานด้านการบริการ ประกอบด้วย การให้บริการในระดับสากล โดยมีอัตราค่าบริการที่เหมาะสม ซึ่งช่วยส่งเสริมคุณค่าของการบริการไปรษณีย์ และรับประกันความน่าเชื่อถือในการจัดส่งแก่ลูกค้า และความรวดเร็ว ผ่านมาตรการที่โปร่งใส

3.) ประสานงานกับ Postal Regulatory Commission และผู้เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อสร้างความโปร่งใสด้านการเงิน โดยการปรับปรุงคุณภาพของระบบข้อมูลด้านการไปรษณีย์ผ่านการรับรอง และการส่งเสริมผลทางด้านราคา⁸⁴

นอกจากนี้ ลักษณะของการบริการและข้อกำหนดด้านหน้าที่การบริการของไปรษณีย์สหรัฐอเมริกา กำหนดไว้หลายด้าน ได้แก่ ขอบเขตของการให้บริการ อัตราค่าบริการที่เหมาะสมและแน่นอน ความถี่ของการจัดส่ง คุณภาพและประสิทธิภาพของการบริการ การเข้าถึงการบริการและการบริการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง และขอบเขตทางภูมิศาสตร์ ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

หน้าที่ของการไปรษณีย์คือ การให้บริการไปรษณีย์ ตามที่กำหนดไว้ใน United States Code Title 39 ข้อ 101 และ 403 ซึ่งหน้าที่เหล่านี้สามารถจำแนกออกเป็นประเภทได้ดังนี้⁸⁵

1.) ขอบเขตของการให้บริการ

1.1) การรับ การส่งต่อ และการนำส่งสิ่งพิมพ์และสิ่งเขียน พัสตุ และสิ่งอื่นที่คล้ายกัน⁸⁶

จาก 39 U.S.C. กำหนดถึงหน้าที่ของการไปรษณีย์ว่า ต้องดำเนินการวางแผน พัฒนา ส่งเสริม และจัดให้มีการบริการด้านไปรษณีย์ที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ โดยมีอัตราค่าบริการที่สมเหตุสมผล อีกทั้ง มาตรการในการให้บริการสำหรับสิ่งเขียน สิ่งพิมพ์ พัสตุ และสิ่งอื่นที่คล้ายกันนั้น ต้องเป็นมาตรการที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ทั้งนี้ การไปรษณีย์ต้องให้บริการทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา ตลอดจนดินแดนที่เป็นอาณาเขตและดินแดนภายใต้การครอบครอง

⁸⁴ USPS, *Postal Act of 2006* [Online], 2006. Available from www.usps.com/postallaw

⁸⁵ United states postal service, *Report On Universal Postal Service and The Postal Monopoly*, p.9-11.

⁸⁶ 39 U.S.C. 403(a)

1.2) แบ่งแยกชนิดของการให้บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของประเภทไปรษณีย์ภัณฑ์และผู้ใช้ที่แตกต่างกัน⁸⁷ รวมทั้งจัดแบ่งประเภทของไปรษณีย์ภัณฑ์อย่างมีเหตุผลและเป็นธรรม⁸⁸

จาก 39 U.S.C. กำหนดถึง การไปรษณีย์ที่ต้องดำเนินการให้มีการบริการด้านไปรษณีย์ประเภทต่างๆ เพื่อรองรับไปรษณีย์ภัณฑ์ที่มีความแตกต่างกัน รวมถึงผู้ใช้บริการที่แบ่งออกเป็นกลุ่มต่างกันออกไป

นอกจากนี้ การไปรษณีย์ต้องคงไว้ซึ่งระบบที่มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บ การแยกประเภท และการจัดส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ไปยังทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา

1.3) คงไว้ซึ่งประเภทของการส่งจดหมายฉีกเพื่อต่อต้านการตรวจจับ⁸⁹

จาก 39 U.S.C. ได้ห้ามการไปรษณีย์ในการเลือกปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการในด้านการให้บริการ การแบ่งแยกประเภทของไปรษณีย์ภัณฑ์ การกำหนดอัตราค่าบริการ เว้นแต่จะมีกฎหมายอนุญาตให้ดำเนินการได้

ฉะนั้น จดหมายฉีก ซึ่งเป็นไปรษณีย์ภัณฑ์อีกประเภทหนึ่ง ซึ่งผู้ใช้บริการมีสิทธิส่งจดหมายประเภทดังกล่าวได้ การไปรษณีย์ต้องให้บริการแก่ผู้ใช้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ประเภทนี้ โดยไม่เลือกปฏิบัติ

นอกจากนั้น หน้าที่ของการบริการ จะนำมาใช้กับผลิตภัณฑ์ที่ประเภท Market Dominant Products เท่านั้น ส่วน Competitive Products จะไม่อยู่ภายใต้หน้าที่ของการบริการ เพราะตลาดมีความหลากหลาย

2.) อัตราค่าบริการที่เหมาะสมและแน่นอน

ค่าบริการต้องรับประกันในอัตราที่เหมาะสมและผู้ใช้บริการสามารถจ่ายได้ และสามารถพิจารณาได้ดังนี้

2.1) อัตราค่าบริการต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็น

ธรรม⁹⁰

⁸⁷ 39 U.S.C. 403(b)(2)

⁸⁸ 39 U.S.C. 403(b)

⁸⁹ 39 U.S.C. 403(c)

จาก 39 U.S.C. กำหนดว่า อัตราค่าบริการไปรษณีย์ต้องมีอัตราที่เหมาะสม และเป็นธรรม สำหรับผู้ใช้บริการไปรษณีย์ทุกประเภท ฉะนั้น ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการด้านไปรษณีย์ประเภทใด อัตราค่าบริการต้องมีความเป็นธรรม และสมเหตุสมผล

2.2) อัตราค่าบริการและค่าธรรมเนียมต้องเป็นธรรม และมีเหตุผล⁹¹

จาก 39 U.S.C. กำหนดถึงหน้าที่ของการไปรษณีย์ว่า ต้องดำเนินการวางแผน พัฒนา ส่งเสริม และจัดให้มีการบริการด้านไปรษณีย์ที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ โดยมีอัตราค่าบริการที่สมเหตุสมผล อีกทั้ง มาตรการในการให้บริการสำหรับสิ่งเขียน สิ่งพิมพ์ พัสดุ และสิ่งอื่นที่คล้ายกันนั้น ต้องเป็นมาตรการที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ทั้งนี้ การไปรษณีย์ต้องให้บริการทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา ตลอดจนถึงดินแดนที่เป็นอาณาเขตและดินแดนภายใต้การครอบครอง

2.3) การแบ่งประเภท อัตราค่าบริการ และค่าธรรมเนียมของการบริการไปรษณีย์ต้องไม่เลือกปฏิบัติระหว่างผู้ใช้บริการ อีกทั้ง อัตราค่าบริการต้องเป็นแบบเดียวกันทั่วประเทศ⁹²

จาก 39 U.S.C. ได้ห้ามการไปรษณีย์ในการเลือกปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการในด้านการให้บริการ การแบ่งแยกประเภทของไปรษณีย์ภัณฑ์ การกำหนดอัตราค่าบริการ เว้นแต่จะมีกฎหมายอนุญาตให้ดำเนินการได้

3.) ความถี่ของการจัดส่ง

การดำเนินงานคือ 6 วันต่อสัปดาห์
แม้ใน 39 U.S.C. จะมิได้กำหนดไว้ถึงระยะเวลาการดำเนินงาน แต่ในทางปฏิบัติของการให้บริการคือ 6 วันต่อสัปดาห์นั่นเอง
กล่าวโดยสรุปการจัดส่งไปรษณีย์จะดำเนินการทุกวัน ยกเว้นวันอาทิตย์และวันหยุดราชการ ในส่วนของไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนจะจัดส่งในวันอาทิตย์ด้วย

⁹⁰ 39 U.S.C. 101(d)

⁹¹ 39 U.S.C. 403(a)

⁹² 39 U.S.C. 403(c)

4.) คุณภาพและประสิทธิภาพของการบริการ

เป้าหมายของการไปรษณีย์คือ พัฒนาการให้บริการด้านไปรษณีย์อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การให้บริการต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยคุณภาพของการบริการต้องมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการไปรษณีย์ต้องรับผิดชอบในการวางแผนและรักษาระบบของบริการเสริมเพื่อการจัดเก็บ การขนส่ง การจัดประเภท และการจัดส่งไปรษณีย์ ตลอดจนรับผิดชอบต่อด้านการวางแผน การพัฒนา การส่งเสริม และการจัดบริการที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สามารถพิจารณาได้ดังนี้

4.1) การบริการที่มีความพร้อม ความน่าเชื่อถือ และมีประสิทธิภาพ⁹³

จาก 39 U.S.C กำหนดว่า การไปรษณีย์ ถือเป็นกา
ให้บริการพื้นฐานแก่ประชาชน ซึ่งดำเนินการโดยรัฐบาลของสหรัฐอเมริกา โดยการให้บริการนั้น
ต้องมีความพร้อม ความน่าเชื่อถือ และประสิทธิภาพไปยังทุกชุมชน ทุกพื้นที่

4.2) การรวดเร็วในการจัดเก็บ การขนส่ง และ
การจัดส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ที่สำคัญ⁹⁴

จาก 39 U.S.C กำหนดถึงนโยบายของการไปรษณีย์ว่า
ต้องให้บริการด้วยความรวดเร็ว ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในด้านการจัดเก็บ การขนส่ง
หรือการจัดส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ ต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็ว

4.3) ความพร้อมและการประหยัดในการจัดส่ง
ไปรษณีย์ภัณฑ์ทุกประเภท⁹⁵

จาก 39 U.S.C กำหนดถึงการเลือกวิธีการขนส่งว่า
ต้องเป็นวิธีที่รวดเร็ว และคุ้มค่าในทางเศรษฐกิจ

4.4) การคงไว้ซึ่งระบบที่มีประสิทธิภาพ⁹⁶

จาก 39 U.S.C กำหนดว่า การไปรษณีย์ต้องคงไว้ซึ่ง
ระบบที่มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บ การแบ่งประเภท และการนำส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ไปยัง
ทั่วประเทศ

⁹³ 39 U.S.C. 101 (a)

⁹⁴ 39 U.S.C. 101(e)

⁹⁵ 39 U.S.C. 101(f)

⁹⁶ 39 U.S.C. 403(b)(1)

5.) การเข้าถึงการบริการและการบริการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

บริการอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการบริการไปรษณีย์ ช่วยสนับสนุนให้ภารกิจของการไปรษณีย์ในด้านการรวมชาติเข้าเป็นหนึ่งเดียวสามารถดำเนินต่อไปได้ นอกจากนี้การจัดการของการไปรษณีย์ประสงค์ที่จะมีความยืดหยุ่นในการเปิดหรือปิด ช้อหรือขายหรือเช่า และจัดการบริการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สามารถพิจารณาได้ดังนี้

5.1) การให้บริการขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนเพื่อรวมชาติให้เป็นหนึ่งเดียว⁹⁷

จาก 39 U.S.C. กำหนดว่า การไปรษณีย์มีหน้าที่พื้นฐานในการให้บริการด้านไปรษณีย์ เพื่อรวมประเทศชาติเป็นหนึ่งเดียวกัน ผ่านทางบุคคล การศึกษา วรรณกรรม และธุรกิจ

5.2) การให้บริการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งในเขตเมืองและชนบท หรือในเขตที่ทำการไปรษณีย์ไม่สามารถจัดตั้งได้⁹⁸

จาก 39 U.S.C. กำหนดว่า การไปรษณีย์ต้องให้บริการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดไปยังทุกพื้นที่ ทุกชุมชน ไม่ว่าจะเป็ชนบทหรือพื้นที่ที่ไม่มีที่ทำการไปรษณีย์

5.3) บริการอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการไปรษณีย์ เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการให้บริการด้านไปรษณีย์⁹⁹

6.) ขอบเขตทางภูมิศาสตร์

การไปรษณีย์ต้องให้บริการทั่วทุกพื้นที่ของสหรัฐอเมริกา รวมถึงพื้นที่ชนบท ตลอดจนบุคลากรของกองทัพที่อยู่นอกประเทศด้วย นอกจากนี้ การไปรษณีย์มีอำนาจเฉพาะในการจัดเก็บ การจัดการ การขนส่ง การจัดส่ง การส่งต่อ การส่งคืน และการเก็บไปรษณีย์ และพิจารณาถึงความต้องการของที่ทำการไปรษณีย์และบริการเสริม ทั้งนี้ สามารถพิจารณาได้ดังนี้

6.1) การให้บริการขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนเพื่อรวมชาติให้เป็นหนึ่งเดียว¹⁰⁰ และให้บริการในทุกพื้นที่ ทุกชุมชน

⁹⁷ 39 U.S.C. 101(a)

⁹⁸ 39 U.S.C. 101(b)

⁹⁹ 39 U.S.C. 101(g)

จาก 39 U.S.C. กำหนดว่า การไปรษณีย์มีหน้าที่พื้นฐานในการให้บริการด้านไปรษณีย์ เพื่อรวมประเทศชาติเป็นหนึ่งเดียวกัน ผ่านทางบุคคล การศึกษา วรรณกรรม และธุรกิจ ทั้งนี้ การให้บริการด้านไปรษณีย์นั้น ต้องเป็นการบริการที่มีความพร้อม ความน่าเชื่อถือ และมีประสิทธิภาพไปยังทั่วทุกพื้นที่

6.2) การให้บริการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในพื้นที่ชนบท หรือในเขตที่ทำการไปรษณีย์ไม่สามารถจัดตั้งได้¹⁰¹

จาก 39 U.S.C. กำหนดว่า การไปรษณีย์ต้องให้บริการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดไปยังทุกพื้นที่ ทุกชุมชน ไม่ว่าจะเป็ชนบทหรือพื้นที่ที่ไม่มีที่ทำการไปรษณีย์

6.3) การรับ การส่งต่อ และการนำส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ทั่วสหรัฐอเมริกา และทั่วโลก¹⁰²

จาก 39 U.S.C. กำหนดว่า การไปรษณีย์ต้องวางแผน พัฒนา ส่งเสริม และจัดให้มีการบริการด้านไปรษณีย์ที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ โดยมีอัตราค่าบริการที่สมเหตุสมผล อีกทั้ง มาตรการในการให้บริการสำหรับสิ่งเขียน สิ่งพิมพ์ พัสดุ และสิ่งอื่นที่คล้ายกันนั้น ต้องเป็นมาตรการที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ทั้งนี้ การไปรษณีย์ต้องให้บริการทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา ตลอดจนดินแดนที่เป็นอาณาเขตและดินแดนภายใต้การครอบครอง

6.4) การจัดให้มีบริการอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการบริการไปรษณีย์ทั่วประเทศ เพื่อให้สามารถเข้าถึงการบริการด้านไปรษณีย์ได้¹⁰³

จาก 39 U.S.C. กำหนดว่า การไปรษณีย์ต้องจัดให้มีและคงไว้ซึ่งการบริการอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการบริการไปรษณีย์ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ โดยมีการดำเนินการที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ และเข้าถึงความจำเป็นทางด้านการบริการไปรษณีย์

¹⁰⁰ 39 U.S.C. 101(a)

¹⁰¹ 39 U.S.C. 101(b)

¹⁰² 39 U.S.C. 403(a)

¹⁰³ 39 U.S.C. 403(b)(3)

7.) ความปลอดภัยของการไปรษณีย์

แม้เรื่องความปลอดภัยของไปรษณีย์มิใช่หน้าที่ของการบริการ แต่ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญของการไปรษณีย์ ทั้งนี้ ความปลอดภัยของไปรษณีย์ถือเป็นสิ่งสำคัญในกฎหมายมลรัฐ เพื่อคุ้มครองไปรษณีย์ ระบบไปรษณีย์ เจ้าหน้าที่ของไปรษณีย์ ทรัพย์สินของไปรษณีย์ ดวงตราไปรษณียากรจากการถูกขโมย รบกวน หลอกหลวง ปลอมแปลง หรืออื่นๆ ในทำนองเดียวกัน¹⁰⁴

4.3.2 United States Code Title 39

United States Code เป็นกฎหมายหลักของสหรัฐอเมริกา มีขึ้นครั้งแรกในปี 1926 และจะทำการเผยแพร่ทุก 6 ปี โดยสำนักงานของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่ง United States Code แบ่งออกเป็น 50 Title

สำหรับ United States Code ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริการไปรษณีย์ บัญญัติไว้ใน Title 39 ซึ่งมีทั้งสิ้น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บททั่วไป

ส่วนที่ 2 การบุคคล

ส่วนที่ 3 การทำให้ทันสมัยและการบริหารรายได้

ส่วนที่ 4 ไปรษณีย์ภัณฑ์

ส่วนที่ 5 การขนส่งไปรษณีย์ภัณฑ์

สาระสำคัญในส่วนที่ United States Code กำหนดไว้สำหรับการดำเนินการบริการไปรษณีย์ของสหรัฐอเมริกา สรุปได้ดังนี้

1.) นโยบายด้านการไปรษณีย์

การดำเนินกิจการบริการไปรษณีย์ ต้องดำเนินการในลักษณะที่เป็นการบริการขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนของประเทศ ซึ่งหน้าที่พื้นฐานสำคัญของการบริการไปรษณีย์คือ

¹⁰⁴

United states postal service, Report On Universal Postal Service and The Postal Monopoly, p.18-31.

การรวมชาติให้เป็นหนึ่งเดียวผ่านบุคคล การศึกษา วรรณกรรม และธุรกิจ โดยการให้บริการนั้น ต้องมีความพร้อม ความรับผิดชอบ และประสิทธิภาพในการบริการแก่ประชาชนในทุกพื้นที่ และทุกชุมชน ตลอดจนต้องให้บริการไปรษณีย์มีประสิทธิภาพสูงสุด แก่ประชาชนในทุกพื้นที่ แม้กระทั่งในเขตชนบท กล่าวคือ การบริการไปรษณีย์ที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องให้บริการแก่ประชาชนทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท สำหรับอัตราค่าบริการต้องมีราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม

2.) อำนาจเฉพาะ

การบริการด้านไปรษณีย์มีอำนาจในการจัดเก็บ การจัดการ การขนส่ง การนำส่ง การส่งต่อ การนำคืน และการรักษาไว้ซึ่งไปรษณีย์ภัณฑ์ ตลอดจนการจัดการกับไปรษณีย์ภัณฑ์ที่ไม่สามารถนำส่งได้

3.) กฎระเบียบสำหรับอัตราค่าบริการ

คณะกรรมการที่ทำหน้าที่กำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการไปรษณีย์ ต้องจัดตั้งระบบเพื่อกำหนดอัตราค่าบริการและการจัดประเภทสำหรับ Market Dominant Products โดยระบบดังกล่าวมีเป้าหมายคือ

- 3.1) กระตุ้นเพื่อให้ลดราคาการบริการและเพิ่มประสิทธิภาพอย่างเต็มที่
- 3.2) สร้างอัตราค่าบริการที่แน่นอนและคงที่
- 3.3) คงไว้ซึ่งมาตรฐานการบริการที่มีคุณภาพสูง
- 3.4) อนุญาตให้ราคาของการให้บริการไปรษณีย์มีความยืดหยุ่น
- 3.5) สร้างความเชื่อมั่นว่ารายได้ที่เพียงพอเพื่อคงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน
- 3.6) ลดภาระจากฝ่ายบริหาร และเพิ่มความโปร่งใสในกระบวนการกำหนดอัตราค่าบริการ
- 3.7) ปรับปรุงการรักษาความปลอดภัยให้แก่ไปรษณีย์ภัณฑ์ และป้องกันการก่อการร้าย
- 3.8) กำหนดและคงไว้ซึ่งอัตราค่าบริการและการจัดประเภทที่เป็นธรรมและสมเหตุสมผล

4.) การให้บริการไปรษณีย์

การให้บริการไปรษณีย์ต้องพัฒนา และทำการส่งเสริมอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพในการให้บริการ

5.) การกำหนดมาตรฐานของการให้บริการ

การให้บริการไปรษณีย์ต้องกำหนดมาตรฐานของการบริการสำหรับ Market Dominant Products โดยมีเป้าหมายเพื่อ

5.1) พัฒนาคุณภาพของการบริการไปรษณีย์ทั้งแก่ผู้ส่งและผู้รับ

5.2) รักษาไว้ซึ่งประสิทธิภาพในการเข้าถึงการบริการไปรษณีย์ในทุกชุมชน รวมถึงพื้นที่ชนบท

5.3) สร้างความเชื่อมั่นว่าผู้ใช้บริการไปรษณีย์ จะได้รับการบริการที่มีความรับผิดชอบ รวดเร็ว และมีอัตราค่าบริการที่สมเหตุสมผล

5.4) จัดระบบของมาตรการ Market Dominant Products เฉกเช่นเป็นมาตรการพื้นฐานของการบริการไปรษณีย์

ทั้งนี้ สาระสำคัญของ United States Code title 39 ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการไปรษณีย์ และการให้บริการไปรษณีย์นั้น Postal Accountability and Enhancement Act หรือ Postal Act ได้นำไปบัญญัติไว้ ดังได้กล่าวมาแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางเปรียบเทียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริการไปรษณีย์ระหว่างไทย-สหรัฐอเมริกา

กฎหมายสหรัฐอเมริกา	กฎหมายไทย
<p>1. USPS เป็นผู้ให้บริการไปรษณีย์รายเดียวในสหรัฐอเมริกาที่เป็นของรัฐ</p> <p>2. USPS ผูกขาดการให้บริการไปรษณีย์ประเภทจดหมาย</p> <p>3. การผูกขาดของ USPS ได้รับการยกเว้นจากกฎหมายป้องกันการผูกขาด</p> <p>4. USPS มีสิทธิอนุญาตให้ผู้ประกอบการรายอื่น ทั้งรัฐบาลและเอกชนมีสิทธิขนส่งจดหมาย ภายใต้เงื่อนไขบางประการ</p> <p>5. USPS ได้รับการยกเว้นจากการเสียภาษี</p> <p>6. บริการไปรษณีย์ประเภทจดหมายด่วนไม่อยู่ภายใต้การผูกขาดของ USPS</p>	<p>1. บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้ให้บริการไปรษณีย์รายเดียวในไทยที่เป็นของรัฐ</p> <p>2. บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ผูกขาดการบริการไปรษณีย์ประเภทจดหมายและไปรษณียบัตร ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ</p> <p>3. บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด อนุญาตให้เอกชนเข้ามาดำเนินกิจการในการจัดตั้งที่ทำกรไปรษณีย์ประเภทรับอนุญาตได้</p>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

วิเคราะห์พันธกรณีของประเทศไทยเกี่ยวกับการเปิดตลาดในร่างความตกลง เขตการค้าเสรีไทย-สหรัฐอเมริกา

5.1 เป้าหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาในการเจรจา

การเจรจาการค้าบริการของสหรัฐอเมริกาจะเน้นประเด็นการเข้าสู่ตลาดการบริการและการกำกัับดูแลในประเทศอย่างเป็นธรรม สาระสำคัญของความตกลงจะครอบคลุมการค้าบริการข้ามพรมแดนของทั้งสองประเทศ และสิทธิการลงทุนและการประกอบอาชีพให้บริการในประเทศภาคี โดยจะเปิดตลาดภายใต้ข้อผูกพันแบบ Negative List Approach กล่าวคือ กรอบการเปิดเสรีจะครอบคลุมทุกสาขาการบริการ ยกเว้นที่สงวนไว้ในภาคผนวก

ท่าทีของสหรัฐอเมริกาในการเจรจาที่ต้องการให้ประเทศไทยเปิดตลาดภาคการบริการ การลงทุน การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเข้มงวด การกำหนดมาตรฐานระดับสูงในการปกป้องด้านสิ่งแวดล้อมและแรงงาน ล้วนเป็นประเด็นที่ระบุไว้ในกฎหมายส่งเสริมทางการค้าของสหรัฐอเมริกา (Trade Promotion Authority Act) ที่มอบอำนาจ fast track ให้แก่ฝ่ายบริหารของสหรัฐอเมริกาในการเจรจาตามแนวทางของกฎหมายดังกล่าว ซึ่งปรากฏให้เห็นในความตกลงเขตการค้าเสรีที่ภาคีที่สหรัฐอเมริกาจัดทำกับสิงคโปร์และชิลี

หากการเจรจาความตกลงกับสหรัฐอเมริกาส่งผลให้ไทยต้องยอมรับข้อผูกพันตามความตกลงดังกล่าว จะส่งผลให้ไทยอาจต้องแก้ไขกฎหมายภายในประเทศบางเรื่องเพื่อให้สอดคล้องต่อพันธกรณี เช่น การอนุญาตให้คนสหรัฐอเมริกาเข้ามาประกอบอาชีพซึ่งปัจจุบันสงวนไว้เฉพาะสำหรับคนไทย การเพิ่มสัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างชาติให้แก่สหรัฐอเมริกาในธุรกิจบางประเภท เป็นต้น ซึ่งจะกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง ทั้งผู้ประกอบการและประชาชน ซึ่งเป็นผู้บริโภค

ในภาคการค้าบริการนั้น ท่าทีหรือความต้องการของสหรัฐอเมริกาภายใต้ความตกลงนี้ สามารถพิจารณาได้ดังนี้

- 1.) สาขาการเงิน ให้ไทยเปิดเสรีภาคการเงินอย่างเต็มที่
- 2.) สาขาโทรคมนาคม ให้ไทยเปิดเสรีโดยไม่มีข้อจำกัด
- 3.) สาขาสุขภาพ ให้ไทยเปิดเสรีโดยไม่มีข้อจำกัด
- 4.) สาขาการศึกษา ให้ไทยเปิดเสรีโดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษา การฝึกอบรม และการศึกษาผู้ใหญ่
- 5.) สาขาโลจิสติกส์ ให้ไทยเปิดเสรีบริการจัดส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน
- 6.) สาขาค้าปลีก ให้ไทยเปิดเสรี โดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ

ทั้งนี้ การบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนนั้น สหรัฐอเมริกามีศักยภาพในการแข่งขันสูง และมีความสามารถในการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ จึงมีความประสงค์ที่จะให้ประเทศภาคีเปิดเสรีในด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนอย่างเต็มที่ เพื่อให้ผู้ประกอบการจากประเทศตนสามารถเข้าไปประกอบการบริการในด้านดังกล่าวได้อย่างเสรี ไม่มีข้อจำกัดใดๆ รวมทั้ง ได้รับการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ดังจะพิจารณาได้จากความตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคีที่สหรัฐอเมริกาได้ทำกับประเทศต่างๆ

ดังนั้น สหรัฐอเมริกาจึงต้องการให้ประเทศไทยเปิดเสรีด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนอย่างเต็มที่ เพื่อให้ผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกาจะได้เข้ามาให้บริการในด้านดังกล่าวได้อย่างเสรี โดยไม่มีเงื่อนไขจากกฎหมายภายในของไทย หรือจากข้อกำหนดต่างๆ ประกอบกับผู้ประกอบการของไทยในด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะแข่งขันกับสหรัฐอเมริกา จึงเป็นแรงกระตุ้นให้สหรัฐอเมริกาต้องการเข้ามาประกอบการบริการด้านดังกล่าวในไทย

สหรัฐอเมริกาประสงค์ให้ไทยแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรีบริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ซึ่งกฎหมายสำคัญที่สหรัฐอเมริกาต้องการแก้ไข ได้แก่ พระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548 โดยสาระสำคัญของกฎหมายเหล่านี้มีข้อกำหนดเรื่องจำนวนการถือหุ้นของคนต่างด้าว และการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทให้เป็นนิติบุคคลสัญชาติไทย ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเข้ามาดำเนินธุรกิจให้บริการของผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกา ตลอดจนกฎหมายไปรษณีย์ที่ให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดผูกขาดการบริการด้านจดหมายและไปรษณีย์บัตร

อย่างไรก็ตาม แม้สหรัฐอเมริกาต้องการให้ประเทศไทยเปิดเสรีด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ถ้วนอย่างเต็มที่ แต่ประเภทของไปรษณีย์ภัณฑ์บางประเภทอาจไม่อยู่ภายใต้ความต้องการของสหรัฐอเมริกา เช่น จดหมายส่วนบุคคล หรือไปรษณีย์บัตร เป็นต้น เนื่องจากไปรษณีย์ภัณฑ์ประเภทดังกล่าวมีมูลค่าที่ไม่สูงนัก อีกทั้ง สหรัฐอเมริกามีเป้าหมายสำหรับการให้บริการไปรษณีย์คือ เพื่อรวมชาติเป็นหนึ่งเดียวผ่านทางบริการไปรษณีย์ และเพื่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น จดหมายส่วนบุคคลหรือไปรษณีย์บัตรซึ่งมักเป็นการติดต่อระหว่างบุคคลในครอบครัว เพื่อนฝูง สหรัฐอเมริกาอาจยินยอมให้ประเทศไทยผูกขาดในส่วนนี้ต่อไป เพราะคำนึงถึงว่า เป็นการบริการที่รัฐควรจัดให้แก่ประชาชน เช่นเดียวกับที่สหรัฐอเมริกา นำแนวคิดดังกล่าวกำหนดไว้ในกฎหมายของตน นอกจากนี้ ธรรมนูญของ UPU ซึ่งทั้งสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยเป็นสมาชิก ได้กำหนดถึงการพัฒนาการติดต่อทางสังคมวัฒนธรรม ผ่านการบริการไปรษณีย์อีกด้วย

หากเป็นจดหมายธุรกิจ คาดได้ว่าสหรัฐอเมริกาต้องการให้ประเทศไทยเปิดเสรีการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ประเภทนี้แน่นอน เพราะจดหมายธุรกิจมีความสำคัญในเชิงธุรกิจ ตลอดจนผู้ใช้บริการมักมีศักยภาพสูงในการชำระค่าบริการ เนื่องจากผู้ใช้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ประเภทจดหมายธุรกิจ มักต้องการการบริการที่รวดเร็วและเชื่อถือได้ ซึ่งผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกามีคุณสมบัติดังกล่าว และพร้อมที่จะแข่งขันกับผู้ให้บริการทั้งของไทยและประเทศอื่น ตลอดจนปัจจุบัน การใช้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์มักเป็นจดหมายธุรกิจเสียเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นแหล่งรายได้สำคัญสำหรับผู้ประกอบการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ถ้วน ซึ่งส่งผลเป็นแรงจูงใจต่อสหรัฐอเมริกาที่จะเข้าสู่ตลาดการค้าเสรีบริการในด้านนี้

5.2 เป้าหมายของประเทศไทยในการเจรจา

ท่าทีหรือความต้องการของประเทศไทยภายใต้ความตกลงในภาคการค้าบริการสามารถพิจารณาได้ดังนี้

1.) สาขาการเงิน ประเทศไทยต้องการเปิดเสรีเฉพาะการบริการทางการเงินที่ประเทศไทยมีความพร้อม และเปิดเสรีแบบค่อยเป็นค่อยไป ตามแผนแม่บททางการเงินของประเทศไทย

- 2.) สาขาโทรคมนาคม เปิดเสรีตามกฎหมายไทย สาขาวิชาชีพนักบัญชี นักกฎหมาย วิศวกร สถาปนิก นักออกแบบ ชะลอการเปิดเสรีให้คนสหรัฐอเมริกาเข้ามาทำงานในสาขาวิชาชีพ
- 3.) สาขาสุขภาพ ไทยชะลอการเปิดเสรี เพราะอาจทำให้วัฒนธรรมการรักษาของแพทย์ไทยถูกรวบงำโดยความคิดแนวตะวันตก
- 4.) สาขาการศึกษา เปิดเสรีแบบค่อยเป็นค่อยไปภายใต้กฎหมายไทย
- 5.) สาขาโลจิสติกส์ เปิดเสรีแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยมีข้อจำกัด
- 6.) สาขาค้าปลีก ไทยเปิดเสรีให้สหรัฐอเมริกาโดยมีเงื่อนไข เช่น เงินลงทุนขั้นต่ำ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และสัดส่วนเงินกู้ต่อทุน เป็นต้น
- 7.) การเคลื่อนย้ายบุคคล ไทยต้องการให้สหรัฐอเมริกาให้โควตาพิเศษแก่คนไทย สามารถไปประกอบวิชาชีพในสหรัฐอเมริกาได้

สำหรับการบริการสาขาไปรษณีย์ภัณฑ์ตัวนั้น ประเทศไทยยังไม่มีความพร้อมต่อการเปิดเสรีอย่างเต็มที่ เนื่องจากไม่มีศักยภาพเพียงพอในการแข่งขันกับประเทศต่างๆที่จะเข้ามาดำเนินการให้บริการ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาที่เป็นประเทศคู่แข่ง

อย่างไรก็ดี ประเทศไทยยังคงมีกฎหมายบางฉบับที่ช่วยควบคุมมิให้การเปิดเสรีด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ตัวนี้เป็นไปอย่างเต็มที่ กล่าวคือ พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548 กำหนดให้ผู้ที่ประกอบกิจการในการขนส่งหรือการขนส่งต่อเนื่อง ต้องเป็นนิติบุคคลไทย พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 กำหนดว่านิติบุคคลไทยสามารถมีคนต่างด้าวถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 ของทุนจดทะเบียน และพระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477 กำหนดให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัดผูกขาดการให้บริการด้านจดหมายและไปรษณีย์บัตร ตามกฎหมายดังกล่าว นั้น ช่วยควบคุมมิให้ผู้ประกอบการต่างชาติดำเนินการให้บริการได้อย่างเสรีนัก เพราะมีเงื่อนไขตามกฎหมายภายในกำกับอยู่

แม้สหรัฐอเมริกาต้องการให้ประเทศไทยแก้ไขกฎหมายข้างต้น เพราะเป็นอุปสรรคต่อการเปิดเสรีการบริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ตัวนี้ แต่ประเทศไทยประสงค์ที่จะคงไว้ซึ่งข้อกำหนดตามกฎหมายดังกล่าว เพราะเป็นการช่วยคุ้มครองผู้ประกอบการของไทย และทำให้ผู้ประกอบการปรับตัว เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดเสรีอย่างเต็มที่ในอนาคต ดังนั้น

ประเทศไทยจึงมีความต้องการที่จะเปิดเสรีการบริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งตรงข้ามกับสหรัฐอเมริกา

ทั้งนี้ แม้ลักษณะของการเปิดเสรีการค้าบริการระหว่างไทยและสหรัฐอเมริกาจะอยู่ในลักษณะ Negative List Approach เช่นเดียวกับที่สหรัฐอเมริกาได้จัดทำกับประเทศภาคีอื่นๆ แต่ประเทศไทยอาจขอยกเว้นจากการผูกพันตามพันธกรณีที่เกิดขึ้นตามความตกลงบางประการได้ โดยระบุไว้ใน Non-Conforming Measures ดังเช่นประเทศคู่ภาคีการเจรจาความตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคีกับสหรัฐอเมริกาได้กระทำไว้

5.3 วิเคราะห์พันธกรณีของประเทศไทยจากการเจรจา

หากประเทศไทยรับพันธกรณีตามร่างความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-สหรัฐอเมริกามาปฏิบัติ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อกฎระเบียบ ข้อบังคับภายในของประเทศไทย ซึ่งเป็นหน้าที่ของประเทศไทยที่ต้องทำการทบทวนและจัดการให้กฎหมายภายในสอดคล้องกับพันธกรณี รวมทั้งข้อผูกพันต่างๆตามความตกลง เพื่อที่จะได้ทำการปรับปรุง ยกเลิก หรือบัญญัติกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามร่างความตกลงนี้

5.3.1 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477

ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย

พ.ศ. 2519 และ

พระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัท

ไปรษณีย์ไทย จำกัด พ.ศ. 2546

บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นผู้ผูกขาดการให้บริการด้านจดหมายและไปรษณีย์บัตรตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 และพระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด พ.ศ. 2546

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 และพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 ได้ให้อำนาจผูกขาดแก่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ในการ

ให้บริการส่งจดหมายและไปรษณียบัตร (ไม่รวมพัสดุภัณฑ์) การที่เอกชนที่ให้บริการส่งด่วนพิเศษ สำหรับจดหมายหรือไปรษณียบัตร ถือว่าละเมิดกฎหมาย และมีโทษปรับ¹ แม้ต่อมา จะมีการ แปลงกิจการให้เป็นรัฐวิสาหกิจและมีผลให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 แต่ผลของพระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัท ไปรษณีย์ ไทย จำกัด พ.ศ. 2546 ทำให้สิทธิผูกขาดของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ที่มีอยู่เดิมยังคงมีผล ต่อไป

อย่างไรก็ตาม จากเนื้อหาในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477 ที่กำหนดให้ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด มีอำนาจผูกขาดเฉพาะการรวบรวม นำส่งจดหมายและไปรษณียบัตร เท่านั้น ด้วยเหตุนี้การรวบรวม นำส่งสิ่งอื่นใดที่อยู่นอกเหนืออำนาจของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เอกชนสามารถดำเนินการได้ เพราะไม่มีกฎหมายจำกัดสิทธิไว้ เช่น การจัดส่ง ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ที่มีใช้จดหมายหรือไปรษณียบัตร

นอกจากนั้น หากประเทศไทยเจรจาสร้างความตกลงเขตการค้าเสรีกับ สหรัฐอเมริกา ย่อมเป็นที่คาดการณ์ได้ว่า สหรัฐอเมริกาต้องการให้ประเทศไทย ทำการเปิดเสรี การค้าบริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในประเภทอย่างแน่นอน หมายความว่า การให้บริการใน ด้านการนำส่งจดหมาย และไปรษณียบัตร จะต้องทำการเปิดตลาดให้ผู้ประกอบการต่างชาติ โดยเฉพาะบริษัทสัญชาติอเมริกัน เข้ามาดำเนินการให้บริการประเภทนี้ได้อย่างเสรี

ดังนั้น หากความตกลงฉบับนี้มีผลบังคับใช้ พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงมีเนื้อหา บางส่วนที่ไม่สอดคล้องต่อพันธกรณีตามความตกลง กล่าวคือ ผู้ประกอบการสหรัฐอเมริกาย่อม ประสงค์ที่จะดำเนินการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนทุกประเภท รวมไปถึงการรวบรวม นำส่ง จดหมายและไปรษณียบัตรด้วย เมื่อเป็นเช่นนั้น พระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477 และ พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 อาจต้องแก้ไขในส่วนที่กำหนดอำนาจ ผูกขาดให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้ให้บริการสำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์ประเภทจดหมายและ ไปรษณียบัตร อันส่งผลให้การให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ไม่ว่าจะ เป็นประเภทใดก็ตาม ไม่ถูก

¹ มาตรา 6, 7, 9, 61 และ 63 พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477

ผูกขาดโดยบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เช่นเดิมอีกต่อไป แต่บริษัทเอกชน ไม่ว่าจะบริษัทต่างดาวหรือของไทย จะมีสิทธิในการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ถ้วนในทุกประเภทได้อย่างเต็มที่

อย่างไรก็ตาม หากประเทศไทยพิจารณาว่า บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ยังไม่มีความพร้อมที่จะแข่งขันกับผู้ให้บริการรายอื่นในด้านการให้บริการประเภทจดหมายหรือไปรษณีย์บัตร ประเทศไทยอาจมีข้อสงวนไม่เปิดเสรีการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ประเภทนี้ได้ ดังเช่นสิงคโปร์ที่ผูกขาดการส่งจดหมายและไปรษณีย์บัตร หรือโมร็อกโกที่ผูกขาดการบริการไปรษณีย์ ยกเว้นไปรษณีย์ภัณฑ์ถ้วนประเภทจดหมายหรือสิ่งอื่นที่น้ำหนักมากกว่า 1 กิโลกรัม ซึ่งประเทศไทยสามารถนำตัวอย่างดังกล่าวใช้ในการเจรจาต่อรองกับสหรัฐอเมริกาได้

5.3.2 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างดาว

พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างดาว เป็นกฎหมายที่ควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างดาว โดยกำหนดถึงธุรกิจที่คนต่างดาวไม่สามารถประกอบได้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 บัญชี ทั้งนี้ ธุรกิจบัญชีที่หนึ่ง ห้ามคนต่างดาวประกอบโดยเด็ดขาด แต่ธุรกิจบัญชีที่สองและสาม คนต่างดาวสามารถประกอบได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตเสียก่อน

ทั้งนี้ พระราชบัญญัตินี้ ได้ให้คำนิยามของคนต่างดาวว่า เป็นนิติบุคคลที่มีคนต่างดาวเป็นผู้ถือหุ้นตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนจดทะเบียนทั้งหมด ดังนั้น หากบริษัทต่างชาติที่ต้องการเข้ามาประกอบธุรกิจบริการในประเทศไทย โดยไม่ถูกจำกัดด้วยกฎหมาย ต้องมีคนต่างดาวถือหุ้นในบริษัทได้ไม่เกินร้อยละ 49 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดในบริษัท มิเช่นนั้นต้องดำเนินการขออนุญาตเพื่อประกอบธุรกิจบริการ หากมีใช้ธุรกิจที่อยู่ในบัญชีที่หนึ่ง

สำหรับธุรกิจบริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ถ้วนนั้น มีลักษณะเข้าข่ายบัญชีที่สองและบัญชีที่สาม ดังนี้

บัญชีที่สอง หมวดที่ 1 คือ การขนส่งทางบก ซึ่งการให้บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ถ้วนต้องดำเนินการขนส่งทางบกพร้อมด้วย จึงถือเป็นธุรกิจที่คนต่างดาวสามารถประกอบได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ตลอดจนมีเงื่อนไขว่า ผู้ให้บริการต่างดาวนั้น ต้องมีคนไทยหรือนิติบุคคลไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของทุนของคนต่างดาวในนิติบุคคลนั้น แต่อาจลดเหลือไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ได้ หากได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี และต้องมี

กรรมการเป็นคนไทยไม่น้อยกว่า 2 ใน 5 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด รวมทั้งต้องมีทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 3 ล้านบาท

บัญชีที่สาม (21) คือ การทำธุรกิจบริการอื่น ซึ่งธุรกิจบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนมิได้ระบุไว้เฉพาะ ดังนั้น จึงอยู่ภายใต้บัญชีนี้ ซึ่งเป็นบัญชีที่ครอบคลุมธุรกิจบริการเกือบทุกประเภท ผู้ให้บริการต่างด้าวสามารถประกอบอาชีพบริการตามบัญชีนี้ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ดังนั้น ผู้ประกอบการสัญชาติอเมริกัน หากประสงค์จะเข้ามาให้บริการในประเทศไทย ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขข้างต้น หรือจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย เป็นนิติบุคคลสัญชาติไทย และมีผู้ถือหุ้นเป็นคนต่างด้าวได้ไม่เกินร้อยละ 49 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดในบริษัท

จากข้อกำหนดเรื่องจำนวนผู้ถือหุ้น ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อบริษัทผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกา เนื่องจากการกำหนดให้บริษัทสามารถมีผู้ถือหุ้นเป็นคนต่างด้าวได้ไม่เกินร้อยละ 49 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดในบริษัทนั้น ทำให้บริษัทจากสหรัฐอเมริกาต้องมีผู้ถือหุ้นเป็นคนไทยถึงร้อยละ 51 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดในบริษัท ประเด็นดังกล่าวเป็นปัญหาสำคัญที่ผู้ประกอบการต่างชาติ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาเท่านั้น ต้องการให้แก้ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในเรื่องข้อกำหนดจำนวนผู้ถือหุ้นที่เป็นคนต่างด้าว

นอกจากนี้ เงื่อนไขต่างๆ สำหรับการประกอบธุรกิจตามบัญชีที่สองถือเป็นอุปสรรคต่อผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกาเช่นกัน เนื่องจากการกำหนดในรายละเอียดเพิ่มเติมซึ่งก่อให้เกิดความยุ่งยากในทางปฏิบัติ กล่าวคือ ผู้ประกอบการต่างชาติ นอกจากต้องดำเนินการขออนุญาตประกอบธุรกิจจากผู้มีอำนาจแล้ว ต้องคำนึงถึงจำนวนทุนที่ถือโดยคนต่างด้าว จำนวนทุนขั้นต่ำ และจำนวนกรรมการประกอบด้วย

หากความตกลงฉบับนี้มีผลบังคับใช้ พระราชบัญญัติฉบับนี้อาจมีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องต่อพันธกรณีตามความตกลงได้ เนื่องจากผู้ให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนจากสหรัฐอเมริกาต้องมีจำนวนผู้ถือหุ้นที่เป็นคนต่างด้าวได้ไม่เกินร้อยละ 49 ของจำนวนหุ้นทั้งหมดในบริษัท จึงสามารถประกอบกิจการได้เสมือนเป็นนิติบุคคลไทย ไม่ต้องขออนุญาตจากผู้มีอำนาจมิเช่นนั้น หากเป็นผู้ให้บริการต่างด้าว ต้องขออนุญาตจากผู้มีอำนาจ และปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับธุรกิจในแต่ละบัญชี

อย่างไรก็ดี หากสหรัฐอเมริกาลงนามในความตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคีกับประเทศไทย จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในเรื่องจำนวนทุนที่ถือโดยคนต่างด้าว และจำนวนกรรมการ หากเป็นการประกอบธุรกิจตามบัญชีที่สอง แต่ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในความตกลง แต่สหรัฐอเมริกาต้องให้สิทธิแก่คนไทยเข้าไปประกอบธุรกิจในสหรัฐอเมริกาเป็นการตอบแทน ดังนั้น สหรัฐอเมริกาสามารถประกอบธุรกิจบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ ส่วนในประเทศไทยได้ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบธุรกิจในบัญชีที่สอง ซึ่งเป็นการลดภาระผู้ประกอบการสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ สหรัฐอเมริกาต้องให้สิทธิแก่คนไทยเข้าไปประกอบธุรกิจในสหรัฐอเมริกาเป็นการต่างตอบแทน ซึ่งการให้คนไทยเข้าไปประกอบการได้นั้น มิได้เป็นอุปสรรคต่อผู้ประกอบการในสหรัฐอเมริกาแต่อย่างใด เพราะศักยภาพ ความสามารถของคนไทย ไม่สามารถแข่งขันหรือทัดเทียมกับผู้ประกอบการในสหรัฐอเมริกาได้

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 มีข้อจำกัดเรื่องจำนวนผู้ถือหุ้นที่เป็นคนต่างด้าว รวมทั้งข้อกำหนดในการประกอบธุรกิจสำหรับคนต่างด้าว ซึ่งสหรัฐอเมริกาอาจต้องการให้ประเทศไทยแก้ไขกฎหมายเรื่องข้อกำหนดที่เกี่ยวกับจำนวนผู้ถือหุ้น ให้คนต่างด้าวสามารถถือหุ้นได้มากกว่า 49% แต่หากประเทศไทยเห็นว่า การกำหนดจำนวนผู้ถือหุ้นมีสัดส่วนที่เหมาะสมแล้ว และเพื่อป้องกันการถือหุ้นข้างมากโดยคนต่างด้าวในบริษัทที่มีสัญชาติไทย อาจมีข้อสงวนเรื่องจำนวนผู้ถือหุ้นที่เป็นคนต่างด้าวได้

นอกจากนั้น เรื่องการให้สิทธิต่างตอบแทนตามความตกลงทวิภาคี ส่งผลดีต่อสหรัฐอเมริกาที่ไม่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขเพิ่มเติม แต่หากประเทศไทยต้องการคงเงื่อนไขดังกล่าวไว้ สามารถระบุไว้ในข้อสงวนได้ ซึ่งไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพราะมีบทกำหนดว่า เงื่อนไขให้เป็นไปตามความตกลงทวิภาคี ดังนั้น หากความตกลงการค้าเสรีทวิภาคีฉบับนี้ได้กำหนดให้คงเงื่อนไขสำหรับการประกอบธุรกิจบริการบัญชีที่สองไว้ แม้ไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 แต่ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในความตกลง

5.3.3 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 กำหนดว่า ผู้ที่จะดำเนินกิจการการขนส่งได้ ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน โดยบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่เป็นไทยเท่านั้น ที่มีสิทธิได้รับอนุญาต ซึ่งการเจรจาถึงความตกลงเขตการค้าเสรีกับสหรัฐอเมริกา ย่อมเป็นที่คาดการณ์ได้ว่า สหรัฐอเมริกาต้องเจรจาให้ประเทศไทยแก้ไขในเรื่องดังกล่าว เพราะการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนนั้น ต้องมีการให้บริการด้านการขนส่งทางบกด้วย กล่าวคือ ต้องมีการรับไปรษณีย์ภัณฑ์จากสำนักงานหรือจากผู้ส่ง เพื่อส่งต่อไปยังสำนักงานปลายทางหรือผู้รับ ซึ่งกระบวนการขนส่งดังกล่าวนี้ สามารถใช้วิธีการได้หลากหลาย รวมถึงวิธีการขนส่งทางบกด้วยรถยนต์นั่นเอง หากมีกฎหมายในเรื่องดังกล่าวจำกัดสิทธิไว้ ย่อมก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการดำเนินการของบริษัทต่างด้าวในการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนได้

นอกจากนั้น มีเงื่อนไขเพิ่มเติมสำหรับผู้ขอใบอนุญาตประกอบการขนส่งว่า กรรมการของบริษัทไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ต้องเป็นของผู้มีสัญชาติไทย

สำหรับการประกอบการรับจัดการขนส่ง ผู้ที่สามารถประกอบการได้นั้น ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน โดยมีข้อกำหนดว่าผู้ขอใบอนุญาตต้องมีสัญชาติไทย และหากเป็นบริษัทจำกัด กรรมการของบริษัทไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ต้องเป็นของผู้มีสัญชาติไทย เช่นเดียวกับการขอใบอนุญาตประกอบการขนส่ง

ทั้งนี้ หากความตกลงฉบับนี้มีผลบังคับใช้ พระราชบัญญัติฉบับนี้อาจไม่สอดคล้องต่อพันธกรณีตามความตกลง กล่าวคือมีเนื้อหาที่เป็นอุปสรรคต่อความตกลงได้ เนื่องจาก ผู้ให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนจากสหรัฐอเมริกาอาจไม่สามารถให้บริการได้ เพราะผู้ที่จะดำเนินการขนส่งโดยรถยนต์นั้น ต้องจดทะเบียนและเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลสัญชาติไทย ดังนั้น การที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดถึงวิธีการและคุณสมบัติสำหรับการประกอบการขนส่ง สหรัฐอเมริกาอาจขอแก้ไขในเรื่องที่กำหนดว่า ผู้ที่มีสิทธิได้รับอนุญาตดำเนินกิจการการขนส่ง ต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลไทยเท่านั้น รวมทั้งเรื่องกรรมการบริษัท และผู้ถือหุ้นในบริษัท ตลอดจนไม่สามารถประกอบการรับจัดการขนส่งเช่นเดียวกัน เนื่องจากมีข้อกำหนดสำหรับผู้ขอรับอนุญาตเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม หากประเทศไทยพิจารณาว่า การที่มีบทกำหนดเช่นนี้ส่งผลดีต่อผู้ประกอบการไทย ประเทศไทยอาจมีข้อสงวนไม่เปิดเสรีการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน โดยคงข้อจำกัดตามที่พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดเอาไว้ได้คือ ผู้ที่สามารถขอใบอนุญาตประกอบการขนส่งและประกอบการรับจัดการขนส่งต้องมีสัญชาติไทย

5.3.4 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548

พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548 ได้กำหนดว่า บริษัทจำกัดที่ก่อตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศเท่านั้น ที่มีสิทธิขอใบอนุญาตดำเนินการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบได้ จากบทกำหนดดังกล่าว ถือเป็นอุปสรรคต่อความตกลง เนื่องจากผู้ให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนจากสหรัฐอเมริกาไม่สามารถให้บริการได้ เพราะผู้ที่จะดำเนินการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบในประเทศไทยได้นั้น ต้องดำเนินการจดทะเบียน ซึ่งคุณสมบัติของผู้ที่มีสิทธิจดทะเบียนเพื่อดำเนินกิจการดังกล่าว ต้องเป็นบริษัทจำกัด ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศไทย

อย่างไรก็ตาม มีข้อกำหนดว่า ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบซึ่งจดทะเบียนในต่างประเทศ และประเทศไทยรับรองโดยความตกลงระหว่างประเทศ สามารถประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบในประเทศไทยได้ แต่ตัวแทนของผู้ประกอบการนั้นต้องจดทะเบียนสำหรับการประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ จัดตั้งตามกฎหมายไทย และมีสำนักงานใหญ่ในประเทศไทย ดังนั้น หากสหรัฐอเมริกาลงนามความตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคีกับประเทศไทยสามารถเข้ามาประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยมีต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ ตามข้อยกเว้นข้างต้น แต่ผู้ที่เป็นตัวแทนของบริษัทสหรัฐอเมริกา ต้องมีคุณสมบัติตามที่พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดไว้คือ ต้องจดทะเบียนสำหรับการประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ จัดตั้งตามกฎหมายไทย และมีสำนักงานใหญ่ในประเทศไทย

จากข้อกำหนดดังกล่าว อาจไม่เป็นอุปสรรคต่อผู้ให้บริการของสหรัฐอเมริกาเท่าใดนัก เนื่องจากมีข้อยกเว้นในกรณีที่ทำความตกลงระหว่างประเทศกับประเทศไทย ดังนั้น สหรัฐอเมริกาอาจไม่เสนอขอแก้ไขพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548 อย่างไรก็ดี สหรัฐอเมริกาอาจขอแก้ไขในส่วนที่กำหนดว่า ผู้ที่มีสิทธิได้รับอนุญาตดำเนินการกิจการ

ขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ ต้องเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศไทยก็เป็นได้ เพื่อจัดอุปสรรคโดยสิ้นเชิง

5.3.5 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว เป็นกฎหมายที่ใช้สำหรับควบคุมการอนุญาตคนต่างด้าวที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยหลักทั่วไปคือ คนต่างด้าวสามารถทำงานได้ก็ได้นอกเหนือจากงานที่กำหนดห้ามไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ ซึ่งสามารถทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย

การที่คนต่างด้าวจะเข้ามาประกอบกิจการต่างๆในประเทศไทยได้ ต้องดำเนินการขออนุญาตจากนายทะเบียน รวมถึงการเข้ามาประกอบธุรกิจการให้บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ อาชีพการขับชี่ยานยนต์ เป็นอาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำตามพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ แต่อาชีพดังกล่าวเกี่ยวข้องกับบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด้วย กล่าวคือ การรับหรือส่งไปรษณีย์ภัณฑ์นั้น จำเป็นต้องใช้การขนส่ง ซึ่งต้องมีการขับชี่ยานพาหนะ เมื่อกฎหมายกำหนดห้ามคนต่างด้าวประกอบอาชีพขับชี่ยานยนต์ จึงส่งผลให้คนต่างด้าวไม่สามารถประกอบอาชีพนี้ได้

พระราชบัญญัตินี้ไม่มีเนื้อหาที่เป็นอุปสรรคต่อความตกลงในเรื่องอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ แต่ผู้ให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด้วยจากสหรัฐอเมริกาอาจไม่ได้รับผลกระทบ หรือเกิดอุปสรรคเท่าใด เพราะอาชีพการขับชี่ยานยนต์ที่กำหนดห้ามคนต่างด้าวประกอบนั้น ผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกาอาจว่าจ้างคนไทยทำหน้าที่ดังกล่าวได้ อีกทั้ง การขับชี่ยานยนต์นั้น หากให้คนในท้องถิ่นดำเนินการ จะรู้จักเส้นทางและสภาพภูมิประเทศดีกว่าคนต่างชาติ รวมไปถึงมีอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่ไม่สูง จึงส่งผลดีต่อผู้ประกอบการสหรัฐอเมริกามากกว่าผลเสีย

ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 มิได้เป็นอุปสรรคต่อความตกลงเท่าใดนัก สหรัฐอเมริกาอาจไม่เสนอขอแก้ไขพระราชบัญญัตินี้

5.3.6 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

พระราชบัญญัติศุลกากรนี้ กำหนดถึงการส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ไว้ว่า การส่งของทางไปรษณีย์ กรณีที่เป็นการนำเข้า จะถูกเปิดตรวจโดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรร่วมกับเจ้าหน้าที่ของบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อตรวจว่าเป็นของต้องกักตักหรือของต้องห้ามหรือไม่ แล้วทำการประเมินภาษีต่อไป สำหรับของที่ส่งออกนอกประเทศทางไปรษณีย์ หากไม่เข้าเงื่อนไขที่ต้องเสียภาษีสามารถส่งได้ทันที

ดังนั้น การส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ออกนอกประเทศ ในกรณีที่มีสิ่งของที่มีเงื่อนไขต้องเสียภาษี สามารถส่งออกได้ทันที ซึ่งสิ่งของที่ไม่ต้องเสียภาษี ได้แก่

- 1.) ไม่เป็นของต้องห้ามในการส่งออก
- 2.) ไม่เป็นของต้องกักตักในการส่งออก
- 3.) ไม่เป็นของต้องเสียอากรหรือค่าภาคหลวงในการส่งออก
- 4.) การส่งจากผู้ส่งคนหนึ่งไปถึงผู้รับคนหนึ่ง ไม่ว่าจะมียอดน้ำหนักห่อมีราคารวมกันคราวหนึ่งไม่เกิน 10,000 บาท สำหรับของทั่วไป หรือไม่เกิน 50,000 บาท สำหรับเพชรพลอยเครื่องรูปพรรณทองคำ และเครื่องรูปพรรณ ทองคำขาว
- 5.) มิใช่การส่งออกที่ขอคืนอากรหรือขอรับเงินชดเชยค่าภาษีอากร
- 6.) มิใช่การส่งออกที่ขอใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามา

สำหรับการนำเข้าไปรษณีย์ภัณฑ์จากต่างประเทศนั้น อาจถูกเปิดตรวจโดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรเพื่อทำการประเมินภาษี แต่หากยังมีได้ดำเนินการดังกล่าว ไปรษณีย์ภัณฑ์นั้นยังคงถูกเก็บไว้ เพื่อทำการประเมินภาษีต่อไปได้

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ สินค้าประเภทไปรษณีย์ภัณฑ์นั้น มักได้รับอนุญาตให้นำเข้า Green Line ได้ทันที โดยไม่ต้องประเมินภาษีในขณะนั้น เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว แล้วจึงนำใบขนสินค้าไปแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ เพื่อประเมินภาษีในภายหลัง

สำหรับการดำเนินการของบริษัทเอกชนทั่วไปในการประเมินภาษีไปรษณีย์ภัณฑ์นั้น บริษัทจะมีโปรแกรมที่มีข้อมูลสินค้าจัดส่งทั้งหมดแล้วส่งไปยังคอมพิวเตอร์ของเจ้าหน้าที่ เพื่อประเมินภาษีในขณะที่สินค้ากำลังเดินทาง เมื่อสินค้ามาถึงสามารถนำเข้าหรือส่งออกได้ทันที

ไม่ต้องใช้เวลาตรวจสอบสินค้าเพื่อประเมินภาษีอีก เนื่องจากได้ทำการประเมินภาษีเสร็จสิ้นแล้วใน ขณะที่สินค้ากำลังเดินทาง

ดังนั้น พระราชบัญญัติฉบับนี้มิได้เป็นอุปสรรคต่อความตกลงแต่อย่างใด ประกอบกับในทางปฏิบัติได้นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยประเมินภาษี เพื่อความรวดเร็ว ยิ่งขึ้น ฉะนั้น ผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกาจึงไม่ได้รับผลกระทบจากพระราชบัญญัติฉบับนี้ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 จึงไม่มีการเสนอแก้ไขโดยสหรัฐอเมริกา

5.3.7 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติอาคารชุด กำหนดถึงหลักเกณฑ์ที่คนต่างด้าวสามารถ มีกรรมสิทธิ์ในห้องชุดได้ โดยกำหนดว่า คนต่างด้าวหรือนิติบุคคลต่างด้าวสามารถถือกรรมสิทธิ์ใน ห้องชุดได้ไม่เกินร้อยละ 49 ของเนื้อที่ห้องชุดทั้งหมดในอาคารชุดนั้น ทั้งนี้ คนต่างด้าวหรือ นิติบุคคลต่างด้าวนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีลักษณะตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

การที่พระราชบัญญัติอาคารชุดกำหนดไว้เช่นนี้ อาจไม่เป็นอุปสรรคต่อผู้ให้บริการ จากสหรัฐอเมริกาเท่าใดนัก เพราะมิได้มีเงื่อนไขที่สร้างความยากลำบาก หรือจำกัดสิทธิของ ผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกา

ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2551 มิได้เป็นอุปสรรคต่อความตกลง เท่าใดนัก สหรัฐอเมริกาอาจไม่เสนอขอแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้

อย่างไรก็ดี เพื่อป้องกันการเสนอจากสหรัฐอเมริกาในการขยายสัดส่วนในการถือ กรรมสิทธิ์อาคารชุด ประเทศไทยอาจมีข้อสงวนเรื่องจำนวนกรรมสิทธิ์ของคนต่างด้าวในอาคารชุด ได้

5.3.8 ผลกระทบต่อพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการแข่งขันทาง ธุรกิจอย่างเสรีและเป็นธรรม รวมทั้ง ป้องกันการผูกขาดทางการค้าและจำกัดการแข่งขัน

โดยกำหนดห้ามผู้มีอำนาจเหนือตลาดประกอบการในลักษณะที่ผูกขาดการแข่งขัน ไม่ว่าจะกระทำเพียงรายเดียวหรือร่วมกับผู้ประกอบการรายอื่น

การที่กฎหมายกำหนดไว้เช่นนี้ เป็นผลดีต่อผู้ประกอบการรายเล็ก ซึ่งไม่มีความสามารถในการแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ ที่มีความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันสูง

สำหรับการบริการไปรษณีย์ภาคพื้นดินนั้น ผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกาถือเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ มีความสามารถในการแข่งขันสูง ดังนั้น พระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงส่งผลให้ผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกาไม่อาจทำการผูกขาดตลาด หรือจำกัดการแข่งขันได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกาอาจไม่ได้รับผลกระทบจากพระราชบัญญัติฉบับนี้เท่าใดนัก เนื่องจากผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกามีศักยภาพ และประสิทธิภาพในการให้บริการสูงอยู่แล้ว การที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ห้ามการผูกขาดการแข่งขันหรือจำกัดการแข่งขัน อาจไม่เป็นอุปสรรคต่อผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกา

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้ายังไม่ได้บังคับใช้อย่างเต็มที่ หากพระราชบัญญัติฉบับนี้นำมาปรับใช้อย่างจริงจังแล้ว จะส่งผลให้เกิดการแข่งขันในตลาดอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะผู้ประกอบการรายใหญ่หรือรายเล็ก และส่งผลดีต่อผู้ใช้บริการ เนื่องจากจะได้รับการบริการที่มีประสิทธิภาพในราคาที่เป็นธรรม

5.3.9 ผลกระทบต่อร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์

พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์ กำหนดถึงการเปิดเสรีกิจการไปรษณีย์ และเปิดโอกาสให้เอกชนสามารถประกอบกิจการไปรษณีย์ได้ ทั้งนี้ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอรับใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการไปรษณีย์ต้องมีใช้คนต่างด้าว และสัดส่วนการถือหุ้นของบุคคลสัญชาติไทยต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น และกรรมการไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ต้องมีสัญชาติไทย

การที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เปิดเสรีให้เอกชนสามารถประกอบกิจการไปรษณีย์ได้ จะส่งผลดีต่อผู้ให้บริการไปรษณีย์ภาคพื้นดินภาคเอกชน แต่เฉพาะผู้ให้บริการเอกชนในประเทศไทยเท่านั้น เนื่องจากผู้ให้บริการจากต่างประเทศ ซึ่งรวมถึงผู้ให้บริการของสหรัฐอเมริกา ไม่สามารถขอรับใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการไปรษณีย์ได้ เพราะร่าง

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีข้อจำกัดเรื่องสัญชาติของผู้มีสิทธิขอใบอนุญาต และสัดส่วนผู้ถือหุ้นในบริษัท

5.4 มาตรการขอยกเว้น (Non-Conforming Measures) สำหรับประเทศไทย

การจัดทำ Non-Conforming Measures นั้น ประเทศภาคีต้องดำเนินการสองประการคือ

- (1) การขอยกเว้นรายสาขา และ
- (2) การขอยกเว้นมาตรการ

การยกเว้นทั้งสองกรณีสามารถยกเว้นได้เป็นการชั่วคราว โดยกำหนดระยะเวลา ยกเว้นไว้ชั่วคราว หรือระยะเวลาที่จะยกเลิกมาตรการดังกล่าว หรืออาจยกเว้นเป็นการถาวรจากพันธกรณีในความตกลงได้

แม้การเจรจาความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างไทย-สหรัฐอเมริกา จะเกิดพันธกรณีต่อประเทศไทยในการแก้ไขกฎหมายภายใน เพื่อให้สอดคล้องกับความตกลงดังกล่าว ทั้งนี้ รูปแบบการเปิดเสรีด้านการค้าบริการนั้น ใช้รูปแบบ Negative List Approach ซึ่งหมายความว่า มาตรการและสาขาทั้งหมดครอบคลุม เว้นแต่จะได้มีการระบุให้ยกเว้นอย่างชัดเจน ดังนั้น จะต้องมีภาระระบุมาตรการและสาขาที่ยกเว้นให้ชัดเจน มิฉะนั้นจะถือว่ายอมรับว่าเปิดเสรีโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ และต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทั่วไปของความตกลงด้วย

สำหรับ Non-Conforming Measures ของประเทศไทย ในสาขาบริการไปรษณีย์ภัณฑ์นั้น เมื่อพิจารณาจากกฎหมายภายในที่ใช้กับการประกอบกิจการดังกล่าว เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยมีเวลาในการปรับตัวสำหรับการเปิดเสรีบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด้วย ประเทศไทยอาจเสนอ Non-Conforming Measures สำหรับการบริการสาขานี้ ดังนี้

- (1) พระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477

ประเทศไทยอาจมีข้อสงวนไม่เปิดเสรีการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ประเภทจดหมายและไปรษณีย์บัตร ซึ่งปัจจุบัน บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้ผูกขาด

- (2) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

ประเทศไทยอาจมีข้อสงวนไม่แก้ไขเรื่องสัดส่วนผู้ถือหุ้นในบริษัท ระหว่างคนไทยและต่างชาติ โดยคงไว้ที่ 51:49 ต่อไป

(3) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.
ประเทศไทยอาจมีข้อสงวนเรื่อง ผู้มีสิทธิขอใบอนุญาตประกอบการขนส่ง
ต้องมีสัญชาติไทย

ทั้งนี้ กฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์มิได้เป็นอุปสรรคต่อ
ความตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคีไทย-สหรัฐอเมริกา จึงไม่มีพันธกรณีต่อประเทศไทยในการแก้ไข
กฎหมายอื่นๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความตกลง จึงไม่ต้องมี Non-Conforming Measures สำหรับ
กฎหมายอื่นๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปกฎหมายไทยที่ส่งผลกระทบต่อพันธกรณีในร่างความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-สหรัฐอเมริกา

กฎหมาย	สาระสำคัญ	ข้อเสนอเพื่อแก้ไข
พระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477	<p>บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้ผูกขาดในการให้บริการส่งจดหมายและไปรษณียบัตร นอกจากนี้ รัฐบาลมีสิทธิเด็ดขาดในการจัดการการไปรษณีย์ รวมทั้งการดำเนินกิจการด้านไปรษณีย์ในทุกด้าน (มาตรา 5 และมาตรา 6)</p> <p>สำหรับไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนนั้น หากเป็นประเภทจดหมายหรือไปรษณียบัตร เอกชนไม่สามารถให้ดำเนินการได้ เนื่องจากถูกจำกัดโดยกฎหมาย ที่ให้อำนาจแก่บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้ดำเนินการเพียงผู้เดียว มิเช่นนั้น ต้องเสียค่าปรับรายฉบับตามที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่หากเป็นสิ่งอื่น เอกชนสามารถให้บริการได้ (มาตรา 7 และมาตรา 61)</p>	<p>การให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนไม่ว่าจะเป็นการไปรษณียบัตร พัสดุ สิ่งตีพิมพ์ เป็นต้น ไม่ถูกผูกขาด โดย บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โดย ให้ สิ ท หิ แก่ บริษัทเอกชนไม่ว่าจะ เป็นบริษัทต่างดาวหรือ บริษัทเอกชนของไทย จะมีสิทธิในการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนทุกประเภทได้อย่างเต็มที่</p>

กฎหมาย	สาระสำคัญ	ข้อเสนอเพื่อแก้ไข
พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542	<p>นิติบุคคลต่างด้าวที่ต้องการเข้ามาจัดตั้งบริษัทเพื่อดำเนินธุรกิจในประเทศไทย ต้องจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทตามกฎหมายไทย โดยคนต่างด้าวสามารถถือหุ้นในบริษัทนั้นได้ไม่เกิน 49% ของจำนวนหุ้นทั้งหมดในบริษัท (มาตรา 4)</p> <p>ธุรกิจบางประเภทนั้นคนต่างด้าวไม่สามารถประกอบการได้ เพราะถูกห้ามด้วยกฎหมาย และบางประเภทสามารถประกอบได้ หากได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจ (มาตรา 8)</p> <p>สำหรับการให้บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนนั้น อยู่ในบัญชีที่ 2 คือ การขนส่งทางบก และบัญชีที่ 3 ข้อ (21) คือ การทำธุรกิจบริการอื่น ยกเว้นธุรกิจบริการที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งครอบคลุมธุรกิจบริการเกือบทุกชนิด ยกเว้นที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>ดังนั้น หากนิติบุคคลต่างด้าวประสงค์จะเข้ามาประกอบธุรกิจบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในประเทศไทย ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ สำหรับบัญชีที่ 2 และขออนุมัติจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า สำหรับ</p>	<p>การกำหนดให้บริษัทสามารถมีผู้ถือหุ้นเป็นคนต่างด้าวได้ไม่เกิน 49% ของจำนวนหุ้นทั้งหมดในบริษัทนั้นส่งผลให้บริษัทจากสหรัฐอเมริกาต้องมีผู้ถือหุ้นเป็นคนไทย 51% ของจำนวนหุ้นทั้งหมดในบริษัท โดยประเด็นที่เป็นปัญหาสำคัญที่ผู้ประกอบการต่างชาติต้องการให้แก้ไขคือการกำหนดจำนวนผู้ถือหุ้นที่เป็นคนต่างด้าว</p>

กฎหมาย	สาระสำคัญ	ข้อเสนอเพื่อแก้ไข
	<p>บัญชีที่ 3</p> <p>ตลอดจน ต้องมีทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 3 ล้านบาท (มาตรา 14 วรรคสอง)</p> <p>นอกจากนี้ การประกอบธุรกิจตามบัญชีที่ 2 มีข้อกำหนดเพิ่มว่า ต้องมีคนไทยหรือนิติบุคคลไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่า 40% ของทุนของคนต่างด้าว แต่อาจผ่อนผันสัดส่วนเหลือไม่น้อยกว่า 25% ได้ และต้องมีกรรมการเป็นคนไทยไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของกรรมการทั้งหมด (มาตรา 15)</p> <p>อย่างไรก็ตาม นิติบุคคลต่างด้าวของประเทศที่ทำสนธิสัญญากับประเทศไทย หากประกอบธุรกิจตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ ได้รับการยกเว้นจากเงื่อนไขข้างต้น แต่ต้องให้สิทธิคนไทยเป็นการต่างตอบแทน (มาตรา 10 วรรคสอง)</p>	

กฎหมาย	สาระสำคัญ	ข้อเสนอเพื่อแก้ไข
พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522	<p>ผู้ที่ประกอบกิจการขนส่งต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ซึ่งคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขออนุญาตต้องเป็นบุคคลธรรมดาสัญชาติไทย หากเป็นนิติบุคคล ในกรณีที่เป็นบริษัทจำกัด กรรมการบริษัทจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทจำกัด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ต้องเป็นของผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย (มาตรา 23 และมาตรา 24)</p> <p>ผู้ที่ประกอบกิจการรับจัดการขนส่ง ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ซึ่งคุณสมบัติของผู้มีสิทธิขออนุญาตต้องเป็นบุคคลธรรมดาสัญชาติไทย หากเป็นนิติบุคคล ในกรณีที่เป็นบริษัทจำกัด กรรมการบริษัทจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทจำกัด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ต้องเป็นของผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย (มาตรา 65 และมาตรา 70)</p>	<p>แก้ไขในเรื่องของผู้มีสิทธิได้รับอนุญาตดำเนินกิจการการขนส่งต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลไทยเท่านั้น เพื่อผู้ประกอบการต่างชาติสามารถดำเนินการขนส่งด้วยรถยนต์ได้</p>

กฎหมาย	สาระสำคัญ	ข้อเสนอเพื่อแก้ไข
พระราชบัญญัติการขนส่ง ต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548	<p>ผู้ที่ประกอบกิจการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบในประเทศไทยได้นั้น ผู้ประกอบกิจการขนส่งต่อเนื่องต้องดำเนินการจดทะเบียนซึ่งคุณสมบัติของผู้ที่มีสิทธิจดทะเบียนเพื่อดำเนินกิจการดังกล่าวต้องเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร (มาตรา 39 และมาตรา 40)</p> <p>ทั้งนี้ ผู้ประกอบกิจการขนส่งต่อเนื่องที่จดทะเบียนในต่างประเทศซึ่งประเทศไทยรับรองโดยสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ สามารถเข้ามาประกอบกิจการขนส่งต่อเนื่องได้ แต่มีเงื่อนไขว่าผู้เป็นตัวแทนต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งต่อเนื่องที่ได้จดทะเบียนแล้ว โดยเป็นบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย และมีสำนักงานใหญ่อยู่ในประเทศไทย (มาตรา 45 และมาตรา 47)</p>	<p>แก้ไขในส่วนที่กำหนดว่า ผู้ที่มีสิทธิได้รับอนุญาตดำเนินกิจการการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ ต้องเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศไทย เพื่อให้ผู้ประกอบกิจการต่างชาติซึ่งมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในต่างประเทศสามารถดำเนินการให้บริการได้</p>

กฎหมาย	สาระสำคัญ	ข้อเสนอเพื่อแก้ไข
พระราชบัญญัติการทำงาน ของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551	<p>คนต่างด้าวที่ประสงค์จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย อาชีพที่สามารถทำได้ ต้องเป็นอาชีพที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง หรือได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน สำหรับงานและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำจะกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา (มาตรา 9)</p> <p>การให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนนั้น ลักษณะงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการด้านนี้และถูกกำหนดห้ามไว้ในพระราชกฤษฎีกาคือ งานซบซีเยนยนต์ เนื่องจากการให้บริการในด้านนี้ ต้องมีการขนส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนจากสำนักงานหรือจากผู้ส่งไปยังสำนักงานปลายทางหรือผู้รับ ซึ่งการขนส่งนี้มีได้หลายรูปแบบ ได้แก่ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ดังนั้น การที่พระราชกฤษฎีกากำหนดห้ามคนต่างด้าวทำงานด้านการซบซีเยนยนต์ จึงส่งผลให้บริษัทต่างด้าวที่จะเข้ามาให้บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนในประเทศไทยมีโอกาสให้คนต่างด้าวทำหน้าที่ซบซีเยนยนต์เพื่อให้บริการได้ เพราะถูกห้ามโดยพระราชบัญญัติฉบับนี้</p>	<p>พระราชบัญญัติฉบับนี้แม้มีเนื้อหาที่เป็นอุปสรรคต่อความตกลงในเรื่องอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ แต่ผู้ให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนจากสหรัฐอเมริกาอาจไม่ได้รับผลกระทบ หรือเกิดอุปสรรคเท่าใด เพราะอาชีพการซบซีเยนยนต์ที่กำหนดห้ามคนต่างด้าวประกอบนั้น ผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกาอาจอ้างคนไทยทำหน้าที่ดังกล่าวได้ อีกทั้ง การซบซีเยนยนต์นั้น หากให้คนในท้องถิ่นดำเนินการ จะรู้จักเส้นทางและสภาพภูมิประเทศดีกว่าคนต่างชาติ รวมไปถึงมีอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่ไม่สูง</p>

กฎหมาย	สาระสำคัญ	ข้อเสนอเพื่อแก้ไข
พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469	<p>กรณีที่เป็นการนำเข้า จะถูกเปิดตรวจโดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรร่วมกับเจ้าหน้าที่ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อตรวจว่าเป็นของต้องกำกััดหรือของต้องห้ามหรือไม่ แล้วทำการประเมินภาษีต่อไป (มาตรา 14 และมาตรา 37)</p> <p>ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติ สินค้าประเภทไปรษณีย์ภัณฑ์นั้น มักได้รับอนุญาตให้นำเข้า Green Line ได้ทันที โดยไม่ต้องประเมินภาษีในขณะนั้น เพื่อความสะดวก รวดเร็ว แล้วจึงนำไปขนสินค้าไปแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ เพื่อประเมินภาษีในภายหลัง</p>	<p>พระราชบัญญัติฉบับนี้มีได้เป็นอุปสรรคต่อความตกลงแต่อย่างใด ประกอบกับในทางปฏิบัติได้นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยประเมินภาษี เพื่อความรวดเร็วยิ่งขึ้น ฉะนั้นผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกาจึงไม่ได้รับผลกระทบจากพระราชบัญญัติฉบับนี้</p>
พระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551	<p>คนต่างด้าวหรือนิติบุคคลต่างด้าวที่ประสงค์จะมีกรรมสิทธิ์ในห้องชุด เพื่อกำหนดดำเนินการทางธุรกิจ ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (มาตรา 19) และไม่สามารถมีกรรมสิทธิ์ในห้องชุดรวมกันเกิน 49% ของเนื้อที่ห้องชุดทั้งหมดในอาคารชุดนั้นๆ (มาตรา 19 ทวิ)</p>	<p>ไม่เป็นอุปสรรคต่อ ผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกาเท่าใดนัก เพราะมิได้มีเงื่อนไขที่สร้างความยากลำบากหรือจำกัดสิทธิของผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกา</p>

กฎหมาย	สาระสำคัญ	ข้อเสนอเพื่อแก้ไข
พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542	กำหนดห้ามผู้ประกอบการธุรกิจการให้บริการรายใหญ่ดำเนินการในลักษณะที่เป็นการผูกขาด ตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 25 มาตรา 26 และมาตรา 27) ซึ่งข้อห้ามตามพระราชบัญญัติฉบับนี้จะช่วยคุ้มครองผู้ประกอบการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนรายเล็ก หรือรายที่ไม่มีความสามารถทางการแข่งขันในการให้บริการ จากการถูกผูกขาดในการให้บริการของผู้ประกอบการสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผู้ให้บริการรายใหญ่ และมีความสามารถในการแข่งขันสูง	เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมการแข่งขันทางธุรกิจอย่างเสรีและเป็นธรรม รวมทั้งป้องกันการผูกขาดทางการค้าและจำกัดการแข่งขัน โดยกำหนดห้ามผู้มีอำนาจเหนือตลาดประกอบการในลักษณะที่ผูกขาดการแข่งขันไม่ว่าจะกระทำเพียงรายเดียวหรือร่วมกับผู้ประกอบการรายอื่น จึงส่งผลให้ผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกาไม่อาจทำการผูกขาดตลาดหรือจำกัดการแข่งขันได้อย่างไรก็ดี ผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกาอาจไม่ได้รับผลกระทบจากพระราชบัญญัติฉบับนี้เท่าใดนัก เนื่องจากผู้ให้บริการจากสหรัฐอเมริกามีศักยภาพและประสิทธิภาพในการให้บริการสูงอยู่แล้ว

กฎหมาย	สาระสำคัญ	ข้อเสนอเพื่อแก้ไข
<p>ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์ พ.ศ.</p>	<p>ผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการไปรษณีย์ ต้องขออนุญาตจาก กปช. ดังนั้น การให้บริการด้านไปรษณีย์จึงอาจไม่จำกัดเฉพาะบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด เท่านั้น แต่เอกชนสามารถมีโอกาสเป็นผู้ให้บริการได้ (มาตรา 21)</p> <p>ดังนั้น บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด จึงไม่สามารถผูกขาดการให้บริการด้านจดหมายและไปรษณียบัตรเพียงผู้เดียวอีกต่อไป</p> <p>ทั้งนี้ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์คือ มิใช่คนต่างด้าว และสัดส่วนการถือหุ้นของบุคคลสัญชาติไทยต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น และกรรมการไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ต้องมีสัญชาติไทย (มาตรา 22)</p>	<p>เอกชนสามารถประกอบกิจการไปรษณีย์ได้ ซึ่งส่งผลดีต่อผู้ให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ถ้วนเอกชนในประเทศไทยสามารถให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ถ้วนได้ทุกประเภท รวมถึงไปรษณีย์ภัณฑ์ถ้วนประเภทจดหมายและไปรษณียบัตร ซึ่งไม่จำกัดให้เฉพาะบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้ผูกขาดเท่านั้น</p> <p>แต่ผู้ให้บริการจากต่างประเทศไม่สามารถขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์ได้ เพราะถูกจำกัดเรื่องคุณสมบัติไว้ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้</p>

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

ความตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคีไทย-สหรัฐอเมริกา เริ่มเจรจาครั้งแรกเมื่อเดือนมิถุนายน 2547 ต่อมาการเจรจาความตกลงดังกล่าวได้ชะงักลงในเดือนกุมภาพันธ์ 2549 และหลังจากการรัฐประหารในประเทศไทย เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 สหรัฐอเมริกาประกาศไม่เจรจาความตกลงกับรัฐบาลที่มีได้มาจากการเลือกตั้ง ส่งผลให้การเจรจาหยุดชะงักลงนับแต่นั้นเป็นต้นมา

ต่อมาสหรัฐอเมริกาได้เลือกตั้งประธานาธิบดีคนที่ 44 เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2552 และ ผลที่ได้คือ Barack Obama จากพรรค Democrat ขณะการเลือกตั้ง ซึ่งทิศทางการดำเนินนโยบายด้านการค้าต่างประเทศของรัฐบาลชุดนี้คือ ใช้มาตรการกีดกันทางการค้าเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศ และต่อต้านความตกลงเขตการค้าเสรีที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของชาวอเมริกัน ซึ่งแตกต่างจากนโยบายของอดีตประธานาธิบดี George W. Bush ที่มุ่งเปิดเสรีการค้าและการลงทุน

ความตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคีไทย-สหรัฐอเมริกา ในด้านการค้าบริการนั้น สาขาที่สหรัฐอเมริกาให้ความสนใจมากเป็นพิเศษคือ สาขาบริการโทรคมนาคม สาขาการเงิน และสาขาไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน โดยเฉพาะสาขาบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนนั้น ผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริการายใหญ่ได้แก่ FedEx และ UPS มีประสิทธิภาพในการให้บริการที่สูง และมีศักยภาพและระดับความสามารถในการแข่งขันสูง สหรัฐอเมริกาจึงต้องการให้เปิดเสรีด้านดังกล่าว

การเปิดเสรีบริการสาขาไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ผู้ที่จะได้รับผลกระทบมากที่สุดคือผู้ประกอบการสัญชาติไทย และผู้ประกอบการสัญชาติอื่นที่มีไซส์สัญชาติอเมริกัน เนื่องจากผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกามีศักยภาพในการแข่งขัน เพราะมีความสามารถในการให้บริการที่

สูง และมีเทคโนโลยีอันทันสมัย รวมทั้ง จะได้รับประโยชน์ต่างๆจากความตกลงเขตการค้าเสรี ทวิภาคีฉบับนี้ ไม่ว่าจะเป็นด้านการลงทุน การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง การระงับข้อพิพาท ตลอดจนกฎหมายที่เอื้อต่อการเข้ามาให้บริการสำหรับผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกา

สำหรับผู้ให้บริการไปรษณีย์ในประเทศไทย คือบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะได้รับผลกระทบโดยตรงจากการเปิดเสรีการค้าบริการสาขาไปรษณีย์ภัณฑ์ถ้วน เนื่องจากโดยปกติ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด มีระดับความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันที่ไม่สูง หากผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกาเข้ามาให้บริการได้อย่างเสรี อาจส่งผลให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ไม่สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกาได้อย่างแน่นอน

ผู้ให้บริการสัญชาติอื่น เช่น DHL จากประเทศเยอรมนี หรือ TNT จากประเทศเนเธอร์แลนด์ แม้มีความสามารถในการแข่งขันสูง มีศักยภาพและประสิทธิภาพในการให้บริการ แต่เมื่อความตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคีฉบับนี้ เอื้อประโยชน์ให้สหรัฐอเมริกาเพียงชาติเดียว ผู้ประกอบการจากประเทศอื่น ซึ่งมีได้รับสิทธิประโยชน์เช่นเดียวกับผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกา จึงเสียเปรียบด้านการแข่งขันกับผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกา

ผลที่ผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกาได้รับสิทธิประโยชน์ตามความตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคีฉบับนี้ ก่อให้เกิดความได้เปรียบผู้ประกอบการรายอื่น ไม่ว่าจะเป็นบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือผู้ประกอบการสัญชาติอื่น และอาจนำไปสู่การผูกขาดในการให้บริการด้านไปรษณีย์ภัณฑ์ถ้วนของผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกาในที่สุด

อย่างไรก็ตาม ประเด็นสำคัญที่สหรัฐอเมริกาต้องการให้ประเทศไทยดำเนินการแก้ไขปรับปรุงคือ ยกเลิกการอุดหนุนบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อให้การแข่งขันด้านการบริการไปรษณีย์เป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรม ตามกลไกและสภาพของตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ถ้วน รวมไปถึงการยกเลิกพระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477 ในเรื่องของการให้บริการไปรษณีย์ไทย จำกัด ผูกขาดการให้บริการไปรษณีย์ด้านจดหมายและไปรษณีย์บัตร กล่าวคือ หากเป็นการให้บริการไปรษณีย์ ไม่ว่าจะไปรษณีย์ภัณฑ์ธรรมดาหรือไปรษณีย์ภัณฑ์ถ้วน หากเป็นประเภทจดหมายหรือไปรษณีย์บัตร ผู้ประกอบการอื่นไม่สามารถดำเนินการให้บริการได้ เพราะบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้ผูกขาดตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477

ทั้งนี้ ตามความตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคีฉบับนี้ อาจส่งผลให้ประเทศไทยมีพันธกรณีในการแก้ไขกฎหมายบางฉบับ เพื่อให้สอดคล้องกับความตกลง และเพื่อประโยชน์ต่อการเปิดเสรีบริการสาขาไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนอย่างแท้จริง โดยกฎหมายที่อาจถูกเสนอแก้ไขได้แก่

1.) พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. 2477

เรื่องข้อกำหนดให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้ผูกขาดการให้บริการด้านจดหมายและไปรษณีย์บัตร

2.) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

เรื่องข้อกำหนดให้นิติบุคคลต่างด้าวที่ต้องการเข้ามาจัดตั้งบริษัทเพื่อดำเนินธุรกิจในประเทศไทย ต้องจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทตามกฎหมายไทย โดยคนต่างด้าวสามารถถือหุ้นในบริษัทนั้นได้ไม่เกิน 49% ของจำนวนหุ้นทั้งหมดในบริษัท

3.) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

เรื่องข้อกำหนดให้บุคคลธรรมดาสัญชาติไทย หรือนิติบุคคลที่กรรมการบริษัทจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ต้องเป็นของผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทยตามกฎหมายไทยเท่านั้นที่สามารถขอใบอนุญาตต่อนายทะเบียน เพื่อประกอบการขนส่งได้ รวมทั้งต้องมีสำนักงานใหญ่ในประเทศไทยด้วย

นอกจากนี้ เรื่องของผู้รับจัดการขนส่ง ซึ่งทำหน้าที่รับจ้างรวบรวมสิ่งของและจัดให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งทำการขนส่ง ภายใต้ความรับผิดชอบของผู้รับจัดการขนส่ง ผู้ที่สามารถประกอบการดังกล่าวได้ มีเงื่อนไขกำหนดไว้เช่นเดียวกับผู้ประกอบการขนส่ง

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยอาจไม่แก้ไขกฎหมายดังกล่าว ตามที่สหรัฐอเมริกาเจรจาเรียกร้องทั้งหมดได้ โดยกำหนดไว้ใน Non-Conforming Measures เพื่อรักษาผลประโยชน์ของผู้ประกอบการไทย และเพื่อให้ผู้ประกอบการไทยคือ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ปรับตัวสำหรับการเปิดเสรีเต็มทีในอนาคต

สำหรับ Non-Conforming Measures ของประเทศไทย ในสาขาบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ที่อาจเสนอ ได้แก่

1.) พระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477

ประเทศไทยอาจมีข้อสงวนไม่เปิดเสรีการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ ประเภทจดหมายและไปรษณีย์บัตร ซึ่งปัจจุบัน บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้ผูกขาด

2.) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

ประเทศไทยอาจมีข้อสงวนไม่แก้ไขเรื่องสัดส่วนผู้ถือหุ้นในบริษัท ระหว่าง คนไทยและต่างชาติ โดยคงไว้ที่ 51:49 ต่อไป

3.) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

ประเทศไทยอาจมีข้อสงวนเรื่อง ผู้มีสิทธิขอใบอนุญาตประกอบการขนส่ง และประกอบการบริหารจัดการขนส่งต้องมีสัญชาติไทย

6.2 ข้อเสนอแนะ

การเจรจาความตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคีไทย-สหรัฐอเมริกา นั้น ประเทศไทย ต้องมีมาตรการเพื่อรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความตกลงนี้ โดยเฉพาะด้านการบริการสาขา ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ซึ่งต้องคำนึงถึงระดับความสามารถของผู้ประกอบการในประเทศคือ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ที่มีได้มีศักยภาพในการแข่งขันที่สูง ซึ่งหากมีการเปิดเสรีด้านบริการ ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ไม่สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการจาก สหรัฐอเมริกาได้อย่างแน่นอน แม้ในปัจจุบัน บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นผู้ผูกขาด การให้บริการด้านจดหมายและไปรษณีย์บัตร ตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทย พ.ศ. 2477 แต่หากการเจรจาความตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคีฉบับนี้เสร็จสิ้น สหรัฐอเมริกาอาจเสนอขอแก้ไข พระราชบัญญัติไปรษณีย์ไทยในเรื่องการผูกขาดการให้บริการด้านจดหมายและไปรษณีย์บัตรของ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จึงส่งผลให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เสียเปรียบและเสียประโยชน์ มากยิ่งขึ้น

ดังนั้น เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการเปิดเสรีสาขา ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ประเทศไทยควรใช้หลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) แก่ผู้ประกอบการทุกสัญชาติ ไม่เพียงเฉพาะผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกาเท่านั้น ที่จะได้รับ ประโยชน์ตามความตกลงฉบับนี้ กล่าวคือ ประเทศไทยควรเปิดเสรีด้านบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ให้แก่ทุกประเทศ เพื่อให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม รวมทั้ง ผู้ประกอบการจาก ทุกประเทศ จะได้รับสิทธิประโยชน์เช่นเดียวกับผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกา อันส่งผลให้ ผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกาไม่สามารถผูกขาดตลาดได้ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ผู้ประกอบการจาก

ประเทศอื่นๆ ซึ่งมีศักยภาพและระดับความสามารถในการแข่งขันที่ทัดเทียมกับผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกา สามารถแข่งขันการให้บริการสาขาไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนได้อย่างเต็มที่ ป้องกันการผูกขาดโดยผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกาได้

แม้มาตรการดังกล่าว มิได้ช่วยส่งเสริมผู้ประกอบการในประเทศไทยก็ตาม แต่อย่างน้อย จะช่วยให้ตลาดการบริการสาขาไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนของประเทศไทย เกิดการแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรม ปราศจากการผูกขาดจากผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง ตลอดจนส่งผลดีต่อผู้ใช้บริการที่จะได้รับการบริการที่มีคุณภาพ ทั้งด้านการบริการและราคา

นอกจากนั้น ประเทศไทยต้องนำพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 มาบังคับใช้อย่างจริงจัง ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้ามีผลบังคับใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2542 แต่ยังมีได้นำมาบังคับใช้อย่างเต็มที่ ฉะนั้น เพื่อป้องกันมิให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกา ดำเนินการในลักษณะผูกขาดทางการค้า หรือจำกัดการแข่งขัน อันเนื่องมาจากการเปิดเสรีบริการสาขาไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน จึงควรนำพระราชบัญญัติฉบับนี้มาบังคับใช้อย่างจริงจังและเด็ดขาด เพราะพระราชบัญญัติฉบับนี้ ช่วยควบคุมมิให้ผู้ประกอบการที่มีอำนาจเหนือตลาด กระทำการในลักษณะที่เป็นการผูกขาดตลาด หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดได้

มาตรการหนึ่งที่ประเทศไทยควรเตรียมพร้อมสำหรับการเปิดเสรีบริการสาขาไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนคือ ผู้ประกอบการในประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันคือ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ต้องพัฒนาระดับความสามารถในการให้บริการของตนเอง ตลอดจนนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการให้บริการ อีกทั้งต้องพยายามเพิ่มศักยภาพด้านการแข่งขันกับผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกาที่มีศักยภาพในการแข่งขันสูง

การเปิดเสรีบริการมีทั้งผลดีและผลเสีย ด้านผลดีนั้น ประเทศภาคีแต่ละประเทศสามารถเข้าไปประกอบธุรกิจบริการได้อย่างเสรี ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายทั้งทุนและบุคลากร และเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยีระหว่างกัน แต่ผลเสียอาจเกิดขึ้นได้ หากมีการเปิดเสรีในสาขาที่ประเทศภาคีหนึ่งปราศจากความชำนาญ หรือศักยภาพในการแข่งขัน จึงอาจเสียเปรียบหรือเสียผลประโยชน์ให้แก่ประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่งได้

สำหรับประเทศไทย แม้จะไม่มีศักยภาพที่สูงพอจะแข่งขันกับผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกา ในการเปิดเสรีบริการสาขาไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน แต่ประเทศไทยต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปิดเสรีดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการใช้หลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับ ความอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) และพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 เพื่อป้องกัน การผูกขาดตลาดด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนของผู้ประกอบการจากสหรัฐอเมริกา เพียงฝ่ายเดียว ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการให้บริการ ศักยภาพในการแข่งขันให้ทัดเทียมกับ ต่างชาติ เพื่อรองรับการเปิดเสรีบริการสาขาไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ที่จะมีการแข่งขันสูงได้

นอกจากนี้ การเปิดตลาดการค้าบริการภายใต้อาเซียน เป็นการเปิดตลาดการค้าบริการ ระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียน รวมถึงประเทศไทย ดังนั้น ประเทศไทยต้องเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับการเปิดเสรีดังกล่าว โดยเป้าหมายของการเปิดเสรีสาขาบริการเร่งรัดมี 4 สาขา ได้แก่ สาขาคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม สาขาสุขภาพ สาขาท่องเที่ยว และสาขาขนส่งทางอากาศ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2553 ประเทศอาเซียนต้องอนุญาตให้ผู้ให้บริการมีสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุน อาเซียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และยกเลิกข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดทั้งหมด และเพิ่มการเปิดเสรี สาขาโลจิสติกส์ในปี พ.ศ. 2556

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมล กมลตระกูล. เอฟทีเอไทย-สหรัฐยังรอได้. ประชาชาติธุรกิจ (เมษายน 2548): 3.
- กมลินทร์ พินิจภูวดล . การเปิดเสรีการค้าบริการสาธารณสุขภายใต้ WTO : ข้อสังเกตเกี่ยวกับกฎหมายและข้อผูกพันของประเทศไทย. วารสารกฎหมาย 3 (2542): 58.
- กระแสดร. FTA ไทย-สหรัฐ รอบที่ 6 : ย้ำจุดยืน ยึดประโยชน์ร่วมกัน. [ออนไลน์]. 2549. แหล่งที่มา: <http://www.scb.co.th/LIB/th/article/kra/2549/k1834.html> [2552, เมษายน 23]
- กรุงเทพธุรกิจ. เปิดบัญชีแนบท้ายร่างแก้ไข พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว. [ออนไลน์]. 2550. แหล่งที่มา: www.bangkokbiznews.com/2007/special/alien_dem/news_146945.jsp [2552, มีนาคม 17]
- กัลยา พรเพิ่มพูน . ผลกระทบของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) ในการเจรจาอบอุรุกวัยต่อกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย . วิทยา นิพนธ์ ปริณูฎามหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2538.
- การศึกษานอกโรงเรียน , กรม. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว . [ออนไลน์]. 2545. แหล่งที่มา: www.dei.ac.th/index/content/law_010.html [2552, มกราคม 29]
- การสื่อสารแห่งประเทศไทย. 100 ปี การไปรษณีย์ไทย. กรุงเทพมหานคร : ประยูรวงศ์, 2526.
- กึ่งกาญจน์ กาญจนไพศาล . ผลกระทบต่อกฎหมายเศรษฐกิจของประเทศไทยจากการเปิดเสรีภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ สาขาบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม . วิทยานิพนธ์ปริณูฎามหาบัณฑิต , สาขาวิชา นิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- จักรกฤษณ์ ควรรพจน์ . ความตกลงด้านการลงทุนในเอฟทีเอ ไทย- สหรัฐ : ก้าวหนึ่งของความพยายามในการสร้างข้อตกลงพหุภาคีด้านการลงทุน . [ออนไลน์]. 2552. แหล่งที่มา : <http://www.ftawatch.org/node/31> [2553, มกราคม 25]
- จักรกฤษณ์ ควรรพจน์ . เอฟทีเอ : เกมต่อรอง ผลประโยชน์ไทย- สหรัฐ. [ออนไลน์]. 2546. แหล่งที่มา: www.nidambe11.net/ekonomiz/2003q4/article2003oct30p2.html [2552, มีนาคม 23]

- จิตติชัย รุจนกนกนาฏ , กชพร ตรองจิตรี และ ปิลันท์ พรายทองแย้ม . โลจิสติกส์ของการบริการไปรษณีย์ . ใน การประชุมสัมมนาวิชาการด้านการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน . หน้า 1-5. 19-21 พฤศจิกายน 2552 ณ โรงแรมเดอะ ไทด์ รีสอร์ท บางแสน, 2552.
- จิตติมา จิราพงษ์ . ปัญหาทางกฎหมายของการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดาภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีไทย- ออสเตรเลีย . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- จิราพร ลิ้มปานานนท์ , จักรกฤษณ์ ควรพจน์ , เจริญ คัมภีรภาพ , วิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ , สุริย์รัตน์ ตริ่มรรคา , บัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์ , จักรชัย โฉมทองดี , สุพาณี ธนีนุฉิ และ กวรรณิการ์ กิจดิเวชกุล . ข้อตกลงเขตการค้าเสรี ไทย- สหรัฐอเมริกา ผลกระทบที่มีต่อประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดีการพิมพ์, 2547.
- ชินวัตร อิศราดิศัยกุล . บริการไปรษณีย์แห่งประเทศไทย (United States Postal Service). [ออนไลน์]. 2549. แหล่งที่มา: www.oeadc.org/private_students/1081009/plonearticle.2006-03-15.4911253383 [2552, มกราคม 22]
- โชคชัย วิเชียรชัยยะ . การพัฒนาระบบให้บริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษภายในประเทศ : กรณีศึกษาเฉพาะที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขหนองคาย . วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.
- สุนิตา ศิริทรัพย์ . ระบบลอจิสติกส์กับความสามารถในการแข่งขันของไทย . วารสารส่งเสริมการลงทุน 18 (ธันวาคม 2550): 11-15.
- ฐานเศรษฐกิจ . เปิดเสรีบริการ "โลจิสติกส์" ไทยพร้อมรับมือแคเโน. [ออนไลน์]. 2550. แหล่งที่มา: www.logisticsdigest.com [2552, ธันวาคม 23]
- ฐานเศรษฐกิจ . FTA ไทยสหรัฐ : ไทยต้องตั้งรับมากกว่ารุก. [ออนไลน์]. 2547. แหล่งที่มา: www.thaifta.com/newspaper/news_ftaus2.htm [2552, มกราคม 12]
- ณัฐยา สันตะการผล . FedEx วิถีแห่งผู้นำ แพลและเรียบเรี ยงจาก FedEx Delivers โดย Madan Birla. กรุงเทพมหานคร : ธรรมการพิมพ์, 2548.
- ณัฐสิทธิ์ ดิศกุล , หม่อมหลวง . นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2553.

เดือนเด่น นิคมบริรักษ์, สุณีพร ทวรรณกุล และ วีรวัลย์ ไพบูลย์จิตต์อารี . รายงานฉบับสมบูรณ์
โครงการจัดทำยุทธศาสตร์และแนวทางในการเตรียมความพร้อมของภาคอุตสาหกรรม
ไทยอันเนื่องมาจากการเจรจา WTO รอบใหม่ที่กรุงโดฮา . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว, 2547.

ทิวรัตน์ ลาภวิไล , ประภาภรณ์ ชื้อเจริญกิจ และ เอกพล จงวิสัยวรรณ . ข้อตกลงการค้าเสรี
สหรัฐอเมริกา . กรุงเทพมหานคร : โครงการ WTO WATCH (จับกระแสองค์การการค้า
โลก) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร , กระทรวง . ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร :
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2553.

น้ำฝน ลิ้มเปเจต . ความตกลงว่าด้วยการบังคับใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชภายใต้
องค์การการค้าโลก : ศึกษากรณีมาตรการการนำเข้าไก่ต้มสุกของประเทศออสเตรเลีย .
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต , สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2546.

บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด . คำแปลบทบัญญัติเกี่ยวกับอนุสัญญาและพิธีสารต่อท้ายแห่ง
อนุสัญญาสากลไปรษณีย์ สหภาพสากลไปรษณีย์ ฉบับการประชุมใหญ่สหภาพสากล
ไปรษณีย์ สมัยที่ 24 (ณ นครเจนีวา 2551). กรุงเทพมหานคร : กระทรวงเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร, 2551.

บุษราคัม ศรีรัตน์ . เขตการค้าเสรี ... ได้หรือเสีย ? . วารสารส่งเสริมการลงทุน 16 (เมษายน
2548): 27-31.

ปริญญา บุญญาวงศ์. ถก FTA ไทย-สหรัฐฯ 2 จ้องอุปสรรคฯ ปัญญา-เสรีทุนเคลื่อนย้าย.

[ออนไลน์]. 2547. แหล่งที่มา: www.nidambe11.net/ekonomiz/2004q4/

article2004oct12p4.htm [2552, ธันวาคม 23]

ปวิณ ชัชวาลพงศ์พันธ์ . BEST ในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย- สหรัฐ . [ออนไลน์]. 2546.

แหล่งที่มา : [www.nidambe11.net/ekonomiz/2003q3/](http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2003q3/article2003aug14p4.htm) article2003aug14p4.htm

[2552, ธันวาคม 23]

ประชาชาติธุรกิจออนไลน์ . ข้าแห่ละร่าง พ.ร.บ.ไปรษณีย์ไทย เป็ ค.ประตุ "ต่างชาติ". [ออนไลน์].

2551. แหล่งที่มา: [www.oknation.net /blog/print.php?id=299854](http://www.oknation.net/blog/print.php?id=299854) [2552, มีนาคม 10]

- ประชาชาติธุรกิจ . FTA ไทย-สหรัฐฯ ทำ บ .ไปรษณีย์ป่วน วันเปิดทางเฟดเอ็กซ์รุกชนพัสค .
[ออนไลน์]. 2546. แหล่งที่มา: [www.nidambe11.net/ekonomiz/2003q4/
article2003nov12p3.htm](http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2003q4/article2003nov12p3.htm) [2552, ธันวาคม 23]
- ประชาสัมพันธ์ , กรม . สหภาพแรงงานฯไปรษณีย์ประท้วงด้านร่าง พ .ร.บ.การประกอบกิจการ
ไปรษณีย์ฉบับล่าสุดออนไลน์ 2551. แหล่งที่มา [http://thainews.prd.go.th/view.php?
m_news=255107280243&tb=N255107](http://thainews.prd.go.th/view.php?m_news=255107280243&tb=N255107) [2553, มกราคม 22]
- ปิยะบุตร บุญอร่ามเรือง . การค้าบริการโทรคมนาคมพื้นฐานตามกรอบความตกลงขององค์การ
การค้าโลกกับการปฏิบัติตามข้อผูกพันเพิ่มเติมของเอกสารอ้างอิงในกรณีของประเทศไทย .
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ , สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.
- พรณี เห่งสุทธา . ไทยและสหรัฐฯจับมือมุ่งสู่การค้าเสรีทวีภาคี . วารสารส่งเสริมการลงทุน 14
(มกราคม 2003): 37-39.
- พรณี เห่งสุทธา . เศรษฐกิจไทยในสายตาสหรัฐ . วารสารส่งเสริมการลงทุน 14 (พฤษภาคม
2546) : หน้า 70-73.
- พรณี เห่งสุทธา . FTA ดีหรือเสียต่อไทย . วารสารส่งเสริมกา รลงทุน 15 (พฤษภาคม 2547):
15-17.
- พรณี เห่งสุทธา, ยุวรัตน์ อรรถกรภรณ์ และจักรสิทธิ์ แก้ววิไล .ไทยกับการเตรียมการเจรจา
จัดทำ FTA กับต่างประเทศ. วารสารส่งเสริมการลงทุน 15 (พฤษภาคม 2547): 19.
- พรณี เห่งสุทธา และธนัญญ์ ซื่อสัตย์วงศ์ . FTA ไทย-สหรัฐฯ ยามหรือชนมหวาน . วารสาร
ส่งเสริมการลงทุน 15 (พฤษภาคม 2547): 26-27.
- พาณิชย์, กระทรวง . กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ . สรุปสถานะความคืบหน้าการจัดทำเขต
การค้าเสรีของไทยในระดับทวิภาคีและภูมิภาค. นนทบุรี : กระทรวงพาณิชย์, 2547.
- พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์ . นิตย พิบูลสงคราม “ยกทีมแจจเจรจาเอฟทีเอ ” ไทย-สหรัฐฯ. [ออนไลน์].
2548. แหล่งที่มา www.nidambe11.net/ekonomiz/2005q2/article2005may20p2.htm
[2552, มกราคม 5]
- พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์ . Hypocrita Intelligentsia กับเอฟทีเอไทย- สหรัฐ. กรุงเทพธุรกิจ (มิถุนายน
2548).
- มานิตา เข้มทอง ง . ไปรษณีย์อเมริกา ทนสมัย ทนใจ . [ออนไลน์] . 2548. แหล่งที่มา :
www.gotomanager.com/news/details.aspx?id=40128 [2552, สิงหาคม 9]

- มูลนิธิเด็ก. นโยบายลงทุน FTA ไทย-สหรัฐฯ ค่าที่รัฐบาลต้องจ่าย. [ออนไลน์]. 2548. แหล่งที่มา: www.healthsquare.org/news.php?id=571946 [2551, ธันวาคม 14]
- ยุทธศักดิ์ คณาสวัสดิ์. เขตการค้าเสรีสหรัฐฯ- สิงคโปร์. วารสารส่งเสริมการลงทุน 14 (พฤษภาคม 2546): 65-69.
- ยุทธศักดิ์ คณาสวัสดิ์. UPS กับตำแหน่งอันดับ 1 ของโลกในด้านโลจิสติกส์. วารสารส่งเสริมการลงทุน 18 (ธันวาคม 2550): 23-38.
- ยุทธศักดิ์ คณาสวัสดิ์. 10 อันดับธุรกิจโลจิสติกส์ใหญ่ของโลก. วารสารส่งเสริมการลงทุน 19 (สิงหาคม 2551): 25-28.
- รัชวิชญ์ ปิยะปราโมทย์. กระบวนการระงับข้อพิพาท : ข้อเสนอสำหรับการจัดทำเขตการค้าเสรี ไทย-สหรัฐฯ. นนทบุรี : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2547.
- รุจิรา ญาณะเหล็ก . พันธกรณีตามข้อบทเรื่องสิ่งแวดลอมในความตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคี ศึกษากรณีประเทศสหรัฐอเมริกาและชิลี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- เลขาธิการวุฒิสภา, สำนักงาน. สำนักกฎหมาย. เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคน ต่างด้าว (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ). กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์, 2550.
- วันเพ็ญ หุจจิตตวิวัฒน์ . คนต่างชาติประกอบอาชีพได้บ้าง . วารสารส่งเสริมการลงทุน 14 (มกราคม 2003): 70-71.
- วิญญู ปรอยกระโทก . บทบาทของผู้รับจัดการขนส่ง (Freight Forwarder) กับการขยายตัวทางการค้าระหว่างประเทศ. วารสาร TPA News 159 (มีนาคม 2553): 32-33.
- ศิริศักดิ์ เลิศเดชสกุล . โครงสร้างตลาดและพฤติกรรมการแข่งขันของธุรกิจบริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (Express Delivery) ระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย . เขตการค้าเสรีไทย- สหรัฐอเมริกา : ทำที่ของไทยในยุคประธานาธิบดีบารัค โอบามา. กระแสรศน 15 (มกราคม 2552): 1-8.
- สถาบันการวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย . รายงานฉบับสม บูรณ์ การศึกษาผลกระทบและแนวทางการปรับตัวของ SMEs ไทยต่อการทำข้อตกลงการค้าเสรีไทย- สหรัฐอเมริกา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2548.

สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง . โครงการเตรียมความพร้อมรองรับการเจรจาความตกลงการค้าเสรีทวิภาคี เล่ม 1 ภาพรวมการเจรจาจัดทำ FTA. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการคลัง, 2548.

สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง . โครงการเตรียมความพร้อมรองรับการเจรจาความตกลงการค้าเสรีทวิภาคี เล่ม 2 การศึกษารายสินค้า . กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการคลัง , 2548.

สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง . โครงการเตรียมความพร้อมรองรับการเจรจาความตกลงการค้าเสรีทวิภาคี เล่ม 3 การศึกษารายประเด็น . กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการคลัง , 2548.

สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง . โครงการศึกษายุทธศาสตร์การทำ FTA ของไทย . กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการคลัง, 2548.

สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง. เหลียวหลัง-แลหน้า FTAs. [ออนไลน์]. 2552. แหล่งที่มา: http://www.thaifita.com/ThaiFTA/Portals/0/docu1_jan52.pdf [2553, มกราคม 15]

สหรัฐ-จีน-ญี่ปุ่น ปีไทยเปิดเสรี “ล่อจิสติก”. หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ (3 กุมภาพันธ์ 2548): 13.

สุจิตร์ ลีสงวนสุข . FTA ไทย-สหรัฐ ชุมทรัพย์แห่งทวีปเส้นทางปัญญา . [ออนไลน์]. 2547. แหล่งที่มา: www.bangkokbiznews.com/scitech/2004/0603/news.php?news=column_0701_p1.htm [2552, กุมภาพันธ์ 20]

อนุสรณ์ ธรรมใจ. ตรวจสอบเรื่องแรงงานในเอฟทีเอไทย-สหรัฐ. [ออนไลน์]. 2547. แหล่งที่มา: www.nidambe11.net/ekonomiz/2004q4/article2004nov12p6.htm [2553, มกราคม 15]

อัจฉรีย์ ศุภวรรณะกุล . มารู้จักการเปิดเสรีการค้าบริการตาม GATS กันเถอะ. [ออนไลน์]. 2549. แหล่งที่มา : <http://gotoknow.org/blog/homework1inter-eco-law/59983> [2552, กันยายน 24]

ภาษาอังกฤษ

California Chamber of Commerce. U.S.-Panama Free Trade Agreement. [Online]. 2009. Available from : www.calchamber.com/international/trade/pages/us-panamafta.aspx [2010, January 20]

- Economic expert. Universal Postal Union. [Online]. 2008. Available from : www.economicexpert.com/a/universal:postal:union.html [2010, January 24]
- Federation of American Scientists. Congressional Research Service Reports. [Online]. 2007. Available from : www.fas.org/sgp/crs/row/rl32540.pdf [2010, February 20]
- Foreign Agriculture Services. Fact Sheet U.S.-Morocco Free Trade Agreement. Washington D.C. : United States Department of Agriculture, 2006.
- Industry Sector Advisory Committee on Services for Trade Policy Matters. Report of the Industry Sector Advisory Committee on Services for Trade Policy Matters. Washington D.C. : ISAC 13, 2004.
- International Bureau of the Universal Postal Union. Constitution General Regulations : Resolutions and decisions, Rule of procedure, Legal status of the UPU. Berne : UPU, 2005.
- International Telecommunication Union. Postal Services. [Online]. 2009. Available from : www.itu.int/dms_pub [2010, February 20]
- International Trade Law News. U.S.-Peru Free Trade Agreement to take effect on February 1, 2009. [Online]. 2009. Available from : www.djacobsonlaw.com/2009/01/us-peru-free-trade-agreement-to-take.html [2010, January 27]
- James M. Roberts. The U.S.-Panama Free Trade Agreement : A Good Deal for America. Web Memo Published by The Heritage Foundation 2664 (October 2009): 1-3.
- J. F. Hornbeck. The Proposed U.S.-Panama Free Trade Agreement. [Online]. 2005. Available from : <http://fpc.state.gov/documents/organization/57846.pdf> [2009, May 12]
- J. F. Hornbeck. The Proposed U.S.-Panama Free Trade Agreement. [Online]. 2009. Available from : <http://www.fas.org/sgp/crs/row/RL32540.pdf> [2010, January 26]
- Latin America Trade Coalition. CRS Report for Congress : U.S.-Peru Trade Promotion Agreement. [Online]. 2009. Available from : www.latradecoalition.org [2010, March 4]

- Office of the United States Trade Representative. The U.S.-Chile Free Trade Agreement : An Early Record of Success. [Online]. 2004. Available from : www.ustr.gov/about-us/press-office/fact-sheets/archives/2004/june/us-chile-free-trade-agreement-early-record-suc [2009, March 14]
- Office of the United States Representative. U.S. - Australia FTA Summary of the Agreement. [Online]. 2004. Available from : http://ustraderep.gov/Trade_Agreements/Bilateral/Australia_FTA/US-Australia_FTA_Summary_of_the_Agreement.html [2009, April 4]
- Office of the United States Trade Representative. U.S.- Morocco Free Trade Agreement. [Online]. 2007. Available from : www.ustr.gov/trade_agreement/free-trade-agreement/morocco-fta [2009, July 12]
- Phukphong Ratanapapai, Business Development Manager, DHL Express International (Thailand) Ltd. Interview, 26 February 2010.
- Postal Technology Centre. Mail and Parcels. [Online]. 2007. Available from : <http://www.ptc.upu.int/ps/ips.shtml> [2009, March 12]
- Postal Technology Centre. The postal network Facilitating affordable money transfers worldwide, Berne : UPU, 2005.
- SICE : Foreign Trade Information System. United States – Morocco. [Online]. 2005. Available from : www.sice.oas.org/tpd/usa_mar/usa_mar_e.asp [2009, April 4]
- The Strategic International Business Practice Hunton & Williams, LLP. Thailand-US FTA : A Roadmap to Negotiations. Washington D.C. : Hunton & Williams, LLP., 2006.
- United States Department of Agriculture. U.S.-Morocco Trade Agreement. [Online]. 2009. Available from : www.fas.usda.gov/itp/us-morocco.asp [2010, February 20]
- United States – Morocco Free Trade Agreement. Market Overview. [Online]. 2007. Available from : <http://www.moroccousafta.com/maratglance.htm> [2009, November 22]
- United States Postal Service. Vision 2013 Five-Year Strategic Plan for 2009-2013. Washington D.C. : USPS, 2008.

- Universal Postal Union. General Information on UPU Standard. Berne : UPU, 2007.
- Universal Postal Union. Union Postale : Moving the postal sector forward 2. Berne : UPU, 2008.
- Universal Postal Union. World summit on the information society Geneva 2009-Tunis 2005, The role of Posts in the future information society. Berne : UPU, 2003.
- U.S. Exports. U.S.-Peru TPA. [Online]. 2007. Available from : www.export.gov/%5c/static/services%202007_latest_eg_main_017896.pdf [2009, October 26]
- Wikipedia. the free encyclopedia. Peru trade promotion agreement [Online]. 2008. Available from : http://en.wikipedia.org/wiki/united_states_%e2%80%93_peru_trade_promotion_agreement
- World Trade Organization. Postal Courier Services. [Online]. 2002. Available from : www.wto.org/english/tratop_e/serv_e/postal_courier_e [2008, September 22]

ศูนย์วิทยพักร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

Universal Postal Convention

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

UNIVERSAL POSTAL CONVENTION

The undersigned, plenipotentiaries of the Governments of the member countries of the Union, having regard to article 22.3 of the Constitution of the Universal Postal Union concluded at Vienna on 10 July 1964, have by common consent and subject to article 25.4 of the Constitution drawn up in this Convention the rules applicable throughout the international postal service.

Part I

Rules applicable in common throughout the international postal service

Sole chapter

General provisions

Article 1

Definitions

1. For the purposes of the Universal Postal Convention, the following terms shall have the meanings defined below:

1.1 universal postal service: the permanent provision of quality basic postal services at all points in a member country's territory, for all customers, at affordable prices;

1.2 closed mail: labelled bag or set of bags or other receptacles sealed with or without lead, containing postal items;

1.3. transit à découvert: open transit through an intermediate country, of items whose number or weight does not justify the make-up of closed mails for the destination country;

1.4 postal item: generic term referring to anything dispatched by the Post's services (letter post, parcel post, money orders, etc.);

1.5 terminal dues: remuneration owed to the postal administration of destination by the dispatching postal administration in compensation for the costs incurred in the country of destination for letter-post items received;

1.6. transit charges: remuneration for services rendered by a carrier in the country crossed (postal administration, other service or combination of the two) in respect of the land, sea and/or air transit of mails;

1.7. inward land rate: remuneration owed to the postal administration of destination by the dispatching postal administration in compensation for the costs incurred in the country of destination for parcels received;

1.8. transit land rate: remuneration owed for services rendered by a carrier in the country crossed (postal administration, other service or combination of the two) in respect of the land and/or air transit of parcels through its territory;

1.9. sea rate: remuneration owed for services rendered by a carrier (postal administration, other service or a combination of the two) participating in the sea conveyance of parcels.

Article 2

Designation of the entity or entities responsible for fulfilling the obligations arising from adherence to the Convention

1. Member countries shall notify the International Bureau, within six months of the end of Congress, of the name and address of the governmental body responsible for overseeing postal affairs. Within six months of the end of Congress, member countries shall also provide the International Bureau with the name and address of the operator or operators officially designated to operate postal services and to fulfil the obligations

arising from the Acts of the Union on their territory. Between Congresses, changes in the governmental bodies and the officially designated operators shall be notified to the International Bureau as soon as possible.

Article 3

Universal postal service

1. In order to support the concept of the single postal territory of the Union, member countries shall ensure that all users/customers enjoy the right to a universal postal service involving the permanent provision of quality basic postal services at all points in their territory, at affordable prices.
2. With this aim in view, member countries shall set forth, within the framework of their national postal legislation or by other customary means, the scope of the postal services offered and the requirement for quality and affordable prices, taking into account both the needs of the population and their national conditions.
3. Member countries shall ensure that the offers of postal services and quality standards will be achieved by the operators responsible for providing the universal postal service.
4. Member countries shall ensure that the universal postal service is provided on a viable basis, thus guaranteeing its sustainability.

Article 4

Freedom of transit

1. The principle of the freedom of transit is set forth in article 1 of the Constitution. It shall carry with it the obligation for each postal administration to forward always by the quickest routes and the most secure means which it uses for its own items, closed mails and à découvert letter-post items which are passed to it by another administration. This principle shall also apply to missent items or mails.

2. Member countries which do not participate in the exchange of letters containing perishable biological substances or radioactive substances shall have the option of not admitting these items in transit à découvert through their territory. The same shall apply to letter-post items other than letters, postcards and literature for the blind. It shall also apply to printed papers, periodicals, magazines, small packets and M bags the content of which does not satisfy the legal requirements governing the conditions of their publication or circulation in the country crossed.
3. Freedom of transit for postal parcels to be forwarded by land and sea routes shall be limited to the territory of the countries taking part in this service.
4. Freedom of transit for air parcels shall be guaranteed throughout the territory of the Union. However, member countries which do not operate the postal parcels service shall not be required to forward air parcels by surface.
5. If a member country fails to observe the provisions regarding freedom of transit, other member countries may discontinue their postal service with that country.

Article 5

Ownership of postal items. Withdrawal from the post. Alteration or correction of address. Redirection. Return to sender of undeliverable items

1. A postal item shall remain the property of the sender until it is delivered to the rightful owner, except when the item has been seized in pursuance of the legislation of the country of origin or destination and, in case of application of article 15.2.1.1 or 15.3, in accordance with the legislation of the country of transit.
2. The sender of a postal item may have it withdrawn from the post or have its address altered or corrected. The charges and other conditions are laid down in the Regulations.

3. Member countries shall provide for the redirection of postal items, if an addressee has changed his address, and for the return to sender of undeliverable items. The charges and other conditions are laid down in the Regulations.

Article 6

Charges

1. The charges for the various international postal and special services shall be set by the postal administrations in accordance with the principles set out in the Convention and the Regulations. They shall in principle be related to the costs of providing these services.

2. The administration of origin shall fix the postage charges for the conveyance of letter- and parcel-post items. The postage charges shall cover delivery of the items to the place of address provided that this delivery service is operated in the country of destination for the items in question.

3. The charges collected, including those laid down for guideline purposes in the Acts, shall be at least equal to those collected on internal service items presenting the same characteristics (category, quantity, handling time, etc.).

4. Postal administrations shall be authorized to exceed any guideline charges appearing in the Acts.

5. Above the minimum level of charges laid down in 3, postal administrations may allow reduced charges based on their internal legislation for letter-post items and parcels posted in their country. They may, for instance, give preferential rates to major users of the Post.

6. No postal charge of any kind may be collected from customers other than those provided for in the Acts.

7. Except where otherwise provided in the Acts, each postal administration shall retain the charges which it has collected.

Article 7

Exemption from postal charges

1. Principle

1.1 Cases of exemption from postal charges, as meaning exemption from postal prepayment, shall be expressly laid down by the Convention. Nonetheless, the Regulations may provide for both exemption from postal prepayment and exemption from payment of transit charges, terminal dues and inward rates for letter-post items and postal parcels relating to the postal service sent by postal administrations and Restricted Unions. Furthermore, letter-post items and postal parcels sent by the UPU International Bureau to Restricted Unions and postal administrations shall be considered to be items relating to the postal service and shall be exempted from all postal charges. However, the administration of origin shall have the option of collecting air surcharges on the latter items.

2. Prisoners of war and civilian internees

2.1 Letter-post items, postal parcels and postal financial services items addressed to or sent by prisoners of war, either direct or through the offices mentioned in the Regulations of the Convention and of the Postal Payment Services Agreement, shall be exempt from all postal charges, with the exception of air surcharges. Belligerents apprehended and interned in a neutral country shall be classed with prisoners of war proper so far as the application of the foregoing provisions is concerned.

2.2 The provisions set out under 2.1 shall also apply to letter-post items, postal parcels and postal financial services items originating in other countries and addressed to or sent by civilian internees as defined by the Geneva Convention of 12 August 1949

relative to the protection of civilian persons in time of war, either direct or through the offices mentioned in the Regulations of the Convention and of the Postal Payment Services Agreement.

2.3 The offices mentioned in the Regulations of the Convention and of the Postal Payment Services Agreement shall also enjoy exemption from postal charges in respect of letter-post items, postal parcels and postal financial services items which concern the persons referred to under 2.1 and 2.2, which they send or receive, either direct or as intermediaries.

2.4. Parcels shall be admitted free of postage up to a weight of 5 kilogrammes. The weight limit shall be increased to 10 kilogrammes in the case of parcels, the contents of which cannot be split up and of parcels addressed to a camp or the prisoners' representatives there ("hommes de confiance") for distribution to the prisoners.

2.5 In the accounting between postal administrations, rates shall not be allocated for service parcels and for prisoner-of-war and civilian internee parcels, apart from the air conveyance dues applicable to air parcels.

3. Literature for the blind

3.1 Literature for the blind shall be exempt from all postal charges, with the exception of air surcharges.

Article 8

Postage stamps

1. The term "postage stamp" shall be protected under the present Convention and shall be reserved exclusively for stamps which comply with the conditions of this article and of the Regulations.

2. Postage stamps:

2.1 shall be issued solely by a competent issuing authority, in conformity with the Acts of the UPU. The issue of stamps shall also include putting them into circulation;

2.2 shall be a manifestation of sovereignty and shall constitute;

2.2.1 proof of prepayment of the postage corresponding to their intrinsic value when affixed to postal items, in conformity with the Acts of the Union;

2.2.2 a source of supplementary revenue for postal administrations, as philatelic items;

2.3 must be in circulation, for postal prepayment or for philatelic purposes, in the territory of origin of the issuing postal administration.

3. As a manifestation of sovereignty, postage stamps shall comprise:

3.1 the name of the member country or territory to which the issuing postal administration is subject, in roman letters;

3.1.1 optionally, the official emblem of the member country to which the issuing postal administration is subject;

3.1.2 in principle, their face value in roman letters or arabic numerals;

3.1.3 optionally, the word "Postes" (Postage) in roman or other letters.

4. Emblems of State, official control marks and logos of intergovernmental organizations featuring on postage stamps shall be protected within the meaning of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property.

5. The subjects and designs of postage stamps shall:

5.1 be in keeping with the spirit of the Preamble to the UPU Constitution and with decisions taken by the Union's bodies;

5.2 be closely linked to the cultural identity of the country to which the issuing postal administration is subject, or contribute to the dissemination of culture or to maintaining peace;

5.3 have, when commemorating leading figures or events not native to the country or territory to which the issuing postal administration is subject, a close bearing on the country or territory in question;

5.4 be devoid of political character or of any topic of an offensive nature in respect of a person or a country;

5.5 be of major significance to the country to which the issuing postal administration is subject or to that postal administration.

6. Postage stamps may contain as the subject of intellectual property rights:

6.1 an indication of the issuing postal administration's entitlement to use the intellectual property rights concerned, such as:

6.1.1 copyright, by affixing the copyright sign ©, indicating ownership of the copyright and mentioning the year of issue;

6.1.2 a mark registered in the territory of the member country to which the issuing postal administration is subject, by affixing the registered trademark symbol ® after the mark;

6.2 the name of the artist;

6.3 the name of the printer.

7. Postal prepayment impressions, franking machine impressions and impressions made by a printing press or another printing or stamping process in accordance with the UPU Acts may be used only with the authorization of the postal administration.

Article 9

Postal security

1. Member countries shall adopt and implement a proactive security strategy at all levels of postal operations to maintain and enhance the confidence of the general public in the postal services, in the interests of all officials involved. This strategy shall include the exchange of information on maintaining the safe and secure transport and transit of mails between member countries.

Article 10

Environment

Member countries shall adopt and implement a proactive environment strategy at all levels of postal operations and promote environmental awareness in the postal services.

Article 11

Violations

1. Postal items

1.1 Member countries shall undertake to adopt the necessary measures to prevent, prosecute and punish any person found guilty of the following:

1.1.1 the insertion in postal items of narcotics and psychotropic substances, as well as explosive, flammable or other dangerous substances, where their insertion has not been expressly authorized by the Convention;

1.1.2 the insertion in postal items of objects of a paedophilic nature or of a pornographic nature using children.

2. Means of postal prepayment and postal payment itself

2.1 Member countries shall undertake to adopt the necessary measures to prevent, prosecute and punish any violations concerning the means of postal prepayment set out in this Convention, such as:

2.1.1 postage stamps, in circulation or withdrawn from circulation;

2.1.2 prepayment impressions;

2.1.3 impressions of franking machines or printing presses;

2.1.4 international reply coupons.

2.2 In this Convention, violations concerning means of postal prepayment refer to any of the acts outlined below committed with the intention of obtaining illegitimate gain for oneself or for a third party. The following acts shall be punished:

2.2.1 any act of falsifying, imitating or counterfeiting any means of postal prepayment, or any illegal or unlawful act linked to the unauthorized manufacturing of such items;

2.2.2 any act of using, circulating, marketing, distributing, disseminating, transporting, exhibiting, showing, or publicizing any means of postal prepayment which has been falsified, imitated or counterfeited;

2.2.3 any act of using or circulating, for postal purposes, any means of postal prepayment which has already been used;

2.2.4 any attempt to commit any of these violations.

3. Reciprocity

3.1 As regards sanctions, no distinction shall be made between the acts outlined in 2, irrespective of whether national or foreign means of postal prepayment are involved; this provision shall not be subject to any legal or conventional condition of reciprocity.

Part II

Rules applicable to letter post and postal parcels

Chapter 1

Provision of services

Article 12

Basic services

1. Member countries shall ensure the acceptance, handling, conveyance and delivery of letter-post items.
2. Letter-post items are:
 - 2.1 priority items and non-priority items, up to 2 kilogrammes;
 - 2.2 letters, postcards, printed papers and small packets, up to 2 kilogrammes;
 - 2.3 literature for the blind, up to 7 kilogrammes;
 - 2.4 special bags containing newspapers, periodicals, books and similar printed documentation for the same addressee at the same address called "M bags", up to 30 kilogrammes.
3. Letter-post items shall be classified on the basis either of the speed of treatment of the items or of the contents of the items in accordance with the Letter Post Regulations.
4. Higher weight limits than those indicated in paragraph 2 apply optionally for certain letter-post item categories under the conditions specified in the Letter Post Regulations.
5. Member countries shall also ensure the acceptance, handling, conveyance and delivery of postal parcels up to 20 kilogrammes, either as laid down in the Convention,

or, in the case of outward parcels and after bilateral agreement, by any other means which is more advantageous to their customers.

6. Weight limits higher than 20 kilogrammes apply optionally for certain parcel-post categories under the conditions specified in the Parcel Post Regulations.

7. Any country whose postal administration does not undertake the conveyance of parcels may arrange for the provisions of the Convention to be implemented by transport companies. It may, at the same time, limit this service to parcels originating in or addressed to places served by these companies.

8. Notwithstanding paragraph 5, countries which, prior to 1 January 2001 were not parties to the Postal Parcels Agreement shall not be obliged to provide the postal parcels service.

Article 13

Supplementary services

1. Member countries shall provide the following mandatory supplementary services:

1.1 registration service for outbound priority and airmail letter-post items;

1.2 registration service for outbound non-priority and surface letter-post items to destinations for which there is no priority or airmail service;

1.3 registration service for all inbound letter-post items.

2. The provision of a registration service for outbound non-priority and surface letter-post items to destinations for which there is a priority or airmail service shall be optional.

3. Member countries may provide the following optional supplementary services in relations between those administrations which agreed to provide the service:

- 3.1 insurance for letter-post items and parcels;
 - 3.2 recorded delivery for letter-post items;
 - 3.3 cash-on-delivery service for letter-post items and parcels;
 - 3.4 express delivery service for letter-post items and parcels;
 - 3.5 delivery to the addressee in person of registered, recorded delivery or insured letter-post items;
 - 3.6 free of charges and fees service for letter-post items and parcels;
 - 3.7 fragile and cumbersome parcels services;
 - 3.8 consignment service for collective items from one consignor sent abroad.
4. The following three supplementary services have both mandatory and optional parts:
- 4.1 international business reply service (IBRS), which is basically optional. All administrations shall, however, be obliged to operate the IBRS "return" service;
 - 4.2 international reply coupons, which shall be exchangeable in any member country. The sale of international reply coupons is, however, optional;
 - 4.3 advice of delivery for registered and recorded delivery letter-post items, parcels and insured items. All postal administrations shall admit incoming advices of delivery. The provision of an outward advice of delivery service is, however, optional.
5. The description of these services and their charges are set out in the Regulations.
6. Where the service features below are subject to special charges in the domestic service, postal administrations shall be authorized to collect the same charges for international items, under the conditions described in the Regulations:

- 6.1 delivery for small packets weighing over 500 grammes;
- 6.2 letter-post items posted after the latest time of posting;
- 6.3 items posted outside normal counter opening hours;
- 6.4 collection at sender's address;
- 6.5 withdrawal of a letter-post item outside normal counter opening hours;
- 6.6 poste restante;
- 6.7 storage for letter-post items weighing over 500 grammes, and for parcels;
- 6.8 delivery of parcels, in response to the advice of arrival;
- 6.9 cover against risks of force majeure.

Article 14

Electronic mail, EMS, integrated logistics and new services

- 1. Postal administrations may agree with each other to participate in the following services, which are described in the Regulations.
 - 1.1 electronic mail, which is a postal service involving the electronic transmission of messages;
 - 1.2 EMS, which is a postal express service for documents and merchandise, and shall wherever possible be the quickest postal service by physical means. Postal administrations may provide this service on the basis of the EMS Standard Multilateral Agreement or by bilateral agreement;

1.3 integrated logistics, which is a service that responds fully to customers' logistical requirements and includes the phases before and after the physical transmission of goods and documents;

1.4 the Electronic Post Mark, which provides evidentiary proof of an electronic event, in a given form, at a given time, and involving one or more parties.

2. Postal administrations may by mutual consent create a new service not expressly provided for in the Acts of the Union. Charges for a new service shall be laid down by each administration concerned, having regard to the expenses of operating the service.

Article 15

Items not admitted. Prohibitions

1. General

1.1 Items not fulfilling the conditions laid down in the Convention and the Regulations shall not be admitted. Items sent in furtherance of a fraudulent act or with the intention of avoiding full payment of the appropriate charges shall not be admitted.

1.2 Exceptions to the prohibitions contained in this article are set out in the Regulations.

1.3 All postal administrations shall have the option of extending the prohibitions contained in this article, which may be applied immediately upon their inclusion in the relevant compendium.

2. Prohibitions in all categories of items

The insertion of the articles referred to below shall be prohibited in all categories of items:

2.1.1 narcotics and psychotropic substances;

2.1.2 obscene or immoral articles;

2.1.3 articles the importation or circulation of which is prohibited in the country of destination;

2.1.4 articles which, by their nature or their packing, may expose officials or the general public to danger, or soil or damage other items, postal equipment or third-party property;

2.1.5 documents having the character of current and personal correspondence exchanged between persons other than the sender and the addressee or persons living with them.

3. Explosive, flammable or radioactive materials and other dangerous substances

3.1 The insertion of explosive, flammable or other dangerous substances as well as radioactive materials shall be prohibited in all categories of items.

3.2 Exceptionally, the following substances and materials shall be admitted:

3.2.1 the radioactive materials sent in letter-post items and postal parcels mentioned in article 16.1;

3.2.2 the biological substances sent in letter-post items mentioned in article 16.2.

4. Live animals

4.1 Live animals shall be prohibited in all categories of items.

4.2 Exceptionally, the following shall be admitted in letter-post items other than insured items:

4.2.1 bees, leeches and silk-worms;

4.2.2 parasites and destroyers of noxious insects intended for the control of those insects and exchanged between officially recognized institutions;

4.2.3 flies of the family Drosophilidae for biomedical research exchanged between officially recognized institutions.

4.3 Exceptionally, the following shall be admitted in parcels:

4.3.1 live animals whose conveyance by post is authorized by the postal regulations of the countries concerned.

5. Insertion of correspondence in parcels

5.1 the insertion of the articles mentioned below shall be prohibited in postal parcels:

5.1.1 documents having the character of current and personal correspondence;

5.1.2 correspondence of any kind exchanged between persons other than the sender and the addressee or persons living with them.

6. Coins, bank notes and other valuable articles

6.1 It shall be prohibited to insert coins, bank notes, currency notes or securities of any kind payable to bearer, travellers' cheques, platinum, gold or silver, whether manufactured or not, precious stones, jewels or other valuable articles:

6.1.1 in uninsured letter-post items;

6.1.1.1 however, if the internal legislation of the countries of origin and destination permits this, such articles may be sent in a closed envelope as registered items;

6.1.2 in uninsured parcels, except where permitted by the internal legislation of the countries of origin and destination;

6.1.3 in uninsured parcels exchanged between two countries which admit insured parcels;

6.1.3.1 in addition, any administration may prohibit the enclosure of gold bullion in insured or uninsured parcels originating from or addressed to its territory or sent in transit à découvert across its territory; it may limit the actual value of these items.

7. Printed papers and literature for the blind

7.1 Printed papers and literature for the blind:

7.1.1 shall nor bear any inscription or contain any item of correspondence;

7.1.2 shall not contain any postage stamp or form of prepayment, whether cancelled or not, or any paper representing a monetary value, except in cases where the item contains as an enclosure a card, envelope or wrapper bearing the printed address of the sender of the item or his agent in the country of posting or destination of the original item, which is prepaid for return.

8. Treatment of items wrongly admitted

8.1 The treatment of items wrongly admitted is set out in the Regulations. However, items containing articles mentioned in 2.1.1, 2.1.2 and 3.1 shall in no circumstances be forwarded to their destination, delivered to the addressees or returned to origin. In the case of articles mentioned in 2.1.1 and 3.1 discovered while in transit, such items shall be handled in accordance with the national legislation of the country of transit.

Article 16

Admissible radioactive materials and biological materials

1. Radioactive materials shall be admitted in letter-post items and parcels in relations between postal administrations which have declared their willingness to admit them either reciprocally or in one direction only under the following conditions:

1.1 radioactive materials shall be made up and packed in accordance with the respective provisions of the Regulations;

1.2 when they are sent in letter-post items, they shall be subject to the tariff for priority items or the tariff for letters and registration;

1.3 radioactive materials contained in letter-post items or postal parcels shall be forwarded by the quickest route, normally by air, subject to payment of the corresponding surcharges;

1.4 radioactive materials may be posted only by duly authorized senders.

2. Biological materials shall be admitted in letter-post items under the following conditions:

2.1 Perishable biological substances, infectious substances and solid carbon dioxide (dry ice) when used as refrigerant for infectious substances may be exchanged through mail only between officially recognized qualified laboratories. These dangerous goods may be acceptable in mail for air carriage, subject to national legislation and current Technical Instructions of the International Civil Aviation Organization (ICAO) and as reflected in the IATA Dangerous Goods Regulations.

2.2 Perishable biological substances and infectious substances made up and packed in accordance with the respective provisions of the Regulations shall be subject to the tariff

for priority items or to the tariff for registered letters. An additional charge for the handling of these items is allowed.

2.3 Admission of perishable biological substances and infectious substances shall be restricted to those member countries whose postal administrations have declared their willingness to admit such items, whether reciprocally or in one direction only.

2.4 Such substances or materials shall be forwarded by the quickest route, normally by air, subject to the payment of the corresponding air surcharges and shall be given priority in delivery.

Article 17

Inquiries

1. Each postal administration shall be bound to accept inquiries relating to any item posted in the service of its own administration or any other postal administration provided that the inquiries are presented within a period of six months from the day after that on which the item was posted. The period of six months shall concern relations between claimants and postal administrations and shall not include the transmission of inquiries between postal administrations.

1.1 However, the acceptance of inquiries about the non-receipt of ordinary letter-post items shall not be mandatory. Consequently, postal administrations which accept inquiries about the non-receipt of ordinary letter-post items shall have the option of confining their inquiries to the undeliverable items service.

2. Inquiries shall be entertained under the conditions laid down in the Regulations.

3. Inquiries shall be free of charge. However, additional costs caused by a request for transmission by EMS shall, in principle, be borne by the person making the request.

Article 18

Customs control. Customs duty and other fees

1. The postal administrations of the countries of origin and destination shall be authorized to submit items to customs control, according to the legislation of those countries.
2. Items submitted to customs control may be subjected to a presentation-to-Customs charge, the guideline amount of which is set in the Regulations. This charge shall only be collected for the submission to Customs and customs clearance of items which have attracted customs charges or any other similar charge.
3. Postal administrations which are authorized to clear items through the Customs on behalf of customers may charge customers a customs clearance fee based on the actual costs.
4. Postal administrations shall be authorized to collect from the senders or addressees of items, as the case may be, the customs duty and all other fees which may be due.

Article 19

Exchange of closed mails with military units

1. Closed letter-post mails may be exchanged through the intermediary of the land, sea or air services of other countries:
 - 1.1 between the post offices of any member country and the commanding officers of military units placed at the disposal of the United Nations;
 - 1.2 between the commanding officers of such military units;

1.3 between the post offices of any member country and the commanding officers of naval, air or army units, warships or military aircraft of the same country stationed abroad;

1.4 between the commanding officers of naval, air or army units, warships or military aircraft of the same country.

2. Letter-post items enclosed in the mails referred to under 1 shall be confined to items addressed to or sent by members of military units or the officers and crews of the ships or aircraft to or from which the mails are forwarded. The rates and conditions of dispatch applicable to them shall be fixed, according to its regulations, by the postal administration of the country which has made the military unit available or to which the ships or aircraft belong.

3. In the absence of special agreement, the postal administration of the country which has made the military unit available or to which the warships or military aircraft belong shall be liable to the administrations concerned for the transit charges for the mails, the terminal dues and the air conveyance dues.

Article 20

Quality of service standards and targets

1. Administrations shall establish and publish delivery standards and targets for their inward letter-post items and parcels.

2. These standards and targets, increased by the time normally required for customs clearance, shall be no less favourable than those applied to comparable items in their domestic service.

3. Administrations of origin shall also establish and publish end-to-end standards for priority and airmail letter-post items as well as for parcels and economy/surface parcels.

4. Postal administrations shall measure the application of quality of service standards.

Chapter 2

Liability

Article 21

Liability of postal administrations. Indemnities

1. General

1.1 Except for the cases provided for in article 22, postal administrations shall be liable for:

1.1.1 the loss of, theft from or damage to registered items, ordinary parcels and insured items;

1.1.2 the loss of recorded delivery items;

1.1.3 the return of a parcel on which the reason for non-delivery is not given.

1.2 Postal administrations shall not be liable for items other than those mentioned in 1.1.1 and 1.1.2.

1.3 In any other case not provided for in this Convention, postal administrations shall not be liable.

1.4 When the loss of or total damage to registered items, ordinary parcels and insured items is due to a case of force majeure for which indemnity is not payable, the sender shall be entitled to repayment of the charges paid, with the exception of the insurance charge.

1.5 The amounts of indemnity to be paid shall not exceed the amounts mentioned in the Letter Post Regulations and the Parcel Post Regulations.

1.6 In cases of liability, consequential losses or loss of profits shall not be taken into account in the indemnity to be paid.

1.7 All provisions regarding liability of postal administrations shall be strict, binding and complete. Postal administrations shall in no case, even in case of severe fault, be liable above the limits provided for in the Convention and the Regulations.

2. Registered items

2.1 If a registered item is lost, totally rifled or totally damaged, the sender shall be entitled to an indemnity set in the Letter Post Regulations. If the sender has claimed an amount less than the amount set in the Letter Post Regulations, administrations may pay that lower amount and shall receive reimbursement on this basis from any other administrations involved.

2.2 If a registered item is partially rifled or partially damaged, the sender shall be entitled to an indemnity corresponding, in principle, to the actual value of the theft or damage.

3. Recorded delivery items

3.1 If a recorded delivery item is lost, totally rifled or totally damaged, the sender shall be entitled to refund of the charges paid only.

4. Ordinary parcels

4.1 If a parcel is lost, totally rifled or totally damaged, the sender shall be entitled to an indemnity of an amount set in the Parcel Post Regulations. If the sender has claimed an amount less than the amount set in the Parcel Post Regulations, postal administrations may pay that lower amount and shall receive reimbursement on this basis from any other postal administrations involved.

4.2 If a parcel is partially rifled or partially damaged, the sender shall be entitled to an indemnity corresponding, in principle, to the actual value of the theft or damage.

4.3 Postal administrations may agree to apply, in their reciprocal relations, the amount per parcel set in the Parcel Post Regulations, regardless of the weight.

5. Insured items

5.1 If an insured item is lost, totally rifled or totally damaged, the sender shall be entitled to an indemnity corresponding, in principle, to the insured value in SDRs.

5.2 If an insured item is partially rifled or partially damaged, the sender shall be entitled to an indemnity corresponding, in principle, to the actual value of the theft or damage. It may, however, in no case exceed the amount of the insured value in SDRs.

6. In the cases mentioned in 4 and 5, the indemnity shall be calculated according to the current price, converted into SDRs, of articles or goods of the same kind at the place and time at which the item was accepted for conveyance. Failing a current price, the indemnity shall be calculated according to the ordinary value of articles or goods whose value is assessed on the same basis.

7. When an indemnity is due for the loss of, total theft from or total damage to a registered item, ordinary parcel or insured item, the sender, or the addressee, as the case may be, shall also be entitled to repayment of the charges and fees paid with the exception of the registration or insurance charge. The same shall apply to registered items, ordinary parcels or insured items refused by the addressee because of their bad condition if that is attributable to the postal service and involves its liability.

8. Notwithstanding the provisions set out under 2, 4 and 5, the addressee shall be entitled to the indemnity after delivery of a rifled or damaged registered item, ordinary parcel or insured item.

9. The postal administration of origin shall have the option of paying senders in its country the indemnities prescribed by its internal legislation for registered items and uninsured parcels, provided that they are not lower than those laid down in 2.1 and 4.1.

The same shall apply to the postal administration of destination when the indemnity is paid to the addressee. However, the amounts laid down in 2.1 and 4.1 shall remain applicable:

9.1 in the event of recourse against the administration liable; or

9.2 if the sender waives his rights in favour of the addressee or vice versa.

10. No reservations concerning payment of the indemnity to postal administrations may be made to this article, except in the event of bilateral agreement.

Article 22

Non-liability of postal administrations

1. Postal administrations shall cease to be liable for registered items, recorded delivery items, parcels and insured items which they have delivered according to the conditions laid down in their regulations for items of the same kind. Liability shall, however, be maintained:

1.1 when theft or damage is discovered either prior to or at the time of delivery of the item;

1.2 when, internal regulations permitting, the addressee, or the sender if it is returned to origin, makes reservations on taking delivery of a rifled or damaged item;

1.3 when, internal regulations permitting, the registered item was delivered to a private mail-box and the addressee declares that he did not receive the item;

1.4 when the addressee or, in the case of return to origin, the sender of a parcel or of an insured item, although having given a proper discharge, notifies the delivery administration without delay that he has found theft or damage. He shall furnish proof

that such theft or damage did not occur after delivery. The term "without delay" shall be interpreted according to national law.

2. Postal administrations shall not be liable:

2.1 in cases of force majeure, subject to article 13.6.9;

2.2 when they cannot account for items owing to the destruction of official records by force majeure, provided that proof of their liability has not been otherwise produced;

2.3 when such loss, theft or damage has been caused by the fault or negligence of the sender or arises from the nature of the contents;

2.4 in the case of items that fall within the prohibitions specified in article 15;

2.5 when the items have been seized under the legislation of the country of destination, as notified by the administration of that country;

2.6 in the case of insured items which have been fraudulently insured for a sum greater than the actual value of the contents;

2.7 when the sender has made no inquiry within six months from the day after that on which the item was posted;

2.8 in the case of prisoner-of-war or civilian internee parcels;

2.9 when the sender's actions may be suspected of fraudulent intent, aimed at receiving compensation.

3. Postal administrations shall accept no liability for customs declarations in whatever form these are made or for decisions taken by the Customs on examination of items submitted to customs control.

Article 23

Sender's liability

1. The sender of an item shall be liable for injuries caused to postal officials and for any damage caused to other postal items and postal equipment, as a result of the dispatch of articles not acceptable for conveyance or the non-observance of the conditions of acceptance.
2. In the case of damage to other postal items, the sender shall be liable for each item damaged within the same limits as postal administrations.
3. The sender shall remain liable even if the office of posting accepts such an item.
4. However, where the conditions of acceptance have been observed by the sender, the sender shall not be liable, in so far as there has been fault or negligence in handling the item on the part of administrations or carriers, after acceptance.

Article 24

Payment of indemnity

1. Subject to the right of recourse against the administration which is liable, the obligation to pay the indemnity and to refund the charges and fees shall rest either with the administration of origin or with the administration of destination.
2. The sender may waive his rights to the indemnity in favour of the addressee. Conversely, the addressee may waive his rights in favour of the sender. The sender or the addressee may authorize a third party to receive the indemnity if internal legislation allows this.

Article 25

Possible recovery of the indemnity from the sender or the addressee

1. If, after payment of the indemnity, a registered item, a parcel or an insured item or part of the contents previously considered as lost is found, the sender or the addressee, as the case may be, shall be advised that the item is being held at his disposal for a period of three months on repayment of the amount of the indemnity paid. At the same time he shall be asked to whom the item is to be delivered. In the event of refusal or failure to reply within the prescribed period, the same approach shall be made to the addressee or the sender as the case may be, granting that person the same period to reply.
2. If the sender and the addressee refuse to take delivery of the item or do not reply within the period provided for in paragraph 1, it shall become the property of the administration or, where appropriate, administrations which bore the loss.
3. In the case of subsequent discovery of an insured item the contents of which are found to be of less value than the amount of the indemnity paid, the sender or the addressee, as the case may be, shall repay the amount of this indemnity against return of the item, without prejudice to the consequences of fraudulent insurance.

Article 26

Reciprocity applicable to reservations concerning liability

1. Notwithstanding the provisions in articles 22 to 25, any member country which reserves the right not to pay indemnity for liability shall not be entitled to receive indemnity from other member countries which accept liability under these articles.

Chapter 3

Provisions specific to letter post

Article 27

Posting abroad of letter-post items

1. A member country shall not be bound to forward or deliver to the addressee letter-post items which senders residing in its territory post or cause to be posted in a foreign country with the object of profiting by the more favourable rate conditions there.
2. The provisions set out under 1 shall be applied without distinction both to letter-post items made up in the sender's country of residence and then carried across the frontier and to letter-post items made up in a foreign country.
3. The administration of destination may claim from the sender and, failing this, from the administration of posting, payment of the internal rates. If neither the sender nor the administration of posting agrees to pay these rates within a time limit set by the administration of destination, the latter may either return the items to the administration of posting and shall be entitled to claim reimbursement of the redirection costs, or handle them in accordance with its own legislation.
4. A member country shall not be bound to forward or deliver to the addressees letter-post items which senders post or cause to be posted in large quantities in a country other than the country where they reside if the amount of terminal dues to be received is lower than the sum that would have been received if the mail had been posted in the country where the senders reside. The administration of destination may claim from the administration of posting payment commensurate with the costs incurred and which may not exceed the higher of the following two amounts: either 80% of the domestic tariff for equivalent items, or 0.14 SDR per item plus 1 SDR per kilogramme. If the administration of posting does not agree to pay the amount claimed within a time limit set by the

administration of destination, the administration of destination may either return the items to the administration of posting and shall be entitled to claim reimbursement of the redirection costs, or handle them in accordance with its own legislation.

Part III

Remuneration

Chapter 1

Provisions specific to letter post

Article 28

Terminal dues. General provisions

1. Subject to exemptions provided in the Regulations, each administration which receives letter-post items from another administration shall have the right to collect from the dispatching administration a payment for the costs incurred for the international mail received.
2. For the application of the provisions concerning the payment of terminal dues, postal administrations shall be classified as countries and territories in the target system or countries and territories entitled to be in the transitional system, in accordance with the list drawn up for this purpose by Congress in its resolution C 12/2004. In the terminal dues provisions, both countries and territories shall be referred to as countries.
3. The provisions of the present Convention concerning the payment of terminal dues are transitional arrangements, moving towards a country-specific payment system.
4. Access to the domestic service

4.1 Each administration shall make available to the other administrations all the rates, terms and conditions offered in its domestic service on conditions identical to those proposed to its national customers.

4.2 A dispatching administration may, on similar conditions, request the administration in the target system to offer it the same conditions that the latter offers to its national customers for equivalent items.

4.3 The administrations in the transitional system shall indicate whether they authorize access on the conditions mentioned in 4.1.

4.3.1 When an administration in the transitional system states that it authorizes access on the conditions offered in its domestic system, that authorization shall apply to all Union administrations on a non-discriminatory basis.

4.4 It shall be up to the administration of destination to decide whether the conditions of access to its domestic service have been met by the administration of origin.

5. The terminal dues rates for bulk mail shall not be higher than the most favourable rates applied by administrations of destination under bilateral or multilateral agreements concerning terminal dues. It shall be up to the administration of destination to decide whether the terms and conditions of access have been met by the administration of origin.

6. Terminal dues remuneration shall be based on quality of service performance in the country of destination. The Postal Operations Council shall therefore be authorized to supplement the remuneration in articles 29 and 30 to encourage participation in monitoring systems and to reward administrations for reaching their quality targets. The Postal Operations Council may also fix penalties in case of insufficient quality, but shall not deprive the administrations of their minimum remuneration according to articles 29 and 30.

7. Any administration may waive wholly or in part the payment provided for under 1.
8. The administrations concerned may, by bilateral or multilateral agreement, apply other payment systems for the settlement of terminal dues accounts.

Article 29

Terminal dues. Provisions applicable to exchanges between countries in the target system

1. Payment for letter-post items, including bulk mail but excluding M bags, shall be established on the basis of the application of the rates per item and per kilogramme reflecting the handling costs in the country of destination; these costs must be in relation with the domestic tariffs. The rates shall be calculated in accordance with the conditions specified in the Letter Post Regulations.
2. The rates per item and per kilogramme shall be calculated on the basis of a percentage of the charge for a 20-gramme priority letter in the domestic service, which shall be:
 - 2.1 for the year 2006: 62%;
 - 2.2 for the year 2007: 64%;
 - 2.3 for the year 2008: 66%;
 - 2.4 for the year 2009: 68%.
3. The rates applied may not be higher than:
 - 3.1 for the year 2006, 0.226 SDR per item and 1.768 SDR per kilogramme;
 - 3.2 for the year 2007, 0.231 SDR per item and 1.812 SDR per kilogramme;

3.3 for the year 2008, 0.237 SDR per item and 1.858 SDR per kilogramme;

3.4 for the year 2009, 0.243 SDR per item and 1.904 SDR per kilogramme.

4. For the period from the year 2006 to the year 2009, the rates to be applied may not be lower than 0.147 SDR per item and 1.491 SDR per kilogramme. Provided that the increased rates do not exceed 100% of the charge for a 20-gramme priority letter in the domestic service of the country concerned, the minimum rates shall be increased to:

4.1 for the year 2006, 0.151 SDR per item and 1.536 SDR per kilogramme;

4.2 for the year 2007, 0.154 SDR per item and 1.566 SDR per kilogramme;

4.3 for the year 2008, 0.158 SDR per item and 1.598 SDR per kilogramme;

4.4 for the year 2009, 0.161 SDR per item and 1.630 SDR per kilogramme.

5. For M bags, the rate to be applied shall be 0.793 SDR per kilogramme.

5.1 M bags weighing less than 5 kilogrammes shall be considered as weighing 5 kilogrammes for terminal dues payment purposes.

6. For registered items there shall be an additional payment of 0.5 SDR per item and for insured items there shall be an additional payment of 1 SDR per item.

7. The provisions applicable between countries in the target system shall apply to any country in the transitional system which declares that it wishes to join the target system. The Postal Operations Council may fix transition measures in the Letter Post Regulations.

8. No reservations may be made to this article, except within the framework of a bilateral agreement.

Article 30

Terminal dues. Provisions applicable to mail flows to, from and between countries in the transitional system

1. Payment

1.1 Payment for letter-post items, excluding M bags, shall be 0.147 SDR per item and 1.491 SDR per kilogramme.

1.1.1 For flows below 100 tonnes a year, the two components shall be converted into a total rate of 3.727 SDR per kilogramme on the basis of a worldwide average of 15.21 items per kilogramme.

1.1.2 For flows above 100 tonnes a year, the total rate of 3.727 SDR per kilogramme shall be applied if neither the administration of destination nor the administration of origin asks to have the rate revised on the basis of the real number of items per kilogramme for the flow concerned. Moreover, this rate shall be applied when the real number of items per kilogramme proves to be between 13 and 17.

1.1.3 When one of the administrations concerned asks for the application of the real number of items per kilogramme, the payment to be applied for the flow in question shall be calculated according to the revision mechanism specified in the Letter Post Regulations.

1.1.4 The downward revision of the total rate in 1.1.2 may not be invoked by a country in the target system against a country in the transitional system unless the latter asks for a revision in the opposite direction.

1.2 For M bags, the rate to be applied shall be 0.793 SDR per kilogramme.

1.2.1 M bags weighing less than 5 kilogrammes shall be considered as weighing 5 kilogrammes for terminal dues payment purposes.

1.3 For registered items there shall be an additional payment of 0.5 SDR per item and for insured items there shall be an additional payment of 1 SDR per item.

2. System harmonization mechanism

2.1 When an administration in the target system receiving a mail flow of over 50 tonnes a year establishes that the annual weight of this flow exceeds the threshold calculated in accordance with the conditions set out in the Letter Post Regulations, it may apply to the excess mail the payment system provided for in article 29 provided that it has not applied the revision mechanism.

2.2 When an administration in the transitional system that receives a mail flow of over 50 tonnes a year from another country in the transitional system establishes that the annual weight of this flow exceeds the threshold calculated in accordance with the conditions set out in the Letter Post Regulations, it may apply to the excess mail the supplement provided for in article 31, provided that it has not applied the revision mechanism.

3. Bulk mail

3.1 The payment for bulk mail to countries in the target system shall be established by applying the rates per item and per kilogramme provided for in article 29.

3.2 Administrations in the transitional system may request for bulk mail received a payment of 0.147 SDR per item and 1.491 SDR per kilogramme.

4. No reservations may be made to this article, except within the framework of a bilateral agreement.

Article 31

Quality of Service Fund

1. Terminal dues payable by all countries and territories to the countries defined as Least Developed Countries (LDCs) by ECOSOC, except for M bags and bulk mail items, shall be increased by 16.5% of the rate of 3.727 SDR per kilogramme given in article 30 for payment into the Quality of Service Fund (QSF) for improving the quality of service in the LDCs. There shall be no such payment from one LDC to another LDC.

2. Member countries of the UPU and territories coming within the Union shall be able to make well-founded requests to the Council of Administration for their countries and territories to be considered as being in need of additional resources. Countries classified as TRAC 1 (former DCs) may petition the CA to receive QSF funds on the same terms as least developed countries (LDCs). Further, countries classified by the UNDP as Net Contributor Countries (NCCs) may petition the CA to receive QSF funds on the same terms as TRAC 1 countries. Accepted requests granted under this article shall take effect on the first day of the calendar year following the decision by the CA. The Council of Administration shall assess the request and take a decision, according to strict criteria, on whether or not a country can be considered to be a least developed country or a TRAC 1 country, as the case may be, with regard to the Quality of Service Fund. The Council of Administration shall revise and update annually the list of UPU member countries and territories coming within the Union.

3. Terminal dues, except for M bags and bulk mail items, payable by countries and territories classified by Congress as industrialized countries for terminal dues purposes to the countries and territories classified by the United Nations Development Programme (UNDP) as TRAC 1 countries other than LDCs shall be increased by 8% of the rate of 3.727 SDR per kilogramme given in article 30 for payment into the QSF for improving the quality of service of the TRAC 1 countries other than LDCs.

4. Terminal dues, except for M bags and bulk mail items, payable by countries and territories classified by Congress as industrialized countries for terminal dues purposes to the countries and territories classified by the same Congress as developing countries other than those in paragraphs 1 and 3 shall be increased by 1% of the rate of 3.727 SDR per kilogramme given in article 30 for payment into the QSF for improving the quality of service.

5. The TRAC 1 countries and territories may seek to improve their quality of service through regional or multi-country projects in favour of LDCs and low-income countries in which all parties contributing QSF funding to the projects would directly benefit.

6. Regional projects should in particular promote the implementation of UPU quality of service improvement programmes and the introduction of cost accounting systems in developing countries. The Postal Operations Council shall adopt, in 2006 at the latest, procedures for financing these projects.

Article 32

Transit charges

1. Closed mails and à découvert transit items exchanged between two administrations or between two offices of the same country by means of the services of one or more other administrations (third party services) shall be subject to the payment of transit charges. The latter shall constitute remuneration for the services rendered in respect of land transit, sea transit and air transit.

Chapter 2

Other provisions

Article 33

Basic rates and provisions concerning air conveyance dues

1. The basic rate applicable to the settlement of accounts between administrations in respect of air conveyance shall be approved by the Postal Operations Council. It shall be calculated by the International Bureau according to the formula specified in the Letter Post Regulations.
2. The calculation of air conveyance dues on closed dispatches, priority items, airmail items and air parcels sent in transit à découvert, as well as the relevant methods of accounting, are described in the Letter Post and Parcel Post Regulations.
3. The air conveyance dues for the whole distance flown shall be borne:
 - 3.1 in the case of closed mails, by the administration of the country of origin of the mails, including when these mails transit via one or more intermediate administrations;
 - 3.2 in the case of priority items and airmail items in transit à découvert, including missent items, by the administration which forwards the items to another administration.
4. These same regulations shall be applicable to items exempted from land and sea transit charges if they are conveyed by air.
5. Each administration of destination which provides air conveyance of international mail within its country shall be entitled to reimbursement of the additional costs incurred for such conveyance provided that the weighted average distance of the sectors flown exceeds 300 kilometres. The Postal Operations Council may replace the weighted average distance by other relevant criteria. Unless agreement has been reached that no

charge should be made, the dues shall be uniform for all priority mails and airmails originating abroad whether or not this mail is reforwarded by air.

6. However, where the terminal dues levied by the administration of destination are based specifically on costs or on domestic rates, no additional reimbursement for internal air conveyance shall be made.

7. The administration of destination shall exclude, for the purpose of calculating the weighted average distance, the weight of all mails for which the terminal dues calculation has been based specifically on costs or on the domestic rates of the administration of destination.

Article 34

Parcel post land and sea rates

1. Parcels exchanged between two postal administrations shall be subject to inward land rates calculated by combining the base rate per parcel and base rate per kilogramme laid down in the Regulations.

1.1 Bearing in mind the above base rates, postal administrations may, in addition, be authorized to claim supplementary rates per parcel and per kilogramme in accordance with provisions laid down in the Regulations.

1.2 The rates mentioned in 1 and 1.1 shall be payable by the administration of the country of origin, unless the Parcel Post Regulations provide for exceptions to this principle.

1.3 The inward land rates shall be uniform for the whole of the territory of each country.

2. Parcels exchanged between two administrations or between two offices of the same country by means of the land services of one or more other administrations shall be subject to the transit land rates, payable to the countries whose services take part in the

routing on land, laid down in the Regulations, according to the distance step applicable.

2.1 For parcels in transit à découvert, intermediate administrations shall be authorized to claim the single rate per item laid down in the Regulations.

2.2 Transit land rates shall be payable by the administration of the country of origin unless the Parcel Post Regulations provide for exceptions to this principle.

3. Each of the countries whose services participate in the sea conveyance of parcels shall be authorized to claim sea rates. These rates shall be payable by the administration of the country of origin, unless the Parcel Post Regulations provide for exceptions to this principle.

3.1 For each sea conveyance used, the sea rate shall be laid down in the Parcel Post Regulations according to the distance step applicable.

3.2 Postal administrations may increase by 50% at most the sea rate calculated in accordance with 3.1. On the other hand, they may reduce it as they wish.

Article 35

Authority of the POC to fix charges and rates

1. The Postal Operations Council shall have the authority to fix the following rates and charges, which are payable by postal administrations in accordance with the conditions shown in the Regulations:

1.1 transit charges for the handling and conveyance of letter mails through one or more intermediary countries;

1.2 basic rates and air conveyance dues for the carriage of mail by air;

1.3 inward land rates for the handling of inward parcels;

1.4 transit land rates for the handling and conveyance of parcels through an intermediary country;

1.5 sea rates for the conveyance of parcels by sea.

2. Any revision made, in accordance with a methodology that ensures equitable remuneration for administrations performing the services, must be based on reliable and representative economic and financial data. Any change decided upon shall enter into force at a date set by the Postal Operations Council.

Part IV

Final provisions

Article 36

Conditions for approval of proposals concerning the Convention and the Regulations

1. To become effective, proposals submitted to Congress relating to this Convention must be approved by a majority of the member countries present and voting which have the right to vote. At least half of the member countries represented at Congress and having the right to vote shall be present at the time of voting.

2. To become effective, proposals relating to the Letter Post Regulations and the Parcel Post Regulations must be approved by a majority of the members of the Postal Operations Council having the right to vote.

3. To become effective, proposals introduced between Congresses relating to this Convention and to its Final Protocol must obtain:

3.1 two thirds of the votes, at least one half of the member countries of the Union which have the right to vote having taken part in the vote, if they involve amendments;

3.2 a majority of the votes if they involve interpretation of the provisions.

4. Notwithstanding the provisions under 3.1, any member country whose national legislation is as yet incompatible with the proposed amendment may, within ninety days from the date of notification of the latter, make a written declaration to the Director General of the International Bureau stating that it is unable to accept the amendment.

Article 37

Reservations at Congress

1. Any reservation which is incompatible with the object and purpose of the Union shall not be permitted.
2. As a general rule, any member country whose views are not shared by other member countries shall endeavour, as far as possible, to conform to the opinion of the majority. Reservations should be made only in cases of absolute necessity, and proper reasons given.
3. Reservations to any article of the present Convention shall be submitted to Congress as a Congress proposal written in one of the working languages of the International Bureau and in accordance with the relevant provisions of the Rules of Procedure of Congresses.
4. To become effective, proposals concerning reservations must be approved by whatever majority is required for amendment of the article to which the reservation relates.
5. In principle, reservations shall be applied on a reciprocal basis between the reserving member country and the other member countries.
6. Reservations to the present Convention shall be inserted in the Final Protocol to the present Convention, on the basis of proposals approved by Congress.

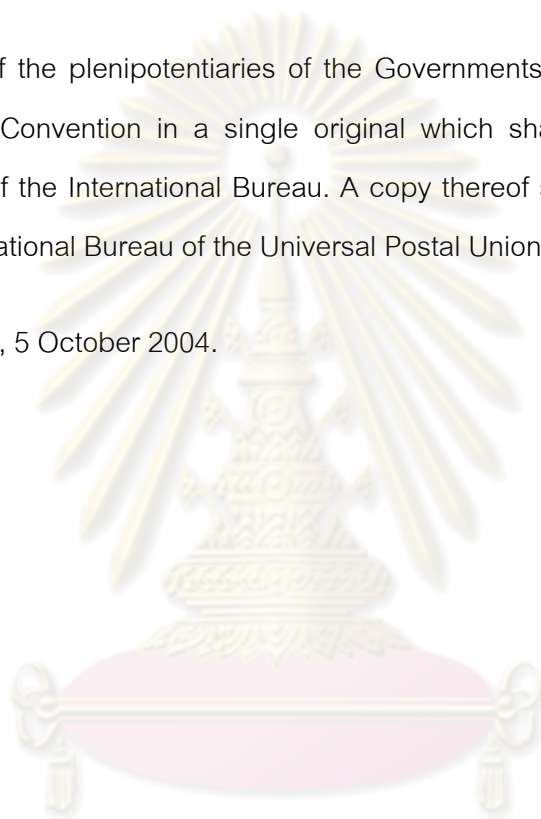
Article 38

Entry into force and duration of the Convention

1. This Convention shall come into force on 1 January 2006 and shall remain in operation until the entry into force of the Acts of the next Congress.

In witness whereof the plenipotentiaries of the Governments of the member countries have signed this Convention in a single original which shall be deposited with the Director General of the International Bureau. A copy thereof shall be delivered to each party by the International Bureau of the Universal Postal Union.

Done at Bucharest, 5 October 2004.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์ พ.ศ.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์

พ.ศ.

หลักการ

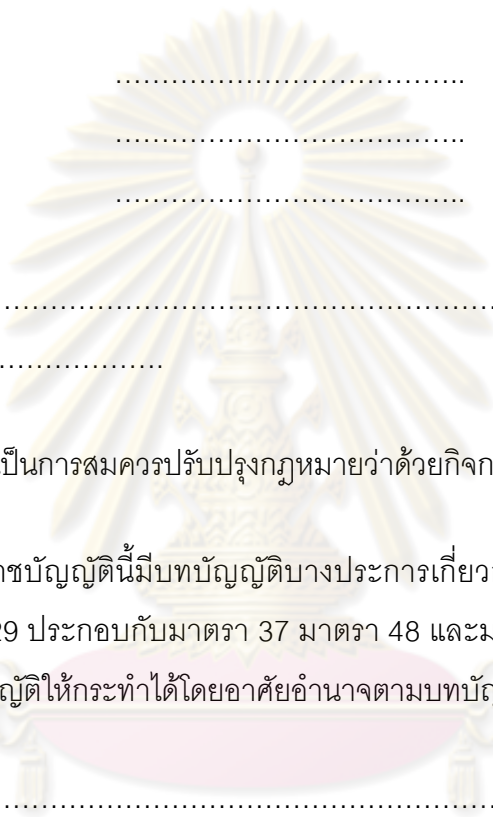
ให้มีกฎหมายการประกอบกิจการไปรษณีย์ ใช้บังคับแทน พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช 2477 และพระราชบัญญัติไปรษณีย์ (ฉบับที่ 2)

เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช 2477 และพระราชบัญญัติไปรษณีย์ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2483 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันบัญญัติให้รัฐบาลทรงไว้ซึ่งอำนาจผูกขาดในการประกอบกิจการไปรษณีย์ ประกอบกับเป็นพระราชบัญญัติที่มีการใช้งานมาเป็นเวลานานแล้ว ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ประเทศไทยได้เปิดตลาดให้ดำเนินธุรกิจการค้าได้อย่างเสรีกับนานาชาติในยุคโลกาภิวัตน์ ละโดยที่หลักการดังกล่าวขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 50 ว่าด้วยเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือการประกอบอาชีพ และการแข่งขันโดยเสรีเป็นธรรม จึงเป็นต้องยกเลิกพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช 2477 และพระราชบัญญัติไปรษณีย์ (ฉบับที่ 2) และตราพระราชบัญญัตินี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การประกอบกิจการไปรษณีย์ พ.ศ.

.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยกิจการไปรษณีย์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 37 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการประกอบกิจการไปรษณีย์
พ.ศ.”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

- (1) พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช 2477
- (2) พระราชบัญญัติไปรษณีย์ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2483

มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้มีให้ใช้บังคับแก่

- (1) การส่งข่าวสารหรือข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์
- (2) การประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบ หีบห่อบรรจุสิ่งของ ตัวอย่างสินค้า หรือสินค้าที่มีจำหน่าย ไม่ว่าจะแปรรูปไปรษณีย์หรือไม่ หากการประกอบกิจการดังกล่าวมิได้มีการรับ รวบรวม ส่ง จ่าย หรือส่งมอบจดหมายหรือไปรษณีย์บัตร
 - (3) การรับ รวบรวม ส่ง จ่าย หรือส่งมอบจดหมายหรือไปรษณีย์บัตรดังต่อไปนี้
 - (ก) จดหมายหรือไปรษณีย์บัตรไม่เกินสามฉบับที่ฝากผู้เดินทาง โดยผู้รับฝากนั้นมิได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง รางวัล หรือผลประโยชน์อย่างใด ๆ ในกาะนั้น
 - (ข) จดหมายหรือไปรษณีย์บัตรที่ได้จัดให้ผู้เดินทางหนังสือพิเศษถือไป และเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของผู้ฝากหรือผู้รับจดหมายหรือไปรษณีย์บัตรนั้นโดยเฉพาะโดยผู้เดินทางนั้น มิได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง รางวัลหรือผลประโยชน์อย่างใด ๆ ในกาะนั้น และผู้เดินทางนั้นต้องห้ามมิให้รับจดหมายหรือไปรษณีย์บัตรจากผู้อื่นหรือนำส่งจดหมายหรือไปรษณีย์บัตรให้แก่ผู้อื่น
 - (ค) จดหมายหรือไปรษณีย์บัตรที่เกี่ยวข้องเฉพาะสินค้าหรือทรัพย์สินที่ส่งไปโดยทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ ซึ่งจะต้องส่งมอบพร้อมกับสินค้าหรือทรัพย์สินนั้น โดยมีต้องเสียค่าจ้าง รางวัล หรือได้ผลประโยชน์อย่างใดในการรับนำไป หรือส่งมอบจดหมายหรือไปรษณีย์บัตรนั้นและจดหมายหรือไปรษณีย์บัตรนั้นต้องมีคำว่า “จดหมายของผู้รับตราส่ง” หรือถ้อยคำอย่างอื่นทำนองเดียวกัน

มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้

“กิจการไปรษณีย์” หมายความว่า การดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์

“ไปรษณีย์ภัณฑ์” หมายความว่า จดหมาย ไปรษณีย์บัตร ของตีพิมพ์ทุกชนิด พัสดุไปรษณีย์ ธนาณัติ ตัวแลกเงินไปรษณีย์ หรือวัตถุอย่างอื่นที่นำมาใช้ในการสื่อสารทางไปรษณีย์

“จดหมาย” หมายความว่า สิ่งสื่อสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล มีการติดต่อถึงกัน โดยมีลักษณะเป็นข่าวสารส่วนตัวไม่ว่าจะจำหน่ายถึงบุคคลหรือที่อยู่ หรือที่บรรจุในหีบห่อ พัสดุและเครื่องหุ้มห่อ โดยมีน้ำหนักไม่เกินสองกิโลกรัม

“ไปรษณีย์บัตร” หมายความว่า บัตรที่ใช้ส่งข่าวสารทางไปรษณีย์

“ของตีพิมพ์” หมายความว่า สิ่งสื่อสารอื่นที่ไม่ใช่จดหมาย และจัดทำขึ้นเป็นหลายสำเนาเหมือนกันทุกประการ และมีการจำหน่ายถึงบุคคลหรือที่อยู่และหุ้มห่อในลักษณะที่สามารถเปิดตรวจดูได้ โดยมีน้ำหนักไม่เกินสองกิโลกรัม

“พัสดุไปรษณีย์” หมายความว่า หีบห่อบรรจุส่งของ ตัวอย่างสินค้า หรือสินค้าที่มีจำหน่ายถึงบุคคลหรือที่อยู่ โดยมีน้ำหนักไม่เกินยี่สิบกิโลกรัม

“ธนาณัติ” หมายความว่า ตราสารซึ่งที่ทำการไปรษณีย์แห่งหนึ่งสั่งให้ที่ทำการไปรษณีย์อีกแห่งหนึ่งจ่ายเงิน

“ตัวแลกเงินไปรษณีย์” หมายความว่า ตราสารสำหรับขายแก่ประชาชนเพื่อประโยชน์ในการส่งเงินโดยที่ทำการไปรษณีย์แห่งหนึ่งให้ที่ทำการแห่งใดแห่งหนึ่งจ่ายเงินให้แก่บุคคลซึ่งระบุนามไว้หรือผู้ถือตราสารนั้น

“ตราไปรษณียากร” หมายความว่า บัตรตราหรือดวงตราใด ๆ ที่ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการชำระค่าบริการในการส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ รวมทั้งบัตรตราสำหรับผนึกหรือที่พิมพ์ดูน หรือแสดงไว้โดยวิธีอื่น ๆ บนไปรษณีย์ภัณฑ์

“ดวงตราไปรษณียากร” หมายความว่า ดวงตราใด ๆ ที่มีคำว่า “ประเทศไทย” และ “THAILAND” หรือสัญลักษณ์หรือคำย่อที่มีความหมายอย่างเดียวกันซึ่งจัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการชำระค่าบริการไปรษณีย์

“ที่ทำการไปรษณีย์” หมายความว่า สถานที่ซึ่งผู้รับใบอนุญาตใช้สำหรับประกอบกิจการไปรษณีย์

“ตู้ไปรษณีย์” หมายความว่า ที่รับไปรษณีย์ภัณฑ์ซึ่งผู้รับใบอนุญาตจัดไว้

“ถุงไปรษณีย์” หมายความว่า ถุง หีบ ห่อ ซอง กล่อง กระบะหรือภาชนะอื่นใดหรือของหุ้มห่ออื่น ๆ สำหรับบรรจุไปรษณีย์ภัณฑ์ในระหว่างส่งทางไปรษณีย์ไม่ว่าจะมีไปรษณีย์ภัณฑ์อยู่หรือไม่ก็ตาม

“ไปรษณีย์นิเทศ” หมายความว่า สมุด กฏ ข้อบังคับ คำสั่งหรือประกาศว่าด้วยการไปรษณีย์ทั่วไปอันพึงต้องปฏิบัติตามความในพระราชบัญญัตินี้หรือตามสัญญาสากลไปรษณีย์

“ทางไปรษณีย์” หมายความว่า การที่ไปรษณีย์ภัณฑ์อยู่ในระหว่างส่ง ตั้งแต่เวลาที่ได้อัดลงในตู้ไปรษณีย์ หรือได้มอบให้แก่พนักงานของผู้รับใบอนุญาตจนถึงเวลาส่งถึงผู้รับหรือส่งกลับคืนมายังผู้ฝากส่งหรือได้จัดการเป็นอย่างอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

“เครื่องถ่ายไปรษณีย์” หมายความว่า การดำเนินการใด ๆ ที่ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการทางไปรษณีย์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกิจการไปรษณีย์แห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์แห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์แห่งชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนสนับสนุนบริการไปรษณีย์พื้นฐานโดยทั่วถึงเพื่อประโยชน์สาธารณะ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงาน” หมายความว่า ลูกจ้างของผู้รับใบอนุญาต

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

องค์กรกำกับดูแล

ส่วนที่ 1

คณะกรรมการกิจการไปรษณีย์แห่งชาติ

มาตรา 7 ให้มีคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์แห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กปช.” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวน 3 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้หรือมีประสบการณ์ทางการบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์หรือไปรษณีย์เป็นกรรมการ และให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (4) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมืองที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (5) ไม่ประกอบอาชีพหรือมีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ขัดแย้ง ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการ
- (6) ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งให้พักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- (7) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจเพราะกระทำผิดวินัย
- (8) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (9) ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 9 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งเพียงวาระเดียวหกปี ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้น ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา 10 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 9 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) มีอายุครบ 70 ปีบริบูรณ์
- (3) ลาออก
- (4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 8
- (5) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา 11 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเหลือกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 12 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบาย
 - (2) จัดให้มีแผนแม่บทกิจการไปรษณีย์
 - (3) พิจารณาออกใบอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการไปรษณีย์
 - (4) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้
 - (5) ออกประกาศต่าง ๆ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
 - (6) พิจารณาและวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนตามมาตรา 66
 - (7) กำหนดหลักเกณฑ์การรับคำร้องเรียนและการพิจารณาคำร้องเรียน
 - (8) จัดทำไปรษณีย์นิเทศขึ้นเพื่อใช้ประกอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัติกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้
 - (9) ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนากิจการไปรษณีย์
- เสนอความเห็นหรือให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการทำความตกลงกับต่างประเทศ
- (10) เสนอความเห็น หรือให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีเพื่อแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการไปรษณีย์
 - (11) จัดทำรายงานผลการดำเนินของคณะกรรมการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

(12) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา 13 ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำมาตรา 11 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา 14 ให้กรรมการ อนุกรรมการ และที่ปรึกษาได้รับค่าตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด

ส่วนที่ 2

สำนักงานคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์แห่งชาติ

มาตรา 15 ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์แห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กปช.” มีฐานะเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ในกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ หรือผู้ที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้สำนักงาน กปช. มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของคณะกรรมการ และมีหน้าที่ดังนี้

- (1) ดำเนินการธุรการของคณะกรรมการ
- (2) รับคำใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด
- (3) รับเรื่องร้องเรียนและข้อพิพาทเกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์พิจารณาลั่นกรอง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(4) ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการไปรษณีย์

(5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้มีเลขาธิการทำหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงาน กปช. รายงานต่อรัฐมนตรีผ่านปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดสำนักงาน กปช. โดยมีรองเลขาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

มาตรา 16 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนสนับสนุนบริการไปรษณีย์พื้นฐานโดยทั่วถึงเพื่อประโยชน์สาธารณะ” ในสำนักงาน ก.ป.ช. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสนับสนุนให้มีการจัดให้มีบริการไปรษณีย์พื้นฐานเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างทั่วถึงประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินอื่น ดังต่อไปนี้

- (1) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต
- (2) ค่าปรับจากการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (3) เงินที่ได้รับจัดสรรจากผู้รับใบอนุญาตสำหรับบริการไปรษณีย์พื้นฐานตามมาตรา 21 วรรคสาม

มาตรา 21 วรรคสาม

- (4) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (5) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน
- (6) ดอกผลและผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน

เงินและทรัพย์สินอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

หลักเกณฑ์และวิธีการ การบริหาร การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด 2

การจัดทำและการดำเนินการตามแผนแม่บทกิจการไปรษณีย์

มาตรา 17 ให้คณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทกิจการไปรษณีย์สำหรับการดำเนินงานในช่วงระยะเวลา 5 ปี เสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) แนวทางการพัฒนากิจการไปรษณีย์ของประเทศ การจัดให้มีบริการไปรษณีย์พื้นฐานอย่างทั่วถึง และการกำกับดูแลการประกอบกิจการไปรษณีย์

(2) ลักษณะและประเภทของการประกอบกิจการไปรษณีย์ที่ต้องขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำแผนแม่บทกิจการไปรษณีย์ด้วย

แผนแม่บทกิจการ ไปรษณีย์เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ใช้เป็นแนวทางในการออกกฎกระทรวงและประกาศของคณะกรรมการ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทกิจการ ไปรษณีย์ และมีหน้าที่ในการปรับปรุงหรือจัดทำแผนแม่บทกิจการไปรษณีย์ใหม่ทุก 5 ปี เพื่อให้ ประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

มาตรา 18 ให้คณะกรรมการหน้าที่จัดให้มีการบริการไปรษณีย์พื้นฐานโดยทั่วถึง และให้มีอำนาจกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตอย่างน้อยหนึ่งรายต้องจัดให้มีการไปรษณีย์ดังต่อไปนี้

(1) จัดให้มีการไปรษณีย์พื้นที่ชนบท หรือพื้นที่ที่มีผลตอบแทนการลงทุนต่ำ หรือท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่ยังไม่มีผู้ให้บริการ หรือมีแต่ไม่ทั่วถึงหรือไม่เพียงพอแก่ความต้องการ ของผู้ใช้บริการในท้องที่นั้น

(2) จัดให้มีการไปรษณีย์ ในบางลักษณะหรือบางประเภทตามที่คณะกรรมการ กำหนด แก่ผู้พิจารณา

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีการ ไปรษณีย์ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประกาศตามวรรคสองไว้เป็นการล่วงหน้าเพื่อให้ผู้รับ ใบอนุญาตได้รับทราบขอบเขตการจัดให้มีการไปรษณีย์ตามวรรคหนึ่ง

การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้บริการไปรษณีย์ตามมาตรานี้ต้องไม่ทำให้เกิดภาระเกินสมควรแก่การลงทุนของผู้รับใบอนุญาต

มาตรา 19 ก่อนการเปิดรับคำขอใบอนุญาต ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการออกกฎกระทรวงกำหนด

- (1) ลักษณะและประเภทของกิจการไปรษณีย์ที่ต้องรับใบอนุญาต
- (2) อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต หลักเกณฑ์ในการยกเว้นหรือลดหย่อน ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับบริการเพื่อประโยชน์สาธารณะและมีได้แสวงหากำไรในทางธุรกิจ
- (3) หลักเกณฑ์ในการขอรับใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การอนุญาต และการให้ต่ออายุใบอนุญาต
- (4) หลักเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดอายุใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ
- (5) การให้บริการไปรษณีย์พื้นฐาน

(6) มาตรฐานและคุณภาพการให้บริการไปรษณีย์ (7) อัตราชั้นสูงของค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการกิจการไปรษณีย์

- (7) อัตราชั้นสูงของค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการกิจการไปรษณีย์
(8) เรื่องอื่น ๆ ที่คณะกรรมการเห็นสมควร

มาตรา 20 กฎกระทรวงตามมาตรา 19 (5) ต้องมีรายละเอียดดังนี้

- (1) ประเภทและขอบเขตของบริการไปรษณีย์พื้นฐาน
(2) มาตรฐานและคุณภาพการให้บริการไปรษณีย์พื้นฐาน
(3) ประเภทไปรษณีย์ภัณฑ์ พิกัดน้ำหนัก และอัตราค่าบริการไปรษณีย์พื้นฐาน
(6) หลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้รับใบอนุญาตได้รับเงินอุดหนุน
(7) อัตราการจัดสรรรายได้จากการประกอบกิจการไปรษณีย์ของผู้รับใบอนุญาตที่ไม่ได้ทำบริการพื้นฐานและวิธีการนำส่งเข้ากองทุนเพื่อนำไปดำเนินการจัดทำบริการไปรษณีย์พื้นฐานตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทกิจการไปรษณีย์
(8) การได้รับสิทธิประโยชน์อื่น

หมวด 3

การประกอบกิจการไปรษณีย์

ส่วนที่ 1

การอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์

มาตรา 21 ผู้ใดประสงค์จะประกอบกิจการไปรษณีย์จะต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

ใบอนุญาตการประกอบกิจการไปรษณีย์มีสองแบบ ดังนี้

- (1) ใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง ได้แก่ ใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์ทั่วไปสำหรับผู้ประกอบกิจการไปรษณีย์ที่มีเครือข่ายไปรษณีย์เป็นของตนเองครอบคลุมพื้นที่ไม่น้อยกว่าพื้นที่ให้บริการที่คณะกรรมการกำหนด มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการรับ รวบรวม ส่ง แจก และส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์ทุกประเภท

(2) ใบอนุญาตแบบที่สอง ได้แก่ ใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์เฉพาะประเภท สำหรับผู้ประกอบการไปรษณีย์ที่มีหรือไม่มีเครือข่ายไปรษณีย์เป็นของตนเอง มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการ ดังนี้

- (ก) ให้บริการเฉพาะไปรษณีย์ภัณฑ์บางประเภท หรือ
- (ข) ให้บริการเฉพาะกลุ่มบุคคล หรือ
- (ค) ให้บริการเฉพาะการรับ รวบรวมหรือการส่งต่อไปรษณีย์ภัณฑ์

ในการยื่นขอรับใบอนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องระบุว่าเป็นการขอรับใบอนุญาตแบบใดพร้อมทั้งต้องแจ้งลักษณะหรือประเภทกิจการไปรษณีย์ที่ประสงค์จะดำเนินการด้วย และถ้าประสงค์จะเพิ่มการประกอบกิจการไปรษณีย์ในลักษณะหรือ แบบอื่นภายหลังจากที่ได้รับอนุญาตแล้ว จะต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการก่อนเริ่มประกอบกิจการ ในการอนุญาต คณะกรรมการอาจออกใบอนุญาตให้ใหม่หรือจะให้ใช้ใบอนุญาตเดิมโดยจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

มาตรา 22 ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตโดยเปิดเผยเป็นการทั่วไปเพื่อให้ผู้ประสงค์จะประกอบกิจการได้ทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต วิธีการขอรับใบอนุญาต และหลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตซึ่งจะต้องกำหนดให้แตกต่างกันตามประเภทของใบอนุญาตตามมาตรา 21 และสอดคล้องกับกิจการไปรษณีย์ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทกิจการไปรษณีย์

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต วิธีการขอรับใบอนุญาต เอกสารหลักฐานหรือข้อมูลที่ต้องใช้ในการอนุญาต วิธีการพิจารณาในการออกใบอนุญาต ระยะเวลาการพิจารณาอนุญาตของคณะกรรมการ ขอบเขตการอนุญาตให้ประกอบกิจการ กรอบระยะเวลาขั้นสูงและขั้นต่ำที่จะอนุญาตให้ประกอบกิจการไปรษณีย์ รวมทั้งเงื่อนไขอื่นที่จำเป็นสำหรับการประกอบกิจการ

ในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ผู้ขอรับใบอนุญาตแบบที่หนึ่งและผู้ขอรับใบอนุญาตแบบที่สองต้องมีใช้เป็นคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และต้องมีสัดส่วนการถือหุ้นของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดของทุนทั้งหมด ในนิติบุคคลนั้น รวมทั้งต้องมีกรรมการไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด และผู้มีอำนาจกระทำการผูกพันนิติบุคคลนั้นต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยด้วย ในการนี้คณะกรรมการอาจกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาต

ที่เป็นนิติบุคคลจะต้องกำหนดข้อห้ามการกระทำอื่นใดที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยอีกด้วยได้

- (2) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (3) ไม่อยู่ระหว่างการถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตการประกอบกิจการไปรษณีย์
- (4) บุคคลผู้เป็นกรรมการ ผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของผู้ขอรับใบอนุญาตต้องไม่เคยถูกศาลมีคำสั่งพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ภายในระยะเวลาสองปีก่อนการยื่นคำขอรับใบอนุญาต

มาตรา 23 ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขฐานะ หรือการดำเนินงานของนิติบุคคล ตามมาตรา 22 ให้คณะกรรมการมีอำนาจผ่อนผันให้ผู้รับใบอนุญาตมีสัดส่วนการถือหุ้นและกรรมการแตกต่างจากมาตรา 22 ก็ได้ แต่ต้องกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขใด ๆ ไว้ เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตต้องนำหุ้นเสนอขาย หรือเปลี่ยนแปลงกรรมการ ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 24 ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (1) ผู้มีอำนาจบริหารจัดการไม่มีสัญชาติไทย
 - (2) เป็นบุคคลล้มละลาย
 - (3) อยู่ระหว่างการถูกพักใช้ หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์
 - (4) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- สำหรับการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์แต่ละประเภท

มาตรา 25 ผู้ขอรับใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการทั่วประเทศมีหน้าที่ในการจัดทำบริการไปรษณีย์พื้นฐาน

ในการยื่นขอรับใบอนุญาตแบบที่หนึ่งต้องมีแผนการลงทุนและแผนการให้บริการกิจการไปรษณีย์ที่สามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ผู้รับใบอนุญาตต้องชำระค่าธรรมเนียมการใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์ตามอัตรา หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้จะต้องไม่เป็นภาระแก่ผู้ประกอบการหรือผู้ใช้บริการโดยไม่สมเหตุผล

การกำหนดอัตราและหลักเกณฑ์ของค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์ ให้คณะกรรมการค้ำึงถึงแบบของใบอนุญาต รายละเอียดในการกำกับดูแลการประกอบกิจการไปรษณีย์อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 27 ในการประกอบกิจการไปรษณีย์ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ในการกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาต ให้คณะกรรมการกำหนดสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบโดยเฉพาะของผู้รับใบอนุญาตให้ชัดเจน รวมทั้งกำหนดแผนการให้บริการกิจการไปรษณีย์ของผู้รับใบอนุญาต โดยอย่างน้อยต้องกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการเริ่มให้บริการรายละเอียดของลักษณะหรือประเภทการให้บริการ อัตราค่าบริการ และการอื่นที่จำเป็นในการให้บริการเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ในกรณีที่มีเหตุสำคัญเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ หรือกฎหมาย หรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้คณะกรรมการมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขในการอนุญาตได้ตามความจำเป็น

มาตรา 28 ใบอนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์ให้มีอายุตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ซึ่งต้องอยู่ในกรอบระยะเวลาขั้นสูงและต่ำตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดสำหรับใบอนุญาตแต่ละประเภท

การขอต่ออายุใบอนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต แต่ทั้งนี้ คณะกรรมการต้องพิจารณาและแจ้งคำสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

การยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตและการให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนดซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามมาตรา 22 ด้วย

การกำหนดระยะเวลาในการอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาต ให้คณะกรรมการกำหนดโดยค้ำึงถึงระยะเวลาตามแผนการลงทุน ขอบเขตการให้บริการ แนวทางการพัฒนากิจการของผู้รับใบอนุญาต การคุ้มครองผู้บริโภคที่จะได้รับการบริการอย่างต่อเนื่อง และผลการประเมินการประกอบกิจการ

การเลิกประกอบกิจการไปรษณีย์ ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งให้คณะกรรมการทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกเดือน ในการนี้ คณะกรรมการอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติก่อนเลิกกิจการก็ได้

มาตรา 29 การประกอบกิจการไปรษณีย์ นอกจากต้องอยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้าแล้ว ให้คณะกรรมการกำหนดมาตรการเฉพาะตามลักษณะการประกอบกิจการไปรษณีย์มิให้ผู้รับใบอนุญาตกระทำการอย่างใดอันเป็นการผูกขาด หรือลดหรือจำกัดการแข่งขันในการให้บริการกิจการไปรษณีย์ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การอุดหนุนการบริการ
- (2) การถือครองธุรกิจให้บริการประเภทเดียวกัน
- (3) การใช้อำนาจทางการตลาดที่ไม่เป็นธรรม
- (4) พฤติกรรมกีดกันการแข่งขัน
- (5) การคุ้มครองผู้รับใบอนุญาตรายย่อย

มาตรา 30 ผู้รับใบอนุญาตต้องรายงานให้เลขาธิการทราบโดยไม่ชักช้าเมื่อมีเหตุการณ์ดังต่อไปนี้

- (1) ผู้รับใบอนุญาตได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงจนอาจเกิดปัญหาในการให้บริการไปรษณีย์
- (2) ผู้รับใบอนุญาตจะทำสัญญาให้บุคคลอื่นมีอำนาจทั้งหมดหรือบางส่วนในการบริหารงานของผู้รับใบอนุญาต
- (3) ผู้รับใบอนุญาตกระทำหรือถูกระทำอันมีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการหรือถูกครอบงำกิจการตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (4) กรณีใด ๆ ที่มีหรืออาจจะมีผลกระทบต่อประกอบการหรือการให้บริการของผู้รับใบอนุญาตตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การรายงานตาม (2) ผู้รับใบอนุญาตต้องกระทำก่อนดำเนินการ สำหรับกรณีตาม (1) (3) และ (4) ให้รายงานทันทีที่มีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น

เมื่อเลขาธิการได้รับรายงานตามวรรคสอง ให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการโดยเร็วในการนี้ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะได้

ส่วนที่ 2

สิทธิหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาต

มาตรา 31 ในการประกอบกิจการไปรษณีย์ ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ให้บริการตามมาตรฐานและคุณภาพการให้บริการที่กำหนดโดยกฎกระทรวงตามมาตรา 19 ทั้งนี้จะพักหรือหยุดการให้บริการไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้รับใบอนุญาตจะปฏิเสธการให้บริการแก่บุคคลใดโดยไม่มีเหตุอันสมควรไม่ได้ ในการนี้ ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีการเผยแพร่ประเภทบริการ มาตรฐานการให้บริการ และอัตราค่าบริการของตนไว้เป็นการทั่วไป และต้องแสดงไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการไปรษณีย์หรือสถานที่อื่น ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบได้

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตได้โฆษณายืนยันมาตรฐานหรือคุณภาพใด ๆ ของการให้บริการไปรษณีย์ของตนไว้ ให้เป็นหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่โฆษณานั้น ถ้าผู้รับใบอนุญาตไม่สามารถให้บริการได้ตามที่โฆษณาไว้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขให้ตรงตามที่โฆษณาได้

มาตรา 32 สัญญาหรือความตกลงใด ๆ เกี่ยวกับการประกอบกิจการไปรษณีย์ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ถ้าผู้รับใบอนุญาตจะทำกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ และบุคคลหรือนิติบุคคลที่อยู่ในต่างประเทศ รวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกสัญญา หรือความตกลงดังกล่าว จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการด้วย เว้นแต่เป็นการจัดซื้อจัดจ้างตามปกติ หรือเป็นสัญญาหรือความตกลงที่คณะกรรมการประกาศยกเว้นให้ไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ผู้รับใบอนุญาตต้องส่งมอบสำเนาสัญญาหรือความตกลงที่ทำกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ และบุคคลหรือนิติบุคคลที่อยู่ในต่างประเทศทุกฉบับตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันทำสัญญาหรือความตกลงดังกล่าว เว้นแต่สัญญาหรือความตกลงเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง หรือสัญญาหรือความตกลงที่คณะกรรมการประกาศกำหนดยกเว้นไม่ต้องส่งให้คณะกรรมการ

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าสัญญาหรือความตกลงใดได้กระทำขึ้นโดยไม่ได้ได้รับความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง หรือมีการดำเนินการใดที่แตกต่างไปจากความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ถ้าผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือเป็นเหตุแห่งการเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา 33 ผู้รับใบอนุญาตมีสิทธิเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงออกตามความในมาตรา 19 (7)

(1) ถ้าเป็นอัตราที่กำหนดสำหรับบริการไปรษณีย์พื้นฐาน ผู้รับใบอนุญาตที่ให้บริการดังกล่าวจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการนอกเหนือ หรือแตกต่างจากอัตราดังกล่าวมิได้

(2) ถ้าเป็นอัตราขั้นสูงหรือขั้นต่ำที่ผู้รับใบอนุญาตพึงเรียกเก็บได้ ผู้รับใบอนุญาตจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการสูงกว่าหรือต่ำกว่ากรอบอัตราที่กำหนดมิได้ และการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการภายใต้กรอบอัตราดังกล่าวต้องไม่มีลักษณะที่เป็นการกีดกันทางการค้าหรือจำกัดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม และจะต้องเรียกเก็บจากผู้ให้บริการของตนในอัตราเดียวกันสำหรับบริการในลักษณะหรือประเภทเดียวกัน

คณะกรรมการอาจกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 34 ในการให้บริการไปรษณีย์พื้นฐาน ผู้รับใบอนุญาตที่มีหน้าที่ในการให้บริการไปรษณีย์พื้นฐานต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 19 (5)

ในการนี้ ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ในการจัดให้มีที่ทำการไปรษณีย์ ตู้ไปรษณีย์ และอุปกรณ์อื่นที่จำเป็นในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการอย่างเพียงพอและทั่วถึงตามที่คณะกรรมการกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดทำแผนแสดงการกำหนดจุดก่อสร้างหรือติดตั้ง พร้อมทั้งเหตุผลและความจำเป็นเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการ

เมื่อคณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบตามวรรคสามแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตมีสิทธิดังต่อไปนี้

(1) ติดตั้งตู้ไปรษณีย์หรืออุปกรณ์ประกอบใดในการให้บริการไปรษณีย์ที่ต้องกระทำในที่ดินหรือทางสาธารณะของแผ่นดิน โดยต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินหรือทางสาธารณะนั้นทราบก่อน และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวกำหนด

(2) ตั้่งที่ทำการไปรษณีย์หรือติดตั้งอุปกรณ์ประกอบใดในการให้บริการไปรษณีย์ ในที่ดินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน โดยต้องขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของแผ่นดินก่อน และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ดังกล่าวกำหนด

(3) ติดตั้งตู้ไปรษณีย์หรืออุปกรณ์ประกอบใดในการให้บริการไปรษณีย์ในที่ดินของบุคคลอื่น โดยต้องทำความตกลงกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้น ตามแนวทางที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตไม่อาจดำเนินการตามวรรคสี่ได้เพราะเหตุที่ไม่ได้รับอนุญาต หรือมีการเรียกค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนสูงเกินกว่าปกติ ในสภาพการใช้ประโยชน์เช่นนั้นผู้รับใบอนุญาตอาจร้องขอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าดำเนินการของผู้รับใบอนุญาตเป็นกรณีจำเป็นอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ และไม่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน หรือทรัพย์สินนั้นตามสมควร ให้คณะกรรมการมีอำนาจแจ้งการใช้ที่ดินหรือทรัพย์สินเพื่อการนั้นให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินหรือทรัพย์สิน หรือเจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่ดินหรือทรัพย์สินอื่นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยต้องแจ้งกำหนดวัน เวลา และการที่จะกระทำ

ผู้ได้รับแจ้งตามวรรคห้าอาจยื่นคำร้องแสดงเหตุที่ไม่สมควรใช้ที่ดินเพื่อการนั้น หรือทรัพย์สินเพื่อการนั้น หรือการดำเนินการดังกล่าวจะก่อความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการใช้ประโยชน์ในที่ดินไปยังคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่คณะกรรมการได้แจ้งตามวรรคห้า และผู้รับใบอนุญาตได้จ่ายค่าตอบแทนการใช้ที่ดินและทรัพย์สินแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตมีสิทธิใช้ที่ดินหรือทรัพย์สินเพื่อดำเนินการตามวรรคสี่ได้ แต่ต้องภายใต้หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ซึ่งต้องไม่ก่อความเดือดร้อนรำคาญหรือไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติ และไม่ทำให้ประโยชน์ในที่ดินนั้นลดลงเกิดสมควรแก่เหตุด้วย

มาตรา 35 ผู้รับใบอนุญาตหรือพนักงานมีหน้าที่ในการเก็บรักษาข้อมูลหรือข่าวสารใด ๆ ที่ได้มาจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ และต้องไม่เปิดเผยข้อมูล หรือข่าวสารดังกล่าว เว้นแต่เป็นการเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน การพิจารณาคดี หรือตามที่กฎหมายกำหนด

หมวด 4 การรับส่งไปรษณียภัณฑ์

มาตรา 36 ไปรษณียภัณฑ์ที่จะส่งทางไปรษณีย์ได้ ต้องเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นและตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในการนี้ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยออกเป็นข้อบังคับว่าด้วยการรับส่งไปรษณียภัณฑ์ดังต่อไปนี้

- (1) ระบุชนิดวัตถุที่ไม่อนุญาตให้ส่งทางไปรษณีย์
- (2) วางเงื่อนไขในการส่งวัตถุทางไปรษณีย์
- (3) วางระเบียบการกัก และจำหน่ายวัตถุที่ส่งทางไปรษณีย์อันเป็นของต้องห้ามหรือพิศุภภาษหรือฝ่าฝืนกฎหมายหรือกฎหมายอื่น
- (4) จำแนกประเภท และวางระเบียบว่าด้วยลักษณะ ขนาดน้ำหนัก เครื่องหุ้มห่อ และการผูกมัด กับการใช้ไปรษณียภัณฑ์
- (5) กำหนดประเภทไปรษณียภัณฑ์อันควรอยู่ในลำดับจ่าย หรือส่งก่อนและหลังตามที่จำเป็น
- (6) กำหนดเวลาและวิธีให้รับและส่งไปรษณียภัณฑ์

มาตรา 37 ห้ามมิให้บุคคลใดส่งทางไปรษณีย์ซึ่งไปรษณียภัณฑ์อันเห็นได้ประจักษ์ว่ามีถ้อยคำ เครื่องหมายหรือลวดลายเป็นเลี่ยนนามแผ่นดิน หรือหยาบช้ำลามก หรือเป็นที่ยุยงส่งเสริมให้มีการกำเริบหรือหยาบคาย หรือชู้เชิญ หรือกรรโชก หรือผลุสวาทอย่างร้ายแรงหรือสิ่งอื่น ๆ ที่ผิดกฎหมาย

มาตรา 38 ห้ามมิให้บุคคลใดส่งทางไปรษณีย์ซึ่งวัตถุมีคมที่ไม่มีเครื่องหุ้มห่อป้องกันพอ หรือวัตถุระเบิด หรือสิ่งโสโครก หรือสิ่งมีพิษ หรือสัตว์มีชีวิตร หรือสิ่งของที่มีสภาพอันน่าจะก่อให้เกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ไปรษณียภัณฑ์ในระหว่างส่งทางไปรษณีย์ หรือแก่พนักงานของผู้รับใบอนุญาต เว้นไว้แต่คณะกรรมการจะมีข้อบังคับหรือเงื่อนไขกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 39 ไปรษณียภัณฑ์ใดที่ส่งทางไปรษณีย์อันเป็นการฝ่าฝืนประกาศของคณะกรรมการตามมาตรา 36 วรรคสอง ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือพนักงานของผู้รับใบอนุญาตมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) เปิดไปรษณีย์ภัณฑ์เพื่อตรวจสอบในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีสิ่งที่ไม่อนุญาตให้ส่งทางไปรษณีย์หรือเป็นการส่งโดยผิดเงื่อนไข
- (2) ปฏิเสธการรับฝาก กักไว้ หรือส่งกลับคืนไปยังผู้ฝาก หรือจำหน่ายเป็นอย่างอื่น
- (3) ทำลายในกรณีที่เป็นสิ่งต้องทำลาย
- (4) ส่งไปยังเจ้าหน้าที่ผู้รับอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่เป็นของผิดกฎหมาย การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการ คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา 40 ผู้รับใบอนุญาตไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบในการที่ไปรษณีย์ภัณฑ์ซึ่งอยู่ในระหว่างส่งทางไปรษณีย์สูญหาย ส่งผิด เน้นซ้ำ แตกหัก หรือบอบสลาย เว้นไว้แต่ในกรณีพิเศษที่มีกฎหมายหรือประกาศคณะกรรมการกำหนดไว้แจ้งชัดว่าต้องเสียค่าสินไหมทดแทน

มาตรา 41 ผู้ฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์อาจขอให้มีการประกันความเสียหาย สูญหาย หรือล่าช้าระหว่างส่งทางไปรษณีย์

ผู้รับใบอนุญาตจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่ไปรษณีย์ภัณฑ์ตามวรรคหนึ่งเกิดการเสียหาย สูญหาย หรือล่าช้า เว้นแต่การเสียหาย สูญหาย หรือล่าช้านั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัยหรือเกิดแต่สภาพของไปรษณีย์ภัณฑ์นั่นเอง หรือเกิดเพราะความผิดของผู้ฝาก หรือผู้รับ

เมื่อผู้รับใบอนุญาตจะต้องใช้ราคาไปรษณีย์ภัณฑ์ตามวรรคสองไปนั้น โดยผู้ฝากได้แจ้งราคาไว้แล้วให้ถือว่าการแจ้งราคาไว้เป็นข้อสันนิษฐานว่าไปรษณีย์ภัณฑ์นั้นมีราคาตามที่ได้แจ้งไว้ แต่ทั้งนี้ ไม่เกินราคาที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และผู้ฝากจะเรียกค่าสินไหมทดแทนเกินกว่าราคาที่ได้ระบุแจ้งไว้ค้นหาได้ไม่

การเรียกให้ชดใช้ราคาตามวรรคสอง ห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันส่งมอบหรือวันที่ควรจะได้ส่งมอบ

มาตรา 42 ผู้ฝากส่งมีสิทธิถอนไปรษณีย์ภัณฑ์คืนจากพนักงานของผู้รับใบอนุญาตหรือขอแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่หรือให้จัดการแก่ไปรษณีย์ภัณฑ์นั้นเป็นอย่างอื่นได้ตลอดเวลาที่ไปรษณีย์ภัณฑ์นั้นอยู่ในระหว่างส่งทางไปรษณีย์ โดยมีเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (1) เป็นไปรษณีย์ภัณฑ์ที่ยังมิได้นำจ่ายให้แก่ผู้รับ
- (2) เป็นไปรษณีย์ภัณฑ์ที่มีได้เป็นของต้องห้าม หรือมิได้ถูกยึดหรือริบตามกฎหมาย

(3) การไปรษณีย์ของประเทศปลายทาง มีได้จัดทำข้อสงวนไม่ยอมรับคำร้องขอ ถอนคืน แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่จากประเทศต้นทาง

(4) ผู้ฝากส่งต้องชำระค่าธรรมเนียมตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด สำหรับประเภทไปรษณีย์ภัณฑ์และบริการที่ให้ และค่าบริการในการนำไปรษณีย์ภัณฑ์กลับคืนมา ให้ผู้ฝากส่งแล้วยกเว้นกรณีที่ไปรษณีย์ภัณฑ์ดังกล่าวยังอยู่ที่ทำการไปรษณีย์รับฝากและยังมิได้ ดำเนินการส่งต่อไปยังปลายทาง

มาตรา 43 ไปรษณีย์ภัณฑ์ที่ไม่สามารถนำจ่ายผู้รับได้ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศ

หมวด 5

การขอให้และเชื่อมต่อเครือข่ายไปรษณีย์

มาตรา 44 ผู้รับใบอนุญาตที่มีเครือข่ายไปรษณีย์มีหน้าที่ให้ผู้รับใบอนุญาต รายอื่นขอใช้เครือข่ายไปรษณีย์ของตนกับของผู้รับใบอนุญาตรายอื่น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนด

การปฏิเสธไม่ให้ใช้เครือข่ายไปรษณีย์ให้กระทำได้เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

(1) เครือข่ายที่มีอยู่มีขีดความสามารถไม่เพียงพอที่จะรองรับการขอใช้เครือข่าย ตามที่ขอได้

(2) การใช้เครือข่ายอาจก่อให้เกิดภาระแก่ผู้รับใบอนุญาตที่มีเครือข่ายเกินสมควร

(3) กรณีอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อเครือข่ายต้องเป็นไปอย่างสมเหตุสมผล มีความเป็นธรรมระหว่างผู้รับใบอนุญาตที่มีเครือข่ายและผู้ขอใช้เครือข่าย และมีความเท่าเทียมกัน ในระหว่างผู้ขอใช้เครือข่ายทุกราย

มาตรา 45 ในกรณีที่มีการปฏิเสธไม่ให้ใช้เครือข่ายไปรษณีย์หรือตกลงกันไม่ได้ ในการเจรจาทำสัญญาการใช้เครือข่ายไปรษณีย์ คู่กรณีมีสิทธิร้องขอให้คณะกรรมการพิจารณา วินิจฉัยได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งและให้รัฐมนตรีพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันรับหนังสืออุทธรณ์

ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ คณะกรรมการอาจสั่งให้ใช้เครือข่ายไปรษณีย์ไปพลางก่อนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดได้

หมวด 6

ธนาณัติและตั๋วแลกเงินไปรษณีย์

มาตรา 46 ผู้รับใบอนุญาตอาจจัดให้มีการรับส่งเงินจำนวนหนึ่งจำนวนใดทางธนาณัติหรือตั๋วแลกเงินไปรษณีย์ และการเรียกเก็บเงินค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมเป็นไปตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

การใช้บริการตามวรรคหนึ่งต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ เว้นแต่กรณีของผู้รับใบอนุญาตที่มีหน้าที่ให้บริการไปรษณีย์พื้นฐาน

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา 47 ผู้รับใบอนุญาตที่จะให้บริการธนาณัติหรือตั๋วแลกเงินไปรษณีย์ต้องมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) มีหลักประกันทางการเงินที่เหมาะสม
- (2) มีระบบการให้บริการที่มั่นคง มีมาตรฐานและปลอดภัย

มาตรา 48 การส่งเงินโดยทางธนาณัติ ถ้าเงินนั้นยังไม่ได้จ่ายให้แก่ผู้รับ ผู้ฝากส่งอาจขอให้จ่ายเงินตามธนาณัตินั้น คืนแก่ตนหรือให้จ่ายแก่บุคคลอื่น นอกจากผู้รับเดิมได้ แล้วแต่จะสั่ง

ในกรณีที่ไม่สามารถจ่ายเงินให้แก่ผู้รับตามธนาณัติเพราะเหตุที่ผู้รับตายหรือล้มละลาย ผู้รับใบอนุญาตอาจจ่ายเงินจำนวนนั้นให้แก่ทายาท หรือผู้จัดการทรัพย์สินมรดกของผู้รับ หรือแก่เจ้าพนักงาน พิทักษ์ทรัพย์ก็ได้ แล้วแต่กรณี เมื่อบุคคลนั้น ๆ แสดงหลักฐานแห่งฐานะของตนดังกล่าวข้างต้นได้จนเป็นที่พอใจ

กรณีหาตัวผู้รับและผู้ฝากส่งธนาคณัติไม่ได้ ให้ประกาศโฆษณา ณ ที่ทำการไปรษณีย์ที่ฝากส่งและ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ปลายทางเพื่อหาตัวผู้รับและผู้ฝากส่ง เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศให้นำส่งเงินดังกล่าวเข้ากองทุน

มาตรา 49 เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้จ่ายเงินตามธนาคณัติให้แก่ผู้รับเงินแล้ว เป็นอันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในจำนวนเงินนั้น

ห้ามมิให้ผู้ใดฟ้องผู้รับใบอนุญาตเพราะเหตุที่จ่ายเงินผิดเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้ออกธนาคณัติ ผู้รับใบอนุญาตไม่ต้องรับผิดชอบเกินกว่าจำนวนเงินในธนาคณัติ และไม่ต้องรับผิดชอบถ้าการจ่ายเงินตามธนาคณตินั้นได้จ่ายผิดไปเพราะเหตุที่ผู้ฝากบอกชื่อและที่อยู่ของผู้รับไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์

ห้ามมิให้ผู้ใดฟ้องผู้รับใบอนุญาตเพราะจ่ายเงินตามธนาคณัติเกินเข้า เพราะเหตุสุดวิสัย หรือผิดหลง แต่ในกรณีเช่นนี้ให้ส่งมอบเงินตามจำนวนในธนาคณตินั้นให้แก่ผู้รับหรือผู้ฝากส่ง

มาตรา 50 ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้ที่นำตั๋วแลกเงินไปรษณีย์มาขอรับเงินทันที

ตั๋วแลกเงินไปรษณีย์ที่ระบุชื่อผู้รับเงินและมีหมายเหตุคำว่า “เฉพาะตัว” ผู้รับใบอนุญาตจะจ่ายเงินให้แก่บุคคลอื่นไม่ได้

ในกรณีที่ไม่สามารถจ่ายเงินให้แก่ผู้รับเงินตามตั๋วแลกเงินไปรษณีย์เพราะเหตุที่ผู้รับเงินตายหรือล้มละลาย ผู้รับใบอนุญาตอาจจ่ายเงินจำนวนนั้นให้แก่ทายาท หรือผู้จัดการทรัพย์สินมรดกของผู้รับ หรือแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ได้ แล้วแต่กรณี เมื่อบุคคลนั้น ๆ แสดงหลักฐานแห่งฐานะของตนดังกล่าวข้างต้นได้จนเป็นที่พอใจ

มาตรา 51 ตั๋วแลกเงินไปรษณีย์ที่ยังไม่มีการจ่ายเงินและไม่มีผู้ใดมาติดต่อขอรับเงินภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่จำหน่าย ถือว่าเป็นตั๋วแลกเงินไปรษณีย์สิ้นสภาพ ผู้รับเงินหรือผู้ซื้อตั๋วแลกเงินไปรษณีย์จะมาขอรับเงินอีกไม่ได้ และให้นำส่งเงินดังกล่าวเข้ากองทุน

หมวด 7 ตราไปรษณียากร

มาตรา 52 ให้รัฐมนตรีจัดให้มีดวงตราไปรษณียากรชนิดต่าง ๆ และบอกมูลค่าตามที่เห็นว่าจำเป็น และให้มีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขราคาดวงตราไปรษณียากรเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ให้คณะกรรมการมอบหมายให้ผู้รับใบอนุญาตที่ให้บริการไปรษณีย์พื้นฐานเป็นผู้ดำเนินการออกดวงตราไปรษณียากร

ดวงตราไปรษณียากรที่จัดให้มีขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขราคานั้นให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 53 ให้คณะกรรมการออกข้อบังคับ

- (1) ว่าด้วยการจ่าย ขยาย เก็บรักษา และใช้ดวงตราไปรษณียากร
- (2) กำหนดราคาดวงตราไปรษณียากรที่จะขาย
- (3) ระบุบุคคลที่จะขายดวงตราไปรษณียากร อัตราและเงื่อนไขในการขาย
- (4) กำหนดหน้าที่และค่าตอบแทนที่จะให้แก่ผู้ขายดวงตราไปรษณียากร
- (5) วางเงื่อนไขในการปรูดวงตราไปรษณียากร การลบเลือน ทำให้เสียสภาพ และว่าด้วยดวงตราไปรษณียากรอย่างใดควรรับหรือไม่ควรรับไว้เป็นค่าบริการ
- (6) แสดงประเภทไปรษณีย์ภัณฑ์ที่อาจเสียค่าบริการเป็นเงิน และใช้เครื่องหมายอย่างอื่นประทับแทนตราไปรษณียากรค่าบริการอื่นที่จะต้องเสียตามพระราชบัญญัตินี้
- (7) ว่าด้วยกิจการอย่างอื่นเป็นการทั่วไปที่เกี่ยวกับตราไปรษณียากร

หมวด 8 สิทธิของผู้ให้บริการ

มาตรา 54 ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนเสียหายอันเนื่องมาแต่การให้บริการของผู้รับใบอนุญาต ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อสำนักงาน

หนังสือร้องเรียนตามวรรคหนึ่งต้องระบุข้อเท็จจริงที่แจ้งชัด และถ้ามีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าวก็ให้ส่งไปพร้อมหนังสือด้วย

ในระหว่างการพิจารณาคำร้องเรียนของคณะกรรมการ ถ้าผู้ร้องเรียนร้องขอให้คณะกรรมการมีอำนาจพิจารณากำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการเพื่อแก้ไขเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ร้องเรียนเป็นการชั่วคราวได้

มาตรา 55 ให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องเรียน โดยต้องให้ผู้กรณีมีโอกาสได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงพยานหลักฐานของตน ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่า ผู้รับใบอนุญาตกระทำการโดยฝ่าฝืนกฎหมายเงื่อนไขการอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานหรือคุณภาพในการให้บริการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา 19 ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

มาตรา 56 ในกรณีที่ผู้ใช้บริการเห็นว่าผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการสูงกว่าอัตราขั้นสูงที่กำหนดโดยกฎกระทรวงตามมาตรา 19 (7) หรือสูงกว่าที่เรียกเก็บจากผู้ให้บริการรายอื่นที่ใช้บริการในลักษณะหรือประเภทเดียวกัน หรือเห็นว่าผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการโดยไม่ถูกต้อง ผู้ใช้บริการมีสิทธิขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการของตนจากผู้รับใบอนุญาตได้

ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งข้อมูลตามวรรคหนึ่งให้ผู้ใช้บริการทราบภายในเวลาอันสมควร แต่ทั้งนี้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันร้องขอ และในกรณีที่ผู้ใช้บริการร้องขอ ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดทำเอกสารรับรองข้อมูลที่ถูกต้องให้แก่ผู้ใช้บริการด้วย โดยจะคิดค่าตอบแทนเพื่อการนั้นจากผู้ใช้บริการก็ได้ แต่ค่าตอบแทนจะต้องไม่สูงกว่าความเป็นจริง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 57 ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 56 วรรคหนึ่ง ผู้ใช้บริการมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการได้และให้นำความในมาตรา 54 และมาตรา 55 มาใช้บังคับแก่กรณีนี้โดยอนุโลม

ในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่พิสูจน์ข้อเท็จจริงเพื่อยืนยันความถูกต้องของการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการ

หมวด 9 การกำกับดูแล

มาตรา 58 เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ประกอบการของผู้รับใบอนุญาตในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบกิจการสมุดบัญชีเอกสารหลักฐาน หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกระทำใดที่อาจเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดในการอนุญาต

(2) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

(3) ตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริงแล้วรายงานต่อคณะกรรมการในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตได้กระทำความผิดหรือทำให้เกิดความเสียหาย เพราะเหตุไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่กำหนดเป็นเงื่อนไขการอนุญาต

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

เมื่อได้เข้าไปและลงมือตรวจสอบตาม (1) แล้วยังคงดำเนินการไม่เสร็จ จะกระทำต่อไปในเวลาหลังพระอาทิตย์ตกหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรานี้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวต้องกำหนดตำแหน่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะใช้อำนาจหน้าที่ตามมาตรานี้ และต้องกำหนดเหตุผลและความจำเป็นที่จะมีสิทธิใช้อำนาจหน้าที่ตามมาตรานี้ในแต่ละกรณีด้วย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 59 ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา 60 ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ หรือเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ หรือเพื่อป้องกันประโยชน์สาธารณะ รัฐมนตรีอาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าครอบครองและใช้อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ของผู้รับใบอนุญาต เพื่อดำเนินการไปรษณีย์พื้นฐานหรือมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการดังกล่าว แทนเป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ผู้รับใบอนุญาต หรือพนักงานของผู้รับใบอนุญาตกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการนั้นได้จนกว่าเหตุฉุกเฉินหรือความจำเป็นนั้นจะสิ้นสุดลง

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้รับใบอนุญาต ให้ผู้รับใบอนุญาตมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายนั้นจากสำนักงานได้ตามความเป็นธรรม

มาตรา 61 ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตเปิดตรวจ กัก งดการส่ง และจำหน่ายไปรษณีย์ภัณฑ์ประเภทหรือลักษณะใดในระหว่างส่งทางไปรษณีย์นั้นไว้ได้จนกว่า เหตุจำเป็นนั้นจะสิ้นสุดลง

หมวด 10

การบังคับทางปกครอง

มาตรา 62 ในกรณีที่ปรากฏแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ว่าผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 26 มาตรา 28 วรรคห้า มาตรา 30 มาตรา 31 มาตรา 32 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 44 มาตรา 45 วรรคสาม มาตรา 54 วรรคสาม มาตรา 55 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่อเลขาธิการและให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือแก้ไขปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ได้

มาตรา 63 ในกรณี que ผู้รับใบอนุญาตซึ่งได้รับคำสั่งจากเลขาธิการตามมาตรา 57 ไม่พอใจในคำสั่งดังกล่าว ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา 64 ในกรณี que ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการตามมาตรา 62 และพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา 63 หรือวินิจฉัยยืนตามคำสั่งเลขาธิการ

เมื่อเลขาธิการได้มีหนังสือเตือนแล้วยังไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ให้เลขาธิการพิจารณากำหนดค่าปรับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าสองหมื่นบาทต่อวัน

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตยังเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามการให้ถูกต้อง หรือฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือกรณีที่มีความเสียหายร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ ให้คณะกรรมการมีอำนาจพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้

การกำหนดให้การกระทำความผิดกรณีใดต้องถูกพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด 11

บทกำหนดโทษ

มาตรา 65 ผู้ใดประกอบกิจการไปรษณีย์โดยไม่ได้รับอนุญาตต้องระวางโทษดังนี้

(1) ถ้าการกระทำความผิดเป็นการประกอบกิจการตามมาตรา 23 วรรคสอง (1) ที่มีได้ให้บริการทางการเงินตามมาตรา 46 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(2) ถ้าการกระทำความผิดเป็นการประกอบกิจการตามมาตรา 21 วรรคสอง (2) ที่มีได้ให้บริการทางการเงินตามมาตรา 46 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(3) ถ้าการกระทำความผิดมีการให้บริการทางการเงินตามมาตรา 46 ด้วยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสิบล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบเครื่องมืออุปกรณ์ และสิ่งใด ๆ ที่ใช้ในการนั้นเสียทั้งสิ้น

มาตรา 66 ผู้ใดเปิดเผยข้อมูล หรือข่าวสารใด ๆ ที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 35 โดยมีขอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 67 ผู้ใดส่ง ขอให้รับ หรือจัดทำขึ้นแล้วส่งไป เพื่อให้ส่งไป เพื่อให้ส่งไป ไปรษณีย์ภัณฑ์ หรือสิ่งใด ๆ ทางไปรษณีย์ เป็นการฝ่าฝืนต่อมาตรา 37 หรือมาตรา 38 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 68 ผู้ใดไม่ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 58 วรรคหนึ่ง (1) หรือไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือเรียกตามมาตรา 58 วรรคหนึ่ง (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 69 ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 55 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 70 ผู้รับใบอนุญาตหรือพนักงานผู้ใดเปิดหรือยอมให้ผู้อื่นเปิดดูไปรษณีย์ หรือไปรษณีย์ภัณฑ์ในระหว่างส่งทางไปรษณีย์ หรือตั้งใจกักหรือหน่วงเหนี่ยว หรือยอมให้ผู้อื่นกักหรือหน่วงเหนี่ยวดูไปรษณีย์ หรือไปรษณีย์ภัณฑ์ โดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ นี้หรือกฎหมายอื่น ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

แต่มาตรานี้ไม่เกินความถึงการเปิด หรือกัก หรือหน่วงเหนี่ยวดูไปรษณีย์ หรือไปรษณีย์ภัณฑ์ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามคำสั่งของรัฐมนตรี หรือศาลที่มีอำนาจ

มาตรา 71 ผู้ใดได้รับสิทธิในการขายดวงตราไปรษณียากรจากผู้รับใบอนุญาต ขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้บนดวงตราไปรษณียากรนั้น ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 72 ผู้ใดใช้ดวงตราไปรษณียากร ซึ่งมีเครื่องหมายแสดงว่าดวงตราไปรษณียากรนั้นได้ใช้แล้ว ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 73 ผู้ใดกระทำการใด ๆ ที่อาจเป็นเหตุให้ผู้ไปรษณีย์ หรือไปรษณีย์ภัณฑ์ในตู้ไปรษณีย์ได้รับความเสียหาย ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 74 ผู้ใดปิดประกาศ บ้าย เอกสาร หรือสิ่งใด ๆ หรือกระทำการใด ๆ เปื้อน หรือให้เสียหายแก่ตู้ไปรษณีย์ โดยไม่มีอำนาจที่จะทำได้ตามกฎหมาย ผู้นั้นมีความผิดต้อง ระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 75 ผู้ใดที่มีใ้ผู้รับใบอนุญาต ใช้ถ้อยคำ ตัวอักษร หรือทำเครื่องหมายใด ๆ หรือทำให้ถ้อยคำ ตัวอักษร หรือเครื่องหมายนั้น ๆ ปรากฏอยู่ ณ สถานที่หรือบนวัตถุใด ๆ อันเป็น ของตนหรืออยู่ในความครอบครองของตน ที่แสดงให้รู้หรือสื่อให้เห็น หรืออาจชักนำไปประชาชน เชื่อว่าเป็นที่ทำการไปรษณีย์ หรือตู้ไปรษณีย์ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ปรับเป็นรายวันจนกว่าจะถอน หรือลบถ้อยคำ ตัวอักษร หรือเครื่องหมายนั้นออกแล้ว

มาตรา 76 บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินหก เดือน ให้คณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ และในการนี้คณะกรรมการอาจแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการเปรียบเทียบปรับแทนได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ หรือกำหนดเงื่อนไขประการใดในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการก็ได้

ในกรณีที่การกระทำความผิดปรากฏต่อพนักงานสอบสวน และผู้กระทำความผิด ยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมายังคณะกรรมการเพื่อการดำเนินการพิจารณา เปรียบเทียบโดยเร็ว

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 77 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นนิติบุคคลให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของ นิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่า การกระทำนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นยินยอมด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา 78 ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบ กิจการไปรษณีย์ตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ตามลักษณะและประเภท ของการประกอบกิจการ ขอบเขตการให้บริการ รวมทั้งสิทธิต่าง ๆ ในการให้บริการไปรษณีย์ เท่าที่อยู่

ในความรับผิดชอบดำเนินการของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ตามที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบกิจการของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนที่ได้รับบริการอยู่เดิม และการพัฒนาเพื่อให้มีการบริการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพหรือการอื่นใด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งพระราชบัญญัตินี้

ให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด แจ้งรายละเอียดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการไปรษณีย์ให้คณะกรรมการทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่ได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ประกอบกิจการไปรษณีย์ต่อไปได้

มาตรา 79 ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทกิจการไปรษณีย์ตามมาตรา 17 ให้แล้วเสร็จภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

United States Code Title 39

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TITLE 39 > PART I > CHAPTER 1 > § 101

(a) The United States Postal Service shall be operated as a basic and fundamental service provided to the people by the Government of the United States, authorized by the Constitution, created by Act of Congress, and supported by the people. The Postal Service shall have as its basic function the obligation to provide postal services to bind the Nation together through the personal, educational, literary, and business correspondence of the people. It shall provide prompt, reliable, and efficient services to patrons in all areas and shall render postal services to all communities. The costs of establishing and maintaining the Postal Service shall not be apportioned to impair the overall value of such service to the people.

(b) The Postal Service shall provide a maximum degree of effective and regular postal services to rural areas, communities, and small towns where post offices are not self-sustaining. No small post office shall be closed solely for operating at a deficit, it being the specific intent of the Congress that effective postal services be insured to residents of both urban and rural communities.

(d) Postal rates shall be established to apportion the costs of all postal operations to all users of the mail on a fair and equitable basis.

(f) In selecting modes of transportation, the Postal Service shall give highest consideration to the prompt and economical delivery of all mail and shall make a fair and equitable distribution of mail business to carriers providing similar modes of transportation services to the Postal Service. Modern methods of transporting mail by containerization and programs designed to achieve overnight transportation to the destination of important letter mail to all parts of the Nation shall be a primary goal of postal operations.

TITLE 39 > PART I > CHAPTER 4 > § 403

(a) The Postal Service shall plan, develop, promote, and provide adequate and efficient postal services at fair and reasonable rates and fees. The Postal Service shall

receive, transmit, and deliver throughout the United States, its territories and possessions, and, pursuant to arrangements entered into under sections 406 and 411 of this title, throughout the world, written and printed matter, parcels, and like materials and provide such other services incidental thereto as it finds appropriate to its functions and in the public interest. The Postal Service shall serve as nearly as practicable the entire population of the United States.

(b) It shall be the responsibility of the Postal Service—

(1) to maintain an efficient system of collection, sorting, and delivery of the mail nationwide;

(2) to provide types of mail service to meet the needs of different categories of mail and mail users; and

(3) to establish and maintain postal facilities of such character and in such locations, that postal patrons throughout the Nation will, consistent with reasonable economies of postal operations, have ready access to essential postal services.

(c) In providing services and in establishing classifications, rates, and fees under this title, the Postal Service shall not, except as specifically authorized in this title, make any undue or unreasonable discrimination among users of the mails, nor shall it grant any undue or unreasonable preferences to any such user

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

Postal Accountability and Enhancement Act

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TITLE I--DEFINITIONS; POSTAL SERVICES

SEC. 101. DEFINITIONS.

Section 102 of title 39, United States Code, is amended by striking `and' at the end of paragraph (3), by striking the period at the end of paragraph (4) and inserting a semicolon, and by adding at the end the following:

(5) `postal service' refers to the delivery of letters, printed matter, or mailable packages, including acceptance, collection, sorting, transportation, or other functions ancillary thereto;

(6) `product' means a postal service with a distinct cost or market characteristic for which a rate or rates are, or may reasonably be, applied;

(7) `rates', as used with respect to products, includes fees for postal services;

(8) `market-dominant product' or `product in the market-dominant category of mail' means a product subject to subchapter I of chapter 36; and

(9) `competitive product' or `product in the competitive category of mail' means a product subject to subchapter II of chapter 36; and

(10) `year', as used in chapter 36 (other than subchapters I and VI thereof), means a fiscal year

TITLE II--MODERN RATE REGULATION

SEC. 201. PROVISIONS RELATING TO MARKET-DOMINANT PRODUCTS.

(a) IN GENERAL- Chapter 36 of title 39, United States Code, is amended by striking sections 3621 and 3622 and inserting the following:

Sec. 3621. Applicability; definitions

(a) APPLICABILITY- This subchapter shall apply with respect to--

(1) first-class mail letters and sealed parcels;

(2) first-class mail cards;

- (3) periodicals;
- (4) standard mail;
- (5) single-piece parcel post;
- (6) media mail;
- (7) bound printed matter;
- (8) library mail;
- (9) special services; and
- (10) single-piece international mail,

subject to any changes the Postal Regulatory Commission may make under section 3642.

(b) RULE OF CONSTRUCTION- Mail matter referred to in subsection (a) shall, for purposes of this subchapter, be considered to have the meaning given to such mail matter under the mail classification schedule.

(b) OBJECTIVES- Such system shall be designed to achieve the following objectives, each of which shall be applied in conjunction with the others:

- (1) To maximize incentives to reduce costs and increase efficiency.
- (2) To create predictability and stability in rates.
- (3) To maintain high quality service standards established under section 3691.
- (4) To allow the Postal Service pricing flexibility.
- (5) To assure adequate revenues, including retained earnings, to maintain financial stability.
- (6) To reduce the administrative burden and increase the transparency of the ratemaking process.
- (7) To enhance mail security and deter terrorism.

(8) To establish and maintain a just and reasonable schedule for rates and classifications, however the objective under this paragraph shall not be construed to prohibit the Postal Service from making changes of unequal magnitude within, between, or among classes of mail.

(9) To allocate the total institutional costs of the Postal Service appropriately between market-dominant and competitive products.

SEC. 202. PROVISIONS RELATING TO COMPETITIVE PRODUCTS.

Chapter 36 of title 39, United States Code, is amended by inserting after section 3629 the following:

SUBCHAPTER II--PROVISIONS RELATING TO COMPETITIVE PRODUCTS

Sec. 3631. Applicability; definitions and updates

(a) APPLICABILITY- This subchapter shall apply with respect to--

- (1) priority mail;
- (2) expedited mail;
- (3) bulk parcel post;
- (4) bulk international mail; and
- (5) mailgrams;

subject to subsection (d) and any changes the Postal Regulatory Commission may make under section 3642.

ภาคผนวก จ

ตารางเปรียบเทียบสาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรีด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางเปรียบเทียบสาระสำคัญของความตกลงเขตการค้าเสรีด้านการบริการไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน

ประเทศ	นิยาม EDS	การอุดหนุน	การผูกขาด	เงื่อนไขอื่นๆ	Non-Conforming Measures อื่นๆ
สหรัฐอเมริกา-ชิลี (มีผลบังคับใช้ 1 มกราคม 2004)	การบริการในการจัดเก็บ การขนส่ง การจัดส่ง เอกสาร สิ่งพิมพ์ สินค้า หรือสิ่งอื่นใดอย่างเร่งด่วน โดยมีการติดตามและการ ควบคุมตลอดการบริการ	ชิลีไม่นำรายได้จากการ ผูกขาดกิจการไปรษณีย์ อุดหนุนกิจการด้าน บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ ด่วน		- ทั้งสองประเทศ ต้องคงระดับการ เปิดตลาดที่มีอยู่ ในวันที่ลงนาม ความตกลง - ชิลี ต้อง ไม่ กำหนดข้อจำกัด สำหรับการ ให้บริการ ไปรษณีย์ภัณฑ์ ด่วนเพิ่มเติมจาก ที่มีในวันที่ลงนาม ความตกลง	<u>ชิลี</u> ลูกจ้างของนายจ้างชาวชิลีต้องเป็น คนชิลีอย่างน้อยร้อยละ 85% ของ ลูกจ้างทั้งหมด โดยบังคับใช้ในกรณีที่ นายจ้างมีลูกจ้างตั้งแต่ 25 คนขึ้นไป อย่างไรก็ดี หากลูกจ้างนั้น ต้องเป็น ผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค ซึ่งไม่สามารถ จ้างชาวชิลีได้ จะไม่อยู่ภายใต้ ข้อบังคับนี้ <u>สหรัฐอเมริกา</u> สหรัฐอเมริกามีสิทธิคงมาตรการใดๆที่ ปฏิบัติต่อประเทศอื่นแตกต่างออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคีหรือพหุ ภาคีที่ได้ลงนามก่อน ความตกลงนี้มี ผลบังคับใช้

ประเทศ	นิยาม EDS	การอุดหนุน	การผูกขาด	เงื่อนไขอื่นๆ	Non-Conforming Measures อื่นๆ
สหรัฐอเมริกา- สิงคโปร์ (มีผลบังคับใช้ 1 มกราคม 2004)	การจัดเก็บ การขนส่ง และ การจัดส่งเอกสาร สิ่งพิมพ์ พัสดุ หรือสิ่งอื่นใดแบบ เร่งด่วน โดยมีการติดตาม และตรวจสอบตลอดการ บริการ รวมถึงการรับสิ่งที่จะส่ง ณ ที่อยู่ของผู้ส่ง การรับรองการจัดส่ง ภายในเวลาที่ระบุไว้ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการให้บริการ	บริษัท ไปรษณีย์สิงคโปร์ จำกัด ห้ามนำรายได้จากการผูกขาดการให้บริการ การขนส่งจดหมายและ ไปรษณียบัตรมาต่อต้าน การแข่งขันทางราคาของการบริการ ส่งด่วน สำหรับจดหมายทั้ง ภายในประเทศและ ระหว่างประเทศ	บริษัท ไปรษณีย์ สิงคโปร์ จำกัด มีสิทธิเพียงผู้เดียว ใน การ ขน ส่ง จด หมาย แล ะ ไปรษณียบัตร แต่บริการส่งด่วน สำหรับจดหมาย ภายในประเทศและ ระหว่างประเทศ ไม่อยู่ภายใต้การผูกขาดของบริษัท ไปรษณีย์สิงคโปร์ จำกัด แต่มีเงื่อนไขบางประการในการดำเนินการ		สิงคโปร์ ผู้ที่สามารถจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท โดยไม่ต้องตั้งผู้จัดการที่เป็นคนท้องถิ่นได้ ต้องเป็นพลเมืองของสิงคโปร์ หรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในสิงคโปร์ หรือเป็นผู้ถือ Singapore Employment Pass สำหรับผู้จัดการที่เป็นคนท้องถิ่น ต้องเป็นพลเมืองของสิงคโปร์ หรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในสิงคโปร์ หรือเป็นผู้ถือ Singapore Employment Pass นอกจากนี้ บริษัทต้องมีกรรมการอย่างน้อย 1 คน เป็นผู้มีที่พำนักในสิงคโปร์ และ สาขาของบริษัทต่างชาติที่จดทะเบียนในสิงคโปร์ต้องมีตัวแทนอย่างน้อย 2 คนที่มีที่พำนักในสิงคโปร์

ประเทศ	นิยาม EDS	การอุดหนุน	การผูกขาด	เงื่อนไขอื่นๆ	Non-Conforming Measures อื่นๆ
			<p>ทั้งนี้ เงื่อนไขเหล่านี้ ได้แก่ ระยะเวลาในการดำเนินการจัดส่ง และ อัตรา ค่าธรรมเนียมการให้ บริการ นอกจากนี้ ผู้ให้บริการจัดส่งจดหมายด่วนต้องมีตัวแทนในสิงคโปร์</p>		<p>ทั้งนี้ การเป็นผู้มีที่พำนักในสิงคโปร์ คือ เป็นพลเมืองของสิงคโปร์ หรือมีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศสิงคโปร์ หรือเป็นผู้ถือ Singapore Employment Pass</p> <p><u>สหรัฐอเมริกา</u></p> <p>สหรัฐอเมริกามีสิทธิคงมาตรการใดๆที่ปฏิบัติต่อประเทศอื่นแตกต่างออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีที่ได้ลงนามก่อนความตกลงนี้มีผลบังคับใช้</p>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเทศ	นิยาม EDS	การอุดหนุน	การผูกขาด	เงื่อนไขอื่นๆ	Non-Conforming Measures อื่นๆ
สหรัฐอเมริกา- โมริออคโค (มีผลบังคับใช้ 1 มกราคม 2006)	การให้บริการในการจัดเก็บ การขนส่ง และการจัดส่ง เอกสาร สิ่งพิมพ์ พัสดุ สินค้า หรือ สิ่ง อื่นๆ แบบเร่งด่วน โดยมีการ ติดตามและควบคุมตลอด การบริการ	โมริออคโค ต้องไม่นำ รายได้จากการผูกขาด กิจการไปประโยชน์อุดหนุน กิจการไปประโยชน์ ส่วนตัว	การให้บริการด้าน ไปรษณีย์เป็นกิจการ ผูกขาดโดยรัฐ แต่ไม่ รวมถึงการบริการ ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ระหว่างประเทศและ ภายในประเทศ สำหรับจดหมายหรือ สิ่งอื่นที่น้ำหนัก มากกว่า 1 กิโลกรัม	- ทั้งสองประเทศ ต้องคงระดับการ เปิดตลาดชั้น ต่ำสุดที่มีอยู่ ในวันที่ลงนาม ความตกลง - โมริออคโคต้องไม่ กำหนดข้อจำกัด เพิ่มจากที่มีใน วันที่ลงนามความ ตกลง	<u>โมริออคโค</u> โมริออคโคมีสิทธิคงมาตรการใดๆที่ ปฏิบัติต่อประเทศอื่นแตกต่างออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคีหรือพหุ ภาคีที่ได้ลงนามก่อนความตกลงนี้มี ผลบังคับใช้ <u>สหรัฐอเมริกา</u> - สหรัฐอเมริกามีสิทธิคงไว้ซึ่ง มาตรการใดๆที่ไม่สอดคล้องกับหน้าที่ ของสหรัฐอเมริกาในเรื่องการ เข้าสู่ตลาดตามความตกลงนี้ หากโมริออคโคเห็นว่ามาตรการยกเว้น ดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อ ผลประโยชน์ตามความตกลง สามารถขอหารือได้ โดยสหรัฐอเมริกา ต้องเข้าร่วมการหารือและแจ้งให้

ประเทศ	นิยาม EDS	การอุดหนุน	การผูกขาด	เงื่อนไขอื่นๆ	Non-Conforming Measures อื่นๆ
					<p>โมริออคโคทราบถึงความคิดเห็น ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>- สหรัฐอเมริกามีสิทธิคงมาตรการใดๆ ที่ปฏิบัติต่อประเทศอื่นแตกต่าง ออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคี หรือพหุภาคีที่ได้ลงนามก่อนความตก ลงนี้มีผลบังคับใช้</p>

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเทศ	นิยาม EDS	การอุดหนุน	การผูกขาด	เงื่อนไขอื่นๆ	Non-Conforming Measures อื่นๆ
สหรัฐอเมริกา-เปรู (มีผลบังคับใช้ 1 กุมภาพันธ์ 2009)	การให้บริการการจัดเก็บ การขนส่ง การจัดส่ง เอกสาร สิ่งพิมพ์ พัสดุ สินค้า หรือสิ่งอื่นใด แบบเร่งด่วน โดยมีการ ติดตามและควบคุมตลอด การบริการ	ประเทศคู่ภาคีต้อง ป้องกันการนำรายได้ จากการผูกขาดกิจการ ด้านไปรษณีย์อุดหนุน กิจการด้านการบริการ ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนของ ผู้ให้บริการของประเทศ ตนหรือผู้ให้บริการจาก ประเทศอื่น	ประเทศคู่ภาคี รับรองว่า การ ให้บริการ ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ไม่อยู่ภายใต้การ ผูกขาดของ ผู้ให้บริการที่มี อำนาจผูกขาด	- ทั้งสองประเทศ ต้องคงระดับการ เปิดตลาดขั้น ต่ำสุด ที่มีอยู่ ในวันที่ลงนาม ความตกลง - เปรู ต้อง ไม่ กำหนดข้อจำกัด เพิ่มเติมจากที่มี ในวันที่ลงนาม ความตกลง - ถ้าประเทศภาคี ใดเห็นว่า ประเทศ ภาคีอีกฝ่ายไม่ คงระดับการเปิด ตลาดไว้ อาจขอ ปรึกษาหารือ โดย	<u>เปรู</u> เปรูมีสิทธิคงมาตรการใดๆที่ปฏิบัติ ต่อประเทศอื่นแตกต่างออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคีหรือ พหุภาคีที่ได้ลงนามก่อนความตกลงนี้ มีผลบังคับใช้ <u>สหรัฐอเมริกา</u> สหรัฐอเมริกามีสิทธิคงมาตรการใดๆ ที่ปฏิบัติต่อประเทศอื่นแตกต่าง ออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคี หรือพหุภาคีที่ได้ลงนามก่อนความ ตกลงนี้มีผลบังคับใช้

ประเทศ	นิยาม EDS	การอุดหนุน	การผูกขาด	เงื่อนไขอื่นๆ	Non-Conforming Measures อื่นๆ
				ประเทศภาคีอีกฝ่ายต้องจัดให้มีการปรึกษาหารือที่เหมาะสม และต้องหาข้อมูลสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับการเปิดตลาดและประเด็นที่เกี่ยวข้อง	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเทศ	นิยาม EDS	การอุดหนุน	การผูกขาด	เงื่อนไขอื่นๆ	Non-Conforming Measures อื่นๆ
สหรัฐอเมริกา- ปานามา (รอการพิจารณา จากสภาองคมนตรี)	การให้บริการในการจัดเก็บ การขนส่ง และการจัดส่ง เอกสาร สิ่งพิมพ์ สินค้า หรือสิ่งอื่นใดแบบเร่งด่วน โดยมีการติดตามและ ควบคุมตลอดการบริการ	ปานามาไม่นำรายได้ จากการผูกขาดกิจการ ไปรษณีย์มาอุดหนุน กิจการด้าน ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน	ประเทศคู่ภาคี รับรองว่า การ ให้บริการ ไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วน ไม่อยู่ภายใต้การ ผูกขาดของผู้ ให้บริการที่มี อำนาจผูกขาด	- ทั้งสองประเทศ ต้องคงระดับการ เปิดตลาด ขั้นต่ำสุดที่มีอยู่ ในวันที่ลงนาม ความตกลง - ปานามาต้องไม่ สร้างข้อจำกัด เกี่ยวกับ การ บริการด้าน ไปรษณีย์ภัณฑ์ ด่วนเพิ่มเติมจาก ที่มีในวันที่ลงนาม ความตกลง	<u>ปานามา</u> ปานามามีสิทธิคงมาตรการใดๆ ที่ปฏิบัติต่อประเทศอื่นแตกต่าง ออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคี หรือพหุภาคีที่ได้ลงนามก่อนความ ตกลงนี้มีผลบังคับใช้ <u>สหรัฐอเมริกา</u> สหรัฐอเมริกามีสิทธิคงมาตรการใดๆ ที่ปฏิบัติต่อประเทศอื่นแตกต่าง ออกไป ภายใต้ความตกลงทวิภาคี หรือพหุภาคีที่ได้ลงนามก่อนความ ตกลงนี้มีผลบังคับใช้

ประเทศ	นิยาม EDS	การอุดหนุน	การผูกขาด	เงื่อนไขอื่นๆ	Non-Conforming Measures อื่นๆ
				<p>- หน่วยงานอิสระของสหรัฐอเมริกาจะพิจารณาว่าอัตราค่าบริการไปรษณีย์ของสหรัฐอเมริกาตรงตามความต้องการของไปรษณีย์แต่ละประเภทหรือไม่</p> <p>- หลังจากที่มีความตกลงนี้มีผลบังคับใช้แล้ว 4 ปี</p> <p>ปานามาต้องกำหนดอัตราค่าบริการสำหรับ</p>	

ประเทศ	นิยาม EDS	การอุดหนุน	การผูกขาด	เงื่อนไขอื่นๆ	Non-Conforming Measures อื่นๆ
				ไปรษณีย์ภัณฑ์ ด่วน ทั้ง ของ ผู้ให้บริการรัฐบาล และผู้ให้บริการ เอกชนให้เป็นไป ในลักษณะที่ไม่ เลือกปฏิบัติ	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวรินทิพย์ ต่อบัญญาเรือง

ประวัติการศึกษา

- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
- นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2547
- เนติบัณฑิตไทย เนติบัณฑิตยสภา
- ศึกษาต่อหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายระหว่างประเทศ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2549

ประวัติการทำงาน

- ลูกจ้างชั่วคราว กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม
- นิติกร บริษัทเคมีภัณฑ์ซีเมนต์ไทย (SCG CHEMICALS)
- ข้าราชการ ตำแหน่งนิติกร สำนักกรรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย